Partea I

El şi-a întins mâna de sus, din înălţime, m-a apucat, m-a scos din apele cele mari...

2 Samuel 22,17

UN VIS CIUDAT

Văzduhul vineţiu al zorilor trepidă^suo rostogolirea tunetului mânios şi se porni o ploaie răpăitoare. Trezită brusc din somn, Monica se simţea încă sub influenţa visului tulburător şi fascinant, din care fusese desprinsă. Era buimacă şi confuză...

Lumina dimineţii ce mijea în cameră şi izbiturile nestăvilite ale ploii o ajutară să se dezmeticească. Se ridică automat din pat şi, revenită la realitate, începu să se gândească la visul ei, recapitulându-l impresionată!

Curând, ploaia îşi încetini bătaia. De la bucătărie răzbiră zgomote de vase şi voci. Deci cei din casă se sculaseră. îşi aminti că era ziua începerii noului an şcolar şi, în mod reflex, privi calendarul: 15 septembrie 2001. într-adevăr, începea şcoala!...

îndată, auzi şi paşii apăsaţi ai tatălui pe holul din faţa camerei ei. Venea s-o scoale, era deci timpul. Mama, prinsă cu pregătirea micului dejun, îl trimisese pe el, ca nu cumva să întârzie Monica chiar din prima zi de şcoală. Se mai întâmplase astfel, pentru că ea, de obicei, dormea adânc şi se scula greu. Cine o scula, trebuia apoi „s-o mâne" precum se mână căluţii la drum, căci, deşi în timpul zilei Monica devenea încântător de vioaie şi gata să facă tot felul de lucruri, dimineaţa era ca un aluat moale. Bine că mama ei nu-şi pierduse încă răbdarea, cu toate că se mai necăjea uneori. Nu şi-o pierduse nici chiar tatăl, ceea ce n-ai fi crezut, dacă te luai numai după chipul său sobru şi cam întunecat...

Uşa se deschise larg şi-n prag apăru statura lui înaltă, cu figura-i cea dintotdeauna, înnourată... Văzând-o pe Monica deja trează, mirarea îi tresări pe chip şi câteva raze de mulţumire îi luminară în mod neaşteptat faţa, aşa cum razele soarelui răzbat uneori norii întunecaţi, luminând neaşteptat pământul...
- O, ce surpriză! exclamă el. Dar de ce stai aşa şi te gândeşti?! Monica îl fixă cu o privire luminoasă.
- De-ai şti, tata, ce-am visat!
Ochii ei spuneau că era vorba despre ceva fantastic.
- Poate unde ţi-a povestit mama aseară despre Iosif, cu fascinantul său vis...
- O, n-am visat nimic în legătură cu istorisirea aceea! Domnul Jerea citise cândva, ca şi soţia lui, o carte cu povestiri biblice împrumutată de la cineva. Niciunul însă nu cunoştea în mod efectiv iubirea lui Dumnezeu. îi aminti totuşi Monicăi un amănunt, gândind că avusese poate vreo importanţă:
-Te-am auzit la urmă, spunându-ţi ţie însăţi, dar cu patos:„Cum o fi când te iubeşte Dumnezeu!?"şi cu vorbele acestea te-ai dus la culcare.
- Fii sigur, tată, că n-am primit niciun răspuns în vis, zise ea, făcând un gest ca şi când şi-ar fi alungat o muscă de lângă obraz. N-am visat nici măcar din celelalte gânduri ce le-am mai avut apoi... Ştiu şi eu, doar, cum se produc visele: ştiu că-n ele se pot manifesta preocupările pe care le-avem înainte de-a ne culca sau că imaginile înregistrate pe creier, aiurea, se combină în timpul somnului fără controlul raţiunii, şi creierul inventează te miri ce...
- Atunci nu te mai preocupa de cum ţi-a umblat creierul când dormeai.

-Visul pe care l-am avut eu, tată, n-a fost produsul creierului meu, a fost un vis foarte deosebit şi ciudat!... Dar hai, vino puţin şi stai jos, ca să-ţi spun visul...
Domnul Jerea, cel sumbru de obicei, avu în ochi o licărire de bunăvoinţă, afectuoasă, pe care Monica i-o ştia încă de când era foarte mică.„Să-i fac hatârul, îşi zise el, dacă tot nu mai trebuie să trag de ea s-o scol."

încet şi calm, se îndreptă spre canapeaua de sub fereastră şi, aşezându-se, îi făcu semn să spună, cu acelaşi gest pe care-l făcea cu salariaţii de la institut, când aceştia voiau să ia cuvântul în şedinţele de lucru.
Ţintindu-şi privirea în ochii lui, Monica începu:
- *Se făcea că toţi cei din casa noastră eram într-o apă întinsă şi tulbure, ca un râu foarte mare...; mama, prinsă de-un curent al apel, se afunda treptat...; dumneata, speriat, te sileai s-o ajungi ca s-o ajuţi...; bunicu-mare încerca în sens opus să iasă...; iar eu stăteam descumpănită, atrasă de o vietate apărută nu ştiu cum, ce-mi tot dădea ocol, se agita în jurul meu şi făcea valuri, tulburându-mâ... Brusc s-a întunecat, rafale de vânt au început să bată cu putere, iar eu vă strigam, dar n-auzeaţi... Atunci, două mâini, pe care nu le-am recunoscut în vis, m-au cuprins cu dragoste, dar şi cu putere, m-au scos din apele acelea mari şi m-au aşezat Într-Un loc ferit şi plăcut... 0 lumină astrală mă învăluia în acel loc, se deschiaea în jurul meu încet, ca petalele unei flori... Şi, deodată, m-am trarxsformat într-o pasăre..., o pasăre albă ca-n poveste! Mi-am deschis larg aripile şi m-am înălţat într-un văzduh pur şi albastru, învăluită în razele calde de soare...*
Monica se opri. îşi drese încetişor glasul şi spuse mişcată:

-Aşa m-am deşteptat, parcă simt şi acum starea aceea de plutire şi frumuseţe! Ce să-nsemne toate astea, tată, căci recunoaşte, nu-i un vis obişnuit.

- Dar e un vis cu final foarte plăcut! îi răspunse repede, tatăl.

Cu aplecarea-i ce-o avea spre reflecţie, îşi zise totuşi că, într-adevăr, nu era de ignorat; şi începu să recapituleze în sinea lui visul fetei. Instinctiv, făcu o legătură imediată între „afundarea" mamei Monicăi în acea apă tulbure şi faptul că, tocmai în acea dimineaţă, ea i se plânsese de starea sănătăţii ei într-un mod cam îngrijorător. Numai că în visul Monicăi toţi erau implicaţi, şi ea însăşi, într-un deznodământ special.

Parcurse totul cu rapiditate şi atenţie...

„Ce ciudăţenie de vis!"îşi zise la urmă. Şi reflectă:„E atât de complexă şi miraculoasă fiinţa umană, încât, cu toată dezvoltarea ştiinţei, nu se înţeleg încă multe! Se ştie, de pildă, că visele ţin de materie, de materia cenuşie, dar nimeni nu poate înţelege reacţiile chimice ce dau naştere

imaginilor şi întâmplărilor care ne apar când dormim; cu atât mai mult nu înţelegem cum de relaţionează, uneori, spiritul din noi cu zone care sunt dincolo de limita cunoaşterii şi care se manifestă tot la fel, în materia cenuşie...

Se simţea preocupat de curiosul vis al fetei şi prins parcă de o subtilă îngrijorare.

-Tată, de ce-ai rămas aşa!?

Tatăl îşi reveni. Se ridică vioi şi-i zise cu un ton uşor glumeţ, îndrep-tându-se spre uşă:

- Păi, având în vedere finalul visului, aş zice că-n urma unor strădanii din partea ta, şi-o privi lung, mângâindu-şi bărbia, te vei putea aştepta la ceva înălţător şi frumos. Poate că vei lua vreun premiu mare anul acesta, cine ştie, sau vei intra la un liceu cu renume, aşa cum aş vrea.
Monica zâmbi larg. Ochii-i luciră. Fantezia îi şi începu să lucreze. Se vedea pe podiumul şcolii, aplaudată de toţi. Ea, care mai mult de pre- , miul doi sau trei nu luase niciodată, va reuşi oare anul acesta să înveţe atât de bine, încât să-i întreacă pe cei care i-o luau mereu înainte şi care, întotdeauna, îşi simţeau pieptul plin de mulţumire, când li se punea coroniţa de flori pe cap? Dacă va fi aşa, îi va cere mamei ei să-i facă o cunună adevărată din frunze de lauri date cu bronz, aşa cum aveau împăraţii romani.
Tatăl îi întrerupse închipuirile semeţe, care i se citeau pe chip.
- Acum nu mai visa cu ochii deschişi! Hai să ne vedem de treburi, sper că n-ai uitat ce zi e azi.
Când să iasă, se opri puţin în uşă şi, întorcându-se, o atenţiona un pic zeflemitor:
- Vezi, acum să nu le povesteşti şi asta vecinilor sau colegilor.

MONICA TOTUŞI. .. POVESTEŞTE

Ştia tata ce spunea! Cu firea ei foarte prietenoasă, Monica avea plăcerea să stea de vorbă cu oricine, ori de câte ori i se ivea prilejul. Dar nu acesta era baiul, ci felul ei de-a fi rîiiiilt prea deschis, fapt care-i îngrijorase întotdeauna pe părinţi! Ei considerau, şi pe bună dreptate, că în felul acesta Monica se expuneaJTtaîuşor unor capcane, atât de obişnuite în lumea noastră în care răul creşte mult şi-n mod perfid. Aşa că tot ceea ce

putuseră ei să facă, era doar s-o înveţe, s-o sfătuiască ce şi cum să discute cu oamenii.
în primul rând, o sfătuiseră să nu discute cu nimeni probleme de-ale familiei, lucru pe care Monica îl respecta. Era foarte atentă, mai ales să nu divulge marele secret al casei lor: aveau în grijă un bunic de-al mamei, despre care, dat fiind că fusese chimist în laboratoarele naziste, în timpul celui de al Doilea Război Mondial, nu trebuia să se afle.
în afară de acest aspect, o sfătuiseră şi în privinţa distincţiei pe care trebuia s-o facă între ceea ce se cuvenea să spună şi ce nu,într-o relaţie socială. „Discuţi generalităţi, însă în niciun caz nu vorbeşti despre pro-blemele tale personale cuiva care nu îţi este foarte apropiat." Monica respecta cumva şi acest lucru, adică atât cât se putea.
Datorită talentului ce-l avea de-a comunica uşor cu oamenii, ea saluta în mod plăcut orice persoană cunoscută, încântând cu zâmbetul ei sincer şi luminos...; iar dacă nu se grăbea, atunci se aşeza la discutat, lansând imediat subiecte, dacă era necesar. Cu elevii aducea vorba de-

spre lecţiile pe care le aveau, în rest, discuta, ca nimeni altul, despre vreme şi capriciile acesteia sau despre evenimentele ce aveau loc, (ca una care asculta mereu ştirile şi era la curent cu tot); ştia şi reţete de prăjiturele sau tratamentul unor boli de copii. La rândul ei, ca orice persoană educată, era foarte atentă la ce i se spunea, ca să înţeleagă totul bine şi să ştie ce avea de replicat sau de întrebat; şi niciodată nu lua vorba din gura cuiva, ci aştepta cu răbdare momentul potrivit să-şi spună şi ea părerea, în funcţie de ce se discuta. Şi, cum acasă

fusese sfătuită să nu lungească prea mult vorba, putând deveni obositoare sau să ajungă să spună şi ce nu trebuia, încheia când simţea asta, cu formule adecvate, după caz...
Aşa o cunoşteau toţi pe Monica, iar vecinii considerau că nu putea fi o fată mai agreabilă şi totodată mai la locul ei, decât ea.
Dar, cu toată educaţia pe care o avea, Monica totuşi trecuse de multe ori peste sfaturile părinţilor, în problemele care o priveau strict pe ea: ce gândea, ce făcea, ce-şi dorea, ce plănuia - spuse cam fără de-osebire.„Nu le mai spune chiar totul celor pe care nu-i cunoşti decât în mod superficial, pentru că nu e bine" îi repetaseră părinţii sfatul, ori de câte ori aflaseră, tot de la ea, cu cine şi ce anume vorbise.
Pe măsură ce crescuse, ea încercase tot mai mult să se conformeze acestui sfat, mai ales că părinţii i-l reaminteau, când şi când, într-un fel sau altul. Numai că de data aceasta, chiar îi venea greu să-l respecte. Visul ciudat pe care îl avusese şi care-i era atât de viu în minte, de parcă i se întâmplase aievea, o urmărea mult prea mult şi o preocupa. Chiar dacă, după câteva zile, ea se putuse lăuda că nu vorbise cu nimeni despre acest lucru, în cele din urmă, îi povesti totuşi unei vecine drăguţe, de care-i despărţea gardul, când aceasta ieşise să-şi ude grădina.
Cum o văzu, Monica simţi un impuls nestăvilit să-i spună visul. Apropiindu-se de gardul despărţitor, îi sunară deodată în minte niscai cuvinte de acasă:„Dacă spui ceva cuiva care nu-ţi e prieten, trebuie să te aştepţi ca acea persoană să mai spună şi altcuiva şi nu ştii unde şi-n ce fel se duce vorba".„Dar ce, îşi zise ea, vecinica nu mi-a spus şi ea mie nişte necazuri pe care le-a avut

cu soţul ei? Suntem destul de prietene, doar." Pentru orice eventualitate însă, o atenţiona de la bun

început că-i spunea un secret, iar în timpul povestirii ocoli totuşi persoana bunicului.
Vecina aceasta era foarte sensibilă. Ea rămăsese oarecum impresionată de visul ei şi seara, la cină, îl povesti familiei, că tot n-aveau altceva de vorbit.
A doua zi dimineaţă, cineva din familia ei se întâlni cu o altă vecină, în staţia de autobuz. Cum aşteptară cam mult autobuzul, dintr-o vorbă în alta, îi povesti acelei vecine, aşa..., într-o doară, ce vis curios avusese Monica.
Şi-n curând, toţi vecinii ştiau de visul Monicăi.

I

O CONSECINŢĂ NEAŞTEPTATĂ

Câteva vecine obişnuiau să se întâlnească joi după-amiază la un ceai. Discutau despre problemele lor sau despre ce mai era prin lume.
în joia care urmă, luară, bineînţeles, în discuţie şi visul Monicăi. îl împărţiră pe bucăţi, bucăţile le analizară cu priceperea ce şi-o ştiau şi stabiliră că „apa întinsă şi tulbure", în care se visase Monica împreună cu familia ei - şi care era neîndoielnic lacul de la marginea oraşului, a cărui apă tulbure avea o mişcare măruntă, de parcă tot curgea -, însemna, fără doar şi poate, îmbolnăvirea întregii familii Jerea. „Vietatea care-i dădea ocol" înfăţişa pe cine ştie cine, care avea ceva cu ea;„cele două mâini" care o scoaseră de acolo, erau negreşit ale îngerului ei păzitor; „pasărea albă"în care se transformase Monica - şi care în mod sigur era un albatros, căci albatroşii sunt păsări mari şi albe care se înalţă aşa... în văzduhul pur - reprezenta, fireşte, sufletul ei înălţat la ceruri.

„Doamne, ce i s-o întâmpla Monicăi?!" se întrebau ele îngrijorate şi cu părere de rău, pentru că„Monica era o fată foarte bună".
Dar cum Monica nu fusese niciodată la acel lac şi habar n-avea cum arăta, în schimb, ştia că albatrosul era o pasăre ce trăia lângă mare, nu lângă râu sau lac, râdea uşor amuzată..., dar şi cu o înnegurată temere apărută brusc în sufletul ei, când află de aceste „traduceri" de la o bătrânică din vecinătate, care-i ţinuse calea. Bătrânica era îngrijorată mai ales pentru ceea ce-i sugera „pasărea albă" şi-i dădu sfatul să meargă împreună cu părinţii ei în cutare loc, la cutare persoană, care făcea „vrăji... de bine".

„Vecinica mea n-a ţinut secretul şi uite că s-a dus vorba" fu primul gând al Monicăi, puţin cam dezamăgită.
îi mulţumi bătrânicii pentru informaţiile ce i le dăduse şi plecă degrabă, împinsă de tulburarea ce-o prinsese.
Monica rămase pe gânduri. Mama ei nu se simţea deloc bine, iar controalele medicale, pe care tocmai le făcuse, nu aveau încă un rezultat clar. Medicul de familie îi prescrisese totuşi un tratament, urmând să vadă dacă acesta îşi făcea efectul sau dacă trebuia schimbat ori recomandată internarea în spital, deşi doamna Jerea nici nu voia să audă. Pe lângă temerile acestea confuze legate de mama ei, Monica se gândea şi la ceea ce-i sugerase bătrânica în legătură cu „pasărea albă", precum şi la sfaturile „de bine" ce i le dăduse. în consecinţă, devenise de-a dreptul frământată. Şi seara, la culcare, nu putea să adoarmă.
Coborî în camera de zi, unde ştia că tatăl ei rămăsese

să citească noile legislaţii. Aşteptă răbdătoare ca el „s-o vadă" şi, când îi simţi privirea aţintită asupra ei, îşi începu destăinuirea, bob cu bob...
Domnul Jerea o asculta încremenit.
Auzind„tălmăcirile"făcute şi aVând în vedere situaţia incertă în care se afla soţia sa, i se strâns^depdată inima, ca o vietate lovită în plin. îl cuprinse o stranie nelinişte. Se simţea ameninţat de forţe obscure cu care nu putea lupta, iar „tălmăcirile" nu-l ajutau, dimpotrivă, îl tulburaseră mai rău. Cât despre„vrăjile de bine" nici să n-audă.
- O prostie, spuse.
Şi se supără pe Monica.
- Nu m-ai ascultat! Nu înţelegi că problemele tale nu se spun cui se nimereşte, o dojeni el.
- Dar nu pot povesti un vis? Ce e aşa rău în asta?!
- Pentru tine e ceva deosebit. Şi acum nu vezi? Ai dat subiect de discuţii despre tine şi familia ta, ai primit idei şi sfaturi care poate nu sunt dintre cele mai bune şi-ai deschis o uşă prin care alţii pot intra în viaţa ta.
- Eu înţeleg că ce-i secret e secret, dar altfel, îmi place să fiu sinceră cu oamenii.

- Sinceritatea trebuie să fie inteligentă, draga mea! grăi scurt tatăl.
Mama, care tocmai trecea de la bucătărie, unde-şi luase nişte pastile, auzind un crâmpei din discuţie şi înţelegând cam care era ideea, o lămuri:
- Sincer nu înseamnă că trebuie să spui oricui tot ce ţi se întâmplă sau îţi trece prin minte. Evită pe viitor să vorbeşti, aşa cu oricine, despre lucruri care sunt mult prea personale, fie ale tale, fie ale altora. Ceea ce spui însă sigur că trebuie să fie adevărat şi fără gânduri

ascunse, adică sincer, încheie mama, crescută cu anumite valori morale la care ţinea.
- Sunt problemele tale, dragă, nu le poţi pune aşa..., în urechile oricui, sublinie tatăl.
Şi cu o evidentă mâhnire pe chipul său se ridică şi plecă, fiindcă Monica îl supărase într-adevăr cu neascultarea ei.

O NOUĂ CONSECINŢĂ LA ORIZONT

Nici nu bănuiau ei, atunci, ce-l preocupa pe Sorin, băiatul vecinei de peste drum, la care fu şese „cea iul" şi care aflase despre visul Monicăi.
Curios din fire cum era, el trăgea cu urechea la ce vorbeau femeile, nu doar ca să afle lucruri care, deşi nu-l priveau, îi făcea plăcere să le afle, dar îl şi amuzau discuţiile lor. Când mama lui îl surprinsese prima oară, îl dojenise cu blândeţe:„Nu-i frumos să asculţi", şi-l trăsese uşurel de-o ureche. Când îl surprinsese şi-a doua oară, i se adresase sever: „E foarte urât ce faci!" şi-l privise câteva clipe mustrător. „Ce mă mai cicăli!"se zburlise el, şi-o luase la fugă. Mama avusese grijă după aceea să închidă uşa în urma *elxăWd* le aducea musafirelor tava cu ceai. Un timp, Sorin nu mai încercă să asculte pe la uşă. Chiarîşi convinse mama de acest lucru şi, treptat, vigilenţa ei scăzuse. Acum din nou neglija să închidă uşa în urma ei când îşi servea musafirele, iar Sorin nu rezista tentaţiei.
El ascultase astfel toată discuţia legată de visul Monicăi - şi cel mai năstruşnic lucru pe care îl auzise vreodată şi care îl amuza grozav era „transformarea ei în albatros". îşi zicea că mai nostim de atât nici nu putea fi! Şi, a doua zi, când o zări pe Monica bătând mingea pe asfaltul din faţa casei lor, îi compuse îndată un cântecel, pe care-l fredona apoi încetişor prin casă, pe o melodie care-l

binedispunea.
Amuzându-se aşa, îi veni deodată o idee: să devină prieten cu Monica.

Sigur că unui băiat îi poate veni aşa o idee, dar Sorin fusese parcă incitat la acest gând, dat fiind şi unele motive ascunse pe care le avea. Socotea că, pe de o parte, îşi colora şi el puţin viaţa sa de „licean truditor" (cum obişnuia să-şi spună) şi totodată ar fi văzut îndeaproape care erau urmările visului ei. Pe de altă parte, şi-ar fi lămurit, în sfârşit, „misterele casei Jerea".
De când această familie se mutase acolo (şi de atunci trecuseră ceva ani), el observase că în casa lor se petrec lucruri ciudate. Dar nimeni nu aflase ceva în plus despre soţii Jerea decât ce se ştiuse la început.
Şi la început se ştiuse destul de puţin despre ei. Fuseseră văzuţi pentru prima oară când îşi cumpăraseră terenul pe care se afla casa în care locuiau acum. Atunci, era acolo o casă mică şi veche, dar lor le plăcuse locul pe care era aşezată aceasta. Le plăcuse nu numai ca poziţie, ci şi pentru faptul că pe una dintre laturi erau înşiruiţi mai mulţi plopi bătrâni, ceea ce însemna, după afirmaţia domnului Jerea,„o bună separare, în partea aceea, de vecini". Cu prilejul acesta, oamenii aflaseră că ei veneau de prin nord-vestul Transilvaniei, deo.arece domnul Jerea era transferat la o instituţie din acest oraş. După aceea, auziseră pe căi lăturalnice că, de fapt, domnul Jerea obţinuse acest transfer la cererea sa. Toţi se întrebaseră ce motive au avut de-şi părăsiseră ei frumoasele locuri de baştină, stabilindu-se aici, într-un oraş cu un aer destul de poluat!? Nu mai aflaseră însă nimic... Constataseră doar că încheiaseră pe urmă un contract cu o societate de construcţii din partea locului

şi, după un timp, ca într-o magie dintr-un basm, în locul casei vechi se înălţase o vilă frumoasă, într-un stil modern şi elegant. Grădinarul angajat, apoi, se ocupase cu profesionalism şi mult bun-gust de grădină, îngrijind-o de atunci mereu cu aceeaşi artă şi dăruire, încântând astfel ochii şi sufletul privitorilor.
Vecinii le admiraseră rafinamentul şi situaţia materială pe care o aveau, dar, pe de altă parte, îi vorbeau defavorabil pentru faptul că erau prea distanţi. în privinţa aceasta, nu puteau uita că niciunul nu fusese lăsat să le treacă pragul casei când, la puţin timp după mutare, izbucnise un mic incendiu în aripa casei dinspre plopi. Până să vină pompierii, ei le-ar fi putut fi de un real ajutor, dar răceala cu care fuseseră

refuzaţi îi mirase şi îi nedumerise, pentru că toţi se considerau oameni de bună-credinţă şi la locul lor! Aşa că de atunci nici nu-i mai interesa, chiar dacă pe Monica o agreau...
Aşadar, numai Sorin, era preocupat în sinea lui de „ciudăţeniile" de vizavi. îl intriga lumina mereu aprinsă, chiar şi în timpul zilei, pe care o observa printre obloanele trase întotdeauna la etajul dinspre plopi, exact unde ştia că fusese acel incendiu. Observase că atât dormitoarele familiei Jerea, cât şi camerele în care îşi desfăşurau activităţile de peste zi erau situate în celelalte părţi ale casei, aşa că ce se întâmpla acolo!? Şi cum energia electrică era scumpă, se întreba dacă vecinii săi îşi câştigau banii în mod cinstit? La aceste nedumeriri se adăuga şi faptul că, pe terasa plină cu plante din acea parte a casei, seara, târziu, se vedea

uneori, la lumina ce năvălea prin uşa lăsată întredeschisă, ceva alb, nedefinit, mişcându-se de colo-colo.
Curiozitatea lui Sorin crescuse pe măsură ce crescuse şi el. într-un timp era foarte atent la orice mişcare se putea observa din camera lui, a cărei fereastră dădea în stradă. Numai că din casa lor joasă nu putea vedea prea bine ce se întâmpla acolo, la etaj. Le spusese tuturor despre tot ce observase că se întâmplă în casa familiei Jerea, dar nu interesa pe nimeni; toţi îi spuseseră că„i se pare". însă el ştia bine că nu „i se părea"... Rămăsese astfel să se preocupe singur de curiozitatea lui, care, treptat, mai slăbise în intensitate.
Acum, cu to^tejdfscuţiile legate de Monica şi cu misterul ce plutea în jurul ei, interesul lui reînvie. Simţea că sosise vremea să dezlege enigmele. Şi a început, cu aceeaşi pasiune de dinainte, să observe mişcările de vizavi.
Mama lui se supără, văzându-I cum cerceta iar, cu luare-aminte, casa de peste drum. Ar fi vrut ca băiatul ei să-şi fi văzut mai mult de treabă şi să ajungă ceva mai bine decât tatăl lui! Surprinzându-I, îi zise cu oarecare severitate:
- Curiozitatea e bună când vrei să rezolvi o ecuaţie sau când vrei să afli ce e bine pe lumea asta, sau când, în sfârşit, vrei să faci ceva pentru educaţia ta, ca să ajungi un bun cap de familie. Astea trebuie să fie

preocupările tale, nu să-ţi pierzi vremea spionând vecinii, care nu fac nimănui niciun rău.
Ochii mamei, supăraţi şi de altele, mai zăboviră o clipă asupra lui.
Surprins, Sorin tăcu pentru moment. Apoi explodă:

- Lasă-mă în pace! strigă el, şi ţâşni după scaun, trântind uşa în urma lui...
Mama, privi lung după el. Aşa era Sorin de un timp, îi sărea ţandăra din te miri ce! îl înţelegea că trecea prin„criza adolescenţei" dar îl compara cu Alex, colegul său de bancă. în timp ce Sorin al ei avea reacţii necontrolate şi era arogant şi, în plus, îşi pierdea vremea de multe ori cu lucruri neînsemnate, Alex trecea prin„crizaadolescenţei"fără„explo-zii"şi nu-şi pierdea timpul fără rost. De ce Sorin al ei era aşa, şi Alex nu? Instinctul ei de mamă, la care se adăugau şi cele ştiute despre familia lui Alex, îi spuneau că diferenţa nu consta doar în moştenirea genetică, ci şi în mediul în care trăiau. Ştia, de exemplu, că în familia lui Alex se respecta o anume ierarhie, care menţinea o bună stare de lucruri acolo, în casa lor. Alex respecta autoritatea părinţilor, iar părinţii respectau autoritatea lui Dumnezeu. Exista între ei o plăcută şi eficientă comunicare, fără nepăsare şi fără insulte... Tatăl lui Sorin însă era un om impulsiv şi foarte băgăcios, el nu era un bărbat elevat, aşa cum înţelesese că era tatăl lui Alex.
Oricum, pentru ea, ca mamă, conta că Sorin se ţinea măcar de carte şi nu era un turbulent al cartierului sau al şcolii în care învăţa. în afara casei, Sorin părea la locul lui, era îngrijit, frumuşel. Nu ştia nimeni ce reacţii avea şi ce caracter îşi forma sau ce preocupări îl captivau dincolo de învăţătură - mai ales că mama lui era genul care-şi lăuda altora băiatul pentru realizările pe care le avea. De fapt, nici ea nu-şi dădea seama de toate, pentru că Sorin îi ascundea intenţiile lui, dacă ştia că ele ar fi fost dezaprobate.

PREOCUPĂRILE DE ACUM ALE LUI SORIN

Cu aerul că se apuca de învăţat, Sorin se aşeză la masa

lui de la fereastră. în timp ce-şi deschidea caietul de mate, cu mişcări de elev pus pe treabă, aruncă o privire peste drum. O zări pe Monica, ridicând corespondenţa care tocmai sosise.„Cât a crescut şi ce zveltă e!"îşi zise el, descoperind-o parcă abia acum. Cu imaginea ei în minte, se opri la o pagină de caiet plină cu formule şi îşi fixă ochii în ele. Nu citea... îşi tot trecea degetele prin păru-i moale şi blond, cu mintea-i fremătândă de noua preocupare.

îşi aminti că, în prima zi de şcoală, cei din spatele lui tot şuşoteau cu privire la prieteniile pe care le avuseseră ei în vacanţă cu fetele. îi auzise, la un moment dat, vorbind şi despre „cele şapte atracţii subtile ale băieţilor". Unul îi citea celuilalt nişte notări, luate de pe cine ştie de unde, iar celălalt asculta sau uneori mai comenta. Când terminară. Sorin îşi întoarse capul la ei şi le zâmbise complice, în semn că-i auzise. Apoi, le ceruse să-i dea şi lui puţin notările acelea. Stăpânul lor i le dăduse, iar el le notase repede la sfârşitul unui caiet.

îl căută în etajera de alături. îl găsi şi citi cu un interes nou cele ce-şi notase:

1. Arată-i fetei că o apreciezi, spune-i eventual că e frumoasă, ca s-o flatezi, fetelor le place să fie complimentate! („Am să mă gândesc eu cum s-o încânt astfel!")

2. Vorbeşte-i despre planurile şi ideile tale, fetelor le place să afle ce gândeşti şi că ai preocupări serioase. („Scornesc eu planuri şi idei.")

3. Sugerează-i lucruri favorabile despre tine însuţi, ca să-i inspiri încredere, şi fă-o să înţeleagă că eşti inteligent, fetele preferă astfel de băieţi. („O să-i spun că am participat la Olimpiada de Fizică.")

4. Presară în vorbirea ta şi câte ceva nostim, ca să-i pari simpatic, fetele se apropie uşor de astfel de băieţi. („O să-i povestesc unele lucruri nostime de când eram mic sau câte o întâmplare hazlie de pe la şcoală.")
5. învaţă să cânţi şi să dansezi, fetelor le plac băieţii care cântă şi dansează bine. („Cu vocea stau mulţumitor, iar cu dansul pot sta la fel, dacă-mi dau interesul, numai că nu prea văd eu unde-aş putea s-o invit pe Monica ca s-o impresionez cu astfel de lucruri.")
6. Demonstrează-i că iubeşti copiii şi animalele, îi dai astfel impresia că eşti sensibil şi ai suflet bun. („O să-i demonstrez, iubindu-i câinele, pe Corbea.")
7. Fă-o să creadă că aveţi multe lucruri în comun şi chiar că vă potriviţi, fetele îşi caută sufletul-pereche. („Am să-i spun: *Tot aşa sunt şi eu!* Sau: *Tot acest lucru îmi place şi miei")*
Deci astea erau. închise caietul.
„Niciodată nu m-aş fi gândit că se pot cuceri inimile fetelor folosind nişte... subtilităţi, trucuri cum li se mai spune. Eu auzisem, doar, că fetele folosesc unele subtilităţi cu noi, băieţii, şi mă refer, în primul rând, la felul provocator în care se îmbracă. Oricum sunt sigur că Monica habar n-are de toate acestea! Şi nu mă las până nu mă împrietenesc cu ea."
Se gândi cum să procedeze ca să-şi atingă ţelul cât mai repede şi mai bine. îşi încropi un plan: „Când am s-o văd jucându-se cu mingea pe aleea din faţa casei lor, cum obişnuieşte, am să trec pe partea aceea şi, cât voi putea de drăguţ şi de prietenos, am să vorbesc cu ea; la început mai puţin, o voi saluta doar şi-i voi arunca aşa..., în treacăt, un compliment, ca s-o fac să se simtă bine. După aceea, data viitoare, mă voi opri şi-i voi vorbi ceva mai mult, de una, de alta, strecurând aşa...,

ca din întâmplare, şi nişte întrebări din care voi putea afla mai multe. în felul acesta, mă voi şi distra puţin, tot ne spune dirigintele că trebuie să îmbinăm activitatea cu recreerea! Iar dacă mă va vedea cumva mama cu Monica, nu va fi nicio problemă, pentru că toţi vecinii vorbesc cu ea şi ea cu toţi. Numai eu am fost acela care am cam ţinut-o la distanţă."

Până acum, nu-i prea dăduse atenţie puştoaicei de peste drum, care, fiind cu doi ani mai mică, abia anul acesta îşi termina şcoala generală şi nu-l interesase. Dar cum diferenţele de vârstă, cu timpul, se estompează, acum vedea lucrurile altfel. Numai că trebuia să aibă grijă cu schimbarea aceasta de atitudine faţă de ea, ca nu cumva să-i trezească bănuielile şi să-i dea de gândit. I se părea însă distractiv s-o urmărească pe Monica. Mai ales că, încercând să se apropie de ea, îşi punea la lucru toate talentele.

Totodată, era şi un secret al său, care-i dădea o senzaţie de independenţă, nu doar de amuzament, şi simţea că-i făcea bine, pentru că umplea golurile din sufletul său.

SORIN INTRĂ ÎN ACŢIUNE

O văzu pe Monica pe alee. Exersa cu o minge de ping-pong şi o paletă mare.

Ieşi repede din casă, traversă strada şi, cu aerul că se ducea undeva cu treabă, îi zise din mers, fără a-i da timp să-i răspundă ceva:

- Bună, Monica! Toţi vecinii sesizează ce frumoasă te-ai făcut! Eşti cea mai admirată şi mai apreciată fată!

Monica se opri puţin surprinsă. Cum Sorin se şi îndepărtase, nu-i dădu niciun răspuns şi îşi reluă

impasibilă joaca. Dar cuvintele lui îi pluteau uşor în minte şi, pe măsură ce bătea mingea, ele i se aşezau încet, încet în suflet, precum se aşază pufii castanilor pe drum. „Apreciată ştiu că sunt, dar şi frumoasă..., asta nu ştiam!"îşi zise ea, cu un strop de vanitate feminină.
La puţin timp, mama ei deschise uşa şi-i ceru să vină, ca s-o ajute la pregătirea cinei. Monica intră cu voie bună şi îi spuse zâmbind cum tocmai o complimentase Sorin, băiatul de peste drum, şi încă în numele vecinilor!
Doamna Jerea ştia că la fata ei conta mai mult expresia feţei, dată de luminozitatea ochilor ei albaştri şi de zâmbetu-i plăcut şi cald. Nu se putea numi însă că era o frumoasă. Ea era o fată plăcută, şi aşa fusese dintotdeauna. înţelese că băiatul acesta voise să fie curtenitor cu ea. „Ce-o fi avut cu Monica?" se întrebă cam intrigată. Şi, intuitiv, avu un sentiment de suspiciune faţă de băiatul de peste drum.

- Complimentele pot ascunde un cârlig, uneori, îi răspunse simplu mama şi-şi văzu mai departe de treabă.
- Ce cârlig?! bombăni Monica. Nu este Sorin genul care să bage aşa, oricum, pe cineva în seamă!
Mama intui ce simţea fiica ei.
- N-aş vrea să ai acel soi de orgoliu pe care-l au fetele, de obicei, când se văd băgate în seamă de un băiat. Fetele ar trebui să înveţe să aleagă. în loc de orgolii fără rost, mai bine ar avea răbdarea necesară şi ar fi atente să descopere cine e, de fapt, cel care Ie-a băgat în seamă. Şi acum du-te, te rog, de cheamă-i la masă pe bunicu'şi pe tata, pentru că eu de-abia mai stau în picioare.

Monica o luă la fugă pe scări în sus, zicându-şi:„Ce rost are să-mi spună toate astea, în loc să fie mulţumită că sunt apreciată!?"
A doua zi, Sorin traversă iar strada când o văzu. De data aceasta, el se opri şi o întrebă dacă avea multe lecţii acum, la început de an, ce materii îi plăceau şi ce nu şi altele de genul acesta. Cum întrebările lui Sorin erau banale şi comode, lansate într-o manieră prietenească, la început au prins-o şi îi răspundea firesc la cele ce-o întreba. Chiar la remarca lui că „ea nu-i semăna de loc tatălui, care era un om închis şi pe care nu-l vedea nimeni zâmbind", ea îi răspunse sincer:
- Da, din cauză că tata e un om care se îngrijorează pentru unele lucruri, dar, în fond, este înţelegător şi bun.
„Cum, domnul Jerea este înţelegător şi bun!?"se miră în sinea lui, Sorin.
Se gândi că putea, în felul acesta, intra în viaţa lor, ca să afle mai multe... Lipsit de răbdare cum era, uitase recomandările din caietul său şi continuă să o descoasă:
- Şi care, mă rog, sunt acele lucruri care-l îngrijorează aşa de mult pe tatăl tău, de arată atât de întunecat, deşi este „înţelegător şi bun"?
Dintr-odată, Monicăi i se păru întrebarea lui cam prea indiscretă şi familială. Educaţia îşi spuse cuvântul. Şi nu-i mai dădu niciun răspuns, ci îi întoarse imediat întrebările pe care i le pusese el despre şcoală, schimbând astfel subiectul şi făcând ca el să devină cel interogat, nu invers.

In mod neaşteptat, o fereastră dinspre stradă se deschise şi apăru faţa doamnei Jerea. O auzise pe Monica vorbind şi nu ştia cu cine. Sorin, văzând-o, o salută plin de politeţe şi îşi luă tălpăşiţa.

Nu-i plăcea că apăruse mama ei. Oare mama şi fiica erau apropiate? se întrebă el. îi auzise odată pe colegii săi mai„emancipaţi"că ei nu preferau fete care erau prea apropiate de mamele lor, pentru că acestea „le puteau deschide fetelor ochii" şi le îngreuna astfel lor lucrurile, dacă ele ascultau.
îl deranjase, de asemenea, şi faptul că Monica ocolise răspunsul care ar fi trebuit să i-l dea. N-avea deci destulă încredere în el.
„M-am cam grăbit", îşi zise supărat pe el însuşi. „Trebuia, întâi, să fi aplicat eu toate punctele acelea de„seducţie subtilă" ca să-i fi inspirat destulă încredere, şi apoi să fi venit cu întrebări mai... sensibile."
Deveni mânios la culme pentru neîndemânarea lui şi trânti cât putu caietele de masă. Apoi se apucă de lecţii, ca să uite de necaz...

PUNCTE DE VEDERE DIFERITE

La liceu, în pauza mare, Sorin i se destăinui colegului său Alex:
- Este o fată vecină cu mine, aş vrea să mă împrietenesc cu ea. Numai că m-am cam grăbit cu nişte întrebări şi am impresia că am dat chix... Acum, mă gândesc ce-ar trebui să fac!?
Alex înţelese că-i cerea lui o sugestie. Ridică din umeri şi-i spuse:
- Ştii bine că pe mine nu mă preocupă astfel de lucruri şi că nu mă pricep la aşa ceva.
Luă un creion din penar şi, începând să mânzălească pe un colţ de hârtie, adăugă:
- Lucrurile acestea eu le-am lăsat pentru mai târziu...
- Chiar dacă ai vreo ocazie?!
- Ocaziile ţi le mai şi faci, dacă vrei.
- Şi tu, de ce mă rog nu vrei?

- Fiindcă prefer să am mintea şi sufletul libere ca să mă ocup de ce trebuie şi de ce-mi place.
- Mereu o să faci aşa!?
- Deocamdată, aşa fac. Le acord interes lucrurilor care să-mi asigure un rost în viaţă şi care să mă ajute să-mi dezvolt personalitatea. De ce să mă complic cu altele, care nu-mi sunt de folos? Tu nu vezi cuplurile din clasă la ce nivel rămân şi ce superficial se pregătesc, pentru că se risipesc în alte lucruri?...
- Ei, darte-ai distra şi tu puţin!

- Mă distrez şi altfel, şi încă foarte bine! Sunt atâtea lucruri plăcute şi interesante, încât ai ce alege, dacă vrei.
- Da, dar cu fetele are alt farmec...
- Eu am discutat cu tata această problemă sau, mai bine zis, el a discutat cu mine. Mi-a spus că, la vârsta noastră, atât fetele, cât şi băieţii ne îndrăgostim de ce ne place, fără alte criterii, pe care nici nu le-am putea avea acum şi, cum mereu găsim după un timp altceva care să ne placă mai mult, ne schimbăm mereu preferinţele, chiar dacă am fost convinşi, la un moment dat, că nu se va mai schimba nimic.
- Ei, şi ce!?
- Cum şi ce? Legăturile astea bazate pe nimic, adică doar pe consideraţii şi atracţii de moment, aduc de regulă tulburări şi deziluzii, fie chiar şi numai pentru una dintre părţi. Eu nu vreau să creez şi nici să mi se creeze traume.
- Şi atunci, cât de târziu vrei„să le laşi"?
- Să ajung la vârsta la care m-aş putea căsători. Cum spune vorba aceea din bătrâni:„Fiecare lucru la vremea lui". Abia atunci aş putea ţine seama de criteriile necesare pentru înfăptuirea unei legături bune şi

durabile.
- Aha!... Şi, mă rog, ce ţi-a mai spus tatăl tău!?
Alexîi sesiză ironia, dar căută să nu-i dea atenţie. îşi lăsă creionul jos şi îşi sprijini bărbia în palmă. Se gândea... îşi amintea ce-i mai spusese tatăl său, cu o proximă ocazie. Aşteptau odată să deschidă la un magazin şi trecură pe lângă ei câteva fete, care atrăgeau atenţia prin îmbrăcămintea lor strâmtă şi sumară. Alex întoarse automat capul după ele.Tatăl îl observă.„Fetelor le place să atragă atenţia!"îi zise el, cu aer glumeţ, după care adăugase: „Şi, ca să nu le fie jenă, le ajută moda; modă care nu prea mai ţine cu decenţa şi care, se pare, tinde spre frunza Evei." Alex zâmbise, dar nu a ştiut ce să răspundă. Tatăl lui şi-a dat seama că era momentul să-i mai spună şi alte lucruri. „Ştii, Alex, începuse el, observatorii vieţii, cum ar fi eseistul sârb lovan Ducici, afirmă că 'fata se îndrăgosteşte *ascultând* băiatul', adică, e atrasă de personalitatea lui, care o cucereşte cu gla-sul, zâmbetul, privirea, ceea ce spune el, iar 'băiatul se îndrăgosteşte

privind fata', adică e atras spre ea fizic, şi fetele ştiu sau intuiesc acest lucru, de aceea se străduiesc să fie cât mai atrăgătoare, ceea ce-i firesc, numai că multe dintre ele nu-şi cultivă şi fiinţa lor lăuntrică, nu învaţă ce trebuie pentru ele însele şi pentru viaţă! Sunt preocupate mai mult cu înfrumuseţatul şi cu 'spiritul modei! Conduc astfel la crearea unor legături bazate pe acest gen de *atracţie,* dar, cu timpul, apare fragilitatea unei astfel de legături, apar deziluziile şi deznădejdile pe care le aduc cu sine. Aşa că, Alex, nu uita ce-ţi spun acum: simţurile, de orice fel, au rol în supravieţuire, dar, deasupra lor, Dumnezeu a aşezat capul. Aşadar, ajută-ţi creierul să-ţi guverneze

cât mai bine corpul, ia aminte la ce privesc ochii tăi şi la ce gândeşte mintea ta."
Ar fi dorit să-i fi spus aceste lucruri lui Sorin, dar îl simţea pe altă lungime de undă, ceea ce-l surprindea, pentru că nu i se păruse a fi genul care să aibă astfel de preocupări.
Sorin îl privea atent... N-ar fi recunoscut, în mod deschis, că, în adâncul sufletului său, îl admira pe Alex. Reţinerile şi astâmpărul lui nu-i diminuau personalitatea, dimpotrivă, îi confereau parcă mai mult preţ. Şi foarte mult i-arfi plăcut să-l clatine.
-Tu o să rămâi în urmă cu experienţa! îl incită el cu puţin cinism.
- Care „experienţă"!? se miră Alex.
- Păi, cum vei învăţa să ai succes la fete?!
Alex îşi dădu dintr-odată seama că fata vecină, cu care ţinea Sorin să se împrietenească, pentru el însemna doar divertisment şi„experienţă", nici măcar, cum se zice, o atracţie de moment.
- N-am de gând să învăţ asta, îi răspunse el, calm. Eu mă voi împrieteni în mod firesc cu o fată, vorbind cu ea de una, de alta, o fată care să fie plăcută şi decentă; şi îi voi acorda timp să ne cunoaştem.
- De ce va fi nevoie să îi acorzi timp să vă cunoaşteţi, n-o s-o vezi cum e?
- Pentru a realiza o legătură frumoasă şi de durată, va trebui să ştim bine cum vede fiecare lucrurile în viaţă şi ce e în sufletul său... Acestea sunt lucruri pe care timpul le scoate la iveală.
- Crezi că ai să câştigi mai mult aşa?

- Bineînţeles! Prin corectitudine şi onestitate de ambele părţi, cultivând o comunicare deschisă şi utilă, e normal

să se asigure o frumoasă împlinire în viaţă, decât altfel. Şi apoi, prietenia spirituală este cea care aduce soliditate şi frumuseţe într-o relaţie!
- Şi dacă vei descoperi nepotriviri?
- Dacă voi descoperi nepotriviri şi dacă nu se vor putea rezolva, adică nu le vom putea adapta şi armoniza, acest lucru va însemna că nu ne potrivim şi vom fi mulţumiţi că am descoperit asta din timp. Sper să am până atunci discernământul necesar să pot lua seama la amănuntele grăitoare.
Alex îl mai ţintui câteva clipe cu privirea pe Sorin, căutând parcă să-l convingă de cele spuse şi în acest fel, nu numai prin intermediul cuvintelor.
Tatăl său reuşise, într-adevăr, să-l orienteze spre atitudini corecte în viaţă şi spre adevăratele valori. în felul acesta, Alex era pregătit în mod frumos şi sănătos pentru timpul despre care vorbea. Sentimentele lui aveau să fie atunci mai valoroase, iar el ar fi făcut parte dintre acei tineri plini de nobleţe, care ştiu să nu-şi clădească fericirea pe vicleşuguri sau superficialităţi, nici să împingă o relaţie dincolo de judecată şi de limitele bunului-simţ.
Sorin profită că sună de sfârşitul pauzei. Fără să-i mai spună nimic lui Alex, îşi scoase pe bancă ce-i trebuia pentru ora următoare.„Nu o să mai discut eu cu tine subiectul ăsta", i se adresă el în gând, cam îmbufnat, îşi dădea seama, ca niciodată, de diferenţa dintre ei.
N-avea chef să mai discute cu nimeni despre cum putea „salva" începutul relaţiei lui cu Monica. Ceilalţi l-ar fi crezut un prost.
Numai că e ceva să nu speri la o „salvare" şi ea totuşi să-ţi vină, ca din senin. Seninul din care pică ea, se întâmplă să fie la ora de desen. Forfoteau cu toţii, în

timp ce profesoara aranja pe catedră o „natură moartă" împreună cu câţiva dintre ei. Sorin observă că cei din spatele lui discutau, făcând abstracţie de la cele ce se întâmplau în clasă.„Oare ce-or mai vorbi?" se întrebă el, lăsându-se pe spătarul băncii, cu urechile pâlnie spre ei.

- Asta ştiam şi eu, că pe fete le impresionează când le oferi flori, îl auzi imediat pe unul dintre ei.
- Iar pe tine te consideră sensibil şi atent, plus că, într-un fel, se simt obligate după aceea, completă celălalt, într-o vibrare răguşită a corzilor vocale.
- Numai că e cam costisitor..., se vaită primul.
- Păi, nu trebuie să-i oferi neapărat un buchet; un singur fir e de ajuns şi simbolizează o anume afecţiune, care impresionează întotdeauna o fată, îl lămuri iniţiatul.
Lui Sorin îi făcu deodată un„clic"în minte:„Asta am să fac!"îşi zise el, străfulgerat de idee. „Fără ca, deocamdată, să-i mai pun Monicăi vreo întrebare sau să discut cu ea despre altceva, am să-i ofer o floare şi voi lăsa să treacă puţin timp, să-şi facă efectul... Sigur că va trebui să-i ofer ceva ales, vreun soi de trandafiri ce n-au ei în grădină! Voi da oricât din puşculiţă pentru asta."
Aşa e când copiii au... puşculiţe!
Lucrurile însă îşi au rostul, locul şi timpul lor, dar băieţii se gândeau la acestea doar ca mijloace de seducţie şi apropiere, pentru nişte rezultate de moment.
„... ÎI TOT DĂDEA OCOL, SE AGITA
ÎN JURUL EI SI FĂCEA VALURI,
TULBURÂND-O.. ."
Monicăi îi făcu plăcere să primească un trandafir atât de splendid, cum îi oferise Sorin. Avea petalele atât de catifelate, de-ţi tot venea să-l mângâi, şi era de un roşu-grena atât de intens, încât parcă provenea dintr-o

grădină-muzeu.
Deşi cu o uşoară ezitare la început, dată de surpriză şi neprevăzut, Monica îl primise totuşi, fascinată de frumuseţea lui! Sorin nici n-o ţinuse de vorbă de data aceasta, el doar îi oferise trandafirul, cu firească gentileţe şi ca pe ceva care i se potrivea ei, după care plecase în grabă, căci „avea multe exerciţii de făcut".
Monica alergă în camera mamei, să-i arate acesteia trandafirul şi să i-l lase ei, ca s-o bucure. Mama însă nu se-arătă deloc încântată de darul pe care i-l făcuse Sorin -„fără rost", după părerea ei.
- Sorin e un băiat drăguţ şi bun! îi răspunse Monica, învăluind-o cu privirea ei de cer senin.
- Ai văzut tu vreodată, în vreo poveste, că vulpea când vrea să vâneze este altfel decât „drăguţă şi bună"? o întrebă mama, cu un uşor surâs.
Apoi, îşi luă un ton serios şi decis, atât cât îi putea permite starea în care se afla, şi-i zise:

- Cred că e bine să-l eviţi pe acest băiat.
Mama ei o crescuse cu multă dragoste şi răbdare, de aceea, când Monica o vedea mai categorică, îşi dădea seama că nu era de glumit!
Ieşi tăcută din cameră, luându-şi, bineînţeles, şi trandafirul. Ştia că nu putea ignora punctul de vedere al mamei, numai că, de data aceasta, considera că mama ei exagera.
îşi puse trandafirul într-o vază din camera ei şi-l privi cu plăcere.„Ce chestie",îşi zise, filozofând,„o persoană aproape că nu te bagă în seamă şi apoi, dintr-odată, te trezeşti că eşti în atenţia sa!"

Totuşi, a doua zi, nu ieşi la joacă. îşi făcu doar puţin drum până la poartă, ca să verifice cutia de scrisori şi să rupă iarba din dreptul ei, căci i se păruse prea crescută când venise de la şcoală. Sorin o şi văzu... Deschise fereastra cu un oarecare zgomot şi, instinctiv, ea îşi întoarse capul. El îi flutură uşor mâna în semn de salut, iar ea îi răspunse la fel, cu drăgălăşenia ei firească. Sorin închise repede fereastra.
Cu toate acestea, Monica nu uita ce-i ceruse mama. Aşa că în după-amiazaîn care el, văzând-o iar, veni şi se opri să-i vorbească, ea o zbughi repede în casă,„amintindu-şi că mai avea ceva de repetat şi că-şi luase doar o mică pauză".
Monica, de data aceasta, îi alunecase printre degete precum peştele...
„Aşa n-am să ajung nicăieri" îşi zise el, nemulţumit. Şi chibzul la acest lucru.
„Mâine am să chiulesc de la ultima oră şi-am s-o aştept ascuns la şcoala ei", decise, în cele din urmă.
Niciodată nu chiulise până acum, dar Sorin avea un caracter tenace şi nu se dădea înapoi de la nimic când îşi punea ceva în minte.
Aşa că, a doua zi, îi apăru Monicăi pe drum, ca din întâmplare.
- Bună! îi zise el cu un ton surprins, ajungând-o din spate.
- Bună! îi răspunse Monica, surprinsă într-adevăr.
- Uite ce întâmplare! continuă el cu entuziasm. Am pierdut autobuzul şi atunci am luat-o pe jos, tăind-o pe-aici.
Ai fi zis că şi el credea ce spunea.

începu apoi să povestească ce lucru nostim se

întâmplase în acea zi la ei la şcoală şi legă întâmplarea aceasta de-o alta de la Olimpiada de Fizică de anul trecut, la care se înţelegea că participase.
- Tu ai participat la Olimpiada de Fizică!? îl întrebă cu admiraţie Monica.
- Bineînţeles!
- Şi-ai avut un rezultat satisfăcător?
- E, am luat şi eu acolo o notă care, sper, mă va trimite anul acesta mai departe.
„E un băiat deştept, Sorin!"concluziona Monica. Sorin simţi că avusese efectul scontat şi schimbă vorba, ca să nu pară că exact asta ţinuse să-i spună.
- După cum vezi, spuse el mai departe, e distracţie la noi la şcoală. Şi-ar fi mai multă, dacă n-am avea atât de învăţat.
- La toate materiile înveţi atât de bine sau fizica te preocupă în mod special?
- De fapt, chimia îmi place mai mult, pentru că aş dori să pot descoperi, la un moment dat, un nou tip de combustibil, aşa cum se cere acum în economie.
- Ce preocupări serioase ai! îl admiră ea cu sinceritate.
- E, aş vrea eu să fac mai multe, dar nu se poate; mi-am propus, de exemplu, să construiesc la vară macheta unui planor (şi înşiră materialele de care avea nevoie, dar care încă nu se puteau procura).
„Ce intonaţie caldă are vocea lui...", descoperea acum Monica, as-cultându-l.
Ea urmărea cu multă atenţie ce îi spunea şi ştia cum să intervină ca să susţină o conversaţie. Ca urmare, discuţia lor a devenit curând uşoară şi agreabilă.„E plăcută şi deşteaptă!"o aprecie Sorin.
El se destinsese chiar şi era nu doar comunicativ, ci şi foarte simpatic.

„Ce băiat plăcut şi deosebit e Sorin!"îl admiră Monica. Despărţirea le-a fost simplă, dar zâmbetul şi căldura din ochii lui, când îi spusese„pe curând", rămaseră vii în mintea şi-n sufletul Monicăi... îl plăcea pe Sorin.

în timp ce-şi făcea lecţiile, fără să vrea, îi tot zburau gândurile la el. „Oare şi el s-o gândi la mine?"se întrebă ea, după un timp. Nu ştia, draga de ea, că băieţii nu se implică sentimental în acelaşi mod ca fetele.
Monica n-a mai ieşit afară în acea după-amiază. Dar seara, după ce se aprinseră luminile, ea îşi ascultă o stranie chemare a inimii şi se duse pe terasa din faţa casei, unde scrută cu privirea printre castanii ce străjuiau strada. îl zări pe Sorin la masa lui de la fereastră. Oare, Sorin, anticipase că ea avea să se uite spre fereastra lui sau că măcar l-ar fi putut vedea întâmplător, de nu-şi mai trăsese jaluzelele, ca de obicei? Monica simţea că aşa era...
în ziua următoare, Sorin chiuli iar la ultima oră. O aşteptă tot aşa la şcoala ei şi o ajunse din spate. Numai că, de data aceasta, el voise ca ea să ştie că o aşteptase. îi aduse şi-o albăstrea, pe care-i sugeră să o preseze într-o carte la care ţinea, ca să-i rămână, fiindcă „o reprezenta pe ea". Apoi, îi povesti iar o întâmplare de pe la şcoală...
Drumul trecea pe lângă un gard încărcat cu viţă sălbatică. Ajunşi în dreptul acestuia. Sorin rupse o frunză ruginie şi-i zise:
- Hai să-ţi cânt un cântecel!
Era unul de prin clasele primare, pe care îl ştiau toţi, dar el îl modificase puţin.

A ruginit frunza din vii /Şi păsărelele~au plecat, /Dar toamna încă este în noi,/Cu trupu-i înveşmântat/în zile blânde aurii...
- Ce drăguţ cânţi! constată Monica. Hai, mai cântă-l o dată! Sorin îl mai cântă o dată.
- Cântă-l şi tu cu mine, îi propuse el.
Monica, amuzată, aprobă. Sorin dădu tonul şi-l cântară împreună.
- Ai o voce frumoasă! constată şi Sorin, nepierzând prilejul s-o com-plimenteze, numai că de data aceasta era pe drept.
Se ţineau de mână... Nici nu ştia Monica în ce fel se întâmplase asta, în timp ce cântau.
Sorin se simţea mai sigur pe el acum. Dar totodată, senzaţii noi se treziseră în el.
O emoţie specială o încerca şi pe Monica, totuşi diferită. Pentru amândoi însă era ca şi când fiecare dintre ei bănuise că prietenia era un lucru minunat, dar acum vedeau cu adevărat.

Vorbiră despre muzică şi cântece, cu sentimentul că intrau pe un teren comun de vreme ce-şi descoperiseră, reciproc, înclinaţia spre acest domeniu.
Când ajunseră acasă, Monica îi spuse, ca pe un amuzament, că îl văzuse la masa lui de la fereastră. Sorin tresări uşor, cu ascunsă mulţumire, dar ea nu sesiză. Apoi, el îi zise, dar cu un zâmbet şi mai cald, „pe curând".
Seara, la culcare, pe Monica n-o lua nicicum somnul. Toată conversaţia lor de pe drum îi umbla prin minte şi, deşi de câteva ori îşi zise:„Nu mă mai gândesc la nimic ca să adorm", imaginea lui Sorin îi tot revenea, cu ce spusese, cum spusese, cum zâmbise..., insinuându-se

din acestea o vrajă, care-i încălzea inima într-un mod aparte. Avea înlăuntrul ei un soi de emoţii, pe care nu-l mai simţise niciodată şi aproape că fizic îşi simţea inima caldă, dar era în ea şi o tulburare neînţeleasă. O vizitase cumva „Zburătorul", şi-o atinsese cu vârful cozii lui împodobită cu pietre preţioase, care îţi luau ochii? Inocenţa are întotdeauna inima deschisă, nu ştie ce capcane o pot prinde, dacă n-are în ea o Pază cu adevărat!

Totul se întâmplase prea repede, iar acum întrebările lui cam băgăreţe, care o puseseră în gardă, nici nu mai contau, nici nu-şi mai amintea de ele, erau total lipsite de semnificaţie. în definitiv, cine dă mare atenţie unor chestii negative, când sentimente luminoase orbesc ochii?

Monica simţea nevoia să se destăinuie cuiva, să vorbească despre băiatul finuţ şi deosebit, care intervenise în viaţa ei, şi că zilele deveniseră dintr-odată mai interesante şi mai pline de sens. Erau multe colege cu care ea se avea bine, dar acum îşi dorea să fi avut o prietenă de suflet. Cu mama ei era pentru prima oară când nu putea discuta, pentru că nu ştia ce avea cu Sorin. Şi apoi, numai de astfel de subiecte nu i-ar fi ars, cu starea în care se afla.

Doamna Jerea citise în unele cărţi care tratau despre adolescenţă că „atunci când ai o fată, mama trebuie să o prevină din timp de primejdia anumitor cochetării (cu băieţii) şi a lipsei de stăpânire (a sentimentelor)". De asemenea,„să-i arate fetei ce importanţă are *puritatea,* chiar

şi în viaţa modernă, şi care sunt satisfacţiile pe care le poate găsi acest lucru şi-n viaţa de mai târziu". Dar probabil socotise atunci că încă nu era cazul să vorbească aceste lucruri cu Monica, iar mai târziu, când se ivise discuţia legată de Sorin, considerase poate că fusese destul pentru Monica schimbul de cuvinte pe care îl avusese cu ea - ceea ce, în mod normal aşa ar fi fost, dacă Monica lua totuşi seama.
Doamna Jerea nu bănuia ce o preocupa în acest moment pe fata ei.
Dar o întâmplare îi alertă pe ambii părinţi ai Monicăi. Aceasta a avut loc, pentru că răbdarea nu era chiar punctul forte al lui Sorin.
Sigur că el nu putea chiuli mereu de la şcoală. Considera chiar că se apropiase destul de Monica pentru a găsi împreună cu ea şi alte căi de a se vedea. Aşa că era ultima oară când voia să mai procedeze astfel. Şi se decise ca acum să abordeze direct unul dintre subiectele care-l interesau.
O aşteptă şi de această dată la şcoala ei.
Se salutară cordial când se văzură şi îşi continuară „prieteneşte" drumul.
- Am învăţat mult azi-noapte! îi zise el, brusc. Şi, fără pauză, continuă: Cred că şi tu la fel, pentru că am văzut lumina aprinsă printre obloane la camera dinspre plopi. Acolo înveţi tu, nu? o întrebă el la urmă, şiret şi la obiect, ca să afle astfel ce era, de fapt, acolo.
Monica tresări. Se reculese însă repede şi, în loc să-i dea un răspuns care să-l lămurească ce era cu lumina de acolo şi ce se întâmpla, îi spuse liniştită că ea nu se culcase aşa târziu şi-i vorbi apoi fără întrerupere despre lecţiile ce ie avusese ea.
„Parcă dinadins vorbeşte aşa încontinuu, ca să nu-mi

lase loc s-o mai întreb ceva", îşi zise el, dibuindu-i de altfel bine starea în care se afla şi se pregătea s-o abordeze altfel.
-Văd adeseori lumină acolo, chiar şi-n timpul zilei, reveni el la subiect, simplu şi direct.
Monicăi i se strânse inima. Cum să-i spună ce n-avea voie să spună?
- Chiarte deranjează lucrul acesta? îi răspunse ea cu o întrebare, ca să facă faţă.

- Nu că mă deranjează lucrul acesta, dar nu înţeleg de ce mai bine nu se ridică obloanele acelea ca să intre lumina de afară, nu? îşi spuse el punctul de vedere, cu un ton care nu-i trăda totuşi uşoara enervare, văzând cum Monica se eschiva.
Tăcură câteva clipe, timp în care ea căută discret cu privirea ceva de care să se lege, ca să dea iar o altă turnură discuţiei. Zări o floricică albastră, printre toate celelalte flori albe din peluza pe lângă care treceau. Se opri şi-o privi.
- Uite ce interesant! Poţi să-mi spui cum de ea singură a apărut aici?
O rupse „ca s-o studieze", deşi ştia că e interzis să rupi florile de pe drum. încercă apoi să-şi amintească ce învăţase Ia botanică despre flori şi-l solicită şi pe el, căutând în felul acesta să schimbe subiectul. Dar numai de botanică nu-i ardea lui Sorin. îi spuse doar cu ocazia aceasta că lui„îi plăcea să picteze flori". Pe Monica o încântă o aşa veste, şi-l rugă să-i explice tehnica lui de lucru, ce culori folosea şi de unde le cumpăra, în felul acesta, ajunseră acasă. Şi la despărţire, tot aşa Sorin îi spuse, doar cu un zâmbet puţin mai stins,„pe curând!..."
„încă nu are încredere în mine", îşi zise el, după ce se

despărţiră. Sesizase clar evitările Monicăi.
Ea însă rămase cu inima strânsă, din pricina întrebărilor şi sesizărilor lui.Ţinea la secretul casei şi ştia că îşi avea partea ei de răspundere. Aşa că, după o oarecare dezbatere în sinea ei, se hotărî să-i spună totuşi tatălui, ca el să ia măsurile de rigoare, având în vedere observaţiile lui Sorin şi poate şi ale altor vecini...
Nu-i era deloc la îndemână să-i spună.
„Oare va mai încăpea şi acest lucru în inima lui tata sau i se va întuneca şi mai mult faţa?" se întrebă ea, cam indispusă.
CE POATE FI OARE ÎNTR-O INIMĂ, CA SĂ ÎNTUNECE MEREU FATA?
La cină, mama ei nu veni, deoarece în ziua aceea se simţise mult mai rău. Erau prezenţi doar tatăl şi bunicu-mare. Monica îşi dădu îndată seama că faţă de bunicu-mare nu putea spune ceva care l-ar fi putut face să intre în panică. Aşa că, momentan, tăcu. Dar, la sfârşit, îşi rugă tatăl să rămână cu ea în bucătărie, ca s-o ajute la strânsul mesei şi la curăţenie.
Tatăl rămase. El întotdeauna ajuta la ce era necesar.
Trebăluiau tăcuţi în bucătărie.Tatăl cu gândurile lui, iar Monica îl tot urmărea pe furiş. Era obişnuită cu felul său mai sumbru, dar acum se vedea că în inima lui mai avea o greutate şi ştia că era din pricina mamei, îi părea rău că trebuia să adauge şi ea ceva în plus, de aceea, se gândea să-i spună într-un mod cât mai simplu şi mai puţin alarmant.
îşi iubea mult tatăl, numai că foarte mult şi-ar fi dorit să nu vadă atâta supărare pe chipul lui. în sinea ei, de când era mică, o cam nemulţumise lucrul acesta, deşi ştia prea bine că dincolo de aspectul său se ascundea un om sensibil şi lipsit de duritatea pe care o sugera; ştia că

pe faţa lui se puteau citi doar grijile, pe care şi le purta mereu în suflet, împovărător... De când crescuse, ştia mai multe. Ştia că pe chipul lui se oglindea şi amarul ce-l simţise în anii adolescenţei, ca fiu al unui condamnat politic, ce cu năduf îşi exprimase opiniile opozante; nu se mai întorsese niciodată din închisoare, iar fiul îşi visase multă vreme

tatăl, aşa cum îl văzuse ultima oară, cu faţa crispată, cu privirea adâncă şi sticloasă. într-un regim totalitar, ca cel comunist, în care fiecărui adult i se întocmeşte un dosar secret, cuprinzând toate aspectele vieţii sale, orice stigmat are unele repercusiuni asupra familiei, deci şi pentru el contase al cui fiu era. Numai datorită seriozităţii şi capacităţii lui intelectuale, alături de o mamă care trăsese din greu, putuse să-şi termine totuşi studiile. Dar, odată cu maturizarea, îi apăruse şi linia dintre sprâncene, ca şi grimasa uşor amară din colţul gurii, modelată parcă de un sculptor într-un lemn greu de lucrat. Din ochii albaştrii însă, emana o privire vie şi inteligentă, în care se aprindea o luminiţă afabilă când discutai cu el. Vorbirea îi era cu judecată, iaratitudinea-i rămăsese marcată de acea experienţă a tatălui, din care adolescentul de atunci înţelesese „cât de bine e ca omul să aibă stăpânire de sine". Era experienţa care-l făcuse „raţional", considera el. Cu toate acestea, în adâncul sufletului îi dăinuia încă o tristeţe săpată ca în piatră... Şi peste ea, se aşternuseră lucrurile inerente vieţii - în care o greutate deloc neglijabilă o avea temerea permanentă ca bunicu-mare să nu mai dea iar foc casei, cu experienţele pe care le tot făcea. La toate acestea, se adăugau diferitele nemulţumiri ce ţineau de societate, în general, cum ar fi fost, de exemplu, desfiinţarea valorilor

morale, construite de civilizaţie de-a lungul secolelor, prin experienţă şi bun-simţ. Şi considera că această de-gradare etică şi morală, care devenise făţişă şi„normală" pretutindeni, avea să ducă în mod inevitabil planeta la haos, sub multe aspecte. Apoi, toate celelalte rele politice, economice, sociale sau de orice fel, îl amarau... „E absurd şi inadmisibil ca un pensionar să nu mai poată trăi în locuinţa pe care şi-a făcut-o în timpul vieţii, din cauza creşterii excesive a costului întreţinerii". Sau: „Politicienii se îmbogăţesc în mod exagerat şi nefiresc, în timp ce populaţia sărăceşte încontinuu, astfel că mii de oameni şi-au debranşat caloriferele de la încălzirea centrală, ca să poată face faţă costului întreţinerii..." comenta el indignat, în timp ce-şi strângea ziarele din care aflase aceste veşti. într-o zi, îi spuse soţiei, cu un fel de recunoştinţă:

- Pe noi ne-a ajutat mult„cheagul"ce l-ai avut tu de la părinţii tăi.

- Aşa e, răspunse doamna Jerea. Părinţii mei ne-au dat aproape tot ce-au agonisit în decursul anilor, cu cele treizeci de oi încredinţate baciului din munţii noştri!

- Ei, oierii din munţii noştri erau foarte pricepuţi şi cinstiţi, de aceea le mergea foarte bine. Acum, când lumea s-a întors cu susul în jos, or mai fi la fel?! Nu cred, răspunse tot el, cu mohoreală...

Toate acestea adunate, făcuseră ca tristeţea să-i sălăşluiască în suflet ca o boală de care nu avea cum scăpa, aşa cum nu poate scăpa cineva de un viciu pe care l-a lăsat să se prindă de fiinţa lui. Nici faptul că avea o familie plăcută şi o situaţie avută, nu-i aducea

inimii lui cu adevărat *bucurie.* Erau alte lucruri care-o acopereau.

- Nu putem noi să schimbăm lumea, îi spunea soţia, uneori.

- Tocmai asta e, răspundea el, şi nu pot să fiu indiferent în ce societate va trăi fata mea sau în ce condiţii se vor forma ca oameni nepoţii mei.

Cu toată mohoreala aceasta de care-i suferea inima, că aproape nu ştia ce-i bucuria, domnul Jerea era totuşi iubit în familia sa. El se implica firesc şi eficient în problemele casei şi nu era un om jignitor. Nu făcea parte dintre acei bărbaţi care-şi arogă aer de „stăpâni", n-avea o fire îngustă, care să-l poarte spre astfel de atitudini. Gândirea lui penetrantă şi inima-i încercată îl făcuseră un om cu putere de înţelegere şi care era gata să pună umărul la tot ce trebuia. Ca şi acum, el îşi făcea conştiincios treaba pe care Monica i-o pasase, fără niciun moft.

Când Monica văzu că erau pe terminate, întrerupse tăcerea lor şi-i spuse aşa, într-o doară, că venise de la şcoală împreună cu Sorin, băiatul de vizavi. Apoi tăcu, să vadă efectul. Cum tatăl nu reacţiona în niciun fel, ea adăugă, cu aceeaşi simplitate firească, observaţiile pe care le făcuse el pe drum.

Câteva secunde, domnul Jerea o privi nemişcat. Dându-şi seama că înţelesese bine ce auzise, îşi adânci mai mult linia dintre sprâncene şi-i spuse neaşteptat de simplu:

- Obloanele acelea trebuie înlocuite cu altele mai bune...

Şi dădu să plece.

Un gând instantaneu însă îl opri. îşi îndreptă privirea pătrunzătoare spre Monica şi-o interpelă:

- Dar băiatul acesta ştiam că e la liceu, şi doar nu-i niciun liceu pe lângă şcoala ta! Cum de-aţi venit îmreună?! Nu cumva îţi ţine calea?
- Ei, da! se supără Monica şi fugi în camera ei.
Domnul Jerea se duse şi el în dormitorul său.Tocmai se făcuse timpul ca soţia să-şi ia medicamentele.
în timp ce-i dădea acesteia tratamentul respectiv, o informă despre băiatul de vizavi cu care venise Monica de la şcoală, precum şi de „observaţiile" pe care el le făcuse.
Doamna Jerea tăcu puţin, gânditoare, şi îşi exprimă apoi suspiciunea pe care o avea asupra lui, de ce şi de când...
- Aha!!... zise luminat, domnul Jerea.
Şi decise imediat să-şi decaleze programul de la serviciu, în aşa fel încât să o ia zilnic pe Monica de la şcoală cu maşina. Nu-i era deloc comod să facă astfel, deoarece, în urma unor schimbări majore, care tocmai avuseseră loc în instituţia la care lucra, el îşi pierduse importantul său post şi, deşi acum era nevoit să accepte un câştig mult mai mic decât fuseseră obişnuiţi el şi familia sa, timpul îi era mult mai ocupat. Dar, deocamdată, n-avea altă soluţie şi nici să lase lucrurile aşa nu voia. Totodată, dispuse categoric ca Monica să termine cu joaca pe aleea din faţa casei. Şi cu asta a încheiat.
Trecu apoi la problema importantă din casa lor, sănătatea doamnei Jerea. în ce direcţie să se îndrepte, ce era bine de făcut şi ce nu?
Hotărârea pe care o luară, în cele din urmă, li se păru a fi cea mai inspirată: s-o cheme la ei pe mătuşa Elma, pentru o vreme. îşi dădeau seama că era persoana cea mai potrivită, mai ales că ieşise la pensie între timp şi n-

avea alte obligaţii, fiind văduvă, iar copiii plecaţi deja la casele lor.
Mătuşa Elma era o rudă prin alianţă cu doamna Jerea. îl ştia pe bunicul, cu situaţia lui, şi demonstrase, în timp, că era o femeie de încredere. Domnul Jerea o cunoscuse mai bine când el şi familia se mutaseră în acest oraş. Atunci, dumneaei îşi lăsase treburile pe care le avusese în acel weekend şi venise drum de aproape trei ore să-i ajute, pentru

că auzise de această nevoie a lor. Tot ce dovedise şi demonstrase atunci îi făcuse să aibă multă consideraţie faţă de ea, căci era o persoană inteligentă şi avea harul de a şti cum să se facă de folos.
O singură reţinere avea acum domnul Jerea. Din discuţia pe care o avusese atunci cu mătuşa Elma, înţelesese că fiul dumneaei tocmai îşi terminase facultatea şi avea nevoie de un serviciu. El se oferise să îl ajute, dar, fiind la rându-i nou în instituţie, nu se ocupase imediat de rezolvarea acestei probleme. După o vreme aflase că tânărul îşi găsise serviciu în altă parte. Amintirea acestei întâmplări îl făcea să se jeneze. Doamna Jerea însă insista ca el să treacă peste lucrul acesta, de vreme ce mătuşa Elma era singura soluţie pe care o aveau.
într-adevăr, aşa era. Sănătatea şubredă a soţiei lui nu doar lipsea casa de contribuţia unei gospodine în bună formă, şi chiar Monica era lipsită, în mare parte, de grija necesară ei, dar ea însăşi avea nevoie de îngrijire, fiindu-i în pericol însăşi viaţa.
Hotărârea aceasta aduse o rază de nădejde în sufletele

lor, pentru că aveau măcar speranţa unui ajutor.
Dar va putea veni, oare, mătuşa Elma? Dacă era cumva bolnavă sau cine ştie ce piedici avea? se întrebau, pe de altă parte, temători.
MĂTUŞA ELMA A VENIT!
Chemată degrabă în casa lor, să-i ajute în situaţia grea prin care treceau, mătuşa Elma veni cât putu de repede. Surpriza era că nu putea sta prea mult. Avea în grijă o bătrânică din oraşul său, căreia îi gătea o dată pe săptămână şi-i procura cele necesare. Iar aici, deocamdată, nu se ştia bine ce va fi.
Mătuşa Elma gândi că primul lucru ce trebuia făcut era consultarea unui bun medic internist. Chiar se interesă, telefonându-i unei cunoştinţe care lucra în Ministerul Sănătăţii şi de la care obţinu numele unui astfel de medic. Urma, acum, ca domnul Jerea să ia legătura cu el, ceea ce nu era prea simplu, medicul respectiv fiind plecat în altă localitate.
în casă, lucrurile începură imediat să se aşeze. Monica, acomodată din prima clipă cu mătuşa Elma, o ajuta la diversele treburi pe cât putea, deoarece devenise foarte îngrijorată pentru mama ei şi în mod real voia să-i fie de ajutor. Afară nu mai ieşea, dar mintea şi sufletul îi zburau deseori vizavi. îi pierise veselia, nicio bucurie nu mai simţea în suflet, începuse parcă să semene cu tatăl ei.
Cât despre Sorin, el continua să nu-şi tragă seara jaluzelele la fereastra sa. Iar Monica înţelegea că-i lăsa ei, cu bună-ştiinţă, posibilitatea de„a-l vedea"... Aşa era, numai că el îşi punea şi nişte întrebări, care îl iritau. Pe de altă parte, îl ambiţionaseră nespus şi, tot gândindu-se ce să facă, îşi zise ca pe-o provocare:„Cu prima ocazie, am să-i spun Monicăi

că o iubesc". Nu pentru că-l învăţase cineva s-o întărâte pe Monica astfel, ci instinctul lui de strateg înnăscut îi spusese să procedeze în felul acesta.
Monica bănuia că el îşi punea anumite întrebări, era firesc, şi tare i-ar fi spus despre situaţia din casa lor. Dar îşi dădea seama că abia atunci când mama ei s-ar fi făcut bine şi lucrurile intrau în normal, ea s-ar fi putut gândi cum să ia totuşi legătura cu el. Nu-i plăcea deloc interdicţia care i se impusese, de ce trebuia, în fond,„să-l evite" chiar aşa? Doar niciodată nu se auzise ceva urât sau defavorabil despre el, şi apoi, Sorin nu era doar un băiat cu chip plăcut, ci el avea şi un limbaj decent, aşezat, era un băiat deştept cu preocupări serioase, învăţa bine şi, printre altele, mai şi picta... Cât despre faptul că era un pic mai curios, asta, la urma-urmei, n-avea de ce deranja chiar aşa, de vreme ce ea ştia să se descurce.
Seara, dispărea de câte ori putea pe terasa din faţă. îi făcea plăcere să-l zărească măcar puţin pe Sorin. într-o seară vorbi chiar cu vântul, care începuse să sufle binişor. îl rugă să-i bată lui Sorin în geam...
Vântul nu-i bătu lui Sorin în geam. Dar o scoase pe mătuşa Elma afară, cu zgomotul pe care îl făcuse un ghiveci în căderea lui.
Deşi venită de curând, mătuşa observase micile ei dispariţii pe terasă, iar acum o văzu cum se uita printre castanii din stradă la casa de peste drum... Curioasă să ştie ce-o interesa atât pe Monica, se uită şi dumneaei printre castani la casa vecină şi-l zări pe băiatul blond de la fereastră.
„Deci aşa!!"îşi zise, potrivindu-şi mai bine baticul pe cap. Cu toate acestea, nu vorbi cu nimeni din casă despre ce descoperise. Vedea, altminteri, că Monica avea

libertatea destul de îngrădită. De aceea îi înţelegea frământarea sufletului.„E foarte tulburată, sărăcuţa", o căina, cu un amestec de grijă şi compasiune. îi veni în minte leacul pe care îl ştia din bătrâni pentru asemenea situaţii, şi-ar fi vrut să i se poată aplica. „Monica ar trebui să plece de aici pentru un timp" îşi spuse, îngândurată. Numai că, pe moment, nu întrevedea nicio soluţie. Şi cum pe primul loc, acum, era ca mama ei să se restabilească şi să revină cât

mai curând la o viaţă normală, socoti că treaba ce-o avea era doar să fie cât mai de folos întregii familii.
De fapt, de când venise îşi tot dovedea eficienţa, în fel şi chip. Căci, pe lângă îndemânarea în gospodărie, mătuşa avea mult calm şi înţelepciune, şi avea şi... *credinţă,* altfel decât cei de aici. Tocmai de aceea, domnul Jerea voia să i se destăinuie şi în probleme mai subtile... Ştia că mătuşa Elma era o femeie deosebit de credincioasă şi se gândea că poate ea avea răspunsuri la întrebările care îl frământau în legătură cu visul ciudat al Monicăi. Şi îşi propuse să discute despre acest lucru la masa de seară, înainte de sosirea medicului, pe care reuşise abia după două zile să-l contacteze şi care-şi anunţase vizita pentru o oră mai târzie.
în timpul cinei, nu spuse nimic până ce nu văzu că mătuşa se linişteşte. Când dumneaei luă loc şi o simţi mai destinsă, deschise franc subiectul:
- Monica a avut un vis foarte ciudat, mătuşă. Iar vecinii cu care ea mai discută au făcut nişte „traduceri" de mi s-a dus somnul.
Şi-i povesti pe îndelete tot ce avea de spus.
Mătuşa asculta în tăcere. Era atât de atentă, încât Monica observă cum, uneori, uita să mestece.

Când domnul Jerea încheie cu: „Ce părere ai mătuşă?", dumneaei înţelesese că se afla în faţa unei situaţii serioase, a cărei singură soluţie era orientarea către Acela de la care îşi dădea seama că venea: către Dumnezeu. Răspunse astfel simplu şi cu certitudine:
- Avem deasupra un Dumnezeu. La El trebuie să apelaţi.
Şi, întorcându-şi faţa spre Monica, adăugă cu un zâmbet tandru:
- Visul tău e de la Dumnezeu, Monica! El ţi-a descoperit nişte lucruri.
-Dece?tresări ea.
- Pentru că, aşa cum scrie în Cuvântul Său, El le *vorbeşte oamenilor când într-un fel, cândîntr-altul...* Face acest lucru, fiindcă vrea să le aducă aminte că *El este!...* Iar pentru tine a ales, din cine ştie ce motive, „să-ţi vorbească"în felul acesta.
- Dar nici măcar nu-mi înţeleg în totul visul!

- Chiar dacă pe moment nu-l înţelegi, va veni timpul să-ţi dai seama şi atunci, înainte de orice, vei cunoaşte că El *te iubeşte.* Oricum, una dintre trăsăturile Sale fundamentale este **iubirea...**
- Iubirea!? sări Monica. Dumneata doar vezi, mătuşă, situaţia din casa noastră! Iubirea ar îngădui suferinţa?
- Suferinţa are mai multe cauze, draga mea.
Şi, adresându-se totodată şi celorlalţi, zise mai departe:
- Suferinţa poate fi consecinţa unor fapte pe care n-ar fi trebuit să le facem, a unor greşeli, sau al felului nostru neîntelept de a fi şi a trăi. De asemenea, poate fi urmarea răutăţii şi a egoismului cuiva, lucru care în-totdeauna se răsfrânge asupra altora, sau să fie provocată pur şi simplu de împrejurări; iar dacă-i vorba de boală, aceasta poate fi şi genetică.

- Şi atunci ce face iubirea?
- Iubirea face multe! Din iubire, de exemplu, Dumnezeu le-a dat oamenilor nişte reguli şi norme de viaţă, pentru că a vrut ca ei să fie scutiţi de suferinţe. Numai că oamenilor li se pare că n-au „libertate" dacă ţin cont de ele şi abia când îi atinge suferinţa îşi dau seama de asta. Dar, dincolo de acest aspect, ştii tu oare care e dovada iubirii Lui supreme pentru noi, oamenii?
- Nu cred că ştiu.
- Ei, află atunci că El, în loc să ne pedepsească pe noi pentru greşelile şi păcatele noastre, L-a pedepsit pe Fiul Său, pe Domnul Isus Hristos.
Monica o privi puţin confuză. Dori s-o întrebe„Cum?", dar în minte i se suprapuse o altă întrebare:
- în numele iubirii, nu ne putea ierta, pur şi simplu?
- Nu!! răspunse ferm mătuşa. Pentru că Dumnezeu mai are încă două trăsături fundamentale, la fel de importante ca **iubirea.** Acestea sunt **sfinţenia** şi **dreptatea** şi, în numele acestora, se cerea pedeapsa! A ignora vreuna dintre aceste trăsături ale Saleînseamnă a nu-L cunoaşte pe Dumnezeul cel adevărat.
Monica stărui mai departe cu întrebările:
- Şi când se abate suferinţa asupra noastră, din cine ştie ce cauze, în numele tuturor acestor trăsături, Dumnezeu ce face?

- Consecinţele păcatelor şi greşelilor noastre trebuie să ni le suportăm... Dar, dacă-l cerem ajutorul, El va şti cum să intervină ca să ne uşureze suferinţa, s-o scurteze, să scoată ceva bun din ea până la urmă sau doar îi întinde mâna celui de pe drumul pietros ca să-l susţină.
- De ce nu-l ia după drumul pietros?
- Uneori e mai rău dacă l-ar lua după acel drum. Acolo

trebuie să crească şi să se maturizeze. Şi poate că, numai în felul acesta, el rămâne aproape de Dumnezeu.
- Dumnezeu nu pedepseşte? De la El nu vine suferinţă?
- Ba da, uneori! Dumnezeu pedepseşte fie în numele dreptăţii, fie în numele iubirii.
Monica clipi scurt, nedumerită.
Cu toate că domnul Jerea era atent şi asculta cu interes, ca şi bu-nicu-mare, întrerupse totuşi dialogul ce se încinsese între Monica şi mătuşa Elma:
- Pe noi ne tulbură mult interpretările din visul Monicăi şi ne întrebăm la ce-ar trebui să ne mai aşteptăm? zise el, răsucindu-se uşor pe scaun şi lăsând să i se vadă clar dorinţa de-a fi readusă discuţia la subiectul care-l interesa atât de mult.
Mătuşa îl privi cu ochi înţelegători şi-i spuse blajin:
- Lăsaţi părerile oamenilor deoparte, ei interpretează după capul lor. Persoanele acestea nu-L pot înţelege exact şi întru totul pe Dumnezeu! Dar, chiar dacă au intuit totuşi bine unele lucruri, orice-ar fi şi orice s-ar întâmpla îndreptaţi-vă inimile către Dumnezeu! El este Creatorul nostru şi în Cartea Sfântă scrie că El *este lângă toţi cei ce-L cheamă, lângă cei ce-L cheamă din toată inima.* Rugaţi-vă, pentru că aşa cum mai scrie, *El aude rugăciunea celor ce suferă, le întăreşte inima şi îşi pleacă urechea spre ei.*
îi privea cu multă căldură, pentru că îşi dădea seama de situaţia dificilă în care se aflau. Era însă sigură de soluţia pe care le-o dădea.
Nimeni nu mai zicea nimic.Trăsăturile feţei le rămăseseră neclintite, păreau destul de surprinşi că aveau un Creator care le putea fi atât de aproape.
- De multe ori, noi nici nu realizăm că suntem ajutaţi de Dumnezeu, abia după ce trece o vreme, şi ne uităm în

urmă, vedem acest lucru! mai spuse mătuşa, încurajator. Un gând îi lumină chipul şi adăugă încrezătoare:

- Să vă spun ceva ce nu ştiţi încă. încă de acum câţiva ani, de când v-am cunoscut mai bine, mi-aţi rămas în suflet şi m-am rugat adesea Domnului pentru voi. Prin urmare, cum să cred acum că nu sunteţi în atenţia Lui? E aici, în casa voastră!
Cuvintele mătuşii Elma emanau o forţă misterioasă. Domnul Jerea deja simţea că respira ceva mai bine. Cineva îi slăbise chingile, care de ceva timp îi strânseseră tainic inima... Auzise şi el în copilărie că noi nu suntem chiar singuri pe lumea asta, aşa cum ni se pare uneori, dar ştiuse acest lucru doar teoretic. Acum, părea că venise timpul să apeleze concret la Cel despre care afla că... *este lângă toţi cei ce-L cheamă, lângă cei ce-L cheamă din toată inima...*
- Noi credem în Dumnezeu! zise în mod neaşteptat bunicul.
- Ştiu bunicule! îi răspunse mătuşa, cu bunăvoinţă. Dar nu e de ajuns doar să credem în Dumnezeu. Biblia atenţionează că *şi diavolii cred şi se înfioară.* Dacă doar credem, fără să ţinem cont de ceea ce vrea Dumnezeu de la noi, care este Tatăl nostru, îl întristăm foarte mult. Poate îţi aminteşti de când erai tată, cum ţi se mâhnea inima şi te supărai când copilul nu te asculta, deşi, pe de altă parte, poate îi dădeai ceea ce-ţi cerea sau ce avea nevoie. Să ştii că tot aşa e şi cu Dumnezeu.
Bunicul îşi mângâie barba.
- într-adevăr, după exemplul pe care l-ai dat, pot spune că o credinţă fără ascultare nu prea merge, recunoscu el.
- Poate că de aceea nu avem cu adevărat pace în

suflet..., reflectă ca pentru sine, domnul Jerea.
- Păi să ştii că aşa e, întări mătuşa, care-l auzise. Nu putem să avem pace în inimă, dacă nu trăim în acord cu El... Dar, dacă ne apropiem de Dumnezeu, prin Fiul Său, atunci căpătăm în suflet *pacea* de care spui.
Bunicul declară cu sinceritate:
- Acestea-s lucruri care pe mine nu prea m-au interesat. Aşa că nu prea le ştiu.
-Te pot informa eu imediat! îi spuse repede mătuşa, cu o mimică simpatică.
Bunicul clipi scurt din pleoape, în semn că era de acord. Şi se lăsă pe spătarul scaunului, cu aerul că era gata să asculte.

Monica se gândi că nici ea nu avea habar de aceste lucruri şi că nici n-ar fi interesat-o, dacă nu era în contextul respectiv. De fapt, pe ea o preocupa acum mai mult faptul că mama ei aştepta vizita medicului, şi-ar fi vrut să-i fie aproape.
- N-ar fi mai bine să mergem în camera mamei şi să discutăm acolo, ca să nu stea şi ea aşa singură până o veni medicul? le sugeră ea celorlalţi.
Toţi au fost de acord şi chiar o lăudară pentru ideea ei.
- Să luăm şi vreo două scaune cu noi, zise domnul Jerea, care le şi înşfacă şi-o porni înainte cu ele.

O DISCUŢIE INTERESANTĂ

Bolnava privi întrebător la echipa care intra pe uşă.
- Am venit să discutăm aici, ca să nu stai prea mult singură, o informă soţul.
Doamna Jerea şopti:
- Sper că nu mă puneţi să particip...
- Nici gând! Deşi ştiu că e un subiect care te interesează. -Care anume?

- Bunicul i-a spus mătuşii Elma că el nu prea ştie lucrurile legate de credinţă şi mătuşa s-a oferit să-l informeze.
- A! Chiar mă bucur că aţi venit aici.
Fiecare se aşeză cum putu mai bine, la oarecare distanţă de pat, ca bolnava să aibă suficient aer. Bunicul se aşeză lângă fereastră şi îşi reluă poziţia de dinainte, gata ca un copil cuminte să asculte.
Mătuşa îşi lipi palmele una de alta şi, aplecându-se uşor către el, îi zise:
- Fiul lui Dumnezeu este Cel însângerat pe cruce. Aceasta I-a fost misiunea pe pământ: să-Şi dea viaţa pentru păcatele oamenilor şi să le arate adevărul.
- De aceea, lucrarea Lui are unicitate în istorie, interveni domnul Jerea, care mai ştia în mare unele lucruri.
Mătuşa Elma înclină capul afirmativ şi, preluându-i ideea, continuă:

- Lucrarea Lui are unicitate în istorie, dar are mai mult de-atât: are bogăţie, măreţie, frumuseţe şi... *iertare.*
- Ne poţi spune câteva amănunte despre El? îi ceru bunicul.
- Chiar asta voiam să fac. Şi mătuşa intră în subiect. El Şi-a început lucrarea la vârsta de treizeci de ani şi a durat cam trei ani şi jumătate. Toată viaţa, până atunci, El se pregătise în vederea acestui fapt, dar, când I-a venit timpul, S-a pregătit într-un mod special: *botezul* şi *postul.*
- De ce-I trebuiau?! întrebă cam mirat domnul Jerea.
- *Botezul* trebuia înfăptuit pentru ca El, cu acest prilej, să fie făcut cunoscut oamenilor de către cel care era rânduit pentru aceasta: Ioan Botezătorul.
- Am auzit de Ioan Botezătorul! se băgă Monica. Dar

cine era el, de fapt?
Mătuşa îşi puse uşor mâna pe braţul ei şi i se adresă personal:
- Ioan Botezătorul era un sfânt, care trăia în pustia Mării Moarte. El primise din partea lui Dumnezeu misiunea să cheme poporul la pocăinţă, în vederea apropiatei veniri a lui Mesia, care era prorocit de veacuri, Ioan mergea astfel de-alungul râului Iordan, boteza şi le anunţa oamenilor venirea Celui prorocit. Iar când Isus a venit la el să fie botezat, Ioan a fost înştiinţat de Duhul lui Dumnezeu că El era Acela.
- Cum a fost înştiinţat?
- Chiar Ioan Botezătorul a spus cum, şi noi ştim aceasta de la cineva care a fost acolo şi-a auzit.
- Cine şi ce-a spus? voi ea neapărat să ştie. Zâmbind calm, mătuşa Elma îi explică:
- Ştim de la unul dintre ucenicii de atunci ai lui Ioan Botezătorul, pe nume tot Ioan, care, la puţin timp după aceea, a devenit ucenicul lui Isus. El povesteşte, în evanghelia sa, că, după botezul lui Isus, Ioan Botezătorul, văzându-L într-o zi iar, le-a zis celor de faţă: *Iată Mielul lui Dumnezeu care ridică păcatul lumii!... Eu nu-L cunoşteam, dar Cel ce m-a trimis să botez cu apă, mi-a zis:„Acela peste care vei vedea Duhul pogorân-du-se, e Cel ce botează cu Duhul Sfânt". Şi eu am văzut lucrul acesta şi-am mărturisit că El este Fiul lui Dumnezeu.*

- Care va să zică, din capul locului s-a ştiut că *El era Fiul lui Dumnezeu* şi că venise *să ridice păcatul lumii,* concluziona just domnul Jerea.
- Bineînţeles! aprobă din plin mătuşa şi continuă:
Al doilea lucru pe care l-a făcut El, de asemenea, în

pregătirea de care am spus, a fost *postul.* După botez, Isus *a postit* timp de patruzeci de zile în pustie.
- Ooo! se miră, Monica.
- Aşadar, o spiritualitate foarte înaltă şi o legătură supremă cu Dumnezeu Tatăl au fost baza cu care El a pornit în misiunea Sa, adăugă rar şi accentuat mătuşa Elma.
- De aceea a şi putut face minunile extraordinare pe care le-a făcut, concluziona iar domnul Jerea.
- Apoi, cred că şi-a ales ucenicii, zori discuţia, Monica.
- Aşa e. I-a ales din mers, cum s-ar spune, El deja începuse să dea învăţături poporului.
- în total, au fost doisprezece ucenici, completă şi bunicul.
- Au fost mai mulţi, dar El a ales dintre ei un grup de doisprezece, care L-a urmat pretutindeni; iardintre aceştia,trei I-au fost mai apropiaţi: Petru, Iacov şi Ioan. între toţi, Ioan era cel mai tânăr - se ştie din tradiţie că avea şaptesprezece ani - de aceea, prin picturi, el e reprezentat fără barbă, ca ceilalţi.
- Şi ucenicii au scris despre El în Biblie? întrebă Monica, al cărei interes creştea tot mai mult.
- Doar unii dintre ei. Scrierile acestora, împreună cu cele ale altor apostoli se găsesc în Noul Testament, care e partea a doua a Bibliei. Noul Testament începe cu Evanghelia lui Matei, unul dintre cei doisprezece ucenici.
- E interesant de citit povestirile unor martori oculari, zise bunicul, cu o vădită dorinţă de informare. Şi chiar îi ceru mătuşii: Poţi să ne spui ceva din ce a scris Matei?
- E, Matei a scris multe...
Mătuşa se gândi puţin şi se hotărî ce să spună:
- Uite, să vă spun despre Cina cea de Taină, care a avut loc în noaptea în care Domnul Isus a fost vândut. Matei

povesteşte cum Domnul,

care ştia ce avea să I se întâmple, le-a adus la cunoştinţă în timpul mesei *că unul din ei îlva vinde* şi că urma *să-Şi dea trupul şi sângele spre iertarea păcatelor...*
- Ştia ce-avea să I se întâmple, deci..., sesiză Monica.
Domnul Jerea veni cu o remarcă de-a dreptul surprinzătoare:
- Fără o totală dăruire, El n-ar fi putut să facă ce a făcut.
Mătuşa ridică din sprâncene şi răspunse apăsat:
-Totala dăruire, de care spui, a însemnat de fapt totala Sa supunere faţă de Dumnezeu Tatăl, care-Şi jertfea Fiul pentru mântuirea noastră! Şi, adresându-se iar tuturor, le zise:
- Să ştiţi că El avea timp să fugă atunci, dacă ar fi vrut, pustiul era aproape şi nimeni nu L-ar fi găsit. Dar n-a făcut asta.
- A stat pe loc, deşi ştia ce-L aştepta!? se miră cuprinsă de emoţie Monica.
- N-a stat chiar pe loc, o corectă cu drag mătuşa. Matei povesteşte că, după Cină, au plecat cu toţii în Grădina Ghetsimani, unde mergeau de obicei, când veneau la Ierusalim. Acolo, înainte de-a veni ostaşii să-L prindă, Isus a îngenuncheat şi S-a rugat... Matei spune că S-a rugat cuprins de un chin ca de moarte, încât sudoarea I s-a transformat în picături mari de sânge. Aşa se poate întâmpla, uneori, când, din pricina unui stres prea mare, presiunea sângelui face să explodeze vasele sangvine. Deci aşa Şi-a început Domnul Isus Hristos suferinţa, care-I era hărăzită pentru păcatele fiecăruia dintre noi.
Se făcu tăcere. Nimeni nu mai avea nicio întrebare. O întrerupse după un timp Monica:

- Spune-ne ceva, mătuşă, şi despre cele scrise de Ioan, care zici că era cel mai tânăr.
Mătuşa Elma surâse cu îngăduinţă.
- Păi,ţi-am spus ceva în legătură cu Ioan Botezătorul.
- Ei, şi altceva!?
Mătuşa se gândi câteva clipe. Apoi zise:
- Ioan a scris unul dintre cele mai scurte versete din Biblie: *Isus plângea.*
Ochii Monicăi se măriră.

- De ce plângea?
- Plângea, pentru că murise Lazăr, pe care-l iubea, iar surorile lui sufereau, Ioan, care a fost de faţă, povesteşte cum Isus, când a auzit de moartea lui Lazăr, *S-a înfiorat în Sine...,* s-a dus apoi la mormânt şi-a cerut să fie dată piatra la o parte, după care şi-a ridicat ochii în sus şi S-a rugat, apoi a strigat cu glas tare: *Lazăre, vino afară!* Şi Lazăr a ieşit, iar oamenii adunaţi acolo au înmărmurit.
- Putere divină!... glăsui încet domnul Jerea. Mătuşa continuă:
- *Isus a plâns* şi pentru cetatea Ierusalim, pe care o iubea la fel de mult.
Ochii Monicăi se mirară din nou:
- De ce-a trebuit să plângă şi pentru cetatea Ierusalim?
Mătuşa i se adresă din nou doar ei:
- Imaginează-ţi-L pe Domnul Isus mergând călare pe un măgăruş de la Betania, unde-l înviase pe Lazăr, spre cetatea Ierusalim. Oamenii îşi aşterneau hainele pe drum înaintea Lui şi-L proslăveau, din pricina minunii cu Lazăr. Ei ar fi vrut atunci să-L pună împărat. Totuşi, când s-au apropiat de cetate, *Isus a plâns...* şi-a zis Ierusalimului: *Vor veni zile când vrăjmaşii te vor înconjura..., te vor face una cu pământul...* A fost o proro-

cie, care, după aproape patruzeci de ani, s-a împlinit. Dar despre lucrul acesta povesteşte evanghelistul Luca.
- Un alt ucenic? întrebă ea.
- Luca n-a făcut parte dintre cei doisprezece, dar, ca om învăţat ce era, el a cercetat şi-a scris ce a aflat. în introducerea evangheliei sale, chiar precizează că *a cercetat cu de-amănuntul asupra tuturor acelor lucruri,* în vederea aceasta, el a vorbit cu ucenicii şi cu martorii oculari ai diferitelor întâmplări, a vizitat-o pe Măria, mama lui Isus, şi pe lacov, fratele Său, a cules, de asemenea, informaţii de la cei care asistaseră la judecata lui Isus - dintre care unii deveniseră creştini, iar un fariseu a devenit chiar apostol.
- Cum aşa!? zâmbi cu mirare domnul Jerea. Doar se ştie că fariseii au fost aceia care l-au dorit moartea lui Isus.
-într-adevăr. Dar fariseului Saul -în dreptul căruia Scriptura spune că el credea că-L slujea pe Dumnezeu, luptând împotriva creştinilor,

care „călcau legea lui Moise"- i s-a întâmplat ceva extraordinar: în timp ce mergea de la Ierusalim spre Damasc, cu împuternicire ca să-i aresteze pe creştinii de acolo şi să-i închidă, pe drum, o lumină orbitoare i s-a arătat din cer. Era Isus, care i-a adresat şi câteva cuvinte... După o asemenea experienţă atât de şocantă, de tulburătoare, fariseul Saul a devenit din prigonitor al creştinilor, cum era, un apostol luptător al lui Hristos, cu numele de Pavel. A murit ca martir, după ce, cu suferinţe şi trudă, a lăsat în urma lui mai multe biserici creştine.
- Faptul că i s-a arătat Hristos în aşa fel încât el şi-a schimbat viaţa cu 180 de grade, devenind din prigonitor al creştinilor, un apostol devotat, este o dovadă că El într-adevăr a înviat, constată, cu veritabilă surprindere,

bunicul.
Mătuşa îşi desfăcu larg braţele:
- Dar nu-i nicio îndoială, dovezile sunt mai multe! Domnul Isus Hristos s-a arătat în mai multe rânduri timp de patruzeci de zile, până la înălţare. Şi nu numai celor mai apropiaţi, ci, aşa cum scria apostolul Pavel celor din Corint, s-a arătat la cinci sute de credincioşi deodată, dintre care mulţi erau încă în viaţă când el le scria aceste lucruri.
- Şi deci totul a fost aşa cum scrie! se miră Monica.
- Ei bine, ceea ce scrie acolo a fost plătit cu suferinţă şi sânge. Cunoşti pe cineva care şi-ar da viaţa pentru o minciună?
- Domnul Jerea îşi exprimă o anume constatare.
- Deşi creştinismul este născut din jertfe şi sânge şi pe baza învăţăturilor Domnului Isus Hristos, totuşi există multe lucruri care-i diferenţiază pe creştini, cum am mai văzut şi la televizor.
Mătuşa cunoştea bine realitatea aceasta:
- Amestecul de care spui a fost cauzat de întrepătrunderea creştinismului cu credinţele păgâne. A avut loc astfel, pe lângă încreştinarea multor păgâni şi infiltrarea în creştinism a numeroase obiceiuri păgâne. Dar, dincolo de formele care s-au aflat sau sunt, au existat întotdeauna creştini pentru care Domnul Isus Hristos a fost ceea ce trebuie să fie: Mântuitor personal, Călăuzitor şi îndrumător.
Monica îşi sprijinise obrazul în mâna făcută aproape pumn, fiindu-i evidentă concentrarea.

- Oare ne va ajuta Dumnezeu şi pe noi?! se trezi ea

întrebând, cuprinsă de îndoială.
Ochii mătuşii surâseră blând. Şi-i răspunse:
- Puţin mai devreme, doar, am stabilit că visul tău e de la Dumnezeu. Acum dar, dacă Dumnezeu a vrut „să-ţi vorbească"ţie astfel, nu va vrea El oare să te şi ajute, dacă-I ceri?
Monica îşi plecă ochii, reflectând la argumentul mătuşii.
Bunicul se îndreptă în scaun, arătând că avea ceva de zis:
- Mie nu mi-a vorbit niciodată Dumnezeu printr-un vis, nu-mi amintesc asta, grăi deodată el, cu un sentiment parcă de frustrare.
- Poate că ţi-a vorbit într-un alt fel, bunicule. Dumnezeu vorbeşte în moduri diferite. Afirmaţia pe care ai făcut-o acum îmi aminteşte de un comentariu în acest sens destăinuit de dr. Phillip C. McGraw, într-una dintre cărţile sale. Am citit de câteva ori rândurile respective şi le-am reţinut bine. El mărturiseşte că se simţea frustrat când îi auzea pe unii oameni spunând că Dumnezeu Ie-a dat răspunsuri la probleme esenţiale. „De ce nu-mi vorbeşte Dumnezeu?" şi-a întrebat el odată, supărat, prietenul. Acesta, liniştit, i-a răspuns:„Cred că, de fapt, întrebarea este: 'De cehu-L aud?'"Şi dr. Phillip şi-a dat seama care era cauza: „Problema nu era că Dumnezeu nu-mi vorbea, problema era că eu nu-L auzeam, pentru că aveam o idee preconcepută despre cum ar fi trebuit să-mi vorbească."
- Deci, cam aşa să înţeleg că mi s-a întâmplat şi mie?
- Cu siguranţă, bunicule! Nu L-ai auzit, adică n-ai luat seama.
- Se prea poate, bâigui bunicul, mângâindu-şi gânditor barba/
- Dumnezeu vorbeşte uneori şi prin suferinţă, aşa scrie

în Cuvântul Său, mai adăugă încetişor mătuşa, dar destul încât să fie auzită.
- Ei, cred că la capitolul acesta trebuie să umblăm noi, rosti cu un aer de descoperitor domnul Jerea.
El deja avea acum o mină mult mai relaxată. Era vădit că mătuşa Elma reuşise să dezamorseze tensiunea din sufletul său şi nu numai al său, le îndreptase şi celorlalţi privirile spre Acela de la care puteau avea sprijinul şi ajutorul necesar.

Monicăi îi plăcea foarte mult s-o asculte pe mătuşa. Ca şi bunicului de altfel, deşi el, de obicei, era nerăbdător şi obsedat de preocupările care-l aşteptau în camera sa, dar acum nu se mai grăbea deloc şi-ar fi tot ascultat.
- Pe mine mă interesează, zise el, aplecându-se spre mătuşa Elma, să ştiu la modul concret ce anume vrea Dumnezeu de la noi.
- îţi dau Biblia mea, bunicule, să citeşti în ea. Acolo vei găsi toate răspunsurile pe care le doreşti. Citeşti întâi Noul Testament, pentru că e greu pentru prima dată să iei Biblia de la început. Şi ai să vezi câte ai să afli! Cu cât ai să citeşti mai mult, cu atât mai bine! Şi cât o să mai fiu eu pe aici, vom mai discuta.
Bunicul înclină uşor capul, în semn de mulţumire. Numai că, după câteva clipe, adăugă în stilul său surprinzător:
- Consider, zise el rar şi cumpănit, că este frumos, sănătos şi benefic ca din tinereţe, din copilărie, omul să se ţină aproape de Dumnezeu. în ce mă priveşte, e cam târziu... Eu mi-am stricat deja viaţa, n-am folosit-o cum trebuie. Şi am păcate multe şi grele, oftă el la urmă, având în ochi întunecimi ca fâlfâitul unor aripi negre, ivite neaşteptat din trecut.

Mătuşii Elma nu-i trebui mult ca să-i răspundă:
- Viaţa din trecut, bunicule, într-adevăr, n-ai cum s-o schimbi, timpul nu poate fi dat înapoi, dar viaţa de acum poate fi schimbată, pentru că, dacă ai să citeşti în Cuvântul lui Dumnezeu, vei afla ceva foarte importa nt: *Sângele lui Isus Hristos curăţeşte de orice păcat!*
Mătuşa Elma tăcu. Dar îl privi cu o intensitate în ochi, prin care-l întreba fără vorbe: înţelegi, bunicule, ce lucru mare ţi-am spus?
Bunicul o privi şi el. Sigur, înţelegea! Ochii săi însă reflectau şi-o îndoială: Chiar aşa? parcă întrebau.
- Chiar aşa, bunicule! răspunse mătuşa întrebării sale mute. Şi adăugă: Când cineva îşi regretă păcatele şi I le mărturiseşte Lui, El este acolo. Şi i le iartă în numele sângelui Său, iar trecutul îi este şters.
- Chiar se întâmplă asta?! se îndoi bunicul.
- Chiar se întâmplă. El a spus-o.
- Şi e destul atât?

- Pentru iertare, da! Apoi, El răspunde invitaţiei ce aşteaptă să I-o faci: intră în inima ce I-o deschizi! Şi nu-L mai dai afară pe Cel ce te-a curăţit cu sângele Său, ci îl ţii cu dumneata acolo, ca pe un prieten drag, continuând să ai o relaţie cu El... Aşa devii transformat...
Monica simţea că nu prea înţelegea totul bine şi aştepta următoarele întrebări ale bunicului, sperând să se lămurească şi ea. Numai că bunicul nu mai apucă să spună nici o vorbă, când voi să mai întrebe ceva, pentru că, deodată, zbârnâi soneria, de tresăriră toţi: era medicul chemat, de care şi uitaseră.

„BRUSC S-A ÎNTUNECAT,
RAFALELE DE VÂNT AU ÎNCEPUT
SĂ BATĂ CU PUTERE..."

Deşi Monica se acomodase destul de repede şi bine cu mătuşa Elma, totuşi vestea pe care o primi în ziua următoare o tulbură mult: mama trebuia să meargă la un sanatoriu, iar ea să plece la mătuşa Elma, urmând să-şi continue şcoala în acel oraş.

Copilăria i se desfăşurase întotdeauna lângă părinţii ei, obişnuită fiind în distinsa şi eleganta lor casă, dotată cu un deosebit confort şi care, până nu de mult, degajase numai bunăstare şi prosperitate. Această întorsătură a lucrurilor, faptul că trebuia să plece şi mai ales boala mamei, o răscoleau.

Era prima oară când se simţea cu adevărat tristă!

-Tată, eu nu vreau să plec! Vreau să rămân acasă, îl rugă ea, în timp ce-şi luau masa de prânz.

Tatăl nu-i răspunse. Se grăbea să plece înapoi la slujbă. întâmpinată cu tăcere, Monica deveni şi ea la rândul ei tăcută şi rezervată. Când tatăl plecă, se duse în camera ei, de unde nu mai ieşi toată după-amiaza.

Toţi presupuseseră că-şi făcea lecţiile. Dar seara, la cină, după ce veni şi domnul Jerea, constatară că ea nu era pe nicăieri.

S-a creat un fel de panică, văzându-se că nu răspundea când eră strigată, iar ei strigau de răsuna casa.

- Pentru că la prânz n-am răspuns cererii ei, s-a închis în ea, iar acum uite ce surpriză ne face, spuse tatăl supărat.

- Adolescenţii când tac trebuie să-ţi dea de gândit, cu siguranţă ei chiar atunci coc ceva, răspunse mătuşa, care, peste treizeci de ani fusese învăţătoare şi cunoştea bine psihologia oamenilor, cu vârste mai mici sau mai mari.

- Nu prea e ea genul „să coacă".

- E, uite că totuşi acum s-a ambiţionat şi s-a ascuns, zise mătuşa, care sesizase această latură ambiţioasă a Monicăi.
începură căutări organizate. întâi în casă, prin toate dulapurile şi debaralele, apoi în garaj, pivniţă, pod şi, în final, pe afară. Monica nu era pe nicăieri.
Cum Corbea se agita şi el, mătuşa Elma zise:
- Dacă-l dresaţi pe Corbea „să caute", acum o găseam pe Monica!
- E, uite că nu m-am gândit la asta, răspunse în barbă domnul Jerea, care se hotărî imediat să anunţe poliţia. Voi însă ca mai întâi să meargă încă o dată în camera Monicăi şi să vadă dacă nu cumva găsea nişte indicii, care să-l conducă spre locul în care ar putea fi.
Sui în grabă scările şi-n câteva secunde ajunse acolo. Deschise uşa şi nu mică i-a fost mirarea când văzu un bilet mare scris cu majuscule, sprijinit de veioza de pe masă: „Dacă-mi promiteţi că nu plec, ies de unde sunt."
Poftim de vezi! Deci Monica era totuşi în casă şi între timp ieşise de pe unde era, de-şi scrisese biletul!
Tatăl simţi, ca niciodată, că-şi pierde răbdarea. Ieşi în pragul uşii şi îi strigă tare, să-l audă în orice ascunzătoare ar fi fost:
- Monica, nu te purta ca un copil de grădiniţă. Doar nu pleci mâine, urmează să mai vorbim şi să aranjăm ce trebuie. Vino la masă, imediat, îi zise el, cu severitate în glas.
Jos, la scară, se-adunaseră toţi ceilalţi: mama, care sculată din pat de zarva ce-o auzise coborâse scara cum putuse, mătuşa Elma, care văzând-o se repezise şi-o susţinea de mijloc, şi bunicu-mare, care bombănea: „N-am mai văzut aşa copil!"
- Haideţi, vă rog la masă! le zise domnul Jerea,

coborând scara.

Se îndreptară cu toţii spre bucătărie. Când, ce să vezi! La masa mare de-acolo, unde mâncau de obicei când nu era vreo sărbătoare, Monica aştepta liniştită.
- De unde-ai apărut!? se mirară toţi. Unde-ai fost?
- Peste tot, răspunse ea, cu tristeţe în glas. M-am mutat de colo-colo, fără să mă vedeţi. La început, am fost desigur în camera mea, dar când am auzit-o pe mătuşa Elma că venea, tot chemându-mă la masă, m-am ascuns după draperie şi când a intrat nu m-a văzut. Apoi, după un timp, când am auzit paşii tatei, m-am ascuns după uşă şi, cum el s-a îndreptat direct către dulap, unde ştia că mă mai băgam eu când eram mică, am ieşit binişor pe la spatele lui şi m-am făcut mică după ficusul de pe hol. După ce-a plecat şi v-aţi dus apoi cu toţii să mă căutaţi prin alte părţi, am intrat iar în cameră şi-am scris biletul. Pe urmă, am coborât în bucătărie şi m-am aşezat după uşă, care era deja deschisă. Iar când aţi hotărât să veniţi la masă, m-am aşezat şi eu repede pe un scaun, dar asta pentru că am ţinut cont de ce a promis tata.
- Ce-am promis!? întrebă el, adâncindu-şi mai tare cuta dintre sprâncene.
- Ai zis, că„urmează să mai vorbim şi să aranjăm ce trebuie". Domnul Jerea o privi lung.
- Astfel de atitudini consideri tu că merităm noi, părinţii? o întrebă el supărat.
Monica nu avu răspuns.
Mătuşa îi puse mâna pe după umeri şi-o dojeni cu calm:
- Vezi bine că mama ta e bolnavă, iar tatăl tău este foarte îngrijorat! Zilele acestea tu ai fost de un real ajutor, dar acum, i-ai tulburat foarte rău.

Monica realiza că greşise şi, tăcută, îşi privea degetele pe care le tot masa uşor.
Bunicu-mare, deranjat că ea nu-şi cerea scuze, ceea ce după el însemna că de fapt nu se caia, interveni cu o mustrare din repertoriul său de chimist:
- Dacă ţi-aş freca acum nasul cu o hârtie de turnesol s-ar înroşi toată, atât eşti de acidă. Ar trebui să-ţi torn pe cap un bidon cu substanţă bazică, ca să te neutralizez, pentru că altfel văd că nu se poate cu tine.
Toţi râseră, fiecare având în minte dorinţa secretă de-a mai destinde atmosfera. în realitate, nu reuşiseră prea mult.
„... DOUĂ MÂINI... M-AU CUPRINS CU DRAGOSTE, DAR ŞI CU PUTERE..."
Datorită mătuşii Elma, Monica se obişnui în cele din urmă cu gândul „schimbării pentru o perioadă". Mătuşa nu se aşezase la discuţie cu ea pe acest subiect, nu depusese niciun efort ca s-o lămurească şi s-o convingă în sensul acesta. îi făcuse doar prăjiturile ei preferate, iar când i le dusese, nu uitase să-i spună despre„plăcerea ce-o avea ca s-o îngrijească în timp ce mama ei era bolnavă". îi spusese astfel câte puţin, ca să n-o tulbure, dar atât cât trebuia, ca s-o familiarizeze cu ideea. în ajutor îi veni şi o întâmplare nostimă: încântată că o găsi pe Monica la chiuveta cu vase, mătuşa o îmbrăţişa cu drag, cuprinzând-o cu ambele mâini.
Monica tresări:
- Mătuşă, exact aşa m-au cuprins mâinile din vis! exclamă ea cu uimire şi cu o plăcută surprindere.
- Deci „mâinile mele" au fost acelea! exclamă cu veselie mătuşa, şi adăugă: în Biblie e un loc în care spune că *Dumnezeu lucrează şi prin oameni...*
- în cazul nostru, te-a folosit pe dumneata. -Aşa mi se

pare şi mie.
Datorită celor de mai sus, Monica ajunsese să fie de acord ^„plecarea ei la mătuşa Elma, pentru o perioadă". Continua totuşi să fie tristă. Şi, bineînţeles, se gândea la Sorin.

Mai rămăsese doar o zi până la plecare.
La cină, ca niciodată, Monica nu scotea o vorbă. Domnul Jerea voi sa schimbe atmosfera şi rupse tăcerea, cu ceva care însă nu-i pică de loc bine Monicăi:
- Cu ocazia asta, scapi de urmărirea lui Sorin, îi zise el neaşteptat şi privind-o aşa, ca ea să înţeleagă cât de necesară îi era plecarea şi din acest punct de vedere.
Şi i se adresă explicativ mătuşii:
- Băiatul acesta de vizavi, a început să se ţină după Monica. Şi nu ne place deloc lucrul acesta, mai ales că e şi un mare curios, care vrea să ştie lucruri ce nu-l privesc.
- Pe mine nu mă deranjează amiciţia cu Sorin, ripostă Monica. Eu ştiu să nu discut cu el ce nu trebuie. Chiar mă gândeam, deunăzi, că n-are rost restricţia asta de a-l evita.
Mătuşa Elma, care văzuse ce văzuse, îi zâmbi cu dragostea pe care i-o purta şi o lămuri:
- La vârsta asta a adolescenţei, astfel de„amiciţii", dacă li se dau curs, au consecinţe la care voi nici nu vă gândiţi.
- Chiar aşa?! se miră Monica.
- Chiar aşa, interveni tatăl. Pentru că astfel de legături dau uşor naştere anumitor sentimente.
- Şi e grav?! continuă ea să întrebe, pe acelaşi ton.
- Poate fi foarte grav!! o înfruntă tatăl. Pentru că iubirile acestea nu au o bază solidă, sublinie el.
- Iar când ajungeţi să intraţi în viaţă, adăugă mătuşa,

aveţi deja frustrări şi sufletul plin de cicatrici.
Monica îşi opri ochii în farfurie, gânditoare. „La ce s-o gândi?" se întrebă mătuşa.
- în ce constă „baza solidă"? întrebă ea, având o expresie de totală nelămurire.
Cu formarea ce-o avea, mătuşa Elma îi răspunse imediat, limpede şi exact, ca într-o clasă:
-„Bază"înseamnă ceva pe care stai, pe care te sprijini; „bază solidă" înseamnă că te sprijini pe ceva trainic. în tot ce face omul în viaţă, e bine să se sprijine pe ceva trainic.

- Eu aş vrea o explicaţie mai concretă.
- Acum ca să-ţi spun concret pe ce anume trebuie să te sprijini, depinde despre ce e vorba. Dacă, de pildă, e vorba despre *existenţa,* atunci baza solidă de care are nevoie un om în viaţă este constituită din două părţi: una materială şi alta spirituală. Cea materială o obţine făcându-şi o meserie, ca să n-ajungă mai târziu muritor de foame; cea spirituală o obţine prin apropierea de Dumnezeu, pe de o parte, iar, pe de altă parte, prin interesul ce şi-l dă în vederea educării şi dezvoltării minţii sale - ca să n-ajunga mai târziu ca un cimpanzeu, care a învăţat şi el să facă nişte lucruri.
-Vorbeam despre „amiciţii", aminti, cu oarecare sfială, Monica.
- Lasă că-i explic eu acum! zise domnul Jerea, care se şi mută pe scaunul din faţa ei.
Se apleacă uşor şi-i spuse cu o neaşteptată delicateţe:
- *Iubirea* draga mea, e un sentiment frumos şi valoros, care, atunci când se naşte, pentru a fi de bun augur, trebuie ca, pe lângă baza materială şi cea spirituală, de care ai auzit, să mai aibă, în mod obligatoriu, două

lucruri: maturitate şi compatibilitate. în adolescenţă, acestea nu pot fi, pentru că în adolescenţă oamenii sunt încă în formare.
Monica ridică spre el o privire la fel de nedumerită.
- Eu nu pot înţelege termenii aceştia!
- Dar ce e aşa de greu? Maturitatea se referă la deplina dezvoltare fizică şi intelectuală a omului, adică, el capătă (sau ar trebui să capete) odată cu vârsta, capacitatea de „a vedea" şi a acţiona în măsura nevoilor.
- Deci prin însăşi firea lucrurilor, adolescentul nu are încă aşa ceva! îi concluziona mătuşa.
-Cât despre compatibilitate, continuă tatăl,aceastaînseamnă„potri-vire"; în cazul pe care-l discutăm,„potrivirea"trebuie să fie intelectuală, morală şi educaţională, toate trei la un loc.
- Iar „potrivirile adolescenţilor" nu se ştie cât şi cum vor fi mai departe, având în vedere că ei sunt în perioada de formare, explică, de asemenea, mătuşa.
- Ce mai ai de zis? o întrebă, ca încheiere, tatăl.

Monica nu răspunse.
- Prin urmare, zise el, e limpede că legăturile astea de „amiciţie", la vârsta voastră, n-au niciun viitor, oricât n-aţi crede voi asta! Ele nu fac altceva decât să vă răpească timpul şi liniştea.
- Timpul şi liniştea sufletească, care sunt atât de necesare în dezvoltarea minţii şi aptitudinilor voastre, zise mătuşa, ridicându-şi în felul ei simpatic una dintre sprâncene.
- Să iei seama la îndrumările mătuşii Elma, că ştie bine ce spune!
- Sigur că ştiu bine ce spun! întări mătuşa, îndreptându-şi umerii cu un gest glumeţ. Şi, nevrând să piardă

ocazia, continuă cu seriozitate:
- Preocuparea voastră acum, dragă Monica, trebuie să fie pregătirea cât mai bună pentru viaţă.
- Şi-n ce constă asta?
- Constă în mai multe. înainte de orice, e necesară învăţarea unei meserii, după cum am mai spus, ca să aveţi mai'târziu din ce trăi; e necesară şi învăţarea măcar a unei limbi străine, pentru că, în ziua de azi, a devenit aproape obligatoriu acest lucru. Totodată, nu trebuie să vă lipsească interesul pentru dezvoltarea minţii şi-a aptitudinilor pe care le aveţi, ca să vă înfrumuseţaţi viaţa; şi, bineînţeles, practicarea unui sport pentru întărirea organismului vostru, ca şi a jocurilor făcute pentru gimnastica gândirii. E foarte necesar să vă cultivaţi mintea cu lucruri curate şi frumoase, căci, aşa cum se spune:„Cu ce-şi hrăneşte omul mintea, aceea şi este!" Şi, de asemenea, e bine să nu pierdeţi din vedere facerea de fapte bune, chiar în familia voastră, pentru că binele pe care-l puteţi face acum, nu-l veţi mai putea face mai târziu.
- Iată, deci, câte aveţi de făcut! zise tatăl, desfăcându-şi larg braţele. Mătuşa Elma nu terminase:
- Iar cât priveşte „amiciţiile" despre care vorbim, literatura oricărui popor abundă în exemple cu urmările nefericite ale acestor „amiciţii" făcute cu uşurinţă.
Domnul Jerea se răsuci pe scaun.
- Păi, îi vezi pe tinerii de azi că citesc?!
- E adevărat, majoritatea nu se omoară cu cititul şi nici cu scrisul. De aceea relaţiile între tineri, în mare parte, au devenit depersonalizate, sunt bazate mai mult pe senzaţii şi pe şabloane.

- La noi în clasă, zise iar Monica, ne-a dat o lucrare la

română despre romanul *Baltagul* de Mihail Sadoveanu, pe care a trebuit să-l citim în vacanţă. Majoritatea însă s-a rezumat să vadă filmul la televizor, de aceea, lucrările lor„au fost sărace în idei şi o redare sub orice critică", a zis profesoara.
Mătuşa Elma aprobă din cap, în deplină cunoştinţă de cauză. Şi-o întrebă cu subtilitate:
-Vezi ce face uitatul prea mult la televizor?
- Şi, mai ales, ce face în detrimentul altor lucruri! spuse cu pronunţată insinuare domnul Jerea.
Se uită la ceas şi văzu că se făcuse timpul tratamentului de seară al soţiei.
- Am eu mai multe de zis cu televizorul ăsta, zise el, ridicându-se. Şi-adăugă ca pentru încheiere:
-Maieşi mâine zi.
- Mâine e ajunul plecării, îi aminti mătuşa Elma. Eu o să am multă treabă, fiindcă vreau să las totul în ordine. Dar seara, poate vom mai vorbi.
A DOUA ZI, SEARA, AU MAI VORBIT
- Ei bine, ce ziceai că ai mai fi avut de spus cu privire la televizor? îl întrebă mătuşa Elma în timpul ceaiului, provocându-l la continuarea discuţiei de cu o seară în urmă.
- Multe...
- Păi, zi ceva din ele! insistă mătuşa.
Domnul Jerea se ridică şi alese un ziar dintr,un suport de sub fereastră.
- Uite, să vă citesc, de exemplu, cele publicate în urma unui sondaj făcut de Centrul de Sociologie Urbană şi Regională.
Găsi imediat ce căuta şi citi:
„Influenţa cutiei cu fosfori (televizorul) este covârşitoare, pentru că de la ea adolescenţii află totul despre

vedetism, lipsă de scrupule, violenţă, plăcerile vieţii, vulgaritate... Rezultatul e criza acută de valori."
- Chiar aşa e! aprobă din plin mătuşa Elma. Toate cele enumerate acolo sunt implementate în spiritul lor. îi zăpăceşte pe adolescenţi şi chiar pe oamenii în toată firea, dacă ei n-au nişte puncte de reper solide!
- Oamenii sunt pregătiţi astfel să facă orice fel de lucruri lipsite de etică şi morală, fără ca măcar să îşi dea seama.
- Păi da, căci ceea ce la început şochează, treptat devine obişnuinţă şi omul ajunge să le considere normalităţi.
- Pentru că nu prea se mai folosesc acum noţiunile de„educaţie"şi „moralitate".

- Cam aşa. Frumosul, dreptatea, corectitudinea, onoarea nu prea se mai discută de ele. Tinerii ajung astfel confuzi şi nepregătiţi pentru viaţă...
- De aceea se şi întâmplă atâtea lucruri rele. închisorile, spitalele de psihiatrie Sunt mai pline ca oricând, cazurile de SIDA cresc, numărul copiilor lipsiţi de o educaţie normală e tot mai mare...
Chiar avea de ce să fie supărat domnul Jerea! Iar în mătuşa Elma îşi găsise o deplină rezonanţă.
Monica îşi sprijini obrazul în palmă, pregătită să asculte dialogul dintre el şi mătuşa Elma, care abia începuse.
- O libertate prost înţeleasă, acolo duce, grăi mătuşa hotărâtă. Libertate nu înseamnă că fiecare poate face ce vrea.
- S-ar desfiinţa Codul Penai atunci!
- Şi cele Zece Porunci, adăugă dumneaei, aruncându-i o privire de îngrijorare pe sub ochelari.
Domnul Jerea reveni la problema televizorului:

- Până şi un film documentar, dacă urmăreşti, acesta se întrerupe brusc în momente maxime şi-ţi apare în faţă un şir de reclame, dintre care măcar una este cu băuturi alcoolice sau are conotaţie senzuală.

- Aşa e! îl susţinu cu aceeaşi vigoare, mătuşa. Şi chiar o revistă obişnuită dacă-ţi cumperi, tot dai în ea de vreo glumă deşucheată, ca şi când la un aşa nivel am ajuns cu toţii, încât nu ne mai putem destinde şi amuza decât cu asemenea lucruri.

- Zilele trecute, mă uitam la un concurs şi, brusc, s-a întrerupt, prezentându-se printre altele o revistă *Playboy,* foaie cu foaie îndeaproape, apoi luând-o iar de la capăt, de nu-ţi venea să crezi! Milioane de telespectatori, printre care mulţi tineri şi copii, care priveau la ora aceea concursul, s-au trezit având în faţa ochilor acele tablouri necuviincioase. „Mulţi bani trebuie să fii primit televiziunea de la editura respectivă, ca să prezinte acea revistă în detaliu şi încă de două ori", m-am gândit.

- Dar fii sigur că după aceea s-au dus mulţi să cumpere revista, şi-au adus astfel un profit bun celor care au editat-o.

- Aşa îşi asigură televiziunea şi redacţiile unor reviste o mare parte din câştiguri, otrăvind minţi şi suflete. Aşa e pregătită generaţia de mâine!

Mătuşa avu o grimasă de amărăciune. îşi bău puţinul ceai ce-i mai rămăsese şi, după câteva clipe de reflecţie, explică fundamentul lucrurilor:

- Aceste expuneri de la televizor, ca şi expunerile fără pic de jenă ale unor reviste la tarabele şi chioşcurile din stradă, au rolul de-a stârni şi-a trezi interesul, ca să se vândă! Acum domneşte **banul** şi mulţi caută să-l obţină cu orice mijloace.

- Elementul vizual este exploatat la maximum.
- Da, explică mai departe mătuşa, pentru că imaginile, vrând, nevrând, se imprimă pe creier şi automat coboară în suflet... Aşa ajung oamenii să nu mai cunoască hotarele unor lucruri, nu mai ştiu ce e normal şi ce nu, pierd orientarea bunului-simţ. Se ştie doar că gândul merge înaintea acţiunii.
Domnul Jerea se ridică şi alese un alt ziar.
- Să vă citesc ceva din ziarul acesta, cu subiecte medicale de altfel, referitor la influenţele programelor de televiziune asupra copiilor, de ajung unde ajung:
„... vizionarea programelor de televiziune de către copii, reprezintă cel mai frecvent mod de petrecere a timpului liber. Din această cauză, ei învaţă mai puţin, au dificultăţi la citit, au mai puţine hobby-uri şi fac mai puţină mişcare. O altă problemă este legată şi de 'cantitatea de violenţă'din cadrul programelorTV... De asemenea, felul limitat în care societatea e prezentată în programele TV poate să le dezvolte o privire distorsionată asupra vieţii reale..."
- Dar şi copiii micuţi sunt afectaţi de desenele animate care se produc acum! Strâmbăturile şi felul de comportament al personajelor au mai mult un efect negativ!
- Păi stai, că scrie aici şi despre ei... Domnul Jerea îşi plimbă ochii în josul foii.
-„Cei mai fascinaţi de reclame sunt micuţii de până la trei ani atraşi de culori şi alternarea imaginilor. Dar pericolul este acela de a percepe în subconştientul lor lumea înconjurătoare aşa cum este în reclame."

- Asta îi face pe copii să fie mai agitaţi. E un efect psihologic şi, implicit, are efect asupra sistemului nervos.

Domnul Jerea puse deoparte ziarul şi comentă:
- Copiii şi chiar adolescenţii nu disting că o reclamă este „aranjată" sau că filmul este o ficţiune, ei cred în ceea ce văd şi percep ca fiind aşa.
Mătuşa Elma completă:
- Copiii şi tinerii nu ştiu, şi nici nu le pasă, ca multor adulţi de altfel, că filmele sunt făcute de producători după imaginaţia, gusturile şi vederile lor. Şi, precum fac mulţi scriitori de azi, introduc în filme elemente incitante, aţâţătoare, ca să stârnească interesul şi curiozitatea şi să se vândă.
- Ca şi unele reviste.
- în felul acesta personalitatea oamenilor se modelează după vederile şi caracterele pe care le prezintă aceşti producători. Oamenii stau cu gura căscată şi înghit tot ce văd.
- Mai ales că producătorii au grijă să le condimenteze cu elemente care să producă cât mai multă adrenalină.
- Telenovelele cu modelele lor de relaţii sau de agresivitate şi violenţă, şi câte altele pe care le mai conţin, ca pe un fel de sare şi piper, care să le facă mai incitante, descarcă în creier anumite emoţii; emoţiile acestea sunt retrăite şi produc senzaţii, iar senzaţiile, la rândul lor, produc în creier serotonină; inima începe să bată mai tare şi glandele produc mai mulţi hormoni decât în mod obişnuit şi, uite aşa, organismul suferă o traumă fără rost.
- Poţi să-mi spui ce măsuri ia cu adevărat Guvernul pentru sănătatea şi normalitatea generaţiei de mâine? întrebă retoric domnul Jerea, crescându-i supărarea. De ce în comunism nu erau totuşi aceste lucruri? Nu cumva Guvernul nu este atât de interesat pe cât ar trebui de generaţia viitoare? Sau, după câte se vede, interesul

celor care ajung sus e să profite de funcţii şi să-şi facă averi.
Mătuşa Elma, care era un om practic, răspunse cu privire la nocivitatea televizorului:

- Televiziunea nu se va schimba. Sunt în joc câştiguri fabuloase şi Guvernul nu se bagă! Rămâne să avem doar noi discernământul necesar în ce alegem să vedem noi sau copiii noştri. Să încercăm deci să folosim partea pozitivă a televizorului. E o problemă de educaţie şi formare. Eu cu copiii mei aveam un program stabilit de a ne uita la televizor. Stăteam cu ei şi le explicam ce era necesar sau le îndreptam mintea în direcţia care trebuia. Acest lucru este necesar cu atât mai mult în vremurile de azi. Copiii nu trebuie lăsaţi de capul lor, fiecare părinte să aibă grijă de„grădina"lui.
- Asta vreau să fac şi eu, să am grijă de grădina mea!
Amintindu-şi brusc de Sorin, îşi întoarse capul spre Monica şi-i zise
cu un ton ferm:
- Aşa că, domnişoară, e bine să ieşi din obiectivul lui Sorin!
- Şi Sorin din obiectivul tău! îi şopti cu subtilitate, mătuşa.
- Cred că v-a influenţat mama, de sunteţi aşa porniţi! Nu e el„vulpea din poveste", cum a sugerat mama. E un băiat cu preocupări serioase şi care învaţă şi bine.
Tatăl făcu un pff sugestiv şi întoarse capul. Mătuşa Elma o privi cu un surâs îngăduitor:
- Uite, afirmaţia mamei tale, mi-a amintit de o istorioară cu o vulpe şi un iepuraş. Hai să ţi-o spun, pentru că are o învăţătură bună.
Şi mătuşa începu, fără să mai aştepte aprobarea ei:

într-o zi frumoasă de toamnă, vulpea ieşi să se plimbe pe la marginea pădurii, unde auzise că se mutase un iepuraş. Şi chiar îl văzu cu ocazia aceasta, pentru că iepuraşul ieşise să zburde şi el prin iarba încă verde. Când dădu însă cu ochii de vulpe, fugi cât putu de repede. Ţuşti! Ţuşti! şi nu s-a mai văzut.
- Nu fugi aşa, iepuraşule. Eu nu fac altceva decât să iau puţin aer, ca şi tine, strigă vulpea în urma lui.
După care, se gândi:„Cu siguranţă că iepuraşul o să mai iasă, aşa că eu o să mă aşez după copacul acesta şi-o să-l aştept, aici, liniştită".
într-adevăr, după puţin timp, iepuraşul se ivi iar. El ciulise urechile înainte de a mai ieşi din căsuţa lui, însă cum n-auzise nimic, prinsese

curaj şi acum ţopăia din nou prin iarbă. Dar ce să vezi?! Se pomeni deodată cu vulpea în faţă! Vulpea zâmbi şi-i zise:
- Sperios mai eşti, dragă! Bine se spune că te sperii şi de umbra ta! Eu nu-ţi fac nimic şi tu fugi! Mai bine hai să ne împrietenim, pentru că şi eu sunt singură ca şi tine.
Iepuraşul văzu că vulpea aceasta nu avea gânduri rele, avea vorbă blândă şi intenţii prieteneşti...
- Ei, ce zici? îl întrebă vulpea, simţind efectul obţinut prin ceea ce-i spuse. Vrei să mergem în poiana din mijlocul pădurii unde pădurarul nostru a aruncat o grămadă de morcovi?
- Chiar aşa?! se miră iepuraşul. Cum de i-a aruncat, de ce i-a aruncat?
- A zis că l-au rămas din toamna trecută şi că-i lasă acum să-i mănânce cine o vrea, pentru că el îşi va procura alţii.
- Sigur că merg! zise voios iepuraşul. Şi-o porniră la

drum...
Pădurarul, care dădea o raită prin pădure, îi văzu deodată pe potecă şi tare s-a mirat: „Cum de ş-a împrietenit iepurele cu vulpea şi unde merg ei aşa de zor?"
A început să-i urmărească, strecurându-se cu grijă printre pomi, dar nu prea departe de cărare, ca să-i poată auzi. La un moment dat, vulpea se opri şi îi zise iepuraşului:
-Vreau să-ţi spun un secret, dragă!
Acesta ciuli urechile să audă bine secretul vulpii. Vulpea îl strânse bine lângă ea şi-i spuse:
- îmi eşti tare drag! Dar să ştii că mie îmi este foarte foame! Aşa că, de nevoie, am să te mănânc.
- Cum să faci asta?! strigă iepuraşul şi vru să se desprindă din strân-soarea vulpii, dar ea îl ţinea cu temei.
- Ce să fac, iepuraşule, acesta îmi este felul, şi hap, îl apucă de ceafă să-l ducă în vizuina ei.
Atunci, zvâcni pădurarul de printre pomi, cu puşca întinsă către vulpe.
- Lasă-l jos! strigă el.

Vulpea se sperie şi dându-i drumul iepuraşului, se făcu nevăzută. Iepuraşul era aproape leşinat. Pădurarul îl certă: -Vezi, dacă te împrieteneşti cu cine nu trebuie?
- Am crezut că e cumsecade, pentru că nu s-a repezit deloc la mine, vorbea blând şi m-a chemat la morcovii pe care i-ai aruncat în poiană.
- Ce morcovi?! N-am aruncat niciun morcov! Hai cu mine acolo să te convingi că te-a minţit.
Ajunşi acolo, într-adevăr, nu era niciun morcov.
- Vezi?! îl dojeni pădurarul, trăgându-l de-o ureche.

- N-o să mă mai iau după ce mi se pare şi ce mi se spune, n-o să mă mai împrietenesc la întâmplare, se smiorcăi iepuraşul.
Mătuşa termină, ţintindu-şi ochii zâmbăreţi asupra Monicăi. Monica surâse în colţul gurii, arătând că înţelesese mesajul. Dar, imediat, contracara:
- E, nu poate fi vorba de Sorin, nu e el aşa!
- N-o fi aşa, eu nu-l cunosc, îi răspunse mătuşa. Dar nici tu nu-l cunoşti prea bine, ca să poţi susţine cu certitudine că nu e aşa. Indiferent cum e sau nu e, doar ieri vorbirăm despre binele pe care-l găseşti când stai departe de astfel de„amiciţii".
Monica nu zise nimic. După câteva secunde, întrebă:
- Când mă voi întoarce, cât credeţi că o să mai stau aşa închisă? La urma urmei, aş dori şi eu să-mi invit colege pe la mine, aş vrea să-mi fac o prietenă adevărată.
Mătuşa Elma o înţelegea. îi ţinu totuşi un mic discurs psihologic:
- Prieteniile adevărate, Monica dragă, nu se fac atunci când vrei neapărat. Oamenii se împrietenesc, de regulă, când îşi descoperă nişte *afinităţi/dar* să ştii că nu-i de-ajuns. Dacă doar una dintre părţi are vreo trăsătură de caracter urâtă, cum ar fi *egoismul, invidia, trufia,* acestea, cu timpul, aduc mult rău într-o relaţie.
Domnul Jerea începu să-şi strângă ziarele, în semn că era timpul să încheie discuţia şi chiar seara.
-Va veni şi timpul acesta pentru tine, draga mea, îi spuse el Monicăi, aranjându-şi scaunul sub masă.

- Cel mai rău mă doare că-i mama bolnavă, ţâşni ea gâtuit, în timp ce lacrimile începură deodată să-i curgă pe obraji.
Tatăl se apropie şi îşi puse mâna pe capul ei,

mângâindu-i tăcut părul...
- De-ai şti cât de greu îmi vine şi mie, îi spuse el după un timp. Cât de greu îmi e că mama ta e bolnavă, iar tu trebuie să pleci. îmi veţi lipsi foarte mult! Familia e locul meu bun, în care zilnic abia aştept să vin, şi tocmai acest lucru nu-l voi mai avea un timp. Dar nu la asta trebuie să mă gândesc acum, draga mea, în clipele grele nu ne gândim la ce nu mai este sau la ce nu ne place, ci *la ce trebuie să facem.*
îşi luă mâna de pe capul ei şi dori să plece.
Mătuşa înţelegea complexitatea simţămintelor din sufletul Monicăi şi ştia că pricina lacrimilor ei nu era doar cea care spunea că este.
Atât tatăl, cât şi mătuşa Elma nu mai ziceau nimic.
Monica se potoli brusc din plâns. îşi şterse faţa cu şerveţelele pe care i le întinsese mătuşa Elma.
- Somnul relaxează întotdeauna, îi spuse dumneaei, sugerându-i să meargă la culcare. Când organismul se odihneşte, altfel gândim şi percepem apoi lucrurile. Ai să vezi că mâine dimineaţă o să fii ceva mai bine.
Monica bâigui un bună seara molcom şi plecă să se culce...
. .. M-AU SCOS DIN APELE ACELEA MARI..."
Tăcută, înţelegând prea bine situaţia, în dimineaţa următoare Moni-ca începu să-şi strângă puţinul pe care decidea să-l ia. Mal mult cărţile şi caietele de şcoală, pentru că, în rest, nu prea avea de ales din frumoa-sele-i lucruri de îmbrăcăminte, constatând, aşa cum spuneau toţi, că ea crescuse binişor în ultimul timp. O auzise însă pe mama cum aranjase în dimineaţa aceea cu tatăl ei, ca din banii care tocmai fuseseră scoşi de la bancă, o sumă să-i fie destinată ei pentru câteva articole noi de îmbrăcăminte.

Mătuşa Elma veni să-i dea o mână de ajutor la bagajul pe care şi-l făcea. Dar, cu surprindere, află că era deja gata. Totuşi pe pat se afla o grămadă de lucruri, la care mătuşa privi puţin nedumerită.

- Mi-au rămas mici, explică Monica, ghicindu-i gândul.

Mătuşa se uită la ele.

- Lucrurile acestea pe care le văd a fi atât de bune, n-ai avea cui să le dai?

Cum Monica ridică uşor din umăr, dumneaei continuă:

- îmi închipui că înainte lucrurile care nu-ţi mai trebuiau le expedia mama ta pe undeva, dar acum tu nu cunoşti vreo fată mai mică decât tine să i le dai?

Monica se gândi un pic, apoi o licărire de lumină îi răsări în ochi, arătând că găsise răspuns la sugestia mătuşii:

- Ba da, este o familie lângă gară, cu două fete mai mici decât mine, care de curând au rămas fără tată!

Faţa Monicăi se întrista şi pe chip îi apăru o umbră de compasiune, însă, trecându-i prin minte şi alte gânduri, chipul i se lumină din nou şi Zise cu oarecare vioiciune:

- Pot să mai dau şi altele, unele jucării, jocuri şi cărţi. Aş vrea să le dau şi banii pe care i-am strâns în puşculiţă, pentru că eu voi primi azi alţii pentru nevoile mele... Am să fac repede un pachet cu toate aceste lucruri şi am s-o rog pe-o vecină de-a noastră s-o cheme pe mama fetelor, când o vor vedea, ca să i-l dea, fiindcă se cunosc şi nici nu-i departe.

Mătuşa Elma îşi puse mâna pe umărul ei:

- Nu, Monica, să nu faci aşa! Zici că locuiesc lângă gară, iar noi încă mai avem timp. Chiar tu te vei duce să-i dai ce ai de dat în drum spre gară, fără să mai ştie şi vecinii.

Imediat, mătuşa Elma, cu îndemânarea-i obişnuită, prinse a o ajuta, pentru a face în aşa fel pachetul, încât

să nu fie prea greu de dus.
Abia terminară, când domnul Jerea apăru în uşă. Dorea să spună câteva lucruri înainte de plecarea lor, cum era şi de aşteptat.
în primul rând, îi mulţumi mătuşii Elma pentru tot ajutorul dat, sărutându-i mâna cu o vădită recunoştinţă, apoi îi înmâna o sumă de bani şi-i spuse:
- Jumătate este pentru fată, din care-i vei cumpăra ce lucruri crezi că ar avea nevoie, iar cealaltă jumătate este a dumitale, pentru ajutorul pe care ni-l dai. Pe parcurs, îţi voi mai trimite ceva bani.
- Nici gând ca cealaltă jumătate să fie a mea, răspunse mătuşa categoric. Ce rămâne va fi tot al fetei, pentru anumite nevoi neprevăzute. Eu fac lucrul acesta pentru Domnul şi, dacă este pentru El, nu pot primi bani de la voi ca recompensă, mai ales că aveţi aşa necazuri! O fac pentru El, deci nu caut alte avantaje.
Deunăzi, Monica o mai auzise vorbind cu atâta căldură despre dragostea lui Dumnezeu pentru noi, oamenii, dragoste care L-a făcut să-L dea pe Fiul Său la moarte pe cruce pentru păcatele noastre. „Totul este, continuase dumneaei, ca omul să-şi recunoască în mod sincer fie-

care păcat înaintea Lui şi apoi să-L primească în inimă ca Mântuitor şi Stăpân, urmându-l învăţătura. Căci Domnul Isus însuşi a spus: *Dacă Mă iubeşte cineva, va păzi Cuvântul Meu şi Tatăl Meu îl va iubi* (loan 14,23). Oare poate fî ceva mai minunat decât să te iubească Dumnezeu şi să fii mântuit? încheiase mătuşa.
Monica memorase bine cele spuse de dumneaei, dar în răspunsul pe care i-l dăduse acum tatălui ei era o realitate concretă din credinţa mătuşii, ceva ce parcă puteai să pipăi. Credinţa mătuşii Elma se putea pipăi!

- Dar nu ai decât pensia! ripostă oarecum mirat tatăl ei, obişnuit în viaţa de toate zilele cu principiul: îmi dai, îţi dau.
- Dartrebuie să mai ştii că am avut astă-vară o cultură binecuvântată în mica mea grădină de legume; sunt deja puse la cămară şi ele îmi vor fi de mare ajutor, îi spuse liniştitor mătuşa.
Domnul Jerea o privi tăcut şi puţin descumpănit. îşi duse uşor mâna la tâmplă, masând-o gânditor cu degetele lui lungi. Avea aerul că ar mai fi avut totuşi ceva de spus...
-Trebuie să-ţi fac o mărturisire, îndrăzni el în cele din urmă. Mă simt cam vinovat faţă de dumneata, pentru că, acum câţiva ani, am neglijat ajutorul pe care, prin funcţia mea de-atunci, i l-aş fi putut da fiului du-mitale, când acesta îşi căuta serviciu.
- E! Ne-a ajutat Dumnezeu până la urmă prin altcineva.
- Şi totuşi, ai venit să ne întinzi o mână de ajutor şi încă pe gratis.
- Păi în Cuvântul lui Dumnezeu scrie clar: *Nu zice: „Cum mi-a făcutei, aşa am să fac şi eu..."* (Proverbe 24,29)
Domnul Jerea zâmbi, vădit jenat. îşi opri apoi privirea lui albastră asupra mătuşii Elma, cu o expresie spăsită:
- M-ai iertat, deci! Mătuşa îl privi cu blândeţe.
- îţi mulţumesc atunci, încă o dată, mătuşă! Iar Domnul inimii du-mitale, căruia ştiu că te rogi şi pentru noi, să-ţi răsplătească tot ce faci, cum va şti El mai bine!
Cu o undă de duioşie în ochii lui foarte trişti în această dimineaţă, se întoarse spre Monica:

- Acum ia-ţi la revedere de la mama. Ar cam trebui să plecaţi, nu? Monica se desprinse repede din loc şi alergă cu paşi mărunţi spre
camera mamei, unde de altfei mai fusese de câteva ori

în dimineaţa aceasta.
Mătuşa Elma, care încă mai avea de aranjat şi de pus la punct unele lucruri, intră într-o adevărată cursă. Ba se ducea la bucătărie, ba intra în camera bolnavei, ba se ducea în camera dinspre plopi, la bunicul. Cât despre domnul Jerea, el tot urca şi cobora scara, neînţelegând nimeni ce tot făcea. De fapt, el era foarte emoţionat.
Agitaţia se linişti abia când mătuşa Elma anunţă că era gata.
Monica se îmbrăţişa îndelung cu mama ei, după ce-şi făcură una alteia tot felul de promisiuni... Era grea despărţirea! Şi-n inima Monicăi nu putea să n-o apese întrebările:„Oare ce va fi cu mama?! Oare se va face bine mama?!"
între timp, tatăl luase bagajele şi se oprise cu mătuşa Elma afară în pragul casei. Mătuşa Elma căuta să-l convingă că bagajele nu erau prea grele, iar gara destul de aproape, deci nu era nevoie să le conducă. Era mai de folos să rămână acasă, lângă soţia lui bolnavă.
Domnul Jerea tocmai acceptase punctul de vedere al mătuşii, când apăru Monica. Văzând-o fără vlagă şi cu tristeţea întipărită pe chipul ei, o sărută pe părul castaniu, o mângâie, şi-i zise ca încurajare:
- Ai să vezi că o să fie bine!
Monica nu răspunse. în sinea ei îşi zise cu amărăciune: „Mă încurajează pe mine că o să fie bine, dar cu mătuşa Elma discuta mai devreme cât de bolnavă este mama".
Tatăl o sărută iar şi adăugă:
- S-o asculţi pe mătuşa Elma.
Cu nodul de plâns în gât, Monica dădu afirmativ din cap; reuşi apoi să-i spună un„La revedere, taţi"şi-o urmă tăcută pe mătuşa Elma, ce-o pornise încet pe drumul care ducea la gară.

„Cum să nu o ascult pe mătuşa Elma?" se întrebă ea mirată de această recomandare a tatălui. Avea mătuşa ceva în fiinţa ei, bun, calm şi hotărât, care se impunea într-un fel aparte. Ieşise la pensie doar de câţiva ani, dar anii văduviei erau destui. Crescuse totuşi doi copii, care

acum erau oameni în toată firea la casele lor şi despre care mătuşa spunea că„erau binecuvântaţi de Dumnezeu".„Oare cum?"se întrebă Mon-jca, înlăturând cu vârful pantofului o frunză ruginie ce-i stătu în drum.

- Bună! se auzi o voce mirată din sens opus. Unde pleci? „Doamne, e Sorin!"îşi zise Monica, ridicându-şi cu oarecare emoţie
privirea către el.„De unde o veni azi, că e zi de weekend?!"

Sorin, care văzuse mişcare la casa Jerea şi ceva bagaje, o pornise degrabă în susul străzii, ca să aibă de unde veni şi să vadă despre ce era vorba. ,.

- Plec pentru o perioadă de timp la mătuşa mea, pentru că mama e bolnavă şi trebuie internată, îl informă ea pe scurt, încetinindu-şi puţin paşii ca să-i dea explicaţia respectivă.

- Ciau! zise el ca încheiere, şi-o luă la picior.

Pe mătuşa Elma, pe care n-o cunoştea, nu se pricepuse că trebuia s-o salute.

Monica era surprinsă de răceala şi de purtarea lui. Nu-i putuse înţelege atitudinea.

- Era Sorin, nu? întrebă mătuşa, după câţiva paşi.
- Da! răspunse simplu Monica.
- Drăguţ băiat!... remarcă mătuşa.

Cum Monica nu-i răspunse nimic, adăugă:

- Numai că nu lucrul acesta îi dă adevărata valoare unui om, ci *mintea* şi *caracterul.*

- Mie mi s-a părut întotdeauna că e drăguţ nu doar ca fizic, ci şi ca fel de-a fi. Acum însă nu ştiu ce-a fost cu el.
- Poate că acum ai văzut ceva ce n-ai cunoscut înainte.
- O, nu! El e foarte drăguţ de obicei.
- Când cineva e drăguţ doar pentru un interes anume, uneori scapă din vedere nişte lucruri pe care e bine să le prinzi. Când însă e drăguţ pentru că într-adevăr în sinea lui îi respectă pe oameni, atunci el este aşa cu oricine şi oricând.
Monica tăcu gânditoare...
înainte de gară, o luară pe ultima stradă lăturalnică şi curând Monica se opri în dreptul unei case. Mătuşa îi înmâna pachetul pe care îl

dusese până aici şi se retrase mai la o parte, dar nu înainte de a-i da ultimul sfat:
-Vezi, cu mult calm şi cât mai simplu.
Deşi puţin şovăitoare, Monica se apropie şi sună la poartă. Fereastra se deschise neaşteptat de repede şi d femeie palidă îşi scoase capul cu un aer întrebător.
- Bună ziua! Sunt eu, Monica! Mă cunoaşteţi de când a cumpărat tata de la dumneavoastră un câine frumos, negru! se recomandă ea cu o emoţie reţinută.
Femeia îi făcu semn că vine. Când deschise poarta, îi zâmbi larg, având însă acelaşi aer întrebător. Şi Monica începu ca din puşcă:
- Eu plec acum pentru nu ştiu cât timp în alt oraş, la o mătuşă de-a mea, şi-n drum vreau să vă las acest pachet pentru fetele dumneavoastră, cu lucruri frumoase, dar care mie nu-mi mai sunt bune, pentru că vreau să se bucure şi alţi copii de ele!
în timpul acesta, îi puse femeii pachetul în braţe; apoi îi înmâna plicul cu bani şi, înainte ca aceasta să se

dezmeticească, Monica îşi flutură uşor mâna şi, zâmbindu-i cu candoarea ei caracteristică, îi spuse:
-Vă las cu bine!
Şi-o luă la fugă.
- Mulţumesc!! auzi totuşi din urmă.
Avea obrajii puţin îmbujoraţi. Mătuşa Elma o mângâie pe un umăr.
- Te-ai cam intimidat, îi zise drăgăstos, dar te-ai descurcat bine şi trebuie să te felicit că ţi-ai învins emoţiile. Ştii, curajos nu este acela care nu simte emoţie şi teamă, ci acela care-şi învinge aceste sentimente, la nevoie.
Ce frumos ştia s-o încurajeze mătuşa!
Monica simţea că ar fi fost mult mai neliniştită de schimbarea aceasta care era în viaţa ei, dacă dumneaei n-ar fi fost aşa, şi n-ar fi avut acest aer calm, ce parcă îi conferea şi ei o anume siguranţă. Iar gestul acesta pentru cele două fete, pe care-l făcuse la sugestia dumneaei, îi dădea o anume bucurie, ce plutea ca o frunză pe apă deasupra tristeţii din inima ei.
- Simt un fel de fericire, mătuşă, la gândul bucuriei pe care o vor avea cele două fete!

- E bucuria *dărniciei,* draga mea! Ai făcut-o aşa cum scrie în Cuvântul lui Dumnezeu: *Cine dă, să dea cu inimă largă.* Să ştii Monica, e foarte folositor sufletului ca atunci când eşti deprimat sau trist să faci un bine cuiva. în schimbul a ceea ce cheltuieşti pentru acest bine, bani, timp, efort sau orice, vin în suflet simţăminte senine şi reconfortante de la Dumnezeu. Biblia îndeamnă la fapte bune şi spune cu privire la acest lucru: *Iată ce este bine şi de folos pentru oameni!*
Monica nu spuse nimic, dar se vedea că-i umblau

anumite gânduri prin minte, iar mătuşa o lăsă cu gândurile ei. Mătuşii Elma îi plăcea când o vedea astfel şi-o lăsa să pritocească în sinea ei mai departe lucrurile... Când se opriră însă pe peronul gării, ea rupse tăcerea:
- Mătuşă, pot să te întreb ceva?
- Sigur, scumpa mea! veni răspunsul calm şi cald al mătuşii.
- De ce n-ai vrut să fi lăsat totuşi pachetul vreunei vecine de-a noastră? Te-ai temut că n-o să i-l dea?
- Nu, draga mea! Dar, dacă faci un bine, fă-l aşa cum cere Dumnezeu. Când ai să citeşti Noul Testament, adică partea din Biblie care vorbeşte despre viaţa şi învăţăturile Domnului Isus Hristos, ai să găseşti încă de la început, în evanghelia lui Matei, cuvintele Sale cu privire la acest lucru: *Tu dar, când faci milostenie, nu suna cu trâmbiţa înaintea ta, cum fac făţarnicii... Ci tu, când faci milostenie, să nu ştie stânga ta ce face dreapta..., şi Tatăl tău, care vede în ascuns, îţi va răsplăti.*
-Ce lucruri deosebite spui!
- Pentru că Biblia, cartea de unde le învăţ, este deosebită! Mătuşa îi aranja câteva fire de păr ce-i căzuseră pe frunte şi continuă:
- Acum să-ţi spun, aşa cum era situaţia, aş fi putut să-i fi dat eu pachetul femeii, fără să-i fi spus, bineînţeles, de unde era. Femeia nu mă cunoştea. Eu sunt o străină aici şi n-ar fi avut de mulţumit decât lui Dumnezeu. E chiar mai bine aşa, dacă ai posibilitatea să procedezi astfel, pentru ca să nu se simtă persoana respectivă obligată cumva, iar în acest fel gestul devine cu adevărat nobil. Şi-apoi..., nici nu poţi să fii rănită în caz de nerecunoştinţa. Dar eu am vrut să văd cum te descurci,

şi te-ai descurcat bine.

- Mulţumesc! răspunse Monica.
De mică învăţase că era frumos să mulţumească chiar şi atunci când cineva îi adresa o apreciere sau un gând favorabil, deşi mătuşa, pe de altă parte, îi spusese cu un anumit prilej că în astfel de cazuri se puteau găsi şi alte cuvinte, cum arfi fost:„Mă bucurcă măîncurajezi!"sau:„îmi face plăcere să aud asta..."şi nu neapărat să tot spună: „Mulţumesc! Mulţumesc!".
îşi aminti brusc de o lectură din clasele primare:
- într-o carte de citire din clasele primare, aveam o mică lectură cu titlul„Cuvântul magic", şi acest cuvânt era„mulţumesc!"
- Da, cum să nu ştiu, era o lectură drăguţă şi mai ales folositoare pentru cei ce-o luau în seamă. Dar sunt mulţi care nu-şi însuşesc aceste învăţăminte elementare şi care, de fapt, ţin de bunul-simţ şi există de milenii. în Biblie, se povesteşte că Domnul Isus a vindecat odată zece leproşi. Aceştia, văzându-se curăţiţi de boala lor, au fugit fericiţi, doar unul s-a întors şi l-a mulţumit Domnului. Iar Domnul a zis: *Oare n-au fost curăţiţi toţi cei zece? Dar ceilalţi nouă, unde sunt?*
- Deci şi lui Dumnezeu îi place să-l mulţumim!
- Cum să nu! Suntem chiar obligaţi să facem acest lucru, iar cu oamenii, la fel! Oricât de mic ţi s-ar părea gestul sau lucrul oferit de cineva, faptul că s-a gândit la tine înseamnă ceva. Nu mai zic de timpul şi poate de banii daţi...
Monica parcă abia acum conştientiza importanţa acestui „cuvânt magic".
îşi aminti de momentul când tatăl ei îi mulţumise mătuşii pentru ajutorul dat, şi-n sinea ei se întrebă cu luciditate

şi sensibilitate:„Oare câţi de 'mulţumesc'va mai merita mătuşa Elma pentru ce va face pentru mine?"
Trenul apăru în zare, mogâldeaţă neagră, care se tot mărea, alunecând pe şine...
- în două ore şi jumătate suntem acasă, îi spuse mătuşa, luând cu temei bagajul.
încă vânjoasă, dreaptă şi luminoasă, mătuşa Elma stârnea în Monica o admiraţie secretă şi-n acelaşi timp un plăcut simţământ de protecţie caldă. Nu-şi putea opri însă un gând, care-i străbătea când şi când ini-ma:„Ce şi cum va fi oare de-aici înainte...?"

1

Partea a II-a

Pe ce cale se întâlneşte lumina?

Iov 38,24

„...m-au mutat într-un loc ferit şi plăcut..., o lumină divină mă învăluia..."

MODESTIA — UN CERC LARG

Timpul călătoriei trecu repede, datorită unei reviste şcolare cu de toate, pe care i-o cumpărase mătuşa Elma, ca să o citească în acest timp. „într-o călătorie trebuie să ai ceva plăcut şi uşor de făcut, ca drumul să ţi se pară astfel mai puţin obositor!"îi spusese mătuşa, oferindu-i revista. Bineînţeles că şi dumneaei îşi pregătise ceva de citit. „Cine nu citeşte, sărăceşte", glumise, ducându-şi degetul la frunte ca să arate unde i-ar fi fost sărăcia...
Totuşi, când ajunseră în gara de destinaţie, Monica se simţea cam moleşită. Toate cele lăsate în urmă sălăşluiau acolo, în adâncul ei, şi acestea începuseră să se răsucească iar, în tot soiul de griji şi întrebări... Ar fi vrut mai bine să doarmă...
- Ce mi-arfi plăcut, mătuşă, dacă locuiai lângă gară!

mormăi ea încetişor, când află că trebuiau să mai ia un mijloc de transport până acasă.
Mătuşa o auzi, însă abia când ajunseră în staţia de autobuz îi răspunse:
- Fii bucuroasă că nu stai să aştepţi autobuzul. Uite că vine şi nici nu-i aglomerat. Caută să găseşti partea bună a lucrurilor, în situaţii care nu-ţi sunt aşa de convenabile, în felul acesta ai mai multe bucurii în viaţă...; altfel, te lamentezi mereu de una sau alta, şi-ţi faci mai mult rău!...
- Aşa aş vrea să fac, mormăi iar Monica.
Autobuzul rula de-alungul râului ce străbătea domol oraşul, în mii de sclipiri ale soarelui de amiază. Aşezată la fereastră, ea îl privea tăcută,

pierzându-se în scânteierile-i jucăuşe. Se lăsă apoi prinsă de frumoasa privelişte a pitoreştilor coline unduitoare ce împrejmuiau oraşul. Treptat însă, clădirile se aglomerau şi deveneau mai înalte... Iar când auto-buzul se opri la cel de al treilea pod peste râu,trebuiră să coboare.
Pentru câteva secunde, Monica se uită la frumoasele clădiri ce străjuiau râul, multe dintre ele având magazine la parter, frumos ornamentate arhitectural şi cu grilaje artistice.
Mătuşa Elma tăcea, ca şi ea. Se gândea pentru prima oară la luxul în care locuise Monica şi se întreba dacă nu cumva, prin comparaţie, ea avea să se simtă frustrată de noile condiţii.„Măcar s-o pregătesc într-un fel, îşi zise, ca astfel, aşteptându-se la mai puţin, să nu fie surprinsă şi să i se pară poate a fi mai bine decât şi-a închipuit..."
îi puse mâna atent pe spate în semn că trebuia să meargă mai departe. Şi, când apucă pe strada pe care

locuia, îi spuse deodată:
- Eu am o casă modestă!
Monica nu ştiu ce să-şi imagineze şi nici nu întrebă nimic. Dar odată ajunse, îşi dădu seama că dacă ar fi fost pusă să spună cam unde credea ea că locuia mătuşa Elma pe strada aceea, cu siguranţă că aici s-ar fi oprit. Locuinţa mătuşii Elma chiar semăna: o casă dreaptă şi simplă, cu ziduri zugrăvite în alb, având o anumită luminozitate prin reflectarea razelor soarelui, care erau neobişnuit de generoase în acea după-amiază de 1 octombrie. Trandafirii de soiuri alese şi minunatele crizanteme cu aspect îngrijit, îi dădeau micii curţi din faţa casei o frumuseţe aparte, completată lateral de o boltă de viţă, cu frunzele în cele mai diferite tonuri de galben şi ruginiu, sub care o bancă de lemn, ca în ilustrate, te îmbia parcă să te aşezi la umbra bogatei bolţi.„Grădina cu legume e desigur în spate", se gândi Monica.
Intrară însă prin uşa din faţă. Un miros îmbietor de levănţică o întâmpină în holul cu pardoseala bine lustruită, pereţi de culoarea crem şi uşile vopsite în albul asemănător laptelui. Un cuier lucrat în lemn de stejar, cu o banchetă pentru încălţăminte şi o oglindă înrămată, în care se vedea, de pe peretele opus, o ferigă şi o frumoasă acuarelă şcolărească erau singurele obiecte de aici, dar care îi dădeau un aer lejer şi plăcut micii încăperi.

- în stânga, zise mătuşa, arătând uşa din partea aceea, este sufrageria; iar drept înainte se deschide un hol, din care se fac două camere de dormit cu o baie între ele, iar bucătăria e în spatele sufrageriei.
Merseră înainte şi mătuşa deschise larg o uşă.
- Aceasta va fi camera ta!

Monica se apropie şi văzu dintr-odată totul. Un pat cu o cuvertură croşetată, desigur de mătuşa, având culoarea piersicii coapte, cu câteva perne frumos asortate; la fereastră, o masă cu două scaune, pe care lampa de lucru arăta care era (sau fusese) menirea obişnuită a mesei; în stânga ei o etajeră cu câteva cărţi, în care un raft gol aştepta parcă să fie umplut cu cărţi şi caiete, aşa cum fusese, desigur, altădată; apoi un dulap pentru lenjerie şi haine. Frumosul covoraş de pe jos, lucrat cu migală în culorile cuverturii şi a pernelor, apoi cele două acuarele de pe peretele patului şi o plantă cu frunze cerate pe etajeră, îi adăugau camerei culoare şi căldură. Mătuşa deschise geamul să intre aer, iar perdeaua ţesută din in subţire se mişcă uşor la năvala aerului de afară. Totul era plăcut, relaxant şi odihnitor.
Monicăi nu-i displăcea această „modestie"; avea un farmec şi o frumuseţe aparte. Nu era chiar „sărăcia" cu care asociase ea, de obicei, acest cuvânt, ci un fel de limitare la strictul necesar, adăugate fiind strădania pentru frumos şi curat.
- Mă simt bine aici! spuse ea, cu surprindere parcă.
-„O situaţie modestă nu înseamnă şi-o fericire modestă", nu? Aşa cum a spus-o Shakespeare într-una dintre piesele sale. Mă bucur că te simţi bine! Acum aşază-ţi lucrurile pe care le ai şi apoi te voi chema să mâncăm ceva; după care vom merge la cumpărături.
Mătuşa ieşi cu o vioiciune aproape tinerească.
Monicăi nu-i trebui mult să-şi aşeze lucrurile...
Se întinse apoi pe pat, aşteptând. Un mănunchi de raze, suliţe strălucitoare trimise de soarele care trecea de zenit, străpunse perdeaua subţire; ele ajunseră drept pe patul ei, erau lângă ea, o învăluiau. Şi îi apărură fetei ca mii de braţe înmănuncheate, întinse din Universul

îndepărtat, unde ştia ea că e lumea îngerilor, în semn de „bun venit" pentru ea. Simţea că o viaţă nouă începea!
Mătuşa deschise încetişor uşa şi-i făcu semn să vină. Omleta caldă şi pufoasă, care o aştepta, împreună cu o brânzică bună şi doi gogoşari, care mai putură fi găsiţi prin grădină, potoliră repede foamea amândurora, între timp, mătuşa îi spuse şi-o anecdotă „cu ardeleni". Ştia că pe Monica o amuzau aceste anecdote, pentru că şi în venele lor curgea un astfel de sânge, şi-i plăcea cum erau exagerate unele lucruri, ca şi-n desenele animate, când se voia sublinierea unor caractere sau trăsături. în plus, mătuşa avea haz când povestea întâmplări de genul acesta.
Cu gustarea luată şi cu anecdota mătuşii, ea se mai învioră puţin. Simţea că acum chiar ar fi putut merge să-şi cumpere cele necesare.
- Cumpărăturile, de obicei, binedispun. Aşa că, la drum! îi zise mătuşa, soldăţeşte.
Şi-au pornit-o către magazinul de confecţii, care, spre bucuria Monicăi, nu era departe.
Cumpărăturile au fost făcute cu modestie, cum avusese grijă mătuşa s-o îndrume încă înainte de-a ajunge la magazin.
- Pentru vârsta ta, îi zisese dumneaei, nu-ţi trebuie îmbrăcăminte prea multă şi nici să iasă în evidenţă prin croielile şi materialele prea scumpe din care sunt făcute. Acest lucru le poate crea un simţământ de inferioritate altor fete; şi-apoi... vă hrăneşte mândria... (şi-i zâmbise cu subînţeles în colţul ochilor), iar Dumnezeu spune că El *stă împotriva celormândril*
îi spusese aceasta, pentru că ea i se lăudase cu unica rochie de zile mari care-i mai venea bine:„E din

brocart!"îi atrăsese mătuşii atenţia, cu mândrie, dar mătuşa nu-i răspunsese.
Monica, obişnuită să aibă, într-adevăr, lucruri mai deosebite, o întrebă nelămurită:
- Atunci, ce va trebui să-mi cumpăr?
- Păi, să ne gândim întâi la ce-ţi trebuie: în afară de uniforma şcolară, pe care deja o ai, îţi trebuie, în principiu, o îmbrăcăminte de casă şi una de stradă. Vom căuta ca acestea să fie, pe de o parte, confecţionate

din materiale bunicele, ca să nu arate urât după spălare, iar când le vei dărui să arate totuşi bine şi, pe de altă parte, să fie conforme bunului-gust şi bunului-simţ...
-în ce constă bunul-gust şi bunul-simţ? o întrebă Monica, mai mult ca să audă la modul concret ce voia mătuşa să spună.
- Bunul-gust înseamnă o îmbinare armonioasă a culorilor pe care le pui pe tine, şi lucrurile să-ţi vină bine. Bunul-simţ înseamnă ca ele să fie potrivite pentru vârsta pe care o ai şi, bineînţeles, să fie decente.
„Deci aceasta este modestia", se gândi Monica.„Strictul necesar, dar nu oricum, în limitele bunului-gust şi ale bunului-simţ."
- Bunul-simţ îl învaţă pe om decenţa în toate, continuă mătuşa, în vestimentaţie, limbaj, atitudine... Decenţa îi dă distincţie şi îi atrage respect!
Monica se gândi automat la mama ei.
- Mama este elegantă de fel, dar niciodată n-am văzut-o cu rochii foarte decoltate sau prea strâmte, sau prea scurte.
- Păi adevărata eleganţă trebuie să inspire stimă! Poate fi oare distinsă şi respectată o persoană care are o îmbrăcăminte lipsită de buna-cuviinţă?

- Cred că o astfel de persoană nu s-ar putea numi elegantă nici dacă s-ar îmbrăca cu ceva scump, ales.
- Nu s-ar putea numi aşa nici chiar dacă şi-ar însuşi anumite cunoştinţe de ţinută şi maniere, - asta în cazul în care ar afla că eleganţa înseamnă şi aceste lucruri. îmbrăcămintea cuiva semnalează însă unele subtilităţi ale personalităţii sale.
Ajunse la magazin, mătuşa Elma simţi că nu mai avea nimic de adăugat în privinţa aceasta. O lăsă acum să-şi aleagă ce-i plăcea, intervenind doar la nevoie cu unele sugestii. Ştia că adolescentul capătă unele drepturi de decizie, dar ştia la fel de bine că „nu trebuia lăsat de capul lui" cum obişnuia să spună.
în ceea ce o privea pe Monica, nu-i era greu să se conformeze principiilor discutate cu mătuşa. Chiar dacă acasă cunoscuse luxul, sub toate formele, nu lipsiseră într-adevăr „bunul-gust şi bunul-simţ". Părinţii ei, ca şi familiile din care descindeau aceştia, ţinuseră întotdeauna pasul

cu schimbările vremii, dar nu luaseră niciodată din modă ceea ce nu corespundea celor două criterii: bunul-gust şi bunul-simţ. Aşa că au decurs bine cumpărăturile.
- Uite de câtă modestie şi bun-gust am dat dovadă! zise ea glumeţ şi mult înviorată, când ieşiră din magazin.
Mătuşa Elma reveni la subiect, completând tabloul „modestiei":
- Modestia va trebui să-ţi devină un fel de a fi! îţi va fi mai uşor în viaţă şi vei învăţa astfel să te bucuri de ce e în jur.
- Cum este modestia„un fel de-a fi"? întrebă ea nedumerită.
- Modestia, ca fel de-a fi, înseamnă ca omul să fie fără

pretenţii mari, căci dorinţele peste puteri aduc întotdeauna nefericire; şi, de asemenea, fără dorinţa de-a se evidenţia peste măsură, adică, fără îngâmfare şi lăudăroşenie. Şi acestea în ceea ce priveşte totul: vestimentaţia, ţinuta, comportamentul faţă de ceilalţi, atitudinea faţă de talentele şi realizările sale...

- Deci, trebuie să nu-mi recunosc talentele sau alte calităţi pe care le am, în special în faţa altora?

- Nici gând de aşa ceva. A fi modest nu înseamnă să nu-ţi recunoşti calităţile pe care le ai - atunci n-ar mai fi avut sens parabola Domnului Isus cu talanţii primiţi şi răspunderea pentru ei; şi în niciun caz nu înseamnă să spui lucruri defavorabile despre tine la unul şi la altul, crezând că astfel eşti smerită şi modestă, cum mai fac unele persoane. Dumnezeu nu doreşte să ne subapreciem, înjosindu-ne astfel, aceasta ar însemna să nu avem respect de sine. Dumnezeu vrea doar să nu ne mândrim şi să n-avem înălţare de sine. Spiritul mândriei şi al înălţării de sine nu este potrivit cu firea lui Dumnezeu, asta e o trăsătură a Diavolului... Dar, pe de altă parte, nu trebuie să ne lăsăm intimidaţi de cei care se simt superiori şi îi pun „la zid" pe ceilalţi cu vorbele şi tupeul lor. Tupeiştii nu sunt oameni valoroşi şi tocmai acest lucru marchează cu tupeul lor.

- Eu nu pot spune că sunt tupeistă, chiar dacă, uneori, îndrăznesc să spun ce gândesc, dar întotdeauna m-am simţit superioară faţă de colegele mele şi chiar mândră în sinea mea, pentru că eu cântam cel mai frumos! Ce-ar fi putut să mă facă să nu simt aşa?!...

- Ştii ce spune Cuvântul lui Dumnezeu celui ce se laudă? Ce *lucru ai pe care să nu-l fi primit?* [de la Dumnezeu] *Şi dacă l-ai primit, de ce te lauzi ca şi cum*

nu l-ai fi pr/m/f? Ta lentul e un dar, nu este meritul nostru; meritul constă doar în munca depusă şi chiar şi aici sunt nişte limite în ceea ce ne priveşte.
- Cred că, într-adevăr, să te lauzi la alţii nu-i frumos, dar să te apreciezi pentru ce ai şi ce faci, acestea îţi dau un sentiment„tare", cum spunea taţi odată. Eu l-am auzit chiar spunând că modestia e o prostie!
- Cine ştie, poate că era supărat când a spus-o, el în sine este un om modest. Adevărul e că mulţi socotesc aşa. Dar, de fapt, este o„podoabă" cum spunea apostolul Petru. Domnul Isus, deşi era Fiul lui Dumnezeu, a fost un exemplu de smerenie şi de modestie. Smerenia şi modestia *aparţin celor înţelepţi,* afirma împăratul Solomon, renumitul înţelept al tuturor timpurilor. Şi, să ştii, Monicuţo, că oamenii cu adevărat mari sunt modeşti! Pentru că ei, având o deosebită putere de percepere a lucrurilor, înţeleg că oricât de înzestrat ar fi un om sau oricâte realizări şi cunoştinţe ar avea el, totul e nimic faţă de cele cereşti şi veşnice...
- Nouă ni se pare că ştiinţa a descoperit multe!
- Aşa este, a descoperit multe! Dar ai auzit tu, oare, ce-a spus savantul Einstein pe patul de moarte?
- N-am auzit de aşa ceva!
-„Nu ştiu nimic!!..."asta a spus. A spus aşa, nu dintr-o falsă modestie, ci din totala sa convingere, căpătată pe măsură ce a studiat şi a înţeles că cele ştiute şi descoperite erau „nimic" faţă de misterele şi necunoscutele care sunt încă în Univers.
- Dar sunt puţini oameni pe care-i interesează asta! Pentru cei care vor să fie bine aici, pe pământ, modestia nu-i ajută, nu?
- Ba, modestia aduce avantaje, şi chiar mari. Căci modestia atrage după sine o viaţă mai liniştită... Când

eşti mulţumit cu ce ai şi cu ce se poate, îi acorzi timp şi sufletului; nu invidiezi şi nu te cerţi cu semenii tăi, nu intri într-o competiţie distrugătoare cu tine însuţi şi cu alţii... Dar, când eşti acaparat de preocupări materiale şi vrei tot mai mult, forţând chiar uşi închise, acest lucru te epuizează şi chiar te îmbolnăveşte, nu-ţi

poţi menţine un echilibru interior al vieţii pe care o duci. Eu nu dezaprob bogăţia, dar nu obţinând-o cu orice preţ.
-Totuşi mulţi oameni nu acceptă modestia. Ei se luptă în orice fel pentru a obţine ce vor şi se laudă cu ce fac! spuse Monica.
„Se vede că părinţii ei au discutat cu ea anumite lucruri sau poate le ştie din discuţiile cu vecinii", se gândi mătuşa. „Oricum, se pare că a uitat ce a afirmat mai adineauri de fudulia ei cu cântatul..." Şi-i dădu răspunsul:
- Oamenii care se laudă şi se încred în ale lor, fac asta pentru că nu se compară cu ce este mai mare şi mai sus decât ei, ci cu ce consideră că este mai jos, pentru că n-au aceleaşi lucruri, talente sau realizări. Nu se gândesc că aceşti oameni de „mai jos", ar putea avea anumite trăsături sufleteşti pe care ochiul lui Dumnezeu le apreciază mai mult!... Ştii povestea cu„roşiile lăudăroase"?
- N-am auzit-o niciodată!
Pentru că ajunseră acasă, discuţia se întrerupse, mai ales că Monica era nerăbdătoare să-şi desfacă pachetele cu noile lucruri.
Mătuşa Elma o ajută şi rămase cu ea. Monicăi îi plăceau toate lucrurile şi le aranja cu grijă, una câte una, acolo unde ştia că trebuie să le fie locul. Mătuşii i se păru că vede lucind ceva printre ele.
-Ce luceşte acolo?!

Monica o privi poznaş, în timp ce trase o cureluşă îngustă din vinilin roz, ce avea înşirate pe ea câteva strasuri divers colorate. Şi o întinse pe pat.
Mătuşa îşi puse mâna la ochi, în semn că„o orbea".
- N-am văzut când ai cumpărat-o! îi zise, mirată.
îşi luă mâna de la ochi şi se uită la cureluşă. Nu-i venea să creadă!
- La ce-ţi foloseşte? Chiar vrei s-o porţi?!
Monica privi cu satisfacţie la mirarea şi intrigarea mătuşii. Ştia că aşa va fi, şi-şi zise că făcuse bine să dea acolo câţiva lei în plus, ca s-o şocheze astfel!
„Multă răbdare şi înţelegere îţi mai trebuie cu copiii ăştia, chiar când vezi că nu-ţi respectă sfaturile în totul", reflectă mătuşa. Şi nemaivrând să-i dea atenţie acestui fapt, se ridică pentru treburile de seară.

Monica se decise să-i spună adevărul:
- Nu-mi foloseşte la nimic, mătuşă! Am luat-o doar aşa, pentru că ştiam că nu-ţi place şi voiam să văd ce zici.
„Uite cum spiritul de contradicţie al adolescentului şi-a mai scos şi la ea un piculeţ capul!"îşi zise cu înţelegere, mătuşa.
Nu dori să mai discute acest subiect şi o îndemnă cu blândeţe să se culce.
- Acum, Monicuţa, va trebui să te culci. Ai avut o zi cam obositoare, iar mâine ne vom scula devreme, ca să te prezinţi la noua ta şcoală. Este o şcoală bine cotată, are profesori cu pregătire temeinică în domeniul lor, plus că mulţi sunt oameni de calitate!
- Am emoţii când mă gândesc la noua mea şcoală! Dar am să uit de emoţiile acestea, dacă-mi spui povestea cu roşiile lăudăroase...
Mătuşa începu să-i pregătească patul, fiindcă Monica nu

ştia încă rostul. Iar aceasta începu să se pregătească pentru noapte.
Fiind nevoită să ia cureluşa de pe pat, mătuşa o puse cumva ostentativ pe spătarul acestuia. Când să se culce, Monica dădu cu ochii de ea.
- Ce de prost gust e! zise încet, şi-o aruncă pe un scaun. Simţi un uşor regret că o şocase în felul acesta pe mătuşa!... Amin-tindu-şi cuvântul magic „îmi pare rău", i-l spuse mătuşii într-un fel drăgăstos, aşa cum ştia ea. Şi intră repede în pat, adulmecând mirosul de levănţică din cearşafuri; îşi potrivi cât mai bine capul pe pernă şi-şi fixă doi ochi cuminţi asupra mătuşii.
Mătuşa Elma se aşeză, puţin cam obosită de acum, pe marginea patului, şi începu pe îndelete:
O gospodină, dorind să prepare o salată de legume, gustoasă şi hrănitoare, îşi pregăti pe masa de bucătărie tot ce-i trebuia: trei roşii mari, o ceapă, un morcov, un ardei gras şi câţiva cartofi fierţi. O vecină însă o chemă şi o ţinu un timp de vorbă. Legumele aşteptau liniştite, dar se cam plictisiseră... Şi o roşie începu vorba între ele. Cu inima plină de mândrie, le spuse celorlalte legume:
- Noi, roşiile, suntem frumoase, cu obraji rotunzi şi roşii ca nimeni altul, şi cine muşcă din noi simte o adevărată plăcere şi răcorire... Voi

însă nu prea aveţi cu ce vă lăuda, nici ca frumuseţe, nici ca gust. Tu, ceapă, de exemplu, îţi pui nu ştiu câte cămăşuţe pe tine ca să nu ţi se simtă iuţeala...
- Dar eu sunt bogată în enzime, substanţe care au un rol foarte important în regenerarea organismului! se apără ceapa.
- Ei, şi ce contează asta, dacă nu se poate muşca din

tine! îi zise altă roşie.
Ceapa se întrista şi îşi strânse cămăşuţele mai bine pe lângă ea, dar, mişcându-se, căzu de pe masă.
- Ha, ha! râseră roşiile...
-Voi ne cam dispreţuiţi pe noi, ceilalţi, ripostă morcovul, dar să ştiţi că şi eu, de exemplu, sunt plăcut la gust!
- Dar prea frumos totuşi nu eşti, eşti chiar caraghios; iar ardeiul de lângă tine, care se tot umflă, face el pe frumosul, însă pe dinăuntru este gol ca o minge şi nici prea gustos nu e; ce să mai spun de cartofi, urâţi cum nu se poate mai rău când sunt în coaja lor şi fără vreun suc îmbietor, spuse şi-a treia roşie.
Dar, deodată, intră gospodina şi discuţia încetă.
- Unde-i ceapa? se întrebă ea cu glas tare. Nu pot face o salată cu adevărat bună fără ceapă. Şi-apoi, cum să mă lipsesc de substanţele ei atât de valoroase? A, uite-o!...
Şi când se apleca, atinse din greşeală o roşie, care căzu şi se storci...
- La gunoi cu ea! zise, şi-o aruncă.
Curăţă ceapa, o spălă şi apoi o tăie feliuţe subţiri, punându-le într-un castron alăturat. Curăţă morcovul şi-l dădu pe râzătoare.
- Morcovul este cea mai valoroasă legumă, e bogată în vitamina A, bună pentru vedere şi antianemică, sporeşte globulele roşii şi hemoglobina din sânge...
Următorul fu ardeiul, pe care-l tăie în felii subţiri, în timp ce declară:
- E bogat în vitamina C, ca şi roşiile, vitamină care este tonifiantă şi participă la distrugerea toxinelor din corp...
Apoi curăţă şi tăie în felii cartofii fierţi, spunând:
- Cartofii sunt consistenţi şi hrănitori, ei înlesnesc funcţiile intestinale.

Cele două roşii rămase, auzind toate acestea se ruşinară şi se înroşiră tot mai tare... Una îi spuse încetişor celeilalte:
- Nu suntem, dragă, superioare celorlalte, cum am crezut noi! Uite ce spune gospodina şi câtă importanţă le dă! Fiecare are valoarea şi rolul ei, uneori chiar mai mari ca ale noastre!... Şi uite ceapa, când a căzut, nu s-a storcit ca surata noastră...
- Acum să tai roşiile, zise gospodina. Sunt foarte bogate în vitamina C...
Şi începu să taie o roşie, care, cu ultima răsuflare îi şopti suratei sale:
-... Şi-avem acelaşi final, dragă!
- Iar uneori chiar mai urât, când ne storcim, îi răspunse repede cealaltă.
Mătuşa Elma tăcu... Privi zâmbind ochii mari ai Monicăi, la care nici gând să fi venit Moş Ene la ei! Apoi adăugă:
-Tot aşa e şi cu noi, oamenii, Monica. Fiecare e în felul lui, pentru că lui Dumnezeu i-a plăcut diversitatea în creaţie, dar, totodată, fiecare are valoarea şi rostul lui înaintea lui Dumnezeu, totul e ca omul să şi le găsească şi să şi folosească cum trebuie! Şi apoi, până la urmă, cu toţii avem acelaşi final aici, pe pământ. Deci cine să se mândrească şi cu ce, înaintea lui Dumnezeu sau a oamenilor?
- Chiar aşa..., răspunse gânditor Monica; la ce le foloseşte dar, să se laude între ei şi să fie răi unii cu alţii!?
- Mai ales că fiecare om are valoarea lui înaintea lui Dumnezeu, iar uneori valoarea aceasta este ascunsă de ochii celorlalţi; şi nimeni nu ştie ce greutate are, de fapt, pe cântarul lui Dumnezeu!...
- O să adorm, gândindu-mă la toate acestea...

- Şi eu mă duc să fac acelaşi lucru. Noapte bună, Monicuţa! Mătuşa Elma o sărută pe fruntea albă, în spatele căreia roiau atâtea
gânduri şi întrebări...

CHIAR ESTE NECESARĂ CINSTEA?

Domnul director asculta atent şi amabil, ce-i spunea mătuşa Elma; apoi ridică privirea spre Monica, aşezată mai deoparte, făcu trei paşi către ea şi îi zise zâmbind:
- Bine ai venit la noi!
îi puse mâna pe umeri şi o împinse uşor către o tânără profesoară, care tocmai îşi lua catalogul, fiind pe picior de plecare.
- O nouă elevă la clasa dumneavoastră! îi zise dumnealui, arătându-i-o pe Monica şi spunându-i în câteva cuvinte care era situaţia ei.
- Mă bucur! zâmbi cald profesoara, privind-o cu ochi luminoşi şi luându-i seama câteva clipe. Să te adaug deci la catalog!
Operaţiunea se făcu repede.
- Acum să mergem! îi zise ea cu vioiciune, şi-o luă înainte. Monica le spuse bună ziua celor rămaşi în cancelarie şi ieşi cu mătuşa
Elma. Aceasta o sărută repede pe frunte şi-i şopti încurajator:
- Domnişoara profesoară e credincioasă, o cunosc!
Străbătu cu profesoara holul şcolii, pe care încă mai mişunau elevi, deşi sunase clopoţelul. Şi intrară într-o clasă nu prea mare, dar plăcută şi bine îngrijită, în care nu erau atât de mulţi elevi, ca în clasa din care venea...
Elevii se ridicară împinşi ca de un resort şi îşi salutară profesoara. Ea le răspunse cu amabilitate şi apoi îi ceru Monicăi să se prezinte. Dar imediat se răzgândi:

- Nu, pentru că regulile de politeţe cer ca o persoană de sex feminin să nu se prezinte singură, hai să aplicăm şi noi regula! Aşa că te prezint eu.
O luă pe după umeri şi spuse clasei:
- V-o prezint pe noua voastră colegă! Se numeşte Monica Jerea şi a venit aici din oraşul B., la o mătuşă, unde va sta până când mama ei se va însănătoşi.
- Bine ai venit la noi! strigară învălmăşit câteva voci.
- Bine v-am găsit! le răspunse ea, cu un zâmbet prietenos. Profesoara o îndemnă să-şi aleagă deocamdată unul dintre locurile
libere.
Strigă apoi catalogul pe îndelete, aşa cum făcea de obicei, ocazie cu care Monica află numele unuia sau altuia, desigur fără să le reţină pe toate.
Imediat ce se termină apelul, un băiat drăguţ, brunetei, de lângă fereastră, începu să-şi agite mâna în aer, arătând că avea ceva urgent de spus. Domnişoara se întoarse cu amabilitate spre el:
- Spune..., văd că ţii neapărat să spui ceva!
- Da! Vreau să spun că în dimineaţa aceasta am găsit în curtea şcolii un stilou şi nu ştiu ce să fac... Pentru că şi eu mi-am pierdut stiloul acum câteva zile, n-aş putea să-l opresc pe acesta?
- Am discutat noi odată, şi-acum repet, că orice obiect găsit trebuie dus la cancelarie şi apoi de anunţat prin clase, fără a se da, bineînţeles, detalii despre acel obiect, pentru că detaliile vor servi la stabilirea adevăratului stăpân.
- Ştiu că aţi spus aşa, tocmai de aceea vă spun şi eu acum ce aş vrea: pentru că, de obicei, cine găseşte ceva se consideră că e norocul lui, aşa aş vrea să consider şi eu de data aceasta, fiindcă nimeni n-a venit cu stiloul

meu să întrebe cine l-a pierdut, nici eu nu l-am găsit când l-am căutat, şi nici nu pot să-mi cumpăr altul. Problema este că aş vrea să ştiţi atât dumneavoastră, cât şi clasa că nu l-am furat, în cazul în care cel care l-a pierdut l-ar găsi cumva la mine...
- Eee, ce şiret eşti tu!... Dar corect şi cinstit este, când găseşti ceva, să cauţi păgubaşul, dacă este posibil, iar în cazul de faţă e posibil, la

stiloul meu, deocamdată, şi vom vedea după aceea dacă păgubaşul va fi găsit. Poate că nici el nu-şi permite să-şi cumpere altul, ca şi tine, sau poate că, pur şi simplu, ţine la el. Nu ştii vorba care spune, că„ce ţie nu-ţi place, altuia nu-i face"? Ţie îţi place că cel care o fi găsit stiloul tău şi l-a însuşit, fără să-şi dea interesul să te caute?
Domnişoara veni la banca lui şi-i prinse stiloul ei de coperta unui caiet. îi puse apoi mâna pe umăr şi-i spuse blând, dar decis:
- Cât despre faptul că şi tu ţi-ai pierdut stiloul şi, fie că cel care l-a găsit n-a fost corect să-i caute stăpânul şi să te găsească, fie că cine ştie pe unde l-ai pierdut, asta nu te îndreptăţeşte să-ţi însuşeşti ce nu este al tău. Fii deci corect!
- Un unchi de-al meu, sări o fată din banca întâi, cu ochii ca albăstrelele, când era elev, a fost şi el odată într-o situaţie asemănătoare, dar pentru că a procedat cinstit, Dumnezeu l-a răsplătit când a crezut El de cuviinţă.
- Daa!? se miră glumeţ profesoara. Poţi să ne spui, lulia, cum? Fata cu ochii ca albăstrelele, se ridică şi începu să povestească:
- Unchiu'mi-a povestit că atunci când era în şcoala generală, a găsit un ceas de mână în curtea şcolii.„Am

găsit un ceas de aur!" i-a spus el cu bucurie mamei lui, când a venit acasă. Căci ceasul, fiind din metal galben, el credea că era din aur. Şi poate că aşa era, nu se ştie, fiindcă mama lui nici măcar n-a cerut să-l vadă; ci i-a spus că trebuia dus imediat la cancelaria şcolii şi să se caute păgubaşul. Iar el aşa a făcut, deşi zicea că în inima lui îi părea rău, deoarece îi plăcea mult ceasul. Dar înţelegea că aşa trebuia să procedeze, pentru că aşa era corect. Mult timp după aceea, de câte ori îşi amintea de „ceasul de aur" simţea în inima lui un fel de regret, pe care însă îl alunga mereu cu gândul că procedase cum trebuia. Până ce, treptat, s-a şters această amintire. Dar, când el era student, a avut o surpriză la care nici nu sperase: o soră de a lui mult mai mare, care nici nu ştia de întâmplarea respectivă, având, la un moment dat, o situaţie materială mai bună, a simţit în inima ei îndemnul să-i cumpere lui un ceas bărbătesc suflat cu aur... Deci, după cum spunea el,„când Dumnezeu a socotit că era timpul potrivit", i-a dat prin sora lui un ceas nu doar cu mult mai valoros, şi pe care să-l poată

folosi multă vreme, dar şi pe care să-l poarte cu toată inima, nu ca acel ceas de copil, pe care nu l-ar fi putut purta decât prea puţin şi întotdeauna cu teama să nu fie cumva văzut de cel care-l pierduse, adică, după spusele lui,„nu cu o conştiinţă liniştită şi curată!"

- Vedeţi, a intervenit profesoara, Dumnezeu l-a răsplătit! Dar chiar dacă nu l-ar fi răsplătit cum am auzit, a avea o conştiinţă liniştită şi curată este ea însăşi o răsplată!...

- *Ferice de cei cu inima curată, căci ei îl vor vedea pe Dumnezeu]* se auzi un glas plăcut, care completă prompt ideea domnişoarei.

- Dacă Alicia citeşte în Biblie, ea mereu vine cu completări potrivite şi importante! zise profesoara, zâmbindu-i unei fete din rândul de la fereastră, cu o privire deschisă şi dreaptă.
Revenind asupra clasei, spuse:
- Expresia aceasta de „inimă curată", dar într-un sens opus, îmi aminteşte de o rudă de a mea, căreia nu-i păsa dacă lua dreptul sau bunul altuia când voia să obţină ceva; şi reuşise să-şi facă o avere frumuşică; dar, după ce a murit, fiii săi au vândut tot ce le lăsase, pentru că li se ivise o afacere care li se păruse foarte bună. Numai că afacerea n-a mers cum au crezut ei şi, treptat, au pierdut tot. Azi n-o duc prea bine!
- Fiii acestui om, care a făcut avere pe căi necinstite, n-au fost binecuvântaţi de Dumnezeu, interveni iar Alicia.
- Se poate spune şi aşa.
Şi, adresându-se iar clasei, concluziona:
- Ei bine, mă bucur că aţi înţeles ce este cinstea: adică, nu trebuie să vă însuşiţi ce nu vă aparţine. Iar acum să începem lecţia...
- Dar„cinste"nu înseamnă numai atât, ci şi respectarea adevărului, o întrerupse apăsat un băiat slăbuţ, cu sclipiri de stele în ochii lui negri.
îi şi aruncase o privire grăitoare colegului său din spate. Avea cu el o socoteală, căci acesta îl minţise într-o împrejurare şi, când descoperise asta, se supără rău pe el! îl cam detesta acum.
- Sigur că aşa este, încuviinţă profesoara. Cum să se creadă cineva om cinstit, dar să spună întotdeauna neadevărul?!
îşi îndreptă automat privirea spre fata cârlionţată dinspre uşă.

-Tu ai avea ceva de spus în privinţa aceasta?! o întrebă cu subînţeles.
Ea ştia în sinea ei de ce domnişoara îi punea întrebarea aceasta şi nu răspunse nimic. Se ridică în picioare, lăsându-şi privirea în jos...
Monica avea să afle mai târziu de la Vera, colega din faţa ei, că fata aceasta venea înainte la şcoală cu cele mai frumoase lucrări. „Cine te ajută la ele?" o întrebase domnişoara profesoară odată. „Nimeni!" răspunsese ea, lejer. Dar la concursul de literatură pe şcoală, ea lipsise, spunând că se împiedicase şi se lovise la mâna dreaptă, care o durea. Unii colegi însă au surprins-o mişcându-şi, uneori, mâna cu destulă uşurinţă şi se gândiră că ea minţise poate, dar se întrebară de ce?! Apoi, după ce mama ei se îmbolnăvise şi se internase în spital, ea venea de acum cu temele nefăcute... Motiva că avusese multă treabă prin casă şi nu avea timp. Atunci, domnişoara, alarmată că eleva aceasta nu mai avea timp să-şi facă temele, l-a invitat pe tatăl ei la şcoală. Şi, într-o zi, se pomeniră în timpul unei ore cu tatăl fetei, care se mirase de „treburile" pe care fata lui le făcea acasă. Aşa că, atât colegii, cât şi domnişoara profesoară, îşi dădură atunci seama că ea minţise, iar în privinţa lucrărilor, o ajutase mama ei...
- Stai jos! îi spuse domnişoara, văzând că ea tăcea. Şi se adresă întregii clase:
- întâmplarea ei, aş vrea să fie o lecţie pentru voi toţi! Să nu uitaţi deci că, dacă minciuna poate fi crezută pe moment şi cineva poate obţine ce vrea minţind, mai curând sau mai târziu vin împrejurări care scot adevărul la iveală! Este de netăgăduit proverbul că „minciuna are picioare scurte".
Alicia ridică mâna, semn că de data aceasta avea ceva

mai mult de spus. Şi domnişoara îi făcu semn să vorbească.
- Permiteţi-mi să spun ce m-a învăţat pe mine mama în privinţa aceasta: că nici nu e de preferat să folosim minciuna în locul adevărului, căci atunci când ia mijloc e o minciună, lucrurile, la un moment dat, nu se mai leagă cum ar trebui şi nu mai„curg"în mod normal, şi astfel, minciuna începe să se simtă cum se simte mirosul florilor de tei când încep să se deschidă, şi apoi iese la iveală ca zorile de dimineaţă...

- Minciuna întotdeauna iese la iveală, mai ales când perturbă mersul firesc al lucrurilor...
- întocmai! Aşa că, mai bine este să fii cinstit şi, ca urmare, să pierzi pe moment o laudă sau un câştig de vreun fel, decât să te faci de ruşine când iese adevărul la iveală, căci categoric iese cândva, şi să mai aduci şi suferinţă, aşa cum se întâmplă de multe ori în asemenea cazuri.
- îmi place cum ţi-a explicat mama ta! Şi mă bucur că a auzit şi clasa!
Un băiat de pe rândul din mijloc, avea şi el ceva de spus. Domnişoara, prinsă de subiectul care se dezbătea pe neaşteptate, îi dădu şi lui cuvântul.
- Şi a nu te ţine de cuvânt, tot necinste este! zise el serios şi privind pieziş la colega lui de bancă.
Fata zâmbitoare, cu ochii ca ghinda coaptă, se roşi deodată. Ştia la ce făcea el aluzie. Dovedi însă un mare curaj, căci se ridică în picioare şi povesti cum, cu câteva zile în urmă, ea îi ceruse un caiet ca să-şi copieze o lecţie de la care lipsise, promiţându-i:„Am să ţi-l aduc mâine!" Dar tot neglijase:„0, am uitat !"îi spunea de fiecare dată.

Acum, întorcându-se către el, îi spuse tare, să audă toată clasa:
- Cum voi ajunge acasă, am să pun caietul tău în ghiozdan.
- Aşa să faci! întări profesoara. Şi sublinie apoi pentru toţi:
- A te ţine de cuvânt este o trăsătură a omului corect şi care se respectă pe sine! Să fiţi foarte atenţi când promiteţi ceva, căci, dacă nu vă ţineţi de cuvânt, oamenii îşi pierd încrederea în voi şi, deci, consideraţia! Doar în cazuri bine motivate se anulează o promisiune.
- Aşa cum mi-am pierdut şi eu încrederea în colegul meu de bancă! răsună o voce de cocoşel răguşit, de undeva din spate.
Profesoara zâmbi, deoarece întâmplarea cu care-l supărase colegul său de bancă nu era de uitat! Toţi şi-au amintit-o şi un hohot de râs a umplut clasa...
Monica află după aceea, tot de la Vera, că pe acest băiat îl mai chema şi Tănase, după un unchi al său, care-i era naş şi care-l îngrijea. La naştere însă, fusese declarat cu numele de Mihai, numai că acasă îi spu-

neau Tănase, aşa cum voia naşul său. Lui Mihai îi era ruşine cu numele de Tănase şi-l ţinea secret. Totuşi, la sfârşitul anului trecut, el îi spusese secretul acesta colegului său de bancă, Ştefan. Şi-l rugase să nu spună nimănui. Iar Ştefan îi promisese cu mâna pe inimă că el nu va spune la nimeni! însă, la începutul anului, chiar în prima zi de şcoală, colegii cum îl văzură pe Mihai l-au şi strigat Tănase, căci în timpul vacanţei aflaseră mai toţi...
Urmarea a fost o încăierare mare între Mihai şi Ştefan!

Ei oricum erau vedetele clasei din acest punct de vedere, dar atunci lupta s-a desfăşurat cu înverşunare şi numai domnişoara dirigintă, chemată urgent din cancelarie, a reuşit să-i despartă. L-a liniştit apoi pe Mi-hai, spunându-i tare, să audă toţi, că numele deTănase l-a avut şi un mare actor român şi, de asemenea, l-a avut cea mai renumită cântăreaţă romăncă de muzică populară, Măria Tănase. Ca să-l convingă, l-a chemat în biblioteca şcolii unde, cu ajutorul unei enciclopedii, i-a dovedit cele spuse. Mihai a ieşit din bibliotecă luminat la faţă şi nu l-a mai urât pe Ştefan, dar nici n-a uitat că acesta nu se ţinuse de promisiunea făcută. De altfel, nimeni nu mai avea acum vreo încredere în Ştefan să-i spună ceva...
Domnişoara hotărî încheierea acestor discuţii, care ţineau, de fapt, de ora de dirigenţie şi nu de literatură, cum prevedea orarul.
-Vreau să încheiem, le-a zis, dar nu înainte de a vă atrage atenţia că aşa cum sunteţi de cinstiţi în lucrurile mici, tot aşa veţi fi şi în lucrurile mari!... Şi acum să trecem la lecţiile noastre, pentru că deja a trecut o jumătate de oră!
- A trecut cu folos, glăsui mai încet o voce, dar o auziră toţi.
Monicăi îi făcu multă plăcere toată discuţia care fusese şi în urma căreia parcă îşi cunoştea colegii mai bine.,,0 zi mai potrivită ca asta pentru început, nici că putea fi!"îşi zise ea. Şi abia aştepta să-i povestească mătuşii Elma. Literatura îi plăcea, şi atât ora respectivă, cât şi celelalte trecură cu bine. în pauze, fetele se apropiau de ea, o întrebau cum se simte şi îi dădură orarul pentru a doua zi. Aflase astfel că ultima oră era de sport şi că era aşteptată cu nerăbdare, deoarece profesorul le

promisese o excursie în pădurea din apropiere, unde se va organiza o competiţie distractivă.

Ora de sport a fost deci întâmpinată de elevi cu un sentiment de uşurare şi entuziasm. Profesorul îi aştepta, după cum le fusese vorba, pe terenul de sport. Ieşiră apoi împreună pe poarta din spatele şcolii şi o luară spre colina aflată la vreo zece minute de mers pe jos cu pas vioi. Pe această colină, la o mică înălţime, se întindea misterioasă şi totuşi ospitalieră pădurea preferată a oraşului. Răcoarea ei plăcută, şipotul de apă al pârâului din apropiere, copacii bătrâni şi înveşmântaţi în culorile date de anotimpuri, ciripitul păsărilor ca şi foşnetul produs de veveriţele jucăuşe, printre crengile lor, erau mereu o atracţie pentru toţi, mici şi mari...

- Ne oprim aici! spuse profesorul, când ajunseră ia marginea pădurii. O să vă explic acum ce aveţi de făcut. întâi, va trebui să vă împărţiţi în două echipe egale; fiecare echipă va porni din locul pe care i-l voi arăta eu, în direcţia indicată pe un bileţel ce-l veţi descoperi sub un oarecare brusture. Când veţi ajunge în locul căutat după indicaţia biletului, veţi căuta acolo un alt bilet, pe la rădăcinile pomilor, prin crăpăturile sau scorburile nu prea adânci ale copacilor, bilet din care veţi afla ce să faceţi mai departe. Şi tot aşa... Echipa care va ajunge mai repede la punctul final şi va intra în posesia acestui plic mare şi alb, pe care-l vedeţi în mâna mea, va fi declarată câştigătoare.

Profesorul formă repede cele două echipe. La distanţă de vreo douăzeci de metri una de alta, le arătă punctele de pornire, deja marcate de el. Când a dat startul, toţi s-au pus în mişcare...

Biletele frumos împăturite au fost găsite uşor de ambele

echipe, în echipa Monicăi, pe bilet scria: „Mergeţi înainte zece paşi mari, apoi căutaţi acolo pe jos şi pe sus!" Paşii nu semănau destul între ei, dar, oricum, era o aproximaţie. Ajunşi acolo se risipiră împrejurul acelui loc, căutând fiecare pe unde putea: băieţii se căţărau prin copaci şi cercetau micile scorburi sau crăpăturile de pe trunchiuri ascunse de frunze, iar fetele căutau pe la rădăcinile arborilor, prin ferigi, sub ciuperci sau pe unde mai credeau ele că ar fi putut fi. Frunzele galbene, care formau un covor gros printre copaci, erau luate în zbor de picioarele lor voioase, iar pădurea se umpluse de chiote şi veselie, pe care ecoul le amplifica.

Monica se trezi strigând cu mirare, când văzu două ciuperci pe o cracă groasă dintr-un copac:
- Uitaţi două ciuperci pe craca aceea!
- Sunt puse de veveriţe! zise Vera, care era aproape.
în clipa aceea, o fată găsi biletul pe care-l căutau, într-o ciupercă, şi explodă de bucurie: Uraaa! L-am găsit!
Pe bilet scria:„Luaţi-o spre nord şaptesprezece paşi".
- Unde-i nordul? întrebă cel pe care-l mai chema şi Tănase.
- Păi să ne gândim întâi de unde răsare soarele, ţinând cont de unde am venit; apoi, ne aşezăm cu faţa spre răsărit, şi, având în minte situarea punctelor cardinale, aflăm nordul! îşi dădu cu părerea cel cu stiloul pierdut.
- Dar mai repede aflăm după muşchiul crescut pe trunchiul copacilor, căci creşte spre nord! spuse cu oarecare autoritate băiatul cu ochii ca stelele.
Cum, necum, au stabilit încotro era nordul şi au pornit-o în direcţia aceea, socotind şaptesprezece paşi de la ciuperca sub care fusese găsit biletul. De data aceasta, noul bilet se lăsă găsit mai greu, căci fusese ascuns într-

o crăpătură, de sub nişte crăci cu multe frunze.
„Mergeţi trei paşi înapoi", cerea biletul.
Era amuzant. Monicăi i se părea că erau ca nişte pioni pe o tablă de joc.
După vreo cincisprezece minute de căutări tot aşa, ultimul bilet îi trimitea, fără să ştie, în frumoasa poieniţă, ce se deschise deodată în faţa ior... îl văzură atunci pe profesor, lângă un trunchi de copac pe care se afla plicul mare alb, ce trebuia luat, el fiind„premiul". Din partea laterală, cei din cealaltă echipă deja păşeau în poieniţă; apoi totul s-a întâmplat foarte repede: Ştefan, printr-un salt abil, apucă o cracă de fag şi-şi luă avânt cu ea, înaintând dintr-odată vreo trei metri, după care, cu paşi mari, ajunse să ia plicul cu o secundă înaintea celeilalte echipe. Imediat, cealaltă echipă a început să strige cu revoltă şi indignare:
- Nu este drept, noi eram de fapt înaintea voastră! N-ai fost corect, Ştefan!...
- Cine are plicul, acela este câştigător, nu? le răspunse Ştefan, zâmbind triumfător.

- Dar nu este drept! Tu ţi-ai luat avânt cu craca de fag!...
- De ce nu e drept? Pentru că am fost destul de deştept şi-am ştiut să v-o iau înainte?
- Ce ai făcut tu este o hoţie, Ştefan, nu e o deşteptăciune! se auzi vocea limpede şi calmă a Aliciei, din echipa cealaltă.Tu unde ai fost cu gândul, când s-a discutat azi în clasă despre cinste?!
Monicăi i se părea curios că profesorul tăcea şi zâmbea, fără să le ia partea adevăraţilor câştigători.
Abia după un timp, el ceru să se facă linişte, şi spuse:
- Dând la o parte faptul că Ştefan a forţat lucrurile, de vreme ce el este cu plicul în mână, asta este, ei sunt

câştigători! Acum, Ştefan citeşte tare ce este în plic!
Ştefan scoase o hârtie, o despături repede şi citi tare şi limpede:
„Echipa câştigătoare va rămâne după cursuri câte o jumătate de oră, două zile la rând, ca să cureţe terenul de sport".
Se făcu o linişte totală.
Lui Ştefan i se păru că nu citise bine, iar celorlalţi că n-auziseră bine. Cu ochii în bilet, Ştefan îl mai citi o dată în gând, împreună cu alţii aflaţi pe lângă el, care încercau să facă acelaşi lucru.
Se aşternuse tăcerea de ambele părţi, pentru că nimeni nu ştia dacă înţelesese bine! Dar profesorul, în sfârşit, i-a lămurit:
- Scopul principal al acestei ieşiri, a fost mişcarea în aer liber şi mobilizarea voastră sub mai multe aspecte. Dar, pe de altă parte, printr-un fel de glumă, eu am vrut să vă formez concepţia „câştigului" într-o competiţie sau joc - nereferindu-mă la competiţia de performanţă. Aşa că am căutat, cu ocazia aceasta, să-mi dau seama care echipă este mai iute şi mai rezistentă, ca să rămână puţin după ore şi să se ocupe de teren, pentru că trebuie curăţat, nivelat şi stâlpii vopsiţi. Ambele echipe însă aţi fost foarte aproape una de cealaltă şi, pentru moment, am crezut că toţi aţi putea face treaba aceasta! Dar, pentru că Ştefan a pus totuşi primul mâna pe plic şi echipa lui este declarată câştigătoare, vor face ei în zilele următoare ce-am zis!
- Dar noi nu aşa ştim că este „câştigul" îndrăzni să spună Ştefan. A câştiga este un lucru important într-un joc şi altfel se răsplăteşte!

- N-ai înţeles ce-am spus: că tocmai am intenţionat să vă

reformez felul de a vedea câştigul. Ideea de câştig într-un joc este doar ca să vă mobilizaţi fizic, mental şi psihic, în vederea atingerii unui scop. E o competiţie, care vă stimulează să faceţi progrese în ce executaţi, e un exerciţiu pentru formarea personalităţii voastre, mai ales că într-un joc trebuie să fie respectate nişte reguli şi se cere corectitudine...
- Adică cinste! completă Alicia.
- Adică cinste! aprobă domnul profesor. Căci, aşa cum sunt respectate regulile jocului şi pe cât de cinstiţi sunteţi acum ca elevi, tot aşa veţi respecta şi alte reguli, când veţi fi adulţi. Şi acest lucru e foarte important, fiindcă o societate în care nu se respectă nişte principii şi reguli şi în care oamenii nu se poartă corect între ei, se duce de râpă, iar relaţiile interumane se degradează foarte rău, ajungând să predomine sentimentele de neîncredere, izolare şi egoism. O astfel de societate nu poate progresa.
- Dar chiar nu vă priveşte cine câştigă?! reveni la subiect, cu mirare, fata zâmbăreaţă cu ochii asemenea ghindei.
- Câştigul, în sine, nu mă priveşte, căci azi poţi câştiga, mâine nu, câştigul depinde de multe! Scopul jocului este să fie recreativ şi mobilizator, adică să vă formeze voinţa şi seriozitatea în a executa ceva, nu să creeze sentimente false de superioritate. în fond, fiecare om e superior altuia, într-o anume privinţă, aşa că nu se poate considera cineva grozav că a câştigat un joc, ci doar că s-a mobilizat cum trebuie, şi asta e destul!
- Ştefan „s-a mobilizat" cum nu trebuie, şi acum plătim şi noi! se plânse cel cu stiloul pierdut.
Profesorul ridică din umeri.
- De, cam aşa se întâmplă în viaţă când nu ţii cu cinstea!

Plăteşti într-un fel sau altul, când şi cum nu te gândeşti; şi mai plătesc şi alţii odată cu tine, că doar nu trăieşti izolat în lume... Numai că Ştefan şi echipa lui au avut un pic de noroc de data aceasta, pentru că nu-i atât de tragic să te ocupi de terenul de sport! Haideţi acum să plecăm, că a trecut ora.

Porniră într-un zumzet continuu, discutând, comentând, reproşând. Alţii, ca Monica, tăceau pur şi simplu. „Ce zi deosebită a fost asta!" îşi zicea ea, ieşind împreună cu ceilalţi din „pădurea cu surprize". „Abia aştept să-i povestesc mătuşii Elma ce s-a întâmplat şi de ce va trebui de mâine să mai rămân la şcoală după terminarea cursurilor..."
Ajunşi în curtea şcolii, profesorul se opri pentru despărţire şi le spuse tuturor:
- Aş vrea să vă rămână bine întipărit în minte că într-o competiţie trebuie să daţi dovadă de cinste, chiar dacă în felul acesta aţi putea pierde. Mobilizarea voastră, sub toate aspectele, asta contează! Şi poate veni şi câştigul după aceea...
- Dar cinstea mai întâi! încheie Alicia cu vocea ei clară.
- Şi demnitatea cu care ştii să pierzi! completă profesorul.

ESTE DE FOLOS RĂZBUNAREA?

Trecând ceva timp, Monica aprecie că noii ei colegi nu erau nici mai buni, nici mai răi, decât cei pe care-i avusese. Fiecare după felul, gândirea şi educaţia de acasă. Şi şcoala dădea o bună educaţie, dar nu se prindea de toţi la fel. Totuşi, în afară de unele excepţii, elevii clasei ei, cel puţin, se comportau în limite normale. Printre excepţii se numărau Ştefan şi colegul său de bancă, Mihai. Aceştia aveau, într-adevăr, comportări

dezagreabile: găseau modalităţi de a distrage atenţia colegilor în timpul orelor, în pauze se făceau mai auziţi decât ceilalţi şi se dădeau mari şi tari, căutau mereu să le atragă atenţia fetelor de care se legau în fel şi chip, având şi un limbaj cam... neelevat; iar unele fete ori chicoteau, ori îi ocărau cu epitete cât mai urâte, demonstrând astfel că nu erau nici ele mai educate decât ei.

într-una din zile, chiar Monica avu un neaşteptat motiv de supărare pe Mihai! Ea şi Vera ieşeau grăbite într-o recreaţie ca să participe la un joc de volei, iar el le puse amândurora piedică, stârnindu-le hazul celor de faţă. Ele se speriară şi se juliră puţin la palme. Ca urmare, se supărară foarte rău pe Mihai! Monica, cel puţin, fierbea de indignare. Cine-i mai făcuse ei aşa ceva!?

- Să ne răzbunăm pe el, că doar n-o să-l lăsăm să facă ce vrea! îi spuse cu năduf, Vera.

-De acord, dar cum?!...

- Până mâine, ne gândim noi! La urma-urmei, îi punem şi noi o piedică, să vadă cum e!

Nu prea se imagina Monica făcând un astfel de gest, dar se simţea atât de lezată, încât se gândea că ceva totuşi merita Minai. Dar ce?

Când află mătuşa Elma de întâmplarea aceasta şi de pornirea lor împotriva lui Mihai, se opuse categoric planului pe care şi-l făcuseră ele.

- Nu cumva să vă răzbunaţi pe el! îi spuse Monicăi, cu oarece îngrijorare.

- De ce, pentru că se spune că„răzbunarea e arma prostului"?! Dar e mai bine să fie lăsat aşa?

- Păi să ştii că e„arma prostului"! Pentru că răzbunarea nu repară răul făcut, iar satisfacţia pe care o aduce nu

foloseşte la nimic...; în schimb, adânceşte vrăjmăşia dintre oameni.
- Sunt foarte supărată pe el! Cum să-şi permită aşa ceva cu mine, care nici măcar nu-i sunt o colegă mai veche!
- Supărată într-un fel, poţi fi, doar n-o să-i zâmbeşti acum după gestul pe care l-a făcut, ar fi o încurajare pentru el şi o lipsă de demnitate pentru tine. Dar să te răzbuni, asta e ceva josnic... Răzbunarea te face să fii la fel ca el: căci rău e cel care face prima dată răul, dar rău e şi cel care se răzbună, tot un rău face! Şi, în felul acesta, uite cum răul dospeşte în lume, în loc să descrească. Mai ales, că cel pe care te răzbuni devine apoi foarte mânios şi ţi-o coace mai mult, face altceva după aceea.
- Şi atunci, să nu-şi primească„plata"pe care o merită?!
- Monica, să-L lăsăm pe Dumnezeu în privinţa „plăţii", căci de ochii Lui nu e nimic ascuns! Iar în ce ne priveşte, e mai bine să-i ocolim pe cei care ne supără şi să luăm măsuri pentru ca să nu mai aibă posibilitatea asta!
- Atât?!
- Atât. *Răzbunarea este a Lui,* aşa scrie în Cuvântul Său, adică El hotărăşte ce, când şi cum să fie. Şi, deşi uneori poate trece mult timp, realitatea e că El acţionează întotdeauna şi încă într-un mod la care nu te-ai fi gândit!
- La Mihai cum ar putea să fie?!

- Eu, ca om, aş spune că ar fi foarte posibil ca atunci când el va fi tată, Dumnezeu să-i dea un copil ca el.
- Asta-i la modul general şi nici nu mă priveşte! Eu vorbesc de faptul că s-a agăţat de mine şi de Vera, în felul în care a făcut-o!
- Acum, tu chiar vrei ca el să fie pedepsit într-un fel pentru asta?! Nici măcar n-aţi păţit ceva foarte rău! Nu-ţi

lăsa inima otrăvită cu astfel de porniri, Monica, raţionează altfel.în cazul lui Mihai, gândeşte-te că el e un băiat needucat şi doar ştii proverbul că„fiecare dă ce are..."
Pe mătuşa Elma o surprindea reacţia Monicăi. Dacă n-ar fi cunoscut adâncimile fiinţei omeneşti, nu i-ar fi venit să creadă că o fată bună ca Monica putea fi revoltată în felul în care era, pentru aşa ceva. îşi dădea seama că n-o putea lăsa aşa, caracterul ei mai trebuia cizelat.
- Să ştii Monicuţo, supărarea prea mare te poate uşor îndemna la rău! Chiar se spune că *dintr-un om supărat, demonul răului poate face oricel* Aşa că ai grijă! îndrumarea pe care o dă Cuvântul lui Dumnezeu este: *Fereşte-te să faci râu, căci suferinţa te îndeamnă la rău.* în inima ta caută deci mai bine să-l ierţi pe Mihai!
- Cum să-l iert!?
- Acum, eu ştiu că e greu să faci lucrul acesta dacă nu-L ai pe Dumnezeu în inimă. Dar, încearcă măcar să înţelegi structura, modul său de gândire, încearcă să intri în pielea lui. Asta nu înseamnă să-l aprobi. Dar, privind lucrurile şi prin ochii săi, te ajuţi pe tine să-l înţelegi şi să nu ţii supărare. Când reuşeşti să-l înţelegi pe un om aşa cum trebuie, atunci poţi să nu-l urăşti... Şi este mai bine aşa, îţi aduce linişte.
Monica reflectă la ce-i spuse mătuşa.
- Poate că voi încerca şi aşa, zise, în cele din urmă. Dar totuşi simt nevoia să-i zic întâi ceva şi nu ştiu ce.
Mătuşa rămase pe gânduri. După câteva secunde, se hotărî să-i spună ceva important în legătură cu alcătuirea psihologică a omului.
- Uite, îi zise cu ton explicativ, să ştii şi tu un anumit lucru despre natura omenească, lucru constatat de profesorul şi scriitorul american Dale Carnegie, dar aprobat de toţi

psihologii din lume, şi anume că „cea mai adâncă dorinţă a naturii umane este aceea de a fi important; e o necesitate la fel de mare ca nevoia trupului pentru hrană şi odihnă..."

Prin urmare, în toţi oamenii există dorinţa de a fi apreciat. Diferă numai modalitatea în care se manifestă la fiecare.

- Chiar toţi oamenii au acest sentiment?!

- Bineînţeles. Numai că la unii e foarte ascuns, nici nu-l bănuieşti până se iveşte o împrejurare favorabilă. Uită-te, de exemplu, la tine. De ce eşti atât de revoltată din cauza lui Mihai? Pentru că ţi-a lezat acest „sentiment al importanţei" nu? Iar la rândul lui, Mihai, de ce crezi că se manifestă astfel?Tot din pricina acestui„sentiment al importanţei" dar, probabil, în adâncul sufletului său are anumite frustrări pe care şi le ascunde în acest fel. Cred că are o fire colerică şi... ceva lipsă de educaţie.

Monica rămase cu ochii la mătuşa Elma. Aceasta continuă:

- Din cauza acestui „sentiment al importanţei", după cum arată Dale Camegie, niciodată insulta sau observaţia, sau contrazicerea vehementă, chiar dacă sunt pe drept nu schimbă cu adevărat pe cineva. Pentru că atinge acest sentiment sensibil şi profund din om pe care, uneori, îl numim orgoliu.

- Ştiam că orgoliu înseamnă mândrie, îngâmfare, vanitate, şi că e ceva urât!

- Când devine îngâmfare şi ce-ai mai zis, într-adevăr e urât! Dar până la un punct, sentimentul importanţei este legitim. El îi dă omului demnitate şi respectul de sine şi-i mai dă dorinţa şi voinţa de a progresa.

- Deci e un sentiment necesar, dacă are nişte limite...

- Totul pe lumea asta trebuie să aibă nişte limite, altfel ne dezechilibrăm într-un fel sau altul. De aceea e necesară educaţia. Numai să nu fie făcută de către cei deja dezechilibraţi.
- Şi atunci, cum crezi că aş mai putea să procedez cu Mihai?! reveni ea la ceea ce o preocupa.
- în general, e bine şi frumos să descoperim şi meritele unui om! Oare Mihai acesta, n-o avea şi el chiar nimic care să merite puţină apreciere!?
Monica zâmbi.
- Nu mă aşteptam să pui problema aşa.
- Răspunde-mi totuşi.

- Păi, dacă mă gândesc puţin, pot spune că el este foarte bun la sport şi e un bun organizator. Ieri, pentru că profesorul de sport a lipsit, el a organizat imediat un meci de fotbal, la care a făcut să asiste toată clasa. Ne-a dat nişte aşa-zise bilete, adică nişte hârtii cu numele nostru, pe care-i pusese pe câţiva să le scrie repede, şi ne-a cerut hotărât să venim la teren pentru că era ceva special!! Şi trebuie să-ţi mai spun că echipa din care a făcut el parte a câştigat numai datorită lui.
- Atunci e foarte bine! Când prinzi un moment potrivit, treci pe lângă el şi spune-i doar atât:„Mihai, eu n-o să mai apreciez talentul tău deosebit de sportiv, dacă mai faci gestul pe care l-ai făcut cu mine şi cu Vera!"Atât îi spui şi pleci, nu stai la vorbă cu el. îl faci să înţeleagă că printr-o comportare ca cea de care-i aminteşti, el poate pierde admiraţia şi aprecierea pe care cineva le are faţă de el. Numai să fii atentă la tonul cu care-i spui. Aceleaşi cuvinte spuse cu tonuri diferite au efecte diferite. Una e să le adresezi într-un mod înţepat, şi alta e să le spui prietenos. Ştii doar că prin felul cum ne adresăm,

determinăm reacţiile celuilalt. împăratul Solomon chiar spunea: *Un răspuns blând potoleşte mânia, dar un răspuns aspru o aţâţă.*
- îţi promit că o să am grijă ce ton folosesc!
- Şi te asigur că, astfel, rezultatul cu Mihai va fi mult mai bun, decât dacă i-ai face un rău cât de mic sau dacă l-ai insulta.
- Nu să-l insult, dar o critică i-aş face-o!
- Eu zic să nu faci aşa ceva. Critica, la fel ca insulta, îl provoacă pe om, nu-l potoleşte şi nici nu-l schimbă, doar am spus. Oricât de justificată ar fi o critică, ea supără şi produce resentimente de multe ori. Ai văzut şi tu că doar o observaţie sau o constatare negativă din partea alor tăi te deranjează! Aşa că, dacă totuşi e necesar să critici pe cineva şi vrei ca aceasta să-l ajute, trebuie s-o faci cu atenţie, apreciindu-i şi laturile pozitive.
- Adică, întâi îl apreciez pentru ceea ce a făcut şi apoi îi spun cu ce a greşit?
- Cam aşa ceva! Aprecierea şi lauda, făcute pe drept şi cu măsură, încurajează pe cineva şi astfel poate primi şi critica, dacă este formulată fără asprime sau duritate.

- E adevărat, dacă stau să mă gândesc, oricui îi place să fie apreciat şi lăudat cu ceva, dar criticat... nu prea!
- Vezi? Aprecierea şi lauda îi fac bine oricui şi oricând, totul e să fie sincere şi cu bun simţ. însă şi critica trebuie să existe, dacă este nevoie!
- Bine... Atunci aşa voi face cu Mihai! Şi probabil că, după aceea, mă voi linişti. Dar, dacă Mihai va ţine să repete figura?
- Tu şi Vera îl veţi evita de acum, fără ostentaţie, desigur. Şi dacă totuşi simţiţi că el încă e cu ochii pe voi şi caută să mai facă vreun gest necuviincios, atunci trebuie să

aduceţi acest lucru la cunoştinţa dirigintei. Să pună dumneaei problema la punct aşa cum ştie şi cu metodele pe care le are. Dar să-i faceţi voi ceva anume cu scop de reeducare, asta în niciun cazHTe rog, draga mea, renunţă la pornirea asta din inima ta şi convinge-o pe Vera să facă la fel!

După toată această discuţie, Monica nu şi-a mai bătut capul cu răzbunarea. Şi-a zis că, într-adevăr, Mihai era un băiat needucat şi se comporta ca atare.

A doua zi, de cum a ajuns la şcoală, i-a spus Verei despre discuţia pe care o avusese cu mătuşa Elma şi sfatul pe care i-l dăduse dumneaei.

Vera însă nici n-a vrut să asculte totul până la sfârşit. Revoltată şi făcând apel la„dreptatea care trebuie să fie pe lume", i-a zis:

- Este drept ca el să plătească pentru obrăznicia lui, nu? Altfel, cu siguranţă, o să facă iar!

Era atât de revoltată, încât Monica şi-a dat seama că trebuia s-o lase în pace. Dar ea nu renunţă la planul ei. Chiar în prima pauză se băgă printre colegii care ieşeau din clasă, în aşa fel încât să treacă pe lângă Mihai. Şi când trecu pe lângă el, îi spuse încetişor şi prietenesc cuvintele sugerate de mătuşa Elma, iar Mihai rămase mut. Monica n-aşteptă ca el să se dezmeticească. Se alătură din mers unor colege şi îşi petrecu pauza cu ele.

Vera îşi făcuse şi ea un plan. Reuşi astfel, în recreaţia mare, să-i pună lui Mihai piedică, în timp ce el alerga după minge pe terenul de fotbal, înarmată cu o cracă mare înfrunzită, (pentru obţinerea căreia îi dăduse sendvişul ei cu şuncă unui băiat voinic din altă clasă), se aşezase pe

margine printre ceilalţi. Şi, când Mihai trecu pe aproape,

ea aruncă repede craca spre picioarele lui... Mihai, în fugă cum era, se împletici şi căzu, julindu-şi până la sânge genunchii şi mâna în care se sprijinise. Vera a fugit. Bineînţeles că Mihai a aflat imediat cine fusese făptaşul şi, deşi şi-a dat seama că voise să i-o plătească, totuşi, când a intrat în clasă, a ridicat pumnul spre ea, ameninţând-o cu furie:
- O să vezi tu!...
Vera n-a mai ieşit în pauzele următoare. La plecare, a ţinut să fie printre câteva colege ca o măsură de protecţie. Şi, deşi brava spunând că nu se teme, se vedea că în sinea ei se simţea ameninţată de Mihai, ceea ce nu-i făcea bine deloc.
Monica înţelegea acum câtă dreptate avusese mătuşa Elma şi-i părea bine că o ascultase.
Cum a ajuns acasă, i-a povestit mătuşii cele întâmplate.
- De, *cine urmăreşte răul este atins de el,* spuse mătuşa, referindu-se la Vera.
- Apropo de atins, ştii ce m-a întrebat Vera după aceea? Dacă ea n-ar fi făcut ce-a făcut, Mihai cum ar fi fost atins şi el?! Şi i-am răspuns: Cu dispreţul! Mai ales că în inima mea eu tot nu simt că l-am iertat pe Mihai.
- Cu dispreţul pentru atitudinile pe care le are. Acest lucru trebuie să-l înţeleagă şi el, căci nimănui nu-i place să se ştie dispreţuit, nu? Cât despre lipsa iertării pe care zici că tot o ai în inima ta, aceasta nu este altceva decât o piatră fără rost, adăugată la celelalte pe care le mai ai. Numai Domnul ne ajută să scăpăm de aceste pietre care ne îngreunează, altfel numai raţiunea nu-şi poate face întotdeauna efectul!...
Monica nu răspunse. Se întrebă însă în mintea ei: „Oare cum ne-ajută Domnul să scăpăm de 'aceste pietre'?!"

UN CAZ SPECIAL

în afară de aceşti doi băieţi, Mihai şi Ştefan, care aveau comportări neplăcute şi supărătoare, aveau în clasă şi un caz de cu totul altă natură, a cărui pricină, când a fost descoperită, i-a uluit pe toţi!...
Era vorba de Dani, fiul unui politician al locului şi al unei ziariste, amândoi oameni cunoscuţi în oraş. Dani era un băiat retras şi căruia nu i se auzea gura decât atunci când cine ştie ce avea de spus, de obicei când îl enerva cineva, ceea ce era foarte uşor de făcut. Monica îl remarcase încă de la început, pentru că, uneori, era foarte neliniştit. îl vedea intrând şi ieşind din clasă parcă fără rost şi cam agitat... îl observase, de asemenea, că mânca mereu dulciuri, prea multe după părerea ei şi se întreba, absolut intuitiv, dacă nu cumva acest lucru avea vreo legătură cu starea care i se vedea.„Precis că are o boală, o dereglare!"îşi zicea ea. Avea multe absenţe, iar la ore, când rămânea, era adeseori foarte neatent. într-o oră de istorie, când le vorbea despre frământările sociale dintre cele două războaie mondiale, profesoara Ie-a spus, printre altele, despre o rudă de-a ei care lucra în vremea aceea la Atelierele Griviţa din Capitală, un tânăr dinamic, care, într-o dimineaţă, a tras sirena fabricii ca să le anunţe muncitorilor începerea grevei, dar a fost împuşcat!
- Ooo! exclamară elevii, impresionaţi.
Profesoara l-a observat atunci pe Dani că era total absent. Ca să se convingă, l-a întrebat:
- Spune, Dani, de ce a tras acest tânăr sirena?
Iar Dani, adus parcă brusc la realitate şi căutând să facă faţă, a bâi-guit:

- Cred, că de-o sfoară!
De mult nu mai fusese aşa un hohot de râs în clasă, iar

Dani se înroşise tot şi începuse să plângă. Totuşi, uneori, el răspundea bine la unele lecţii şi chiar într-un mod inteligent, încât Monica nu ştia ce să mai creadă despre el. O mira totuşi foarte mult informaţia pe care o primise de la Vera, confirmată şi de alte colege, că Dani, deşi avea condiţii materiale excelente, totuşi se ocupa de furat.Toţi cei care-şi cumpărau gustarea de la bufetul şcolii, şi aveau bani la ei, erau cu ochii în patru şi îşi apărau cu vigilenţă micul lor avut, ca să nu dispară în buzunarul lui Dani! Monica mai aflase că până în vacanţa de iarnă a anului trecut, Dani fusese printre elevii buni ai clasei, şi, de asemenea, fusese şi un bun coleg. Lucrul acesta o mira foarte mult. Scăzuse apoi vertiginos la învăţătură, schimbându-se atât în atitudinea faţă de şcoală, cât şi în caracter! Din elevul conştiincios, liniştit şi prietenos, devenise un chiulangiu, un băiat irascibil şi un... hoţ! Ce se întâmplase oare în viaţa lui!? Nimeni nu putea şti, pentru că răspunsurile lui Dani la întrebările de acest gen erau foarte vagi. Iar la sesizarea pe care le-o făcuse domnişoara dirigintă părinţilor, aceştia îi răspunseseră că probabil aşa se manifesta la el aşa-zisa criză a adolescenţei. Cât despre furt, nici nu crezuseră, ziceau că zilnic îi dădeau băiatului bani să-şi cumpere ce voia de la bufet, iar în rest nu ducea lipsă de nimic, deci nu avea sens să fure.
Indiferent că după aceea părinţii îl certaseră sau că se purtaseră frumos cu el, Dani tot nu redevenise băiatul de mai înainte. Cine şi ce îl dăduse peste cap în felul acesta!?!
S-a întâmplat însă că, după o oră de sport, primul care a intrat în clasă l-a surprins pe Dani că umbla în ghiozdanul cuiva. Deodată s-a iscat un mare haraiman. Cel al căruia era ghiozdanul, declara că avusese acolo o

bancnotă de nu ştiu ce valoare şi nu mai era, iar ceilalţi îi cereau lui Dani să le arate buzunarele, pe care el însă le apăra cu înverşunare. Unul a început să-l zgâlţâie de guler şi i l-a rupt. Altul, din spatele lui, i-a pus pe cap un coif de hârtie, pe care-l confecţionase rapid şi pe care scrisese cu carioca roşie HOŢ! Şi alţii,în sfârşit, voiau să-l bată. L-a scăpat domnul director, care a apărut ca din senin. Probabil că-l anunţase cineva şi-i spusese şi despre ce era vorba, pentru că fără să întrebe pe ni-

meni nimic l-a apucat zdravăn pe Dani de mână şi l-a tras după el spre cancelarie, cerând totodată să mai vină careva, ca să descurce acolo iţele!

Iţele s-au dovedit a nu fi fost prea încurcate, pentru ochii care ştiau să ia bine seama, cum erau cei ai domnului director. Cerându-i lui Dani să-şi întoarcă buzunarele, n-a trecut cu vederea o cutie de chibrituri pe care l-a pus chiar pe el să o deschidă, şi văzu în ea o iarbă uscată, pe care, pentru câteva secunde, o privi nedumerit...

- Marijuana! a strigat apoi, ca trezit la o realitate pe care, în primul moment, n-o realizase sau poate n-o acceptase.

Cei doi profesori din cancelarie, care aveau fereastră, se opriră din preocupările lor şi, îndreptându-şi ochii spre locul cu pricina, exclamară un„Ooo!!" cu toată mirarea şi groaza pe care brusc o simţiră.

Imediat, directorul telefona la secţia de dezintoxicare a spitalului din oraş. Le spuse în câteva cuvinte despre ce era vorba şi le ceru ajutorul. Le telefona după aceea părinţilor lui Dani, chemându-i de urgenţă la şcoală. Apoi le recomandă celorlalţi să-şi vadă de treburile lor, iar el trecu la biroul său împreună cu Dani, ca să stea de vorbă cu el confidenţial.

Vestea s-a dus repede!
Diriginţii primiră toţi, până la sfârşitul orelor, o dispoziţie, ca să-şi mobilizeze clasele pentru a doua zi la prânz în sala de festivităţi a şcolii, unde urma să fie„cea mai importantă conferinţă a anului!..."
A doua zi, la prânz, sala se umplu repede. Toţi ştiau că ceva era în legătură cu Dani.
în faţă, în afară de conducerea şcolii şi de câţiva profesori, se afla ca invitat de la centrul de dezintoxicare un bărbat tânăr. Stătea puţin crispat, privindu-şi mâinile pe care le frământa uşor.
Fără altă introducere decât prezentarea acestuia, directorul îl invită să ia cuvântul. Tânărul se ridică, privi sala cu un aer trist, apoi începu:
- Am douăzeci şi şase de ani. Când aveam douăzeci, intrasem la Facultatea de Chimie şi doream să devin cercetător în acest domeniu. Eram plin de ambiţie şi speranţe! Mă apucasem de studiu cu toată seriozitatea şi participam cu plăcere la toate cursurile... Mă nemulţumea

însă faptul că eram prea timid în faţa profesorilor, nu puteam răspunde cum aş fi vrut la întrebările puse, deşi le ştiam. în perioada aceea, seara, mă întâlneam uneori pe strada mea cu un mic grup de foşti colegi din liceu. Ştiam că doi dintre ei începuseră să fumeze marijuana, dar consideram că era treaba lor; în ce mă privea, eu nu simţeam atracţie pentru aşa ceva. Când m-am plâns însă de timiditatea pe care o aveam în faţa unor profesori, băieţii mi-au recomandat„iarba"lor, zicându-mi:
- Marijuana nu e ca celelalte droguri, nu-ţi face aşa rău, îţi dă doar starea de siguranţă de sine de care ai nevoie, la puţin şi-ai să vezi!

Şi-am luat ca să văd... M-am simţit deodată bine, relaxat şi stăpân pe mine. Mi-a plăcut starea pe care mi-a dat-o, de aceea am vrut să iau şi altădată, în special înaintea cursurilor la care ţineam mai mult. Nu aveam teamă că mi-arfi creat vreo dependenţă, eu simţeam că mă pot controla în mod deplin. Efectul marijuanei însă nu mai era acelaşi ca la început. Ca să obţin acelaşi efect, trebuia să iau ceva mai mult, şi apoi şi mai mult. Pentru că marijuana, ca orice drog, duce la obişnuinţa organismului, şi astfel, apare necesitatea de a se mări continuu doza. Dar acest fapt are repercusiuni foarte grave asupra organismului şi-al caracterului. Primul lucru care se întâmplă şi de care nici nu-ţi dai seama este dezechilibrul chimic care se creează în organism, drogul punând astfel stăpânire pe tine fără să ai habar.

Tânărul tăcu. Se vedea că lacrimile îi jucau în ochi.

Era o linişte desăvârşită. Şi în liniştea aceea i se auzi din nou glasul, cu o notă mai gravă:

- Aşa că, stimaţi elevi, dacă cineva vă spune că marijuana nu face rău să nu credeţi. Marijuana te ademeneşte... La început te simţi bine, dar după cum am spus, cu timpul trebuie să măreşti doza, ca să te simţi la fel, şi asta este de fapt capcana. în perioada aceea, eu continuam să cred că mă puteam lăsa oricând; nu ştiam că marijuana deja pusese stăpânire pe mine şi devenise o cerinţă psihologică. Şi pentru că marijuana dă dependenţă, cei care o iau pot ajunge, cu timpul, să caute droguri mai tari, care distrug organismul mai repede, sau apelează la alcool, aşa cum am făcut şi eu. Atracţia şi dorinţa de a face rost de drog şi de alcool îmi erau foarte puternice, mă făceau să fiu disperat, iras-

cibil, nu-mi mai vedeam de îndatoririle mele, îmi

pierdusem liniştea... Pe primul plan nu mai era dorinţa de a învăţa ca să ajung cineva şi undeva, ci obsesia de a obţine marijuana, căci altfel mă durea capul, nu mă simţeam bine, eram agitat... Dacă la început luasem marijuana ca să mă simt mai stăpân pe mine, de-acum trebuia s-o iau ca să nu-mi fie rău. Şi, cum n-aveam mereu bani, o obţineam şi pe datorie, prin intermediul unor„binevoitori"care nu lipseau niciodată. Până într-o zi, când un traficant de la care îmi cumpăram în mod obişnuit drogul m-a prins şi m-a ameninţat să-mi plătesc datoriile, care crescuseră îngrozitor. Am furat atunci bani de la părinţii mei; am furat şi obiecte valoroase, pe care le-am vândut pe nimic...; am furat apoi de unde puteam şi ce puteam... Iar cu timpul, am ajuns să fac lucruri pe care înainte n-aş fi crezut că le-aş fi putut face. Fiindcă nevoia de drog paralizează mintea şi-n clipele acelea uiţi principiile şi valorile morale, care, în mod normal, trebuie să călăuzească un om. Acestea nici nu te mai privesc. Eu fusesem crescut să fiu un om corect şi cinstit, dar devenisem un om fără principii, fără reguli, fără morală... Devenisem, de asemenea, extrem de irascibil cu părinţii mei, care se străduiau să mă scoată din starea în care eram. Dar eu continuam să fur, îi minţeam, îi insultam. Nu-mi păsa de suferinţa lor, pentru că marijuana distruge cu timpul nu numai creierul, ci sunt afectaţi şi centrii emoţionali, şi astfel nu simţi ce trebuie pentru cei pe care-i faci să sufere... Cât despre învăţătură, deja începusem să lipsesc de la cursuri. Nu mai aveam nici putere, nici chef să mă ţin de ele. Şi am pierdut, la sfârşitul anului, nişte examene; apoi am renunţat să mai învăţ... Toate speranţele şi visurile mele s-au dărâmat ca un castel din cărţi de joc.
Tânărul tăcu iar, înecat în lacrimi... Domnul director îi

adresă un îndemn:
- Spune-ne cum ţi-ai revenit!
El îşi înghiţi nodul din gât şi continuă:
- Momentele acestea de rătăcire pe care le aveam erau urmate şi de momente de luciditate, în care suferеam de ruşine şi remuşcări pentru ceea ce vedeam că ajunsesem să fac. Durerea îmi era mare şi ca urmare găseam uitarea tot în marijuana şi alcool. Uneori, doream din

tot sufletul să mă las, promiteam cu toată sinceritatea şi hotărârea că voi face acest lucru. Numai că necesitatea drogului şi alcoolului apărea iar, şi era atât de mare, încât cedam din nou, mai ales dacă mă întâlneam cu unul dintre prietenii mei de acest fel, şi sigur că mă întâlneam, care ştia foarte bine să mă îmbie. Este dezastruoasă întâlnirea cu astfel de prieteni, când ai hotărât să mergi pe calea cea bună. Ei te îmbie, într-un fel sau altul, şi reuşesc până la urmă, deoarece dorinţa există în însăşi organismul tău. Şi acea picătură la care te îndeamnă s-o iei este declanşatoare, întrucât organismul tău este dereglat şi nu te mai poţi opri. Aşa că, oricât de bune îmi erau hotărârile, nu se putea baza cineva pe mine! Marijuana te face să fii un om fără cuvânt şi fără caracter.
Dar marijuana mai are şi alte consecinţe: dă un apetit excesiv pentru dulce, şi astfel poate duce la diabet, cu toate urmările acestuia; de asemenea, marijuana vatămă treptat creierul şi ajungi să faci în unele situaţii lucruri pe care un om normal nu le-ar face sau le-ar face altfel.
Toate aceste consecinţe, pe lângă faptul că ai devenit un om foarte irascibil, te aduce în ipostaza de a fi greu de

suportat de familie şi de cei apropiaţi. Ei caută să te salveze, dar de multe ori ajung să se îmbolnăvească mai rău ca tine, secţiile de psihiatre abundă de familii ale celor drogaţi. Până la urmă, unii te părăsesc. îţi pierzi, într-un fel sau altul, familia şi prietenii buni, pe care de altfel i-ai înlocuit mai demult cu prieteni care se droghează sau beau ca şi tine, şi care te îndeamnă pe această cale a distrugerii.
Deci, din starea aceasta dezonorantă şi de reală distrugere în care ajungi, nimeni nu te poate ajuta să ieşi, oricât s-ar zbate. Numai tu, cel în cauză, trebuie să ai un imbold real în tine, să recunoşti că eşti un om doborât şi bolnav şi să vrei cu adevărat să te vindeci! Stadiu în care m-am aflat şi eu... Atunci, am făcut întâi apel la cine este mai puternic şi mai presus decât drogul şi alcoolul: la Dumnezeu! M-am apropiat de El cu toată seriozitatea şi bunăvoinţa. Apoi, m-am internat imediat într-un loc specializat în tratarea acestor probleme, ceea ce ajută foarte mult dacă este şi putere de la Dumnezeu, lată că acum sunt, în sfârşit, pe cale să mă vindec! Dar am pierdut mult.
îşi drese puţin glasul, după care li se adresă cu tot sufletul celor din sală:

- Să ştiţi că e foarte uşor să te apuci de droguri şi de alcool. Dar acestea sunt un rău neasemuit de mare, căci, până la urmă, distrug tot, însăşi viaţa! Şi-ţi trebuie o voinţă extraordinară ca să te eliberezi de ele şi să-ţi recapeţi demnitatea de om, este foarte greu! a strigat el dureros.
Şi s-a aşezat jos.
Domnul director a luat şi el cuvântul, scurt şi la obiect, cum îi era obiceiul:

- Dragii mei, să nu vă lăsaţi ademeniţi de cei care vă oferă astfel de ierburi sau prafuri, spunându-vă că vă fac bine! Vă înşelaţi!... Să ştiţi, că cei care le pun în vânzare câştigă bani foarte mulţi cu ele şi devin bogaţi, fără să le pese că pentru asta le dau altora„hrana morţii"... De ce cu banii voştri şi cu munca părinţilor voştri să contribuiţi la îmbogăţirea acestor oameni, în timp ce voi să vă distrugeţi viaţa?! Lăsaţi curiozitatea deoparte şi nu acceptaţi astfel de delectări sau leacuri, chiar de credeţi că e nevoie! Căutaţi alte căi care să vă ajute! Şi, în definitiv, acceptaţi să luptaţi demn cu încercările vieţii, căci lupta cu viaţa întăreşte omul şi-l formează.
Cu asta a încheiat şi el. Le-a făcut semn apoi elevilor că pot pleca.
Elevii au părăsit tăcuţi sala, cum riu prea le era felul. Pentru majoritatea, aceste lucruri fuseseră noi şi puţin năucitoare... Nici Monica nu ştiuse amănunte despre aşa ceva, n-avusese cunoştinţă despre marijuana sau alte droguri, cu urmările lor. Şi-abia aştepta să-i povestească mătuşii Elma!
Acasă, mătuşa o întâmpină plină de curiozitate:
- Bine ai venit, draga mea! Ce-a fost la marea conferinţă?
- Ceva foarte trist!
Monica îşi puse pardesiul în cuier, şi-ncepu să povestească...
- Ce capcane sunt pe lumea asta!... oftă mătuşa, la urmă.
- El, la început, n-avusese nicio atracţie pentru droguri; şi totuşi, pe parcurs, a fost prins de acest viciu, adăugă Monica, înduioşată.
- Aşa se întâmplă cu multe, Monica dragă! Este o strategie a Diavolului: în situaţii care-i sunt favorabile, el

caută să apuce doar degetul mic - adică puţin, căci puţinul este uşor acceptat de oricine -, apoi prinde lesne toată mâna şi o ţine strâns, târând omul pe unde nici n-a gândit.

- Dar cred că e greu să-ţi dai seama întotdeauna ce consecinţe pot fi cu acel puţin, pe care-l accepţi, poate, de nevoie.
- Sunt de acord că nu-ţi poţi da seama întotdeauna de acest lucru, dar, cred că poţi să înţelegi acum mai bine, de ce e necesar ca omul să-L aibă pe Dumnezeu în inima lui; capătă o receptivitate anume, subtilă, şi aude un clopoţel de alarmă, la care, luând seama, nu mai acceptă acel puţin, indiferent de nevoie şi nu mai ajunge astfel distrus de cine ştie ce lucruri grozave.
Monica nu ştie ce să mai zică. înţelegea, într-adevăr, substratul acestui necesar. Dar nu realiza cum de apărea clopoţelul...

ALŢI COLEGI...

A doua zi, Dani n-a venit la şcoală. îl internaseră, poate? Nimeni nu ştia nimic. Era mai linişte ca de obicei şi se părea că toţi colegii erau indispuşi sau afectaţi!
Monica privi roată în clasă, întrebându-se dacă trebuia să se mai aştepte oare la surprize de la aceşti colegi ai ei. Dar în afară de Ştefan şi Mihai, care mereu dădeau impresia că aveau ceva mâncărici prin haine, toţi se comportau în mod normal şi-şi vedeau cum puteau de învăţătură.
Dădu cu ochii de Robert. El se deosebea de ceilalţi prin felul distinct în care se comporta. Monica îl numea în sinea ei „Gentlemanul", în clasă i se spunea însă „Şchiopul", din pricina unui picior puţin mai scurt,

consecinţă a poliomielitei de care suferise când fusese mic. El era tipul de băiat care întotdeauna avea o atitudine firească, demnă, pe care Monica i-o observase lesne încă din primele zile când venise în clasa lor. Sesizase, de exemplu, că nu dădea atenţie glumelor ce se mai făceau pe seama lui, ignorând chiar ofensele, dacă erau. Totodată, el nu căuta să pară vreodată mai mult decât era, grozăvindu-se cu te miri ce, aşa cum mai făceau băieţii. Dar nici timid nu se arăta. Indiferent cui i se adresa, el vorbea cu un aer politicos şi natural. Iar când se ivea vreo fată în calea lui, cu un gest firesc îi făcea loc să treacă înainte, fără a profita de situaţie ca s-o reţină şi să-i vorbească. Se exprima civilizat chiar şi atunci când se supăra de ceva. Acest lucru, Monica îl constatase cu ocazia unor

discuţii ce fuseseră în clasă, învinuit fiind pe nedrept - aşa cum se dovedise după aceea - pentru o întâmplare din laborator. El îşi susţinuse nevinovăţia fără a ofensa pe cineva sau a arunca vorbe nelalocul lor. Şi când, de asemenea, altădată, fusese nevoit să-şi demonstreze punctul lui de vedere diferit de al altora, făcuse lucrul acesta fără cuvinte jignitoare, răutăcioase sau dispreţuitoare. Nu era nici lipsit de generozitate, ajutându-şi deseori colegul din faţă, dar cu discreţie şi fără emfază... Cât despre învăţătură, era întotdeauna pregătit să răspundă la ore.

- Văd că Robert e un elev foarte bun! îi spuse ea mai târziu Verei, după ce, în ora precedentă, el luase o notă mare.

Şi află, cu ocazia aceasta, că la învăţătură era cotat al doilea din clasă, după Alicia, care îl depăşea doar prin talentele cu care era ea înzestrată. Află totodată că

Robert şi fratele său rămăseseră de câţiva ani fără mamă, iar tatăl îi creştea singur pe băieţi. Fraţii se înţelegeau însă foarte bine între ei, motto-ul lor fiind: „Să facem întotdeauna ce-ar mulţumi-o pe mama!..."; numai că din toamnă, fratele său obţinuse o bursă la o facultate din Anglia, şi Robert acum suporta cam greu lipsa acestuia.
Nicio poveste n-o înduioşase pe Monica atât de mult, ca scurta istorie a lui Robert!
La plecare, cum o pornise singură spre casă, se gândea la ce aflase despre Robert. Şi-i veni deodată în minte Sorin, la care se gândea de multe ori seara, neîmpăcată cu felul lui rece şi indiferent în care se purtase la despărţire. Sorin era şi el un băiat care se ţinea de învăţătură, dar Monica simţea că era totuşi o diferenţă de fond între aceştia doi, fără să-şi fi putut da seama prea limpede de ce şi cum. Oare Robert o avea şi el vreun cusur?! se întrebă ea, cu o neaşteptată luciditate. îşi dădu singură un răspuns:„Poate că nici el nu şi l-a descoperit încă. Nu spune mătuşa Elma că, în unele privinţe, noi nici nu ne cunoaştem până când nu vine o anumită împrejurare, care scoate la iveală cine suntem de fapt. Şi atunci, e important cum luptăm cu acel cusur: îl lăsăm sau nu?"
Din senin, simţi în braţ o uşoară lovitură. Miruca nebunatica, aşa cum îi spuneau toţi, trecuse în fugă pe lângă ea şi-o atinsese ca din zbor cu o palmă.

- Ce mergi aşa încet?! îi zise în trecere, aşa ca să-i spună ceva. Monica se trezi din gândurile ei. Privi la cordonul lung şi desfăcut
ce-i flutura Mirucăi în urmă şi se miră cum o fată putea fi atât de zburdalnică şi de neglijentă! Văzu apoi cum, în

fuga ei, lovise două măsuţe cu verdeţuri ale unor vânzători, care şedeau lângă un gard. Mai multe legături de mărar şi pătrunjel se risipiră pe trotuar, iar negustorii zburliţi strigară după ea. Miruca dădu colţul străzii şi dispăru ca şi când nici nu fusese... Un omuleţ bărbos, deschise poarta de la gardul unde erau instalaţi acei negustori:
- Cu ce drept v-aţi aşezat acolo?! îi luă el la rost.
- Păi, suntem şi noi nişte negustori privatizaţi, dar din aceia mai mici, care ne găsim loc pe unde putem..., spuse în glumă unul dintre ei.
- Şi lângă gardul meu v-aţi găsit!?
- Păi ce să facem, dacă în piaţă se cere prea mult pentru tarabă! Dacă la alegeri ieşeau ceilalţi, poate ar fi fost mai bine şi pentru noi!
- De ce credeţi că ceilalţi ar fi fost mai grijulii? Ia să plecaţi de-aici, dacă credeţi asta!...
Dintr-odată discuţia luă o întorsătură politică. Puţine lucruri îi aprind aşa mult pe oameni, ca discuţiile politice. „Habar n-are Miruca ce-a iscat în urma ei!"îşi zise Monica, iuţind pasul, ca să treacă mai repede de locul scandalului.
îşi dădea seama acum că şi fetele din clasă erau diferite, precum băieţii. Şi prinse a se gândi la ele...Totuşi, în afară de excepţii ca Miruca şi încă vreo două, constata că celelalte erau absolut la locul lor. Dintre ele, se distingea bineînţeles Alicia! Despre ea, Monica ştia doar două lucruri: că era prima pe clasă şi că era credincioasă ca mătuşa Elma, (lucru pe care-l constatase din prima zi, datorită intervenţiilor ei în discuţiile din clasă, şi-apoi îl aflase de la mătuşa Elma, acasă, care le cunoştea atât pe Alicia, cât şi pe mama ei). Monica simţea un interes deosebit faţă de Alicia şi de

aceea era întotdeauna atentă la ea: când răspundea la lecţii, când vorbea cu cineva, când se întâmpla să iasă în pauze sau să nu iasă. Alicia îi zâmbea uneori..., şi Monica îi răspundea în acelaşi fel.
Cât despre Vera, aceasta era un amestec pe care Monica nu-l prea înţelegea. Vera învăţa bine şi era o fată căreia nu-i plăceau zvăpăielile

sau vorbele urâte, dar avea ceva agresiv în firea ei, ca şi-n gesturile pe care le făcea câteodată, aşa cum fusese cu Mihai, Chiar şi pe colegul ei de bancă, un băiat destul de liniştit, îl brusca uneori.
în banca din faţa Verei, stătea Diana, o fată drăguţă şi prietenoasă, dar de care Monica începuse să se cam ţină la distanţă. Avea această atitudine rezervată din cauza unei întâmplări de la o oră de geografie. Profesoara o strigase în mod neaşteptat pe Diana la lecţie. „Dar eu am deja notă!" spusese ea, mirată că o chema. „Atunci vreau să văd dacă ţi-ai făcut harta!"îi ceru profesoara. Şi Diana a înşfăcat imediat caietul colegului ei de bancă, ducându-i-l profesoarei cu cea mai mare seninătate. Harta era bine lucrată şi doamna s-a arătat mulţumită, doar că, pedantă cum era, a deranjat-o o picătură de cerneală, ca o mică steluţă, care se afla în josul paginii.„V-am spus de atâtea ori să nu mai desenaţi apele cu stiloul, căci uite ce se întâmplă dacă umblaţi cu cerneală...", o dojeni dumneaei, adresându-se totodată şi clasei; după care, îi înapoie caietul. Colegul ei de bancă îşi dusese mâna la frunte, întrebându-se ce va face dacă-l chema şi pe el!? Dar nu l-a chemat, şi Diana a ieşit basma curată. Colegii din clasă nu observaseră

manevra ei, văzuseră doar cei din spate. Dintre aceştia, Vera se amuzase cel mai mult! Pe Monica însă o uimise îndrăzneala cu care ea o păcălise pe profesoară, fără să se fi gândit la urmările care ar fi putut să fie, dacă-l chema şi pe colegul ei! Şi de atunci, la sfatul mătuşii, căreia îi povestise această întâmplare, căuta să nu prea aibă de a face cu Diana.
Mai era şi o colegă pe care Monica încă n-o cunoscuse. O chema Sofia. Lipsea cam de la începutul anului. Colegii nu discutau ce anume era cu ea. Ei ştiau doar că avea probleme cu sănătatea şi că de aceea mai lipsea din când în când de la şcoală. De vreo două zile însă se tot zvonea prin clasă că va veni şi ea curând.„Oare ce-o fi, de fapt, cu Sofia?!"se întrebă Monica, în timp ce deschidea poarta, ajunsă acasă de-acum.
Mătuşa o văzu pe fereastră şi-i ieşi în întâmpinare, cu zâmbetul ei dintotdeauna:
- Bine ai venit, draga mea! Ai avut o zi bună?
- Cam mohorâtă, cum a fost pentru toţi! Dar abia aştept să-ţi povestesc despre colegul meu, Robert...

- La desert! stabili mătuşa, dorind ca Monica să nu-şi mai întârzie masa cu povestirile, şi nici să înghită prea mult aer în timp ce mânca.
La desert, mătuşa Elma ascultă atentă scurta istorie a lui Robert. Ca una prin mâinile căreia trecuseră multe generaţii de elevi, îi spuse:
- Fiecare este aşa cum vrea să fie! Sunt oameni care încă de când sunt elevi caută să se formeze frumos. Acest lucru ţine de învăţăturile pe care şi le însuşesc, de firea pe care o au, de bunul-simţ, de inteligenţa şi de voinţa lor, toate la un loc. Dar cu siguranţă că Robert e şi un băiat ascultător. După cele ce-mi spui, în mod sigur

îşi ascultă tatăl, care, la rândul său, cred că e un om serios şi la locul lui!
- Ştii ce nume de familie au? Este acelaşi cu al autorului cărţii pe care o citeai în tren! Numai că fotografia de pe spatele cărţii era a unui om în vârstă, deci nu poate fi decât o coincidenţă de nume!
- O, dar poate că sunt rude, numele acesta nu e deloc obişnuit! Se prea poate atunci ca ei să aibă o educaţie creştină!
- Se prea poate, după cum văd că se comportă Robert! Dar îţi dai seama, mătuşă, ce băieţi sensibili sunt ei dacă, în amintirea mamei lor, vor să facă întotdeauna doar ce ar mulţumi-o pe ea?!
Mătuşa Elma o privi zâmbind.
- Acest lucru înseamnă că mama lor este o prezenţă permanentă în mintea şi-n sufletul lor. îndrumările şi toate sfaturile ei spuse odată sunt neuitate, iar ei ţin cont de ele acum!... Şi-n orice împrejurare, simt şi ştiu ce-ar mulţumi-o pe ea!
- Ce frumos! Uite, tot aşa am să mă gândesc şi eu la mama.
- E, dar tot aşa ar trebui să fie şi Domnul Isus în mintea şi în sufletul nostru! Şi să căutăm întotdeauna să facem ce L-ar mulţumi pe El! Ar fi foarte benefic pentru sufletele şt vieţile noastre.
Monica îşi dădu seama că înţelegea acum mai bine ce însemna să-L ai pe El în inima ta!
- Dar a-L avea pe El e ceva mai mult! adăugă mătuşa Elma. Căci însuşi Duhul Sfânt este acela care vine!
Monica nu mai avea cuvinte... Dar se gândi:„înseamnă că de acolo e 'clopoţelul!'"

SOFIA, COLEGA NECUNOSCUTĂ

Venirea Sofiei la şcoală, după multele zile de absenţă,

şi, mai ales, invitaţia ce-o adresă întregii clase la aniversarea zilei ei de naştere, care era la sfârşitul acelei săptămâni, aduse în clasă o atmosferă de noutate şi preocupare colectivă.
Ca şi altădată, Sofia trecu din bancă în bancă, adresând invitaţii personale şi insistând la Monica, noua colegă, să vină împreună cu ceilalţi. Fire prietenoasă, Sofia îi inspiră Monicăi destulă simpatie încât aceasta îi acceptă cu plăcere invitaţia călduroasă.
Sofia era plăcută, însă cam slăbuţă şi puţin palidă. Colegii de clasă ştiau că ea avea probleme cu sănătatea, dar nu ştiau exact despre ce era vorba. Pentru ei cel mai important lucru era că Sofia era foarte bogată!
- Este cea mai bogată, de aceea mereu ne invită pe toţi de ziua ei! o informă Vera, îndată ce Sofia se îndepărtă de băncile lor. Dar n-are note prea bune.
- Pentru că lipseşte! îi şopti Monica.
- Ba zi că n-o duce cu capul cum o duce cu bogăţia!... Bogăţia e un noroc, nu înseamnă neapărat şi deşteptăciune!
Monica tresări puţin ciudat la vorbele ei, simţind invidia Verei...
- Ştii cum este de ziua ei? o întrebă Vera după câteva secunde, întorcând iar capul la banca ei. Sofia ne dă din bunătăţile pe care le are, iar noi îi ducem daruri. Anul acesta nu ştiu cejocosă-i mai cumpărăm!
Monica ridică puţin sprâncenele.

- Eu ştiu de la mama mea că un dar poate fi oricât de mic, dar cu condiţia să fie folositor şi să producă plăcere. Deci, cine îi este mai apropiat, să stea de vorbă cu ea despre una sau alta, şi să-şi dea seama ce şi-ar dori sau

care-i sunt preferinţele.
- Păi, noi ştim deja ce-i place: jocuri şi cărţi, pe care părinţii ei, de care spune că-s mult prea ocupaţi, nu i le cumpără. De obicei, noi, de ziua ei, punem mână de la mână şi-i cumpărăm un joc. Cine nu vrea să participe şi să contribuie astfel, se descurcă singur, cum vrea şi cum poate. Unii îi duc câte un CD, pentru că se ştie că are computer!
Monica voia, desigur, să discute întâi cu mătuşa Elma. Aşa că ea nu participă la discuţiile ce aveau loc între colegi aproape în fiecare pauză, în secret faţă de Sofia, se adunau câţiva şi dezbăteau ce să-i cumpere, cine să strângă banii, cine şi când să se ducă să cumpere etc. Mătuşa Elma, când află lucrul acesta, consideră că, fiind pentru prima dată invitată, Monica era mai bine să-i ducă singură ceva din partea ei.
- Dar ce-aş putea să-i duc?!
- Nu se fac cadouri costisitoare în astfel de cazuri, ci se duc mici atenţii. Tu, de exemplu, poţi să-i duci o carte! Chiar azi am trecut pe la librărie, pentru că ieri s-au aprovizionat cu marfă nouă şi-am aflat că au adus cărţi pentru elevi foarte frumoase! Aşa că m-am dus să le răsfoiesc şi să-mi fac o părere... Mi-a plăcut mult una dintre ele: *Povestiri din ţările calde.*
Mătuşa tăcu şi-o privi şăgalnic.
- Chiar ţi-am luat-o! îi zise deodată, zâmbindu-i cu veselie în ochi. Se ridică îndată şi-i aduse cartea. într-adevăr, era o surpriză plăcută pentru Monicuţa, căreia îi plăcea foarte mult să citească! O luă din mâna mătuşii cu o lumină de plăcere în ochii ei ca cerul.
-îţi mulţumesc, mătuşă! Este foarte frumoasă! îi spuse ea, mângâind faţa lucioasă a cărţii.
- Dacă vrei, putem să luăm una şi pentru Sofia! Abia au

apărut şi cu siguranţă n-o are! Iar în carte îi pui o felicitare mică şi drăguţă, pe care-i scrii câteva rânduri din partea ta.

- E o idee bună! Imediat după ce mâncăm, o să dau o fugă la librărie ca să cumpăr cartea şi felicitarea!
- E bine că te duci acum! Un dar nu se lasă niciodată pe ultima clipă, nu ştii ce surprize poţi avea: nu mai găseşti ce cauţi şi e greu să te orientezi în ultimul moment sau cine ştie ce altceva!
- Şi, bineînţeles, să cumpăr şi un ambalaj frumos.
- Uite că am uitat de-asta. Să nu uit atunci să-ţi spun un alt amănunt: nu va fi nevoie să ştergi preţul de pe carte, aşa cum ştii că se face în general cu obiectele care se dau în dar. Acum, la cărţi şi la discuri, preţurile pot să rămână...
- Da? N-am ştiut!
După masă, Monica făcu precum a zis. Numai că la întoarcere avea un aer puţin cam indispus...
- Era cât pe-aci să nu-i mai iau cartea Sofiei! spuse ea deodată.
- Da? De ce?!... o întrebă mătuşa, neînţelegând.
- Pentru că am văzut la librărie că aveau CD-uri cu un joc nou pe computer. Ştiu precis că n-a fost până acum în comerţ! îmi pare atât de rău că nu mi-am putut aduce aici computerul. însă aş fi vrut să-l iau acel CD Sofiei! Dar nu i l-am cumpărat pentru că trebuia să vin să mai iau ceva bani, şi-apoi m-am gândit că poate nici n-ai fi fost de acord.
- Bineînţeles că n-aş fi fost de acord! îi răspunse franc mătuşa.
Pe Monica o frapa fermitatea pe care i-o simţise în glas, doar pentru atâta lucru.

- Draga mea, îi zise dumneaei, vorbindu-i din toată inima, computerul este foarte folositor şi la ordinea zilei, fiecare dintre voi trebuie să ştie să-l folosească, dar, în acelaşi timp, poate şi dăuna.
- Eu nu aud vorbindu-se că e dăunător!
-Mă mir. Nu-mi amintesc să te fi văzut acasă latinejucându-te prea mult la computer, şi asta nu neapărat pentru că era atunci o situaţie specială la voi în casă, ci pentru că părinţii tăi îţi impuseseră o anumită disciplină, atât în privinţa televizorului, cât şi a computerului. Nu i-ai întrebat de ce?!
- E, în privinţa computerului, îmi ziceau că ce e mult strică şi că e în detrimentul culturii!

- Spune-mi Monica, tu eşti de acord că jocurile pe computer te captivează?
- într-adevăr, captivează şi asta place tuturor.
- Sunt câteva aspecte negative în legătură cu acest lucru. în primul rând, gândeşte-te ce se întâmplă cu ochii care stau atâtea ore fixaţi în faţa ecranului computerului şi la efectele fireşti ce decurg de aici, un oftalmolog ţi-ar putea spune. Apoi, gândeşte-te la poziţia nemişcată a corpului, care se află într-o perioadă de dezvoltare şi are nevoie de mişcare, nu de o proastă circulaţie sau de scolioză. Şi, în sfârşit, gândeşte-te la timpul pierdut. De aceea, acum elevii nu mai au timp şi pentru... cultură, latā că am ajuns şi la ce afirmau părinţii tăi! la spune-mi, pe câţi i-auzi că citesc ceva care să le îmbogăţească mintea şi sufletul? Abia de-şi fac lecţiile... Şi trebuie să-ţi mai spun că unii producători au început să scoată CD-uri cu jocuri-capcană!
-Adică?!
- Adică, jocuri care sunt plăcute în desfăşurarea lor, ca şi

altele, însă când se ajunge la punctajul maxim, la care aspiră fiecare jucător, apare neaşteptat pe ecran ceva cu totul deplasat, de exemplu, o femeie care începe să se dezbrace... Şi înşişi părinţii cumpără aceste jocuri pentru copiii lor, fără să ştie ce cumpără! Iar producătorii acestor CD-uri obţin bani frumoşi pe ele, căci copiii îşi spun unii altora secretul descoperit şi, incitaţi fiind de curiozitatea lor, cei care n-au acel CD se dau peste cap să şi-l cumpere.
- N-am ştiut că se poate întâmpla aşa ceva la CD-uri! Ştiam doar că pe Internet se poate da peste lucruri josnice şi deşucheate.
-Trăim într-o epocă în care se pune atâta accent pe lucruri de acest fel şi se vorbeşte atât de mult de ele, încât mulţi ajung ca în centrul preocupărilor lor să aibă, în primul rând, astfel de lucruri! Şi, după cum spune proverbul că „ce e mult strică", acestea le tulbură mintea şi le dezechilibrează psihicul. S-a mărit numărul acelor oameni care, deşi activează şi sunt pricepuţi în domeniul în care lucrează, în capul lor lucrurile nu mai sunt în regulă din cauza stricăciunii şi degradării la care se dedau. Şi, deseori, nu-ţi dai seama după aparenţă! Dintre aceştia fac

parte şi cei care introduc pe Internet programele josnice şi vulgare, ei nu vor decât ca tinerii şi copiii să le găsească.
- Tata, din cauza aceasta, cred, voia să ştie ce făceam la computer sau ce film vedeam la televizor.
- Pentru că el voia să vezi doar ce era bine de văzut! După cum am mai discutat, multele filme sunt făcute de oameni care nu numai că nu-şi fac probleme pentru păcatele în care trăiesc ei, dar le şi propagă ca pe ceva

normal, denaturând chiar oameni în toată firea. Iar copiii şi tinerii, curioşi prin felul lor, se lasă atraşi de asemenea lucruri şi nu-şi dau seama că îşi otrăvesc mintea.
- E ca şi cu drogurile, nu?
- Cam aşa ceva! Numai că pe cei cu drogurile poliţia îi caută şi-i pedepseşte, dar pe cei care otrăvesc cu filmele şi literatura, nu aud să se întâmple aşa ceva! în felul acesta, orice poate apărea pe piaţă, pentru că profiturile contează în primul rând... De aceea am ajuns să trăim într-o lume nebună!
-Totuşi se mai pot găsi şi filme bune sau literatură de calitate, nu?
- Sigur că da! în librării, printre altele, sunt şi cărţi interesante de literatură bună, dar mai rar le cumpără cineva. De ce să se obosească tânărul citind ceva folositor, când e mai plăcut să se joace ore întregi pe computer sau să navigheze pe Internet şi să-şi incite imaginaţia.
- Am înţeles acum de ce-ai avut acea reacţie când ţi-am spus că-n locul cărţii am vrut să-i cumpăr Sofiei un joc pe CD!
- Mă bucur că ai înţeles.
- Şi eu mă bucur că până la urmă i-am cumpărat totuşi cartea!
- O lipseai de o lectură plăcută şi folositoare, eu ştiu ce ţi-am luat! E bine ca să citeşti doar ce-ţi recomandă o persoană care e în măsură să facă acest lucru, nu ce-ţi vine la îndemână! Şi acum, dacă vrei, hai să aranjăm pachetul. Apoi îi vei găsi un loc unde să stea neatins. Şi o să vezi ce bine o să-ţi prindă în ziua respectivă, când n-o să mai ai grija lui!

VIZITA

De ziua Sofiei, Monica începu să se pregătească

devreme. -Vreau să fiu sigură că voi fi la timp! îi explică mătuşii, deşi aceasta n-o întrebase nimic.
- Păi aşa cere buna-cuviinţă, îi răspunse mătuşa.
Punctualitatea era una dintre trăsăturile de bază ale familiei Jerea.
Multe discuţii fuseseră în decursul timpului cu Monica pe tema aceasta. „Punctualitatea e obligatorie în buna educaţie a unui om" îi tot spusese tatăl. Şi după cum se vedea, pisălogeala folosise. Iar acum, mătuşa îi mai dădu un sfat:
- Când eşti invitată undeva şi ţi se precizează ora, mai mult de cincisprezece minute, în plus sau în minus, nu-i frumos să ajungi!
- Mă voi încadra, răspunse Monica, uitându-se la ceas.
Pieptănată frumos şi îmbrăcată simplu, dar îngrijit, sclipind de
curăţenie, Monica ieşi nerăbdătoare pe uşă. Mătuşa o conduse până la poartă şi în drum tăie din grădină câteva fire de crizanteme, pe care i le dădu, spunându-i:
-1 le oferi Sofiei! întotdeauna un cadou se dă şi cu o floare, măcar. Şi cred că ai observat cum ţi le-am dat eu: cu codiţele în jos, aşa se oferă florile.
- Multe mai am de învăţat! zise Monica. îşi flutură apoi mâna în semn de la revedere şi-o porni la drum, uşoară ca o pasăre în zbor.

Ajunse destul de repede la casa Sofiei, pe care o recunoscu uşor după terasa cu ghirlande de frunze răsucite pe stâlpii ei, aşa cum îi spuseseră colegii.
Sofia, într-o rochie roz, care-i dădea puţină culoare feţei, îşi primea cu bucurie musafirii. Mulţumea pentru fiecare

dar, şi-l desfăcea imediat, manifestându-şi de fiecare dată aprecierea şi încântarea. O tânără angajată a casei o ajuta, luându-i apoi pachetele şi punând florile în vaze deja pregătite.
Salonul mare era plin cu lumini şi avea un aer de sărbătoare, iar acordurile de pian pluteau plăcut în încăperea deosebit de frumoasă. Tapetul de mătase verde-oliv, cu valoroasele tablouri în rame aurii, şemineul din marmură albă, cu superbul ceas de pe el, şi caseta filigranată de alături, canapelele albe şi măsuţele pe care puteai admira splendide vase sau lucruri de preţ, tot acest lux contrasta încântător cu roiala şi zarva elevilor... Sub aspect estetic contrasta şi cu masa pusă lateral, adusă special, dar pe care scânteiau, prin atracţia lor gastronomică, tot felul de bunătăţi şi specialităţi, sub formă de apetisante sendvişuri, pateuri de tot felul, prăjituri, care mai de care mai atrăgătoare, şi coşuleţe cu fructe ca rupte din rai.
Cei veniţi erau invitaţi să se servească, nefiindu-le pusă răbdarea la încercare. Din cele două teancuri de farfurii de unică folosinţă, aflate la capetele mesei, îşi lua fiecare câte una şi îşi punea în ea ce şi cât dorea. La fel procedau şi cu paharele, pe care le luau dintre stivele de alături, servindu-se fiecare cu sucurile naturale ce erau la discreţie. Apoi, cu farfuria, şerveţelul şi paharul se aşeza fiecare unde-i plăcea, pe o canapea sau pe una dintre pernele răspândite special pentru ei pe mocheta pufoasă. Tânăra angajată a casei veghea ca totul să decurgă bine şi să nu lipsească nimic.
Ceea ce o mira pe Monica, era faptul că nu o vedea pe mama Sofiei. Ea ştia că în asemenea cazuri, politeţea cerea ca mama ei să fi fost acolo, iar Sofia să-i fi prezentat pe fiecare coleg sau colegă în parte, pe

măsură ce venea, chiar dacă era pentru a nu ştiu câta oară, dar revederile sunt plăcute şi dumneaei trebuia să fi dat mâna cu fiecare, schimbând şi câteva cuvinte; apoi, în final se retrăgea. Mama ei însă era absentă!
>

Monica reveni la atmosfera din jur. îşi pusese şi ea câte ceva pe o farfurie şi se gândea unde să se aşeze. îşi alese un loc lângă fereastră, unde draperiile strânse în ciucuri de mătase îi amintea de acasă.
Gălăgioşi şi plini de vervă, dar cuminţi, (lipseau Mihai şi Ştefan), fără a pune mâna pe vreun lucru sau a deranja ceva, invitaţii mâncau, vorbeau, râdeau... Unii se trăseseră deja lângă un teanc de jocuri pe care avusese grijă Sofia să le aducă, fiind pregătiţi să-şi aleagă în momentul respectivjocul preferat.
Monica se simţea maibine decât îşi închipuise. Bineînţeles că nu uitase sfaturile mătuşii, pe care le ştia oricum: să fie cumpătată, adică să nu servească prea mult din ceva, oricât i-ar fi plăcut, să nu vorbească sau să râdă tare, ceea ce de fapt nici n-o caracteriza şi să nu povestească lucruri personale, căci nu se cuvenea şi nu era nici folositor, ceea ce desigur ea avea grijă să respecte.
Fetele se aşezaseră în mici grupuri, în funcţie de prietenii, şi pălăvrăgeau de zor. Lângă Monica luaseră loc două fete. Dar cum se aşeză şi Vera, fetele plecară sub un anume pretext, lucru pe care Monica îl sesiză. Vera părea absentă şi nu dădea niciun semn că o deranjase cumva plecarea fetelor. Cu ochii în farfurie, ea se gândea cu ce să-nceapă. Când, în sfârşit, hotărî că începutul era bine de făcut cu pateurile, îi spuse Monicăi:

- Nu-i frumos să vorbim cu gura plină!
- Sigur!! încuviinţă Monica.
Vera mânca tăcută, rotindu-şi ochii în jur, cu un spirit de cercetare şi analiză.
Monica, în timp ce-şi savura şi ea pe îndelete gustările, o observă din colţul ei pe Diana. Venise îmbrăcată luxos şi uşor machiată, doar atât cât să arate bine; era foarte atrăgătoare... Şi nu-şi găsea nicicum locul... Luase doar un pahar cu suc de portocale, din care gusta câte puţin, în timp ce, cu mişcări unduitoare, trecea încet de la un grup la altul, schimbând câteva vorbe cu fiecare, plină de bunătate şi zâmbet. Atrăgea atenţia tuturor!

Monica n-o scăpa din ochi, mai ales că o surprinsese cum îi arunca ocheade scurte lui Robert. Deci, ea lui Robert ţinea în mod special să-i atragă atenţia! „înseamnă că Dianei îi plac totuşi băieţii educaţi şi deştepţi!" îşi zise Monica, amuzată. Numai că Robert participa la o discuţie cu doi colegi, ce părea a fi destul de captivantă. Atenţia lor era împărţită între ceea ce discutau şi bunătăţile din farfurie, aşa că n-o prea vedeau pe Diana, sau poate că nici nu-i interesa, cum de felul lor erau nişte băieţi mai aşezaţi. Dar tocmai acest lucru părea că o incita pe Diana! Aşa că, în cele din urmă, ea se abătu şi pe la ei. Le spuse ceva amuzant, se părea, după felul cum feţele băieţilor se destinseră deodată, apoi ea se desprinse cu o uşoară graţie şi plecă. Fusese ca un abur, care lăsase doar o mireasmă în urma ei şi îşi atestase prezenţa. Găsise o cale să le atragă atenţia şi să se strecoare subtil în sufletul lor, fără a forţa nota şi fără a părea că asta făcea. Monica intuia că manevrele ei ţineau de rafinamentele seducţiei şi se întreba mirată unde

învăţase ea aşa ceva sau făceau parte doar din instinctele ei?! O observă apoi cum se duse, în sfârşit, să-şi ia şi ea ceva din gustările de pe masă. După care se opri în grupul de fete din imediata apropiere a grupului lui Robert. Se aşezase în aşa fel încât Robert să fie în raza ei vizuală şi să-i urmărească astfel mişcările fără ca el să-şi dea seama de acest lucru. Robert însă nu întorcea deloc capul spre ea şi nici băieţii cu care era el nu căutau să vorbească cu fetele de alături. Monica îi felicită în sinea ei:„Bravo, băieţi, că nu vă lăsaţi prinşi! Vă păstraţi astfel liniştea şi independenţa, cum v-ar spune mătuşa Elma! De altfel, nici nu ştiţi cât de înşelătoare e Diana!"
Monica văzu că Vera terminase între timp de mâncat şi o anumită melancolie se putea citi în ochii ei ca măslinele.
- La ce te gândeşti?! o întrebă, aplecându-se spre ea.
Vera ţâşni:
- Ce nedreptate pe lumea asta! Unii stau în case atât de frumoase şi au mereu toate bunătăţile posibile, iar alţii doar visează la astea, nu?
Monica, ce provenea şi ea dintr-o familie chiar bogată şi avea o casă frumoasă, nu răspunse nimic. Se gândi să schimbe vorba.
- Dar văd că Alicia n-a venit, este singura fată care lipseşte, ce-o fi cu ea?!

- Este prea săracă, este cea mai săracă şi n-a avut ce să aducă, de aceea n-a venit! răspunse Vera cu oarecare nedelicateţe, care-i displăcu Monicăi, chiar dacă poate era adevărat ce spunea.
Primul impuls a fost să riposteze, răspunzându-i ceva pe măsură, dar îşi aduse aminte de discuţia cu mătuşa Elma despre felul cum trebuie să contrazică pe cineva.

Aşa că, după câteva clipe de tăcere, i se opuse Verei cu fineţe:
-Tu care eşti colegă veche cu Alicia, cunoşti bine situaţia ei materială modestă, dar, uite, că în schimb are calităţi care nu pot fi ignorate. Mie îmi place de Alicia şi am înţeles că este cea mai bună elevă din clasă!
- Este o tocilară! răspunse Vera cu un uşor dispreţ.
Monica nu se lăsă şi continuă în acelaşi fel:
- Şi tu eşti o fată care înveţi bine, deci nu se poate să nu fi constatat până acum că, dacă nu repeţi, uiţi repede ce-ai învăţat! De aceea se şi spune că „repetarea e mama învăţăturii"! Tocilar eşti doar când repeţi ce nu înţelegi, ceea ce nu e cazul Aliciei.
Deodată, Vera a schimbat discuţia:
- Dar ţie care ţi se pare că-i cea mai drăguţă din clasă?
- Iulia! Are şi-un păr atât de lung şi de frumos!
- Părul o înfrumuseţează pe ea foarte mult, dacă şi l-ar tăia n-ar mai fi chiar aşa drăguţă! O să vedem asta când şi l-o tăia...
- Păi asta vrea să facă?!
Vera se aplecă puţin spre urechea ei:
- Asta am convins-o eu să facă! I-am spus că ar fi mai drăguţă dacă şi-ar tăia părul, şi cred că a crezut!
Vera chicoti scurt.
Monica încremeni. Apoi reacţiona mirată:
- Deci ai minţit-o! De ce?!
- Păi de ce să fie ea mai ceva decât noi celelalte?! Tu chiar n-ai spirit de dreptate!
- Bine, dar la ce ţi-ar folosi ţie sau altcuiva dacă Iulia ar fi mai puţin frumoasă!?
- Să nu mai fie atâţia ochi îndreptaţi spre ea! Şi apoi, e distractiv să vezi că poţi schimba aşa cum vrei nişte lucruri, nu? Am crezut că eşti mai simpatică, dar văd că

nu prea ştii să te amuzi!

Şi Vera îşi întoarse capul supărată. Apoi, brusc, îşi înfipse ochii ca două săgeţi în ochii Monicăi.
-Vezi, nu cumva să-i spui!
- Fii liniştită că nu-i spun, o asigură Monica.
Dar, în acelaşi timp, se gândea că-i va admira Iuliei părul cât de curând, convingând-o cât de frumos era!
„Vera este invidioasă şi rea", îşi zise Monica.
Recunoştea că şi ea simţea uneori invidie pe cei ale căror mame erau sănătoase, dar i se părea că invidia ei era justificată, pe când invidia Verei i se părea fără rost şi cu urmări neaşteptate pentru cel pe care îl viza. „Vera e invidioasă şi pe Iulia pentru părul ei frumos, şi pe Sofia pentru bogăţia ei, şi pe Alicia pentru că e prima la învăţătură! E invidioasă pe toţi cei care au sau fac mai mult decât ea" îşi zise Monica în continuare. Şi îi sunară deodată în minte cuvintele tatălui, când erau odată la o masă festivă şi discutau mai multe. El spusese atunci răspicat şi ca un om încercat de mai multe în viaţă: „Oamenii care sunt invidioşi, sunt foarte periculoşi! Este bine să-i ţii la distanţă, căci ori îţi fac un rău pe care nici nu ţi-l închipui, ori, pur şi simplu, te vorbesc pe la spate, agăţându-se de orice şi înjosindu-te, fără ca măcar să bănuieşti! Căci, pe de altă parte, ei pot fi drăguţi şi prietenoşi cu tine, dar sunt oameni răi, deşi ei nu se consideră aşa, îşi spun că sunt realişti şi drepţi."
Doamne, cât de rău îi părea Monicăi că stătea la şcoală lângă Vera! îi plăcuse că o informase la început de orice, dar uite că ea uşor discredita pe cineva dacă avea motive de invidie sau alte cauze.„Oare ce va spune şi despre mine?" se întrebă Monica, amintindu-şi de alte vorbe ale tatălui:„Cine azi ţi-l vorbeşte pe cutare, mâine

te va vorbi şi pe tine!"
Monica nici nu mai ştia ce să zică, nu se mai simţea deloc comod în prezenţa Verei! îi veni în ajutor însă hărmălaia care se iscă deodată: apăruse Alicia! Şi colegii o luaseră la zor de ce întârziase atât! Alicia, ignorând la început dojanele care i se adresau, îi înmâna Sofiei un dar, tot vorbindu-i ceva; după care, se întoarse către toţi şi se scuză pentru întârzierea ei,„ceea ce e foarte urât", se autocritică ea, dar, explică apoi, că lucrase un tablou cu aplicaţii, pentru camera Soficăi, şi, cum mama ei nu se simţea bine, nu se putuse apuca de lucru la timpul propus.

- Aşa este când eşti prea sărac, te străduieşti să arăţi ce ştii să faci, ca să acoperi ce nu ai, i se adresă iarăşi Vera, Monicăi.
Niciodată n-o văzuse aşa pe Vera. Ce era cu ea?!
- Dragă, dar Alicia n-avea de ce să se laude în felul acesta, eu chiar din prima zi, la ora de biologie, am auzit-o pe doamna că o felicita pentru cele două lucrări expuse, făcute cu talent, deci toţi cunosc deja ce ştie ea să facă, o apără din nou Monica.
- Aşa crezi tu, că n-o cunoşti!
Monica înţelegea că omul invidios, caută să interpreteze în mod urât chiar şi faptelor inofensive, convingându-se şi pe sine că are dreptate în ce simte şi spune. Şi se gândi să nu-i mai dea atenţie Verei în astfel de momente.
în acest timp, Sofia o conduse pe Alicia la masă, invitând-o să se servească cu ce dorea ea; şi se opriră puţin acolo, vorbind împreună. Pe urmă, Sofia începu să treacă pe la fiecare grup în parte, conversând cu invitaţii şi asigurându-se că se simţeau cu toţii bine. Monica

aprecia faptul că ea ştia să-şi întreţină musafirii, acordând atenţie oricui şi menţinând o atmosferă agreabilă. Profitând de faptul că Alicia rămăsese singură la masă, se ridică şi-i spuse Verei:
- Mi-ar face plăcere să o salut pe Alicia, scuză-mă, te rog.
Dar Alicia tocmai se desprinse de la masă şi se îndrepta acum către un grup de colege, unde văzuse că era o plăcută bună dispoziţie. Monica se duse acolo şi rămase cu ele.
Sucurile naturale, care erau din abundenţă, îi înviorară parcă pe toţi. Deveniseră plini de energie şi doritori dejoacă... Unii chiar voiau să iasă în grădină, unde ştiau că era un loc frumos amenajat pentru mişcare în aer liber.
Toţi începeau să organizeze diverse jocuri.
O parte preferau jocurile aduse de Sofia, alţii, voiau să meargă la masa de tenis sau la locul unde se putea juca popice, iar câţiva optau pentru jocuri de societate. Acestea din urmă o încântau şi pe Monica.
Mima, un joc în care fiecare mimează ceva anume, când îi vine rândul, iar ceilalţi îşi pun mintea la contribuţie ca să ghicească ce se

mimează, a provocat repede un spirit de veselie şi de adevărat amuzament. Era unul dintre jocurile preferate ale Monicăi.
Totuşi, după un timp, ea îşi aminti de un ultim sfat al mătuşii Elma: „într-o vizită, chiar de onomastică, nu se cade ca musafirii să stea prea mult, fără să le pese de oboseala gazdei".
- Eu aş vrea să plec. E destul timp de când am venit, le spuse ea amabil, celor cu care se juca. Le sugeră astfel

şi lor că de acum trebuiau să se gândească şi ei la lucrul acesta. Hotărâtă să facă ceea ce spusese, se îndreptă către Sofia, care era într-un grup alăturat:
- îmi cer scuze, Sofka, îi zise ea, apucând-o uşor de mână. Eu trebuie să plec, deja s-a făcut cam târziu. Mulţumesc pentru tot, a fost excepţional! îţi doresc încă o dată multă sănătate şi bucurie!
- Şi eu la fel! se auzi neaşteptat din spate vocea Verei, care venise după Monica.
Alicia, care chiar nu putea să stea prea mult, auzind hotărârea Monicăi, se decise şi ea imediat să plece:
- Staţi că o să merg şi eu, le zise Monicăi şi Verei, doar avem acelaşi drum până la un punct.
Şi explică încă o dată că mama ei nu se simţea bine şi nu voia s-o lase prea mult singură.
- îmi pare rău că nu mai staţi, îşi exprimă regretul Sofia, mai ales tu, Alicia, care ai ajuns mai târziu. Dar vă mulţumesc mult că aţi venit.
Şi le îmbrăţişa pe toate trei.
Monica era mulţumită în sinea ei că nu mergea numai cu Vera, iar totodată îi făcea plăcere că era şi Alicia.
îşi luară astfel la revedere de la cei prezenţi şi plecară toate trei.

PREȚUL SI FATA... INVIDIEI

j Î)

Drumul era pe bulevard, de-a lungul râului. Ar fi putut lua autobuzul, mai ales Vera şi Aiicia, care locuiau puţin mai departe, dar apusul de soare era atât de frumos, încât le făcea plăcere să meargă pe jos.
- Sofia e foarte bogată, de aceea îşi permite să cheme toată clasa la ea şi să servească atâtea bunătăţi, spuse brusc Vera, deschizând un subiect pe care spera că Aiicia cea săracă, l-ar fi aprobat şi-ar fi avut tot drumul

ce vorbi. Eu sunt nemulţumită de câtă nedreptate există pe lumea asta, adăugă ea, cu vădită ciudă.

Numai că Aiicia învăţase încă de mică, de la mama ei, să nu invidieze pe nimeni. Mama îi citise odată o istorioară, pe care Aiicia se gândi acum să le-o spună şi fetelor, Verei în mod special.

Era vorba despre două surori care semănau foarte mult şi cărora mama lor le făcuse câte o rochie diferită: uneia albă, celeilalte roşie. Cea cu rochia albă a tânjit la rochia roşie a surorii sale, care-i luase ochii cu culoarea ei de mac; i se păruse mai frumoasă şi a plâns. Cea cu rochie roşie, o fată mai inteligentă şi care observase că valorile morale şi spirituale contau până la urmă mai mult decât îmbrăcămintea, se gândi să facă schimb cu ea. Sigur că sora ei a acceptat. însă odată, mergând într-o vizită, toţi au admirat rochia albă, ca fiind deosebită. De rochia roşie n-au zis nimic. Şi fata care avea acum rochia roşie, a plâns iar, dorindu-şi în inima ei rochia albă înapoi...

La urmă, Aiicia a concluzionat:

- Aşa se întâmplă cu cei invidioşi, care nu se mulţumesc cu ce au. Mereu sunt nemulţumiţi de ceea ce văd la alţii.

Vera tăcu, parcă stânjenită.

Cum şi Monica tăcea, Aiicia continuă:

- Mama, după ce mi-a citit istorioara acesta, mi-a spus: „Tu, Aiicia, să priveşti întotdeauna la ce ai, nu la ce nu ai, fiindcă să ştii, fiecare om ar avea motive să dorească ceva din ce are altul, pentru că nimeni nu are totul. Şi inima omului e făcută în aşa fel încât, dacă nu-i pui stavilă, întotdeauna îşi va dori ceva. Dacă aş avea cutare lucru, îşi zice inima azi, dar mâine, după ce-l are, ar vrea deodată altceva, şi tot aşa. De aceea, nici oamenii bogaţi nu sunt fericiţi, şi pentru ei există lucruri

la care nu pot ajunge şi nu le pot avea."
- Chiar sunt lucruri pe care nu le pot avea cei bogaţi?! deschise gura Vera, cu înverşunare.
Aiicia se opri pe loc, privind-o drept în faţă:
- Păi, uită-te la Sofica! Ea s-a născut cu o deficienţă serioasă la inimă şi periodic trebuie să facă un anume tratament. Este în grija doctorului pe care-l are şi mama. Sofica nu poate fi supusă la efortul cerut de şcoală, ea nu va putea merge mai departe, la liceu. Deci, care este viitorul ei!?
Vera o privi încremenită. Parcă amuţise.
Se desprinseră din loc şi îşi continuară tăcute drumul. Ajungând în dreptul străzii pe care trebuia s-o ia Monica, s-au oprit puţin pentru a-şi lua rămas-bun. Apoi, Vera şi Aiicia au plecat mai departe, împreună...
„O mai avea Vera ceva de zis sau chiar a amuţit?"se întrebă Monica. Se gândi, apoi, ce motive putea avea oare Aiicia ca să fie chiar atât de mulţumită!? Mătuşa Elma probabil că ştia, se cunoşteau doar bine.
într-adevăr, mătuşa Elma ştia.
- Aiicia n-are tată, a murit când ea era micuţă, şi n-are nici avere, i-a răspuns prompt mătuşa. Vera, care o dispreţuieşte pe Aiicia pe la spate, pentru că e foarte săracă, în timp ce pe Sofia o invidiază că e foarte bogată, este bine că a aflat situaţia Sofiei! Dar, nu ştie încă ce

fel de bogăţie diferită de-a Sofiei are Alicia: în timp ce mama Sofiei este ocupată cu tot felul de treburi, pe care le cere o aşa casă cum au ei, mama Aliciei, deşi are un serviciu solicitant, de când era fata mică îşi făcea totuşi timp şi îi citea seara scurte istorioare sau povestiri şi vorbea cu ea, explicându-i tot felul de lucruri pe care

dorea ea să le ştie. A crescut-o astfel cu o hrană spirituală pe care mulţi alţii nu o au şi de-a cărei valoare nici nu-şi dau seama. Apoi, Alicia are multe: are o sănătate perfectă; are un talent deosebit la lucru manual, desen şi pictură, datorită cărora bucură deseori pe câte cineva cu lucrările pe care le face. Are şi o minte foarte bună, cu ajutorul căreia poate învăţa foarte bine şi chiar de acum ea se pregăteşte pentru o profesie bună. însă cel mai grozav lucru pentru ea este faptul că-/, *are pe Domnul Isus ca Domn al inimii ei.*
- Cum a înfăptuit asta?!
- Simplu. S-a hotărât să meargă pe calea lui Dumnezeu şi şi-a deschis inima pentru El! Şi cu acest Domn din inima ei, vorbeşte despre una sau alta, îi spune problemele şi nevoile pe care le are, îi cere sfat în unele situaţii şi întotdeauna are de la El răspuns într-un fel sau altul... Aşa că astea sunt„mulţumirile" Aliciei, de aceea nu este ea invidioasă.
- Eu sunt invidioasă, dar într-o măsură mică şi nepericuloasă. Sunt invidioasă, de exemplu, pentru că am mama atât de bolnavă!
- Invidia, fie că e într-o măsură mică sau mare, ea îi face rău în primul rând omului însuşi.
„într-adevăr, şi eu îmi fac rău când invidiez pe câte cineva care are mama sănătoasă, mă simt brusc răscolită, parcă mi se strânge deodată stomacul şi se împrăştie de acolo ceva otrăvitor", se gândi cu sinceritate Monica.
După câteva clipe de introspecţie şi o generalizare în funcţie de ea, trase concluzia:
- Atunci, nu prea există mulţi oameni care să nu simtă în inima lor invidie!
- Invidia este un sentiment obişnuit în inima omului, aş

spune că este cel mai răspândit păcat. Dar, cei ce-L au pe Domnul în inima lor au scăpat de ea sau măcar au puterea s-o învingă.

„Aşadar, e păcat! înseamnă că şi eu sunt atinsă de acest păcat, chiar dacă nu în acelaşi fel şi în aceeaşi măsură ca Vera", înţelese Monica.
Mătuşa Elma se ridică, împinsă de năvala unor amintiri. Se opri lângă fereastră şi privi departe, în timp, apoi spuse:
- Uite, eu n-am avut un salariu prea mare când eram la serviciu, pentru că aşa era situaţia, dar în loc să mă tot uit la alţii şi să măamărăsc, să mai fac astfel şi discuţii, cum se întâmplă, mă adresam Domnului pentru ce aveam nevoie şi El mă binecuvânta cu pricepere şi înţelepciune în folosirea banilor pe care-i aveam, iar când era cazul, îmi dădea puterea să-mi înfrâng dorinţe despre care El ştia (şi eu aflam abia mai târziu) că nu erau atât de necesare sau îmi dădea răbdare să aştept timpul potrivit pentru împlinirea lor. Şi astfel, pot spune că nu am dus lipsă de nimic!
Se întoarse spre Monica. O privi cu o duioşie caldă şi-i zise din suflet:
- Nici tu, Monica, să nu tânjeşti vreodată după ce au alţii, iar tu nu poţi avea! Vei fi mult mai liniştită, încercând să te bucuri de ceea ce ai, căutând să te foloseşti de acestea cât mai frumos şi mai iscusit. în felul acesta, vei fi scutită de multe suferinţe şi amărăciuni ascunse, pe care le au, de obicei, invidioşii, cu toate răutăţile ce decurg din aceste simţăminte. Invidia este foarte urâtă şi periculoasă, draga mea!

Monica se lăsă în voia unei dezbateri ce se porni în mintea ei. Şi zise după un timp:

- îmi dau seama că pricina invidiei stă în gândirea superficială. Căci, în fond, de ce invidiezi un om? îl invidiezi pentru ceea ce n-ai tu, dar nu ştii, de fapt, ce nevoi are şi el, nevoi pe care tu poate nu le simţi pentru tine sau măcar nu în aceeaşi măsură. Nu poţi să vezi toate laturile ascunse ale vieţii unui om, ca să te poţi compara cu el.

- Surprinzător de adânc ai gândit! spuse mătuşa mirată.

- Dar, spune-mi mătuşă, continuă Monica, în Biblie ce se spune despre invidie?!

- în Biblie se numeşte pizmă. Şi e foarte condamnată, căci pizma are consecinţe grave. Ea naşte răutate... Despre ea scrie: *Acolo unde este pizmă şi duh de ceartă, este tulburare şi tot felul de fapte rele...* Uneori, nici

nu ştii că tulburările şi faptele rele dintr-o familie sau dintr-un colectiv au la bază o pizmă ascunsă, iar consecinţele îl afectează şi pe cel care pizmuieşte, nu numai pe cel cu care are de-a face, fiindcă *pizma este putrezirea oaselor,* cum spune înţeleptul Solomon.

- Cum să afle şi Vera toate astea?

- Fii sigură că i-a spus destul Alicia după ce v-aţi despărţit! Alicia este foarte directă şi curajoasă în arătarea adevărului, fără să fie ţâfnoasă şi dezagreabiă, ai văzut doar! I-o fi dat şi soluţia!

Mătuşa o privi zâmbitoare:

- Mâine, la biserică, cine ştie, poate o fi şi Vera!...

Monica se miră în sinea ei.

„O fi?... N-o fi?" se întrebă îndoielnică. în ce-o privea, ea

nu mersese până acum cu mătuşa Elma la biserică. în familia ei nici nu se obişnuise mersul la vreo biserică, doar uneori de sărbători.
Mătuşa se îndreptă spre frigider ca să-şi ia o mică gustare pentru masa de seară, căci Monica nu mai simţea nevoia să mănânce. Aşezându-se la masă o întrebă:
- Acum, spune-mi şi tu mie cum a fost la ziua Sofiei?
Statură mult de vorbă în seara aceasta. Monica îi povesti despre colegi şi tot ce fusese, dar, mai ales, discutară despre cum putea fi ajutată Sofia!
- Şi cei bogaţi au nevoie de ajutor în câte ceva, totul e să vedem şi să ne dăm seama de acest lucru, spuse mătuşa, la urmă, ridicându-se pentru culcare.
GLUMA PROASTĂ — GLUMA BUNĂ
Mătuşii Elma îi plăcea foarte mult ca Monica să-i povestească întâmplări de-ale ei şi de pe la şcoală. Iar Monicăi îi plăcea la fel de mult să i le spună, să afle punctele de vedere ale mătuşii şi să le comenteze.
- Aproape nu e zi, mătuşă, în care să nu aflu sau să învăţ ceva nou! zise cu multă apreciere Monica.
-Asta săînsemne„lumina"din visul tău?! îi sugeră mătuşa Elma.
Monica se gândi... Chiar că avea senzaţia unei lumini care se deschidea tot mai mult în jurul ei, ca petalele unei flori, în mijlocul căreia se afla ea...
- Cred că asta e! zise ea, fascinată.
Zilele treceau astfel mai uşor şi erau plăcute. Doar uneori inima Monicăi se mai strângea de grijă pentru mama ei. Dar mătuşa, când o simţea astfel, reuşea s-o liniştească pentru un oarecare timp.
- Răul se află imediat, îi spunea cu subînţeles. Dacă n-am primit nimic până acum, înseamnă că mama ta îşi

vede de tratament şi de sănătate!

Monica se mai înviora când o auzea spunând astfel, şi atunci chiar avea chef de joacă! „Ce înseamnă vârsta asta, îşi spunea mătuşa: când eşti trist, când eşti vesel!"

într-o zi, văzând că mătuşa voia să plece după nişte cumpărături, Monicăi îi veni ideea să-i prindă de jachetă un fluture artificial, pe care îl primise de la o colegă în schimbul unui semn de carte. Era un fluture mare şi frumos, modelat din sârmă subţire, acoperită cu voal.

Când mătuşa Elma trecu în hol să se îmbrace, Monica veni şi ea„să-şi caute ceva" prin buzunarele pardesiului. Găsi momentul şi îi prinse uşurel fluturele de umărul jachetei, spre spate. Se duse apoi repede la fereastra sufrageriei, ca să se uite după dumneaei şi să vadă cum arăta.

Mătuşa Elma mergea dreaptă, cu capul sus, fără să ştie că-i fâlfâia un fluture pe spate, şi Monica se amuză grozav!

Pe drum, mătuşii Elma i se păru că unii trecători întorceau capul. îşi scoase o oglinjoară, pe care o avea prin geantă, îşi cercetă faţa, părul, dar nu văzu nimic în neregulă. Se uită apoi la îmbrăcăminte, de jur împrejur, dar, de asemenea, nu văzu nimic. Poate că persoanele acelea o cunoşteau de undeva, îşi zise cu nedumerire.

Când să traverseze spre market, la stop, se întâlni cu mama unei foste eleve.

- Doamna Elma, ce plăcere să vă văd! Dar de ce aveţi fluturele acela pe umăr!?

Mătuşa Elma se uită peste umăr, unde privea femeia. Şi nu mică i-a fost mirarea când a văzut fluturele.

- Vai, am mers aşa tot drumul! spuse, jenată. Acum înţeleg de ce unii trecători se uitau cam lung! Asta numai

nepoata mea, Monica, mi-a făcut-o! Bine că v-am întâlnit, altfel mă făceam de râs în continuare.
La întoarcere, mătuşa Elma se gândea ce să-i spună Monicăi. O înţelegea, voise şi ea să se mai veselească, dar parcă nici nu putea lăsa lucrurile aşa.
Se hotărî totuşi să n-o certe. Trebuia să găsească altceva!
Acasă, dând cu ochii de pardesiul Monicăi în cuierul de la intrare, îi prinse fluturele la poală, mai în spate.„Dacă-l va vedea mâine dimineaţă, bine, dacă nu, se va mai distra şi ea încă un pic", îşi zise mătuşa.
Monica văzu că mătuşa nu făcea nicio aluzie la gluma ei. Dar nici fluturele nu mai era.„Probabil că i-a căzut pe stradă", îşi spuse, părându-i rău de fluture.
Dimineaţa la şapte, când pleca ea la şcoală, afară era încă întuneric şi cum căutau să facă economie la energia electrică, se îmbrăca în hol la lumina care venea de pe unde trebăluia mătuşa. Aşa că a doua zi dimineaţa, când se îmbrăcă, n-a văzut fluturele.

Pe drum, câteva fete necunoscute au depăşit-o şi-au întors capul râzând către ea. Apoi au continuat să râdă între ele.
„Ce-or avea fetele astea?" se întrebă Monica.
Imediat, au depăşit-o în mod voit şi nişte băieţi, care, trecând pe lângă ea au comentat cu veselie:
- Măi, ce modernă e fata asta! Aşa se poartă acum?
- Ce-aveţi?!! se supără Monica
O fată din clasa ei, o strigă din urmă, rugând-o s-o aştepte. Când se apropie, aceasta o întrebă cu un zâmbet larg până la urechi:
- Aşa se poartă fluturii ăştia, la poala hainei?
Monica se uită împrejurul ei şi dădu cu ochii de fluture.

Se simţi puţin jenată, dar se şi amuză!
- Mătuşa mi-a făcut-o! zise ea, râzând.
Dintr-odată, şi-a dat seama că gluma aceasta nu fusese totuşi dintre cele mai bune, cu mătuşa Elma.Jn ce situaţie jenantă probabil că am pus-o", înţelese ea. Drept pentru care, de cum ajunse acasă, îi ceru scuze.
-Te rog, mătuşă, să mă scuzi pentru gluma de ieri cu fluturele. Cred că te-am pus într-o situaţie foarte neplăcută!
- într-adevăr! Numai că eu ţi-am înţeles cheful de joacă şi-am intrat în jocul tău, gândindu-mă că în felul acesta vei înţelege, poate, şi ce trebuie.
- După cum am şi înţeles.
Şi îşi povestiră, apoi, una alteia cum fusese...
- Glumele sunt binevenite dacă sunt glume bune! îi zise după aceea mătuşa.
-Adică!?
- Adică, să amuze şi să descreţească frunţile, fără să supere sau să deranjeze cu ceva...
-în cazul acesta, glumele noastre n-au fost prea bune, nu?
- Cam aşa! Dar cu ocazia aceasta, tu ai învăţat cum nu trebuie să fie o glumă!
- Mereu mă mai luminez cu câte ceva, mătuşă, zise Monica, sărutând-o pe ambii obraji.

VESTI DE ACASĂ. ..

în timp ce îşi beau laptele călduţ înainte de culcare, Monica îşi exprimă mulţumirea pentru cât de plăcut le era împreună...
Mătuşa îşi aminti de vestea pe care o primise de dimineaţă în legătură cu vizita unei vechi prietene, şi avu un zâmbet de bucurie.

- Să vezi ce plăcut va fi când va veni şi Linna!
- Linna?! se miră ea, privind-o cu ochi întrebători.
- E o persoană foarte agreabilă, o veche prietenă de-a mea, tot învăţătoare, dar ceva mai în vârstă. Are un suflet bogat!... Mi-a scris săptămâna trecută că fusese internată în spital pentru o congestie pulmonară, iar eu i-am răspuns imediat, invitând-o aici pentru câteva zile, ca să se mai refacă şi să stea liniştită, căci la ea acasă ştiu că nu prea poate face lucrul acesta. Şi astăzi am primit o telegramă de la ea, cu răspunsul că va veni în acest weekend.
- Mă bucur! Abia aştept s-o cunosc!
- Va trebui să fac unele mici pregătiri şi amenajări în vederea acestei vizite. Mâine voi fi puţin mai ocupată, dar pe tine nu vreau să te afecteze, tu să-ţi vezi de-ale tale!
- Ba, mâine, după ce voi veni de la şcoală, am să te ajut şi eu cu ce va fi nevoie, spuse cu hotărâre Monica.
- Dacă tu aşa vrei şi crezi că lecţiile îţi vor permite, ce să mai zid?
- Ştiu că mâine n-o să am prea multe lecţii şi-o să te pot ajuta.
A doua zi însă, Monica n-o găsi pe mătuşa Elma făcând treabă, cum se aşteptase. Dumneaei stătea la masa din bucătărie cu ochii

într-o scrisoare... Abia după câteva secunde ridică privirea şi-i răspunse Monicăi la salut. Monica, apropiindu-se, recunoscu imediat scrisul tatălui ei. Faţa serioasă şi gravă a mătuşii făcu să i se strângă deodată stomacul şi tot sângele îi îngheţă...
- E vorba de bunicu-mare! o lămuri imediat mătuşa, dându-şi seama de emoţia şi temerile ei.

- Ce-a păţit?!!
Mătuşa reluă scrisoarea, citind-o cu voce tare de la început: „Vă anunţ că acum patru zile a încetat din viaţă bunicul. A murit din pricina spaimei produsă de prezenţa băiatului de vizavi, care s-a urcat într-un plop din faţa camerei bunicului, seara, când acesta se plimba pe verandă. Băiatul a căzut, căci s-a rupt craca de care se agăţase, iar bunicul s-a speriat foarte rău! A ţipat şi a căzut apoi fără cunoştinţă... Cum eram la etaj, am auzit şi-am alergat la el. Văzând cum era, am încercat să-i fac respiraţie artificială, dar nu-şi revenea, şi atunci am sunat la Salvare. Până să vină, m-am dus iar pe terasă la el, căci, după câte ştiu, în astfel de cazuri omul nu trebuie mişcat, ci doar ridicat puţin capul şi partea superioară a corpului. Fiind pe terasă, am auzit nişte gemete înfundate venind din curte. M-am uitat şi am zărit pe cineva ghemuit jos. Când am ajuns acolo, am dat de... Sorin. Aşa am aflat ce se întâmplase. Iar el era cu ambele picioare fracturate... Am aflat şi motivul pentru care făcuse acest lucru: curiozitatea ce-l măcina de ani de zile în privinţa casei noastre, din cauza luminii pe care o vedea mereu aprinsă în partea dinspre plopi, precum şi mişcarea pe care o observa pe terasă, când ieşea bunicul seara. E vai de el acum! Va trebui să treacă ceva timp până să i se vindece fracturile. Interesant însă că niciun vecin n-a auzit sau cel puţin nimeni n-a ieşit! Dar cu siguranţă că o să se afle. Deocamdată, când Salvarea venită pentru bunicul l-a luat în cele din urmă pe Sorin, am rugat echipa medicală să treacă întâi pe la el pe acasă, ca să afle părinţii de starea lui. Nu ştiu ce le-o fi spus el părinţilor şi ce explicaţii le-o fi dat.
Corpul neînsufleţit al bunicului l-am transportat cu

maşina mea până în locurile lui natale, iar la ceremonia de înmormântare au participat toate rudele sale.

Casa e foarte goală acum! El mai făcea ordine pe aici, pregăteam împreună seara câte ceva de-ale mâncării, iar în timpul prânzului mă repezeam şi luam masa cu el. Trebuie să ştii mătuşă că bunicul zilnic citea în Biblie, se informa şi... trăia ceea ce citea. Ştiu că desprinderea lui de viaţă l-a găsit cu sufletul liniştit şi împăcat...
Acum am rămas doar cu Corbea. O dată pe săptămână, ca de obicei, vine femeia pentru curăţenie. Doar ea îmi mai deschide uşa pentru un timp.
Te rog, Monica, să-ţi vezi de învăţătură şi de treburile tale, cu toată speranţa că vom fi iar împreună! Mama e încă internată, aşa cum ştiţi.
Acum închei, căci e târziu şi mâine va trebui să fiu devreme la serviciu, ca să-mi fac ordine în lucrările care s-au adunat în aceste patru zile cât am lipsit.
Vă doresc numai bine şi sper să ne revedem curând!"
- Aşa să fie! spuse mătuşa, împăturind scrisoarea.
- Ce rău îmi pare de bunicu-mare!! se tângui Monica. Cum a putut face Sorin aşa ceva??! Aproape că nu înţeleg.
- Parcă mi-e greu şi mie să cred! Era el cam curios şi doritor să afle secretele voastre, iar uneori mai uita să şi salute, dar chiar să fi fost atât de îndrăzneţ şi fără ruşine, încât să se strecoare în curtea unui vecin ca un hoţ?!
- M-a întrebat el, odată, dacă învăţam în camera dinspre plopi, căci vedea acolo lumină, şi-a comentat puţin pe seama asta, îşi aminti în mod semnificativ Monica.
- Era curios să ştie ce se întâmpla în casa voastră, căci el simţea că era ceva acolo, dar de aici şi până să intre ca un hoţ în curte, să se mai şi caţere în pom, ca să

urmărească ce era în casă, e cale lungă...
- Chiar că m-a dezamăgit Sorin!
- Mulţi te vor mai dezamăgi în viaţă, draga mea, dacă nu vei fi mai rezervată până îi vei cunoaşte mai bine. Să nu-mi spună mie cineva că inima nu poate fi strunită. Nu te îndrăgosteşti, dacă nu vrei...
Monica tresări la ultimele cuvinte.„Deci mătuşa ştie!"îşi zise, jenată.

- îndrăgostitul e vraja pentru ceea ce vezi şi-ţi imaginezi că este, continuă dumneaei, dar mai poate fi şi altceva, ce nu vezi...
Chiar că Monica nu voia să discute subiectul acesta acum, mai ales că şi alte gânduri o copleşiseră deodată,
- Dar oare, de ce despre mama nu scrie amănunte!? întrebă ea, cu o îngrijorare crescândă; înseamnă că mama nu e bine!
- Dar nici mai rău nu este! o contracara liniştitor mătuşa.
Monica o privi cu luare-aminte, ca să vadă dacă o spunea cu convingere.
- Aşa este cum îţi spun, întări mătuşa, care-i ghicise simţămintele, într-o zi, o să aflăm şi de ce nu ne-a scris amănunte, şi atunci o să-ţi pară rău că te-ai agitat acum. Uite, în scrisoarea pe care i-o voi trimite, cu condoleanţele de rigoare, îi voi cere şi acest lucru.
Monica se linişti întrucâtva şi gândurile ei se îndreptară iar către bunicul:
- Era drăguţ bunicu-mare, zise ea cu duioşie. Mereu uita unde-şi punea cutare sau cutare lucru, dar formulele chimice nu le uita niciodată; şi-avea o grămadă de amintiri în mintea sa, din copilărie sau tinereţe, pe care îmi plăcea să le ascult...
- Acestea sunt festele pe care le joacă memoria

bătrânilor, ei ţin minte lucruri de demult, dar le scapă sau le confundă pe cele care sunt mai de curând.
Tăcură amândouă, gândindu-se la bătrânelul învăţat şi muncitor în meseria pe care o avusese, dar fără folos, din cauza „închisorii" ce şi-o alesese.
Monica, având în ea şi un spirit practic, de care încă nu era conştientă, întrerupse tăcerea lor, cu logica cea mai realistă pe care o putea avea în acel moment:
- Acum se va mai linişti şi tata, într-un fel, căci va scăpa de teama ce-o avea ca nu cumva să se afle de bunicu-mare sau să ne sară odată casa în aer cu experienţele pe care le tot făcea.
- Aşa e! Dar să ştii că bunicul era totuşi foarte atent la cum lucra, pe el îl speriase incendiul ce-l provocase atunci după mutare. Nu-l uitase şi mi-a vorbit despre el. Temerea tatălui tău în privinţa aceasta n-ar fi

fost atât de mare dacă ar fi luat seama mai bine la grija cu care lucra el acum. Dar adevărul e că nu mai putea avea încredere.
- Toţi ne temeam din punctul acesta de vedere!
- Oricum, mie îmi pare rău că i-a fost grăbită moartea, şi încă într-un mod atât de stupid! Atunci când medicul a venit la mama ta, l-a consultat şi pe el şi l-a găsit cu inima foarte slăbită.
- Deci inima lui era „pregătită" pentru eşec!
- Să ne bucurăm că„eşecul", cum îi spui tu, l-a găsit cu sufletul liniştit şi împăcat.
- într-adevăr! Aş vrea să-i păstrăm o amintire plăcută bunicului-mare, am să alcătuiesc pentru el un „dosar" cu amintiri când voi merge acasă.
Câteva lacrimi apărură deodată pe obrajii Monicăi, Mătuşa Elma nu voia s-o lase pradă acestor simţăminte,

care uşor ar fi putut-o deprima.
- Ei, viaţa merge înainte, spuse dumneaei ridicându-se. Dezbracă-te acum, Monicuţo, şi vino la masă, draga mea! Nu uita că vom avea un musafir, iar tu mi-ai promis că mă vei ajuta.
- Sigur! zise Monica, ştergându-şi lacrimile. Şi adăugă pentru sine: într-adevăr, viaţa merge înainte!...

MUSAFIRUL MULT AŞTEPTAT

Venirea doamnei Linna a adus un aer nou în casa lor. Bineînţeles că în prima seară, dumneaei puse întrebări legate de bunicul. Aflase de cele întâmplate cu ocazia prezentării Monicăi şi, cum nu mai constituia pentru nimeni un secret, vorbiră îndelung despre acesta. Mai ales că Monicăi îi făcea plăcere să-şi amintească unele lucruri despre bunicu-mare şi să le povestească...
Ce nu putuse însă înţelege doamna Linna era cum de omul acela putuse să stea atâţia ani aşa izolat şi ascuns!?
- Frica, dragă, frica îi dă omului, uneori, puteri supranaturale! o lămuri mătuşa Elma. Gândeşte-te că el a lucrat în laboratoarele naziste. Şi ştii doar cum Justiţia internaţională i-a urmărit continuu pe cei ce-au deservit în vreun fel regimul lui Hitler!
- Dar cum de-a reuşit totuşi să revină în ţară?
- în vara anului 1945, după încheierea războiului, pentru că, pe de o parte, socrii lui muriseră când Berlinul fusese bombardat de americani şi englezi, iar pe de altă parte, aflase că milioane de evrei, şi nu numai, fuseseră omorâţi în mare parte cu substanţele produse de laboratoarele germane, şi-a luat imediat soţia însărcinată şi, cu ceva bani, a reuşit să treacă graniţele, clandestin.
- Dar în Germania, de fapt, de ce plecase?
- Plecase cu ani în urmă pentru studii. Avea o familie

bogată care-şi permitea să-l ţină la Universitatea din Berlin. Când a început războiul, de-acum el se afla în prag de licenţă. Deja îşi găsise de lucru într-un

laborator pentru specializare, unde a şi vrut să rămână, pentru că tocmai se căsătorise cu fiica unor români stabiliţi acolo.
- Şi de atunci, din '45 când a revenit în ţară, el a stat aşa clandestin?! Nici nu pot să-mi închipui!
- Aşa a stat! Soţia lui a reuşit ceva mai târziu să se angajeze şi a ţinut casa, iar el se ocupa de gospodărie şi de băiatul lor, pe care l-au avut imediat după ce au venit.
- Tatăl doamnei Jerea, înţeleg. Şi unde e el acum?
- Ambii ei părinţi au dispărut într-un accident puţin înainte ca bătrânul să rămână văduv.
- Şi nimeni deci, în tot acest timp, nu l-a trădat pe bunicul!...
- N-au ştiut despre el decât neamurile, şi acestea, într-adevăr, nu l-au trădat. Spuneau că el nu avea nicio vină că lucrase într-un laborator nazist, ci împrejurările vieţii făcuseră ca el să fi fost atunci acolo, prins într-o activitate a cărei semnificaţie, de fapt, nici n-o cunoscuse.
- Şi aşa era, n-o cunoscuse?
- El aşa spunea, că nu realizase atunci ce se întâmpla, era pur şi simplu un executant. Dar îl urmărea gândul că fusese unul dintre cei care contribuiseră la moartea atâtor oameni!
- Şi nevinovat fiind, totuşi se temea?
- Se temea, zicea că nimeni nu l-ar fi crezut. Făcuse chiar o psihoză din cauza asta: i se părea că vedea în stradă umbrele celor care, în mintea lui, îl căutau sau se trezea uneori noaptea din somn foarte agitat şi

transpirat... Avea o teamă obsedantă, care-i dădea puterea să stea ascuns. Spunea că de vreme ce oricum ar fi fost trimis la închisoare, de ce să n-o fi făcut-o la el acasă?
- Simpatic mod de-a pune problema! Dar au trecut totuşi nişte zeci de ani!
- Uite că nu şi-a schimbat niciodată modul de viaţă. A susţinut mereu că istoria nu se uită şi că oricând putea fi hărţuit într-un proces.
- Şi până la urmă, a făcut închisoare pe viaţă, cum s-ar spune!
- Da, săracul. E ca şi când s-a pedepsit singur! Căci i s-au adunat în felul acesta mai mulţi ani„de închisoare", decât dacă ar fi fost judecat şi condamnat de Justiţie.

- Plus tensiunea permanentă în care trăia, plus viaţa dusă între patru pereţi...
- El se obişnuise în acest fel, pentru că-şi găsea mereu ocupaţii. Era un om foarte activ, iar soţia sa lua viaţa aşa cum era.
- Şi după ce a rămas văduv, a ajuns în familia Monicăi! Domnul Jerea a fost de acord să-l ia?!
- O, da! L-au luat pe bătrân şi l-au protejat cum au putut mai bine, încât acesta să se simtă în siguranţă. Chiar mai mult de-atât: şi-au părăsit locurile în care trăiseră şi în care îşi făcuseră un rost, pentru că multele cunoştinţe de acolo nu i-ar fi putut asigura bătrânului o protecţie totală, deşi mutarea nu le-a fost deloc simplă.
- Şi totuşi au făcut-o! se miră doamna Linna.
Monica nu ştiuse chiar toate aceste amănunte, acum le aflase şi ea. Nici nu mai avea grai să întrebe ceva... De

altfel, se simţea foarte obosită şi copleşită de cât vorbise şi câte aflase...
Mătuşa o văzu căscând... Hotărî atunci, cu acordul general, „retragerea tuturor pentru odihnă".
Cu aceste discuţii se încheiase seara.

AMINTIREA SECRETĂ
A DOAMNEI LINNA

în zilele următoare, niciuna nu mai reveni asupra subiectului despre bunicul, decât tangenţial. Aveau încă atâtea altele de discutat, şi serile erau nemaipomenite când se aşezau toate trei la vorbă, în jurul porumbilor fierţi sau a seminţelor de dovleac prăjite; iar doamna Linna era plină de povestiri şi avea un mare har în a le spune...
După-amiezele,când mătuşa Elma era ocupată cu cineştiece,doam-na Linna se retrăgea singură la poarta din spate a casei. Şi, stând acolo pe o buturugă, înfăşurată în şalul ei gros, privea gânditoare micul câmp de un verde veşted, care se întindea până nu prea departe, preţ de vreo şapte străzi. Uneori avea pe chip un zâmbet discret, alteori o uşoară încruntare... Când se întorcea, păstra încă pe figură ceva din aerul visător ce-l avusese stând acolo, în pragul porţii...
Monica îi observă acest obicei şi, neînţelegând de ce doamna Linna nu se relaxa mai bine în frumoasa lor grădină, mai ales că trandafirii şi crizantemele n-aveau să mai ţină mult, îi spuse acest lucru mătuşii, cu felul ei curios şi întrebător.
- Când am s-o văd acolo, am s-o întreb de ce preferă locul acela! îi răspunse simplu, mătuşa.
Monica ajunsese să o cam pândească pe doamna Linna. Şi, într-o zi, o rugă pe mătuşa Elma să vină repede la poarta din spate. Iar mătuşa se conformă

imediat, escortată bineînţeles de Monica, ce se ţinu ca umbra.

- Se pare, Linna, că acesta e locul în care te simţi cel mai bine! o luă mătuşa pe neaşteptate.
- O, da! răspunse doamna Linna, după o mică tresărire. Puţine lucruri mi-au rămas din copilărie atât de viu întipărite în minte, ca acel câmp din faţa casei noastre, care semăna foarte mult cu acesta!
- Ei, şi ce amintiri ai aşa legate de el? Doamna Linna începu să povestească:
- îmi plăcea să trec câmpul în partea cealaltă şi să privesc în timpul acesta cerul, care acolo părea mai înalt, mai cuprinzător. Aveam o senzaţie de spaţiu, de eliberare şi de bine, pe care o desăvârşea adierea specifică a câmpului, cu miresmele pe care le aducea cu sine... Plantaţia de porumb, care acoperea vara câmpul, ascundea în ea tot felul de floricele crescute de la Dumnezeu, nimeni nu le plantase. Şi deşi aveau o mare valoare farmaceutică, putându-se fabrica din ele diferite medicamente, atunci nu le lua nimeni în seamă, căci era timp de război... Uite că povestea bunicului a făcut să-mi aduc şi eu aminte de acel timp. Pentru mine însă, floricelele acestea aveau în ele o anume chemare tainică, ce făcea să mă opresc şi să le privesc. Parcă văd păpădia galbenă cu pufuleţul ei care plutea în văzduh, rochiţa-rândunicii cu fustiţele sale albe şi înşirate pe tulpiniţele-i înfrunzite de pe pământ, miţişorul cu floricelele lui mici lucioase şi galbene, cicoarea ca cerul şi muşeţelul cu mijlocul ca mierea şi multele petale, albe şi subţiri... Numai că în această lume de discretă frumuseţe, s-a întâmplat ceva urât şi inuman, când cel de al Doilea Război Mondial abia se încheiase pe frontul

de est: mai mulţi soldaţi de-ai noştri s-au confruntat acolo îngrozitor cu doi soldaţi germani, pe care-i prinseseră în retragerea armatei lor învinse...
- Dar ce căuta armata germană, sau a nemţilor, cum li se mai spune, prin ţara noastră!? se mira Monica.
- Frontul de est se desfăşurase în Rusia. Iar acum, ruşii victorioşi împingeau o parte a armatei germane învinse spre Berlin, capitala Germaniei, trecând, în primul rând, prin ţara noastră.
- Păi dacă războiul pe frontul din est se terminase, de ce s-au mai luptat românii noştri cu cei doi nemţi, ce realizau cu asta?!

- Erau răzbunările absurde de după război, între oameni care nici nu se cunoşteau!...
Mătuşa Elma interveni:
- Aşa cum se întâmplă în toate războaiele, de fapt: guvernele se implică vrând, nevrând, în confruntări armate, iar oamenii acestor armate, luaţi din căminele şi de la rostul lor, se năpustesc unii asupra altora să se ucidă; şi apoi încă mai continuă să se urască, deşi, cum a spus Linna, nici nu se cunosc!
- Şi seamănă atât de mult unii cu alţii, completă doamna Linna, căci toţi au griji şi doruri, sunt trişti şi au temeri, suferă cât pot..., şi totuşi se urăsc de moarte!
- Acest lucru se întâmplă pentru că războiul schimbă modul în care sunt privite relaţiile dintre oameni, schimbă optica umană, cum se spune! lămuri mătuşa.
- Deci, tocmai pentru că li se schimbase „optica umană", reluă doamna Linna, soldaţii noştri au prins în acel câmp de porumbi doi nemţi, după cum am spus, desprinşi de armata lor în retragere. Aceştia nu doreau altceva decât să ajungă mai curând la casele lor! Numai că speranţa

aceasta li s-a spulberat, când s-au văzut nevoiţi să se apere cu armele.
- Zici că armata lor se retrăgea, deci oricum se întorceau la casele lor, atunci de ce aceştia s-au mai desprins?!
- Soldaţii din armată nu se întorceau la casele lor. Hitler, cu toate că armata lui era extenuată, fiindcă de patru ani o ţinea în campanii de cuceriri ca să stăpânească Europa, nu ceda. De aceea, avea să se deschidă un front de vest, în vestul Europei, unde urma ca germanii lui să se lupte cu americanii şi cu englezii. Mulţi germani însă îşi dăduseră seama că sorţii lor de izbândă erau pierduţi şi că nu mai avea niciun sens continuarea luptelor. Aşa că, extenuaţi şi amărâţi cum erau după patru ani de război, voiau să se întoarcă la casele lor...
- Iar soldaţii noştri s-au repezit să-i răpună pe cei doi, deşi nu mai erau pe front!! se miră şi mătuşa Elma.
- Mai târziu, am aflat că aceasta fusese dispoziţia lui Stalin: „Să fie omorât orice neamţ întâlnit în cale!"Făcea parte din răzbunarea sa pen-

tru trădarea lui Hitler, căci acesta încălcase înţelegerea de neagresiune teritorială pe care o făcuse cu el şi invadase Rusia prin surprindere. Aşa că ruşii îi împingeau acum pe nemţi pentru mai multe motive: să-i ducă mai departe de hotarele lor, să ocupe totodată ţările pe unde treceau sub pretext că „le eliberau de nemţi" şi, în sfârşit, să se răzbune pe ei distrugând Berlinul, cum au şi făcut. Când au ajuns acolo, au provocat lupte de stradă, care au dus la moartea a încă zeci de mii de oameni, fără rost...
- Dar spune ce-a fost cu cei doi nemţi...
- Deci, lupta cu ei s-a dus pe câmpul din faţa casei noastre. La noi, atunci, se adăpostea un neamţ, domnul

Reindbold, care făcea parte din naţionalităţile conlocuitoare ale ţării. El nu fusese mobilizat pe front, dar când ruşii ne-au ocupat ţara îl luaseră prizonier din casa lui, împreună cu doi copii ai săi, de cincisprezece şi şaisprezece ani. Cauza acestei arestări fusese nu doar faptul că era de naţionalitate germană, deci considerat automat „duşman", ci şi pentru faptul că avea o mică fabrică de pălării, chiarîn incinta casei sale. Pentru comunişti, cum erau ruşii, ca să ai un atelier propriu, cu lucrători angajaţi, însemna că erai „exploatator", adică profitor a muncii altora, ceea ce ţinea de regimul capitalist. Cum unul dintre principiile fundamentale ale regimului comunist era desfiinţarea proprietăţii private, acestor oameni li se luau averile şi erau duşi în închisori, dacă se opuneau. Cât despre germanii arestaţi, urma ca aceştia să fie deportaţi în Siberia. Domnul Reindbold însă nu ştia unde se aflau cei doi copii ai săi de care fusese despărţit imediat după arestare, iar acasă îi rămăsese soţia cu un copilaş de vreo doi ani şi jumătate. Şi reuşise să evadeze din clădirea unde erau ei cazaţi, nimerind la casa noastră, care era mai mărginaşă. Spera ca de la noi să ajungă în vreun fel la el acasă. Dar nu se ivea nicio posibilitate, drumurile erau controlate şi bine păzite. Bietul om, trăia o adevărată dramă, care se accentua cu fiecare zi... Lucrul acesta, sigur, nu trebuia să se ştie, era ţinut secret; nu ştia decât o femeie care locuia lângă casa noastră, o vecină cu care de altfel ne aveam bine. Ea îl mai vedea pe om ieşind în curte să ia aer... Şi era conştientă de pericolul care ne păştea dacă s-ar fi aflat! Cu toate acestea, nu a păstrat secretul pe care-l ştia. Ea

a vorbit cuiva..., şi nu din răutate, ci pentru că nu era

învăţată să-şi ţină gura. Şi cum-necum, taina acesta a ajuns la urechile soldaţilor noştri, care, în timp ce se luptau cu cei doi nemţi, îndreptau armele şi spre casa noastră...
- Aceasta este una dintre absurdităţile războiului, care transformă omul într-o maşină ucigaşă fără rost, interveni iar mătuşa Elma.
- Asta chiar şi erau! Majoritatea războaielor transformă omul într-o maşină de ucis! în mod normal, omul nu este programat să omoare, dar în război pare că se blochează partea umană din el şi nu mai judecă în mod logic. Dispoziţiile „de sus" sunt executate de aceste „maşini" fără niciun discernământ şi, uneori, fără noimă.
- întotdeauna, războiul ia mintea oamenilor, spuse mătuşa Elma, întorcând capul supărată pe urâtele întâmplări ale istoriei...
- Prin urmare, lipsiţi cum erau de „luciditate", „maşinăria" din mijlocul câmpului a îndreptat arma morţii şi spre casa noastră, ciuruind-o, până la urmă... Ar fi putut să ne coste viaţa, dacă n-am fi avut sub una dintre camere o mică pivniţă a cărei intrare era acoperită cu un covor mare. Acolo ne-am ascuns cât au durat aceste lupte. Cei doi germani rezistau, deşi erau în minoritate, dar probabil aveau arme şi muniţii foarte bune, plus o pregătire militară pe măsură. în pauzele făcute de soldaţii noştri, ieşea din pivniţă doar bătrâna mea bunică. întindea repede covorul peste capacul pus bine la loc şi apoi îi întâmpina pe soldaţii care mai veneau să bea apă sau să mai caute ceva de mâncare, dar ei cercetau, în acelaşi timp, cu atenţie ungherele casei... N-au descoperit însă niciodată pivniţa! într-una din aceste pauze, imediat ce ei au plecat, domnul Reimbold, care se simţea foarte înghesuit în mica noastră pivniţă, a ieşit

de-acolo ca să se întindă puţin pe patul său, ce se afla în mijlocul camerei din faţă. Când au reînceput luptele, bunica mea l-a strigat să vină, dar el era atât de obosit, încât voia să mai stea puţin, numai că bunica, îngrozită de şuieratul gloanţelor care începuseră să se audă, a insistat cu tărie să vină! Şi de gura dumneaei s-a ridicat din pat. Dar abia de-a făcut doi paşi, şi un glonte a trecut prin fereastră oprindu-se în perna de pe care tocmai îşi ridicase capul... Acest lucru ne-a impresionat mult! Curând însă, ne-au mai impresionat şi altele, la

fel de mult! Astfel, în pauza care urmă, s-au auzit dinspre câmp strigăte disperate, în care se repeta un cuvânt german, despre care domnul Reimbold ne-a spus că însemna „apă". Bănuiam că omul era rănit, după felul în care striga. Bunica mea a alergat atunci la fântână să scoată apă proaspătă pe care să i-o trimită celui care striga. Dar, în timp ce scotea apă, un ostaş de-al nostru, care înţelese ce voia să facă, a tras; şi glon-tele, care i-a şuierat pe lângă ureche, s-a oprit în stâlpul fântânii... Câţiva centimetri au salvat-o! Şi-a înţeles atunci că nu avea voie să-i dea apă „duşmanului"! A trebuit să fugă... Iar eu nu pot uita durerea pe care am simţit-o în sufletul meu de copil, pentru acel om care nu contenea să ceară cu disperare apă, iar ostaşii noştri nu permiteau să i se dea!... A fost cumplit pentru mine, o fetiţă de opt ani, să văd ceva din dezumanizarea pe care o adusese războiul... Oare acei soldaţi, bărbaţi tineri, care curând urmau să se întoarcă la familiile ce-i aşteptau, de vreme ce războiul de-aici se terminase, aşa aveau să rămână tot restul vieţii lor? Unde le rămăsese sufletul?!

- Astea-s repercusiunile psihologice ale războiului, bombăni mătuşa Elma.
Doamna Linna continuă, retrăind întâmplările din anii de demult
- A treia zi, s-a făcut linişte. Cei doi nemţi fuseseră ucişi. Când se încheiaseră ostilităţile din Est, aceştia nu figuraseră pe listele de „morţi", aşa că încă erau aşteptaţi la casele lor, cu aceeaşi nerăbdare cu care era aşteptat fiecare soldat de oriunde. Numai că ei n-aveau să mai ajungă; se întâlniseră cu ura iraţională ce rămăsese şi după război... Terminându-se luptele din câmpul cu porumb, oamenii au început să iasă din case. Câmpul arăta jalnic, vegetaţia era distrusă, răvăşită, stropită cu sânge...
Casa noastră era atât de ciuruită de gloanţe, încât arăta ca un chip ciupit de vărsat!
Bunica mea, când a vrut să iasă în stradă, a văzut că acolo jos, rezemat de poartă, zăcea un tânăr mort: era Sile, care stătea pe strada alăturată, un băiat de şaptesprezece ani, care locuia împreună cu mama lui văduvă. Probabil că dăduse o fugă să cumpere ceva într-una din pauzele soldaţilor şi-l surprinseră apoi luptele, nimerindu-l gloanţele chiar acolo, în poarta noastră. Sau poate că voise să intre la noi şi nu

mai apucase... Era de necrezut că i se întâmplase aşa ceva lui Sile! Băiat liniştit şi singurul fiu al mamei sale... Cine-i va putea spune, oare, mamei lui ce se întâmplase cu băiatul ei?!
Mureau încă oameni fără rost, iar durerea şi suferinţa celor rămaşi, continua să crească... Era ura din urma războiului...
Domnul Reimbold şi-a dat seama că era periculos să

mai rămână! S-a întors de unde fugise şi s-a predat... în felul acesta, a fost deportat în Siberia, împreună cu ceilalţi prizonieri. Acolo a stat şase ani. S-a bucurat însă că în timpul acesta s-a întâlnit cu cei doi copii ai săi. Când s-a întors, una dintre dorinţele pe care le-a avut a fost să ne vadă! Şi primul lucru pe care l-a făcut, după ce ne-am îmbrăţişat şi-am lăcrimat cu toţii, a fost să-şi scoată dintr-un buzunar al hainei glontele care era să-l ucidă... îl păstrase în toţi aceşti ani!... Şi atunci, bunica mea, fără să spună nicio vorbă, s-a dus la şifonier şi a scos de sub un teanc de rufe faţa de pernă găurită şi arsă de acel glonte. N-o aruncase nici dumneaei!... O păstrase atâţia ani în tăcere, cu simţământul că atunci fusese salvat în mod miraculos un om, şi că acesta nu putea pieri aşa prin alte părţi, el trăia pe undeva şi-avea să se întoarcă într-o bună zi...
Doamna Linna îşi privi mâinile împreunate din poala fustei. Terminase...
Mătuşa Elma oftă.
- Deci acestea sunt lucrurile care-ţi vin în minte şi le retrăieşti, când stai aici la poarta din spate!
- Nu numai, sunt şi altele la care mă gândesc, legate de aceste lucruri. De exemplu, e imposibil să nu mă gândesc la ce au făcut teroriştii în ziua de 11 septembrie în SUA! De câţiva ani, ei pun la cale tot felul de atacuri teroriste, dar ce s-a întâmplat în America arată cât sunt de periculoşi.
Mătuşa Elma era la curent:
- Ştii ce înseamnă asta? Că acum războiul a căpătat şi-o formă nouă: terorismul. Aşa că vom vedea ce mai urmează.

- Şi e mai rău acum. Terorismul nu e o luptă faţă-n faţă,

ci o luptă perfidă, iau pe la spate şi prin surprindere, fără să bănuiască cel vizat când şi ce-l aşteaptă.
- Aşa cum s-a întâmplat şi cu Turnurile Gemene din New York! Nu-mi venea să cred ochilor, când am văzut la televizor aşa o nenorocire, cum cele două avioane deturnate din drumul lor de către terorişti au intrat cu pasageri cu tot în clădirile acelea imense.
- Distanţa dintre cele două avioane a fost de douăzeci de minute, în timp ce se năruia primul turn, al doilea avion a intrat în celălalt turn, care s-a dărâmat şi el într-un nor uriaş de fum şi negură... Nu se mai vedea nimic, decât se auzeau ţipete, vaiete, planşete...
- Se spune că au fost peste două mii de morţi, aflase mătuşa.
- Suferinţa a fost foarte mare, fiecare dintre ei avea familie - copii, părinţi, soţi, fraţi - care au fost străpunşi în inima lor de durere; plus că a fost durerea întregului popor american, o durere care nu se va putea uita vreodată!...
- Dar nu doar turnurile au fost lovite, un alt avion a fost îndreptat cătreWashingtonşia lovit Pentagonul, însă numai o latură a acestuia a fost afectată, îşi aminti mătuşa.
- Şi a mai fost, de fapt, şi un al patrulea avion deturnat, completă doamna Linna, tot cu pasageri, a cărui ţintă era Casa Albă... îţi dai seama că aceşti terorişti au vrut să lovească în clădiri care simbolizau puterea şi prestigiul Americii!... însă în avionul acela, se aude că pasagerii i-au înfruntat pe terorişti, de aceea avionul s-a prăbuşit şi apoi a explodat! Toţi au murit... Acei pasageri sunt cu adevărat eroi, ei şi-au pus viaţa în joc şi în acest fel n-a mai ajuns avionul să se prăbuşească peste Casa Albă... S-a prăbuşit la o distanţă doar de un sfert de oră

de Washington.
- Dar spuneţi-mi şi mie ceva despre aceşti terorişti! se rugă Mo-nica.
Mătuşa Elma o lămuri îndată:
-Teroriştii sunt luptători kamikaze, adică oameni care-şi dau viaţa pentru ca odată cu ei să-i omoare şi pe alţii sau să distrugă. Ei fac parte, în general, din religia musulmană - sau islamică, cum se mai

numeşte - care-i consideră pe occidentali „necredincioşi" şi „păcătoşi". De aceea, mulţi lideri religioşi de-ai lor gândesc că occidentalii, în frunte cu americanii, trebuie distruşi „în numele lui Alah"(cum îi spun lui Dumnezeu), socotindu-se provocaţi de diverse motive.
- Numai că şi acţiunile lor teroriste demonstrează că sunt păcătoşi mai mari decât cei pe care-i consideră astfel! zise just doamna Linna.
- Aşa că liderii aceştia, continuă să explice mătuşa Elma, racolează tineri, pe care-i formează ca să ucidă, promiţându-le, pentru crimele făcute, Raiul, ca fiind„eroi"!
- Raiul unor oameni formaţi să ucidă?!! se miră Monica.
- Nu orice fel de rai, draga mea, ci unul unde li se spune că li se vor pune la dispoziţie„şaptezeci de fecioare"...
- Aşa consideră ei Raiul, ca un bordel! râse sec, doamna Linna. Monica le privea împietrită.
- Asta e„sfinţenia" lor. Şi logica le e la fel! îi spuse mătuşa, cu sprâncenele supraînălţate.
- Păi ştii cum se spune:„Fiecare nebunie îşi are logica ei"! completă ia fel de pertinent doamna Linna.
Mătuşa Elma era tristă şi indignată:
- Au omorât şi-au adus suferinţă pentru mii de oameni nevinovaţi, zicând că au vrut să se răzbune pe americani pentru Războiul din Golf! Şi cine ştie ce vor mai pune la

cale pe viitor.
- Eu îmi imaginez uneori, spuse doamna Linna privind orizontul, cum ar fi Pământul dacă oamenii nu s-ar urî! Să fie o casă a tuturor, în care toţi să se simtă bine, să se ajute unii pe alţii şi să-şi caute permanent binele.
- Eee, pentru asta toţi oamenii ar trebui să sufere o transformare de fond, adică să-L primească pe Dumnezeu în inimile lor şi să respecte cuvintele Sale! Altfel, nu se poate schimba cu adevărat nimic în lume! Lumea e făcută din oameni şi cum sunt ei pe dinăuntru, aşa e şi viaţa pe Pământ. Numai în împărăţia lui Dumnezeu va fi cum spui că visezi să fie!... replică mătuşa, privind la fel orizontul.
Discuţia Ie-a fost întreruptă de huruitul unei maşini.Tăcură să vadă despre ce era vorba. Curând, trecu pe drumul acela dinspre câmp, un

camion încărcat cu fructe, pe care le ducea desigur la aprozarul din apropiere.
Mătuşa Elma îşi aminti deodată că tocmai băgase la cuptor o plăcintă de dovleac, când o chemase Monica
- O, trebuie să mă duc să văd ce-o face plăcinta! Mai stai? oîntrebă pe Linna.
- Mai stau puţin! răspunse aceasta.
- Atunci dau o fugă să văd dacă s-a copt şi mă întorc imediat...

DISCREŢIA - cu „D" MARE

Mătuşa veni într-un suflet cu anunţul apetisant:
- S-a copt frumos plăcinta, nu s-a ars; am scos-o şi-am lăsat-o să se mai răcorească puţin...
- Mmm, făcu Monica.
Doamna Linna îşi continuă gândurile, ca şi când nu se vorbise despre vreo plăcintă abia scoasă din cuptor:

- Şi mă mai gândesc, zise gânditoare, la ce m-a învăţat pe mine acel episod din copilărie, despre care v-am povestit: pe de o parte, cât rău poţi să-i faci cuiva, când nu ştii să fii un om„discret", aşa cum n-a ştiut să fie vecina noastră, iar pe de altă parte, întotdeauna când spui un secret cuiva, trebuie să presupui că acea persoană va mai vorbi şi altcuiva, şi foarte mult depinde cui!
- Aşa este! răspunse repede mătuşa Elma. Uite, şi mie mi s-a întâmplat de curând ceva foarte neplăcut, din cauza lipsei de discreţie a unui cunoscut: i-am cerut un sfat în legătură cu atitudinea pe care o avea faţă de mine o anumită persoană, pe care el o cunoştea, şi l-am rugat pe urmă să nu-i spună că am discutat despre acel lucru. Totuşi dumnealui i-a spus!... Fără să se gândească la situaţia în care mă punea faţă de acea persoană. Şi, ca urmare, am suportat nişte consecinţe foarte urâte.
- Acest cunoscut, căruia i-ai cerut sfatul, e un bârfitor de felul lui?

- Nu, nici gând, el a fost doar curios să afle exact ce era în capul acelei persoane, de aceea i-a spus, fără să ţină seama de ceea ce-l rugasem eu! El n-a fost discret, atât.
- Când transmiţi ceva, trebuie să te gândeşti şi la consecinţele pe care le suportă persoana de la care ai aflat acel lucru! însă, dând la o parte cazul acesta, eu îţi spun că de obicei bârfitorii nu gândesc.
Mătuşa Elma nu era chiar în totul de acord:
- Ba gândesc, dragă, dar gândesc rău. Căci în fond, ce este bârfa, sau clevetirea, cum i se mai spune? A vorbi

de rău pe cineva cu scorneli şi afirmaţii nefondate sau poate chiar cu lucruri reale, dar cu scopul de a-l defăima, de a-i strica reputaţia, numele bun...
- Şi de ce-ar vrea cineva să facă asta, în afară de invidie sau răzbunare? se interesă în mod sincer Monica, de bine ce nu mai scosese o vorbă de când aflase că se copsese plăcinta.
Doamna Linna îi răspunse ca din puşcă:
- Aşa e caracterul lor, aşa s-au format. Le face plăcere să-i vorbească şi să-i înjosească pe alţii...
- Dar cum de găsesc ei ce să spună, fără să-i mustre conştiinţa? Doamna Linna o prinse pe după umeri şi-i spuse rar:
- Bârfitorii nu văd pădurea din cauza copacilor. Adică, ei se leagă de te miri ce, dând dimensiuni şi interpretări răuvoitoare, pentru că privesc totul cu .un ochi rău, şi acoperă astfel valoarea reală a unui om. Privind în felul acesta, ei se conving şi pe ei înşişi de„adevărul" pe care-l spun, şi astfel, nu au mustrări de conştiinţă. Conştiinţa lor, de altfel, nici nu mai funcţionează cum trebuie, şi ca să nu pară cumva aşa, mai vorbesc şi de bine pe câte cineva.
Mătuşa Elma oftă, amintindu-şi de o împrejurare de acest fel, căreia nu-i divulgă decât consecinţele:
- E foarte greu când nu poţi să stai departe de asemenea oameni şi trebuie să suporţi în sufletul tău greutatea vorbelor ce-ţi ajung la urechi!... Căci vorbele acestea sunt ca fulgii care zboară şi nimeni nu le mai poate aduna după aceea... Uneori bârfitorul nici nu ştie că ţi-au ajuns la urechi, pentru că-ţi dai seama că e mai bine să taci! Dar am găsit în Cuvântul

lui Dumnezeu un cuvânt potrivit pentru cei ce suferă în

felul acesta: ei sunt sfătuiţi *să-şi încredinţeze sufletele credinciosului Ziditor şi sâ facă ce este bine* (1 Petru 4,19). Deci, aceasta e datoria noastră: dacă putem să-i facem bine chiar şi bârfitorului... Numai că ţi-e jenă să dai ochii cu cei faţă de care ştii că ai fost bârfit, şi cărora n-ai cum să le explici că a fost ochiul rău al celui carete-a vorbit! Doar Dumnezeu să scoată adevărul, şi-l scoate! aprobă cu fermitate dumneaei.
Câteva clipe tăcură toate trei, fiecare prinsă de gândurile legate de această discuţie, care ajunsese să atingă coarde foarte sensibile.
- Dacă lipsa de discreţie poate produce uneori atâta rău, sigur că bârfa produce şi mai mult, îşi dădu cu părerea Monica.
- Uneori acestea se suprapun, o lămuri doamna Linna. Dar să ştii, Monicuţo, că discreţie nu înseamnă doară păstra un secret încredinţat sau a nu răspândi fără rost ceea ce auzi. într-un sens mai larg, înseamnă şi a nu atrage atenţia cu ceva, o anume rezervă în vorbe şi fapte, zise cu un ton care trăda un fel de aluzie.
Se aşternu o tăcere bruscă.
Deodată, pe mătuşa Elma o străfulgera un gând: înţelese că-i lipsise şi ei discreţia în felul cum se apropiase şi-o abordase pe Linna.
- Iartă-mă, draga mea, că am dat aşa buzna peste tine, intrând în sufletul tău...
- Nu-i nimic, dragă, fiind vorba de discreţie am ştiut că vei înţelege acest lucru la un moment dat! Dar aş dori în special să fie o îndrumare pentru Monicuţa, pe care am văzut-o eu cum mă tot pândeşte şi mă urmăreşte cu... multă indiscreţie!
Mâna doamnei Linna mângâie capul Monicăi,în care într-adevăr se mai aprinsese o luminiţă: înţelesese ce

era discreţia şi importanţa ei, ca fiind una dintre marile valori ale caracterului uman.
Monica îşi privea vârful pantofului, pe care-l tot mişca într-un smoc de iarbă gălbejită. Deci doamna Linna observase!
Mătuşa Elma îşi aminti iar de plăcinta ce-o scosese din cuptor.
- Acum haideţi, că se răceşte prea mult plăcinta! Ce, ai uitat Monica?!

- într-adevăr, am uitat! zise ea, ridicându-i capul, dar îmi pare bine că am uitat, pentru discuţia interesantă pe care am avut-o datorită doamnei Linna...
Doamna Linna zâmbi:
- Şi care, de fapt, a fost datorită ţie, a curiozităţii tale!
Monica zâmbi şi ea. Se apropie şi-i şopti şăgalnic:
- Deci, uneori, e bine să fii şi un pic indiscret, dacă nu-i chiar periculos; mai afli câte ceva, nu?!...

CE-A ADUS AJUNUL CRĂCIUNULUI

Doamna Linna se grăbi să plece, când văzu că zilele frumoase trecură. Locul acestora fură luate de ploile mocăneşti interminabile. Se făcuse frig, şi acum toţi aşteptau să ningă... în aer parcă deja mirosea a zăpadă, şi Monica adulmeca cu plăcere aerul acesta care-i aducea în minte imaginea săniuţelor, a bulgărilor de omăt şi-a omului de zăpadă. Vacanţa de iarnă se apropia şi toţi elevii doreau să aibă o vacanţă albă... Bucuria lor o constituia şi sărbătoarea Crăciunului, pentru care chiar începuseră să se facă pregătiri în oraş. Aproape toate magazinele îşi aranjau vitrinele şi deja erau puse în vânzare fel de fel de cadouri şi podoabe specifice acestei sărbători.
în şcoală, clasele mai mici erau în verva pregătirii unei

mici scenete despre naşterea Domnului. Ideea fusese a uneia dintre învăţătoare, care se şi ocupase cu acest lucru.
Sceneta se prezenta mai devreme decât era cazul. Se ştia că începeau lucrările de control în vederea încheierii mediilor pe acest trimestru, şi timpul elevilor avea să fie mai aglomerat. Se anunţase astfel, prin toate clasele, ziua în care micii elevi îşi prezentau după ore mesajul lor creştin, cu munca pe care o depuseseră.
în ziua respectivă, la sfârşitul unor lecţii obositoare, Monica îşi strângea cam istovită lucrurile. Nu era decisă dacă să meargă sau nu.

Alicia se apropie încet de banca ei: -Vii şi tu?
- Da! i-a răspuns ea după ce s-a gândit puţin, deşi până atunci fusese destul de nehotărâtă. Şi se grăbi să-şi termine de strâns, simţind chiar că mai prinsese puţină vlagă.
în sala de spectacole a şcolii, spre surprinderea lor, au găsit locuri chiar bune, căci elevii din seria de după-amiază nu prea se grăbiseră să vină.
S-a tras cortina. Şi tabloul ca re se înfăţişă înaintea lorstâmi exclamaţii de admiraţie! Erau fascinaţi cu toţii de modul în care era aranjată scena şi de costumaţiile folosite.
în faţa lor, se înfăţişa un adevărat staul, cu animale (confecţionate), în mijlocul căruia se afla o veche familie de iudei, cu-un aer oriental caracteristic. Familia era surprinsă într-un moment deosebit: pe o mică grămadă de paie se găsea un copilaş în scutece, cu mama lângă el, care-l privea cu multă duioşie, iar alături, în picioare, stătea tatăl copilului; în dreptul intrării, trei bătrâni în veşminte bogate, cei trei magi, într-o atitudine de

plecăciune, ţineau în mâini vase sau casete scumpe, cu darurile ce le aduseseră; mai la o parte, şedeau îngenuncheaţi trei păstori. în jur erau îngeri, care cântau încet şi suav, iar sus, o stea mare luminoasă...
O scenă pe care toţi, inclusiv Monica, o văzuseră de nenumărate ori şi-n felurite variante, prin vitrine, poze, felicitări.
Monica se apleca spre Alicia, şi-i şopti o primă remarcă a ei:
- Văd că numai Pruncul are un cerc auriu în jurul capului, părinţii n-au, aşa cum am văzut în unele poze!
Alicia se apleca şi ea, şoptindu-i:
- Pentru că numai Pruncul Isus este de natură divină. Chiar îngerul Gabriel i L-a prezentat astfel Măriei, când i-a vestit naşterea Lui. îngerul i s-a arătat apoi şi lui losif în vis, dându-i de înţeles acelaşi lucru. Dar părinţii sunt oameni obişnuiţi, aleşi însă de Dumnezeu pentru înfăptuirea planului Său, fiindcă ei erau oameni cu o viaţă curată şi temători de El!
- Cei care fac pozele cu acest subiect nu cunosc toţi lucrurile acestea!

Scena devenise vie între timp, căpătase viaţă.
După cortină, un povestitor citea şi explica.
Monica vru s-o mai întrebe ceva pe Alicia, dar se răzgândi; îşi zise că mai bine discutau la sfârşit, afară, ca să nu piardă din cele ce se spuneau pe scenă şi nici să nu deranjeze în jurul lor cu şuşoteala.
Magii începuseră să povestească cum ajunseseră acolo. întâi, văzuseră în ţara lor, Babilon, o stea strălucitoare şi neobişnuită... Ca oameni care cunoşteau cerul, fiind astronomi şi astrologi ai vremii, au înţeles din acest semn ceresc că undeva se născuse un mare împărat!

Şi-au pornit după aceea la drum în direcţia stelei, ca să se închine împăratului care se născuse şi să-i aducă daruri. Astfel, au ajuns ei în Israel... Şi povestiră apoi întâmplarea trecerii lor prin palatul lui Irod, atunci când nu se mai văzuse la un moment dat steaua, precum şi de temerile acestuia când auzi de împăratul care se născuse! Irod aflase că poporul Israel îl aştepta pe Hristos, conform unor prorocii din cărţile lor sfinte, şi s-a interesat atunci unde trebuia să se nască Hristosul? I s-a spus astfel, că *în Betleem, cetatea lui David.* Magii au plecat deci spre Betleem; steaua a reapărut şi-a mers înaintea lor, până ce *s-a oprit deasupra locului unde era Pruncul...*
După ce-au povestit aceste lucruri, magii au pus înaintea Pruncului darurile ce le-aduseseră cu ei: *aur, smirnă şi tămâie.*
Alicia se aplecă spre Monica şi-i spuse încetişor:
- Darurile acestea sunt încărcate cu simbol: ai/ru/înseamnă curăţie, pentru că El a fost *fără păcat Smirna* înseamnă amărăciune, pentru că El a avut parte de *suferinţele de la răstignire;* iar *tămâia* reprezintă sfinţenia, căci El *este sfântul între sfinţii..*
- Ce interesant!... se miră Monica. Şi înţeleg că de aici se trage obiceiul de a se da daruri copiilor de Crăciun, pentru că magii I-au adus lui Isus daruri...
- Cred că da, încuviinţă Alicia.
Păstorii, povestiră şi ei după aceea că, fiind pe câmp cu oile, un înger s-a înfăţişat înaintea lor; ei s-au înfricoşat foarte rău, dar îngerul le-a zis: *Nu vă temeţi, căci vă aduc o veste bună...: astăzi, în cetatea lui David, vi s-a născut un Mântuitor, care este Hristos, Domnul.* Şi le-a spus unde-L găseau...
MONICA —

Sceneta îi provoca Monicăi un deosebit interes şi urmărea cu atenţie cele ce se mai întâmplau.
După închinarea magilor, urmă un cântec de mulţumireşi preamărire a lui Dumnezeu din partea Măriei, apoi slăvirea lui Dumnezeu de către păstori; după care, urmară cântecele de slavă ale îngerilor; şi-apoi totul se termină într-un cor comun, din care se vedea cât munciseră micii elevi.
La plecare, cum Alicia bănuia că Monica avea în sinea ei unele întrebări, deschise subiectul:
- A fost un semn neobişnuit în Univers, când a venit pe lume Domnul Isus Hristos! Astronomii de azi, prin cercetările pe care le fac cu ajutorul computerelor, şi cu care se poate reda cu exactitate cerul din orice moment, chiar cu mii de ani în urmă, spun că acea strălucire de pe cer a fost dată de conjuncţia planetelor Jupiter şi Saturn, lucru care nu e ceva obişnuit. în ştiinţa astrologică a acelei vremi, Jupiter era cunoscută ca stea regală - de aceea magii au ştiut că „s-a născut un mare împărat" -, iar Saturn era socotită steaua Israelului... Dumnezeu a vrut ca acesta să fie un semn neobişnuit pentru pământeni, la naşterea Aceluia care avea să ispăşească pentru păcatele oamenilor.
- Printre prorociile despre El, e probabil şi cu privire la această ispăşire, nu?
- O, bineînţeles! Şi cea mai uluitoare este cea din cartea lui Isaia, capitolul 53. Deşi cele spuse acolo au fost scrise cu şapte sute de ani înainte de Domnul Hristos, descrierea este atât de exactă, încât, într-o vreme cei cărora nu le convenea să creadă în El, au spus că acel capitol a fost introdus de creştini în Biblie! Dar în anul

1948, când s-au descoperit manuscrisele de la Marea Moartă, şi a căror vechime testată e de cea 200 de ani înainte de Hristos, s-a găsit acolo şi acest capitol din cuprinsul cărţii lui Isaia şi care este exact cum îl avem noi azi în Biblie!
- Dar, de fapt, ce înseamnă în termeni exacţi „a face ispăşire pentru păcatele oamenilor"?
- Acolo, în cartea lui Isaia, la capitolul 53, vei vedea ce înseamnă: a suferi pentru greşelile şi păcatele lor, a fi pedepsit pentru ele! Numai un sânge curat, nevinovat, avea puterea de curăţire şi de iertare, adică

de *mântuirel* Omul păcătos nu poate face aşa ceva pentru sine, ar fi fără valoare! Aşa că în dragostea Sa pentru om, Dumnezeu a plătit El pedeapsa care ni se cuvenea, prin jertfa Fiului Său!...
- însemnă că, într-adevăr, lui Dumnezeu îi sunt foarte urâte păcatele oamenilor, de a trebuit să facă *aşa* ceva!
- Aşa este! Păcatele îl despart pe om de Dumnezeu, căci El e sfânt! Şi Dumnezeu l-a creat pe om ca să-l fie aproape, nu departe! De aceea, ca să ne redea curăţia şi deci posibilitatea de a ne apropia de El, a pregătit, în dragostea Sa, mântuirea.
- Şi deci, aşa suntem iertaţi!
- Nu te grăbi! Ce-am spus până acum, a fost doar pasul făcut de Dumnezeu. Dar trebuie ca şi omul să facă un pas! Mântuirea nu e obţinută decât dacă omul îşi recunoaşte vinovăţia şi se roagă pentru iertare, prin jertfa Domnului Hristos.
- Mi se pare normal că trebuie şi omul să facă un pas.
- Şi astfel, curăţat prin sângele Său, omul se poate apropia de Dumnezeu, căutând apoi să trăiască în acord

cu voia Sa.
- E logic să fie aşa. După ce eşti iertat, nu mai poţi continua ca până atunci... Ar fi iar o îndepărtare de Dumnezeu, şi-ai ajunge tot în punctul de unde ai plecat, nu? La ce ţi-ar mai folosi atunci mântuirea!
- într-adevăr! Şi nu putem desconsidera o mântuire atât de mare! Au fost cumplite suferinţele Lui!... Ştii că şi la răstignire au fost semne în Univers şi chiar pe pământ?...
- Nu ştiu acest lucru, n-am auzit-o pe mătuşa Elma spunând!
- Când Domnul Hristos era pe cruce, timp de trei ore înainte de a muri, s-a făcut întuneric peste toată ţara, deşi era în toiul zilei, pentru că a avut loc atunci o eclipsă totală de soare; şi apoi, când Domnul Isus şi-a dat duhul, s-a declanşat un puternic cutremur de pământ, încât perdeaua dinăuntrul Templului s-a sfâşiat în două de sus până jos, acest lucru întâmplându-se simbolic, căci reprezintă drumul deschis de Dumnezeu către noi, oamenii, prin jertfa Fiului Său... Din cauza acelui cutremur stâncile s-au despicat, unele morminte s-au deschis; iar soldaţii romani, care-L păzeau şi la început îşi băteau joc de El, văzând

cele întâmplate, s-au înfricoşat foarte rău şi au zis: *Cu adevărat, acesta a fost Fiul lui Dumnezeul...*
Tăcură un timp amândouă. Apoi, Monica îi puse Aliciei o întrebare, la care părea că se mai gândise ea şi înainte:
- Cum de un Om cu un rang ceresc atât de mare s-a născut totuşi în condiţii mai mult decât modeste, de-a dreptul umile?
Alicia îi răspunse prompt:
- Nu te poţi naşte într-un palat şi să simţi într-adevăr cu

cei săraci, decât să ai un amestec de milă şi totodată de dispreţ pentru ei. Dar Domnul Isus S-a identificat cu orice om, până la cea mai umilă poziţie, a înţeles orice situaţie şi oricine putea apela la El, simţindu-L aproape!
-Fericiţi cei de atunci!
- Nu numai! De ce spui asta, de vreme ce după jertfa Sa, Dumnezeu L-a înviat? El e viu!...
- Ştiu, ne-a spus mătuşa despre acest lucru, când încă eram acasă.
- S-a înfăţişat timp de patruzeci de zile mai multor oameni, în deosebi ucenicilor. A vorbit cu ei şi a discutat printre altele despre lucruri cu privire la împărăţia lui Dumnezeu. Apoi, deodată în faţa lor a fost ridicat la cer. Şi-atunci, când ei stăteau aşa cu ochii pironiţi în sus, uitân-du-se după El, s-au arătat doi oameni îmbrăcaţi în alb, doi îngeri, care le-a spus: *Acest Isus, care s-a înălţat la cer din mijlocul vostru, va veni în acelaşi fel cum L-aţi văzut mergând la cer -* adică El va veni iar. Pentru judecată, de data aceasta! Dar luându-i întâi pe ai Săi. în lumea creştină se ştie acest lucru!
- Aşa o nădejde minunată au creştinii!
- Dacă nu era învierea, nu era nici creştinismul. Căci abia după înviere şi înălţare, ucenicii, care până atunci fuseseră înfricoşaţi de cele ce se întâmplaseră, au căpătat curajul să-L propovăduiască; şi-au mers până la moarte pentru ceea ce spuneau!
- Şi acum, oare, unde este El?!
- în Biblie spune că *El acum stă la dreapta lui Dumnezeu şi mijloceşte pentru noi.*
- Deci la El chiar poţi apela!

- Hristos nu eo persoană departe în timp şi spaţiu. El aude rugăciunea unei inimi, este aşa cum spune în

Psalmi, *Domn ui e aproape...* Aşteaptă doar ca omul să-L cheme, să-L cheme din toată inima!
Monica nu mai puse nicio întrebare.
Nici Alicia nu mai spuse nimic.
Când să se despartă, se îmbrăţişară, urându-şi o după-amiază plăcută... Şi fiecare simţi în sinea ei cum un fir subţire şi mătăsos se împletise tainic între ele...
„îmi place foarte mult de Alicia, e o fată deosebită!"îşi zise Monica.
„îmi place foarte mult de Monica, e o fată educată!"îşi zise şi Alicia.

PRIETENIA cu DUMNEZEU!
Era prima oară când Monica mergea cu mătuşa Elma la biserică. Fusese dorinţa ei, mătuşa Elma nici n-o invitase ca altădată.
Când au ajuns, biserica era deja plină. Orga cânta încetişor, creând o atmosferă aproape nepământeană... îşi căutară şi ele locuri şi le găsiră lângă perete. Monicăi îi plăcu locul, căci de acolo putea vedea bine în toate direcţiile. Se uită după Alicia, dar n-o văzu... Se uită şi după Vera, dar, cum deja se aştepta, nu era nici ea. Cercetă apoi sala...
Nu-şi închipuise că puteau fi atâţia oameni, şi atât de diverşi ca vârstă sau stare materială. Şi toţi aveau grijă să nu facă zgomot, călcau uşor şi vorbeau în şoaptă, dacă era nevoie. Ceva divin plutea în aer, o atmosferă deosebită, pe care Monica o percepea cu sensibilitate şi cu conştienta că era într-un loc aparte.
Cineva propuse o cântare.
Entuziasmul cu care se cânta era molipsitor şi binefăcător...
Monicăi i se înfipse repede în minte refrenul cântecului:

Dă-Mi inima ta! Vreau s-o curăţesc, Ca s-o locuiesc, Şi s-o fericesc.
„Este invitaţia şi chemarea lui Dumnezeu, pricepu ea; El cere fiecăruia să-I dea inima, ca s-o curăţească, s-o locuiască şi s-o fericească!"

Dar, spre final, tresări la cuvintele: *Dâ- Mi inima ta! Ca să nu-ţi mai fie Grija atât de grea...*
Parcă i se vorbea ei!...
Când s-a sfârşit cântarea, toţi oamenii s-au ridicat pentru rugăciune. Glasul care se ruga avea în el atâta suflet şi totodată era atât de natural, de parcă vorbea cu o altă persoană... Şi, de fapt, chiar asta făcea: vorbea cu Dumnezeu! în rugăciunea sa, îi cerea Domnului ca Duhul Sfânt să lucreze în inimile ascultătorilor, ca ei să creadă şi să-şi deschidă fiinţa pentru El!...
Urmă un cântec la fel de înviorător...
încă îi vibrau în suflet melodia şi cuvintele acestuia, când cel care oficia serviciul religios se îndreptă cu paşi rari către amvon. Şi deodată se auzi întrebarea:
- Ar vrea cineva să fie *prieten* cu cea mai importantă Persoană din Univers?
- Da!... Da!... răspunseră câteva glasuri.
Şi el începu să vorbească despre acea Persoană:
- Dacă un aparat e făcut de un inginer sau o casă de un constructor şi orice alt lucru e făcut de cineva, oare *viaţa* care se vede şi cu tot ce este în jur nu sunt făcute şi ele de Cineva? Ei, acest Cineva este cea mai importantă Persoană din Univers! El este Dumnezeu!... Şi *El este dragoste,* spune Biblia, care vorbeşte despre El. Datorită acestei dragoste, El a creat omul; l-a creat *după chipul şi asemănarea Sa...*
Tăcu puţin, ca să se fixeze în mintea ascultătorilor cele

ce spusese până acum. Şi a continuat:
- Omul este o minune a creaţiei! Dumnezeu l-a crea ca să comunice cu el, de aceea, l-a dotat cu un creier care să gândească, un creier format din zeci de miliarde de celule nervoase, în care au loc mai multe conexiuni decât în întreaga reţea de comunicaţii de pe pământ... Monicăi îi plăcea foarte mult să audă vorbindu-se despre Dumnezeu şi ce-a făcut El! Chiar a impresionat-o când a auzit după aceea cum, în dragostea Sa pentru om, Dumnezeu a pregătit încă dinainte toate

condiţiile pentru ca să fie totul bine: întâi, a pus Pământul la o distanţă potrivită de Soare, aşa ca să nu primească nici prea multă căldură şi să ardă tot, nici prea puţină ca să îngheţe tot; l-a împodobit apoi într-un mod complex şi minunat, creând i3rbă şi flori încântătoare, pomi de toate felurile, cu fructe variate şi gustoase, plante diferite pentru hrană şi plante vindecătoare; a făcut păsările cântătoare, gâzele şi fluturii şi toate celelalte vieţuitoare, al căror stăpân să le fie... Vocea de la amvon deveni mai puternică:
- Grija lui Dumnezeu pentru om a fost absolută! Şi ca o onoare pentru el, Dumnezeu i-a dat acestuia libertatea de alegere!... Dar cum Dumnezeu ştia pericolele la care era expus omul, adică, pe de o parte, *tendinţele dinăuntrul său,* iar pe de altă parte, *influenţele Diavolului,* singurul lucru pe care i l-a cerut El omului a fost ascultarea! Ascultarea, pentru ca să-i fie bine!... Şi tocmai aici au păcătuit primii oameni, ei n-au ascultat de Dumnezeu! Iar neascultarea lor s-a transmis întregii omeniri... Chiar de la prima generaţie s-a văzut acest lucru. într-o anumită conjunctură, Dumnezeu i-a spus lui Cain, primului urmaş al lui Adam:... *păcatul pândeşte la*

uşă; dorinţa lui se ţine după tine, dar tu să-l stăpâneşti (Geneza 4,7). Totuşi Cain şi-a omorât fratele... Iată deci o omenire *neascultătoare* şi *nestăpânită* încă de la început! Şi totuşi, omul are în continuare libertatea să aleagă: fie că-L alege pe Dumnezeu, îm-prietenindu-se cu El, fie că-l alege pe cel care îi e duşman, pe Diavol. Nu există cale de mijloc în privinţa aceasta, aşa cum cred unii. Şi Diavolul e foarte inteligent, ştie foarte bine să folosească slăbiciunile fiecăruia, iar oamenii se lasă uşor amăgiţi, depărtându-se de Dumnezeu.
Tăcu din nou, pentru ca toţi să ia aminte la cum stăteau lucrurile!... După câteva secunde continuă:
- Dar, tot în dragostea Sa cea mare, Dumnezeu a pregătit mijlocul de a-l ridica pe om şi de a-l readuce în starea curată de la început: L-a dat pe Fiul Său la o moarte cumplită de cruce, ca jertfă în locul nostru! Dacă ne recunoaştem starea şi-I cerem iertare în Numele acestei Jertfe, suntem în măsură să ne împrietenim cu Dumnezeu! Şi ştiţi cum reuşim acest lucru? Primindu-L în inimă pe Fiul Său, ca Domn şi Călăuzitor al

vieţii noastre, căci El se poate face şi atât de mic, încât să intre într-o inimă!
Foarte mult i-a plăcut Monicăi imaginea aceasta! începuse chiar să se gândească la ea într-un mod puţin ghiduş, ca pe-o scenetă miniaturală, dar îşi dădu seama că pierdea ceva foarte important din cele ce se mai spuneau: cum se putea menţine apoi *prietenia* cu Dumnezeu.
- Se menţine, spunea el, având în vedere două lucruri:
1. *Ce îi place şi ce nu îi place lui Dumnezeu,* căci, poţi fi oare *prieten* cu cineva dacă nu ţii cont de ce-i place şi ce nu? Şi acest lucru se află *citind Biblia...*

2. Stând de vorbă cu Dumnezeu, căci, poţi oare păstra un *prieten* dacă nu comunici cu El? Şi acest lucru se înfăptuieşte prin *rugăciune...*
Aşa se poate spune că „omul umblă cu Dumnezeu!" Şi e minunată umblarea cu El! Numai astfel inima are parte de binefacerile Lui... Iar apostolul Pavel, care a fost răpit până în al treilea cer, a spus că *lucruri pe care ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit, şi la inima omului nu s-au suit, aşa sunt lucrurile pe care le-a pregătit Dumnezeu pentru cei ce-L iubesc...*
Au urmat iar câteva clipe de tăcere. Apoi s-a auzit întrebarea:
- Prin urmare, vrea cineva să se împrietenească cu Dumnezeu, să-şi deschidă inima pentru El şi să răspundă la dragostea Sa?
- Da! Da! Se auziră suprapuse mai multe glasuri.
- Rog aceste persoane să mai rămână la sfârşit aici, ca să mai stăm puţin de vorbă, dacă vor...
Cu acelaşi entuziasm, s-a cântat o nouă cântare: *Aşa cum sunt, eu Doamne vin, Căci pentru mine ai murit. Fiindcă-mi zici să vin, eu vin, Mântuitorule, eu vin.* Şi corul intona apoi un imn, care înălţă inimile aşa cum cel puţin a Monicăi nu mai fusese niciodată!
Cu o rugăciune fierbinte a celui care se rugase şi la început, serviciul divin s-a încheiat...

CUM O FI CÂND TE IUBEŞTE DUMNEZEU!?

în linişte şi ordine, oamenii au început să se îndrepte spre ieşire. Deodată, se auzi gălăgie la uşa de la intrare, producându-se o oarecare tulburare.
-Vreau să-l văd pe fiul meu! striga o voce de bărbat cam răguşită.
- A, e tatăl lui Dinu! îi spuse Monicăi mătuşa, care-şi apropie capul mai mult de ea pentru a o lămuri. El e un

om care cam bea şi uneori vine aici să-i facă neplăceri băiatului, care şi-a deschis inima pentru Dumnezeu!
La uşă era zarvă, căci omul voia să intre, dar cineva îl oprea.
- Uite-l şi pe Dinu! îi şopti iar mătuşa, arătându-i-l cu discreţie.
Un tânăr blonduţ, cu obrajii vizibil învăpăiaţi, îşi făcea loc printre oameni, ca să ajungă mai repede la ieşire şi să-şi liniştească tatăl
Ajuns acolo, îl luă de braţ şi încercă imediat cu vorbe blânde să-l tragă afară.
- Să-L iei de braţ pe Domnul Isus al tău, nu pe mine! strigă el, smu-cindu-se.
Şi începu să-i arunce băiatului o ploaie de insulte, pe care-ţi venea greu şi să le auzi, dar să le mai suporţi!
Băiatul nu-i răspunse nimic. Ieşi repede afară.
Când ieşiră şi mătuşa Elma cu Monica, văzură cu mirare că omul totuşi plecase... Iar Dinu, cu obrajii încă aprinşi de ruşine, discuta cu două persoane, care-i spuneau cuvinte încurajatoare şi mângâietoare.

Mătuşa Elma voi să treacă pe lângă el. Şi când ajunse în dreptul lui, îi spuse:
- Ce bine, Dinule, că l-ai lăsat în pace şi-ai tăcut!... Dinu se întoarse. O salută şi îi răspunse:
- Altădată, când nu îl aveam pe Dumnezeu în inimă, îi spuneam şi eu ce credeam că merită, atunci când ne certam de cine ştie ce. Dar acum, pe lângă faptul că îmi este milă de el, îmi vin în minte cuvintele din Biblie: *Nu întoarceţi rău pentru rău, nici ocară pentru ocară,* şi-mi amintesc de asemenea că Domnul Hristos, *când era batjocorit, nu răspundea cu batjocuri...* Deşi, nu pot

spune că întotdeauna mi-e uşor...
- E, când *să trăieşti în Hristos* nu faci ce te îndeamnă firea ta, ci ceea ce-ţi spune El. E mai uşor să jigneşti şi să ţipi când te superi, decât să fii demn şi decent, cum cere educaţia lui Dumnezeu!...
- Orice ar fi şi oricâte mizerii mi-ar face tata, eu nu voi renunţa la *dragostea lui Dumnezeul...* răspunse el, cu hotărâre.
în timpul acesta se apropiase o bătrânică, având faţa numai zâmbet. Şi-i spuse lui Dinu:
- Ne-ar face plăcere să vii azi la noi, Dinule! Nu te poţi duce acasă în condiţiile astea!
Băiatul făcu un uşor semn aprobator cu capul şi-i mulţumi cu recunoştinţă, căci într-adevăr, cine ştie ce l-ar mai fi aşteptat acasă! Le mulţumi apoi şi celor din jur pentru vorbele încurajatoare pe care i le spuseseră; se scuză că pleacă şi-o urmă pe bătrânică.
- Este plină de dragoste femeia aceasta! îi spuse Monicăi mătuşa Elma. Cum vede pe cineva într-o situaţie dificilă, intervine imediat să ajute cu ce poate!
Monica n-avu timp să răspundă sau să întrebe ceva, fiindcă se simţi strânsă brusc de mână. întoarse capul şi... nu-i veni să creadă! Era Ali-cia!
- Alicia! M-am uitat după tine la început şi nu te-am văzut! Acum ai venit?
- Nu, am venit exact când a început prima cântare şi-am stat în spate. Azi a venit doctorul la mama şi n-am vrut să plec până nu i-am lăsat tot

ce trebuia. De altfel, nici n-aş fi plecat dacă mama nu mi-ar fi spus că putea sta singură un timp, mai ales că

simţea nevoia să doarmă.
- Ce înseamnă dragostea pentru mama! îi spuse zâmbind cu duioşie, mătuşa Elma.
- Dar dragostea mamei pentru mine, nu? replică ea, dulce. Câte n-a făcut şi nu face mama pentru mine!...
Se întoarse apoi iarăşi spre Monica:
- Cât mă bucur că te văd aici, Monica!
- Şi eu mă bucur că sunt aici! Mi-a plăcut mult!...
- Uite, îţi dau două versete, ca să te gândeşti la ele:
Vedeţi ce dragoste ne-a arătat Tatăl, să ne numim copii ai lui Dumnezeu!
Şi, dacă suntem copii, suntem şi moştenitori... împreună cu Hristos...
Aşa e că tu n-o să renunţi la o dragoste atât mare din partea Lui? Şi fără să aştepte răspuns, adăugă pentru amândouă:
- Eu trebuie acum să zbor acasă; vă las cu toată dragostea mea!... Şi-a„zburat"...
După-amiază, plimbându-se cu mătuşa Elma pe malul râului, Monica dori să repete aceste versete şi chiar să le comenteze puţin. Şi îşi aminti deodată de Dinu, care declarase că„oricear fi şi oricâte mizerii i-ar face tatăl său, el nu renunţa la *dragostea lui Dumnezeul..'.'*
- M-a impresionat situaţia lui Dinu! zise ea, după aceea.
- îi dă Domnul putere până ce şi-o face şi el un rost! Căci el este un creştin adevărat, nu-i un făţarnic!
- Păi cum poate fi cineva un creştin făţarnic? Dar nu-l vede Dumnezeu?! se miră Monica.
- Sigur că Dumnezeu îl vede, dar nu se vede el! Mai sunt şi „creştini" din aceştia! Ce, fariseii din vremea Domnului se vedeau cum erau? Aşa şi aceştia: vorbesc creştineşte despre Dumnezeu, dar în inima lor mai dai şi de altele... când îi cunoşti! Ei sunt foarte mândri în sinea lor şi su-

perficiali în modul de-a privi lucrurile, de aceea îi critică uşor pe alţii, în schimb, nu-şi văd abaterile lor... Cei care sunt în felul acesta, au o gân-

dire alterată, iar alterarea minţii se întâmplă când inima nu-i păstrată curată...
- E periculos, cred, să ai de a face cu astfel de creştini!
- Sigur, poţi avea de suferit dacă ai de a face cu ei! Sau te pot influenţa în unele lucruri... Dar, dacă eşti atent, Dumnezeu ţi-i descoperă...
- Ce-ar putea spune oare Dumnezeu despre aceşti creştini?
- Domnul Isus Hristos nu şi-a dat viaţa pe cruce pentru a crea un creştinism de suprafaţă! Nu asta a vrut Dumnezeu când Şi-a dat Fiul ca jertfă pentru oameni! Ci a vrut ca omul să capete valorile Sale cereşti, cu demnitatea şi frumuseţea lor!
- Mătuşă, ce te-a determinat pe dumneata să devii creştină?
- La început, a fost doar perceperea că există Dumnezeu. -Cum?!
- încă din copilărie, despre El îmi vorbea natura, când o priveam şi o observam! De pildă, acele „instrucţiuni" ce vedeam că erau înscrise în orice sămânţă, făceau să mă gândesc că numai un Mare Chimist putuse înfăptui aşa ceva, şi că acel Chimist era desigur Dumnezeu!... Iar eu începusem, la un moment dat, să mă rog acestui Dumnezeu, pe care foarte mult aş fi vrut să îl simt mai aproape şi să-L cunosc!
-Şi cum ai reuşit?!
- S-a ivit ocazia să citesc în Biblie, plus unele cărţi care m-au lămurit, cum ar fi, de exemplu, *Viaţa creştină normală* scrisă de marele evanghelist asiatic W. Nee.

Am aflat din cele citite că „rasa omenească e păcătoasă" şi că, deşi pe lume sunt „păcătoşi buni" şi „păcătoşi răi" sau „păcătoşi morali" şi „păcătoşi imorali", totuşi „toţi sunt păcătoşi"! Am aflat, de asemenea, că Dumnezeu a pregătit, prin Hristos, pentru toţi mântuirea şi că e foarte important ca omul să o accepte şi să intre sub guvernarea Duhului Său! Un astfel de creştin „capătă nu numai putere asupra păcatului, dar el devine şi un om foarte educat..." afirmă W. Nee, care consideră, precum Biblia, că aşa e normal: credinţa să lucreze în om cele mai nobile trăsături!... Numai că nu orice om se lasă lucrat în felul acesta, chiar dacă înţelege mântuirea şi-o acceptă!
Mătuşa Elma simţi că spusese totul. Monica n-o mai întrebă nimic.

Continuându-şi drumul, mătuşa începu să cânte încetişor un cântec de *mulţumire pentru dragostea lui Dumnezeu...* Ce cuvinte minunate!
Se întoarseră acasă cu o stare bună. Monica doar puţin tulburată, fără ca mătuşa să observe frământarea ei...
Când să se culce, nu putea să adoarmă. Gândurile îi erau multe şi copleşitoare, iar deasupra lor, ca un stindard, flutura o chemare sfântă: *Dă-Mi inima ta...*
S-a dat jos din pat.îngenunche lângă el şi din inimă îi veni pe buze Numele Domnului:„Doamne Isuse...", începu ea. Şi-I spuse într-o năvală de cuvinte, tot ce gândea şi simţea. La urmă, îi ceru simplu să intre în inima ei şi să rămână acolo! Acest Domn al cerurilor şi al pământului, de care auzise că„putea fi şi-atât de mic, încât să intre în inima unui om..."
Mândria pe care o avea uneori, invidia, puţină cât era, mânia, cu pornirea-i de răzbunare pe cei care o supărau,

îngrijorarea pentru cele de acasă ca şi temerile-i din suflet, le puse toate jos, ca pe nişte bagaje abandonate...

Acel mănunchi de raze, care ajunsese la patul ei în acea primă zi când abia sosise, acum parcă-l simţea ajuns la inima ei, luminând-o... O lumină cerească, cu numele *dragostea lui Dumnezeul* Nu se mai întreba: „Cum o fi când te iubeşte Dumnezeu!?! aşa cum făcuse când îi povestise mama ei istoria lui Iosif, căci lucrul acesta îl constata acum adânc în fiinţa ei.

Sufletul şi-l simţea ca o pasăre albă, cu aripile larg deschise, ce se înălţa într-un văzduh pur şi albastru, învăluită de razele calde ale unui soare... numit Hristos! Redescoperea acum în inima ei splendoarea, pe care o cunoscuse odată în vis!...

PRIETENIA — UNUL DINTRE CELE MAI VALOROASE LUCRURI ÎNTRE OAMENI...

Ochii luminoşi cu care începuse Monica săptămâna, îi spuseră Ali-ciei ce trebuia. Veni în pauză la ea fără nicio vorbă, doar privind-o şi zâmbind.

Apropierea lor s-a produs de la sine, fără să ştie că se forma una dintre acele prietenii plăcute şi folositoare, legate în timp cu fire trainice...

- *Prietenia* este unul dintre cele mai valoroase lucruri lăsate de Dumnezeu între oameni! îi spuse mătuşa Elma într-o zi, când Monica îi tot povestea despre prietenia ei cu Alicia. Este un lucru mare să găseşti un prieten adevărat, iar când l-ai găsit trebuie să ştii să-l păstrezi.

- Adică, să ţii cont de ce-i place şi ce nu şi să comunici cu el, zise Monica aluziv, pentru că îşi aminti de cele spuse în prima predică ce-o auzise.

- Ei, sunt mai multe de care trebuie să ţii cont într-o

prietenie. Şi când spun asta, nu mă refer doar la deschiderea şi sinceritatea care trebuie să fie pentru a exista o încredere absolută sau la simţămintele de înţelegere reciprocă şi ajutorare, ci mă refer la comportare: nu eşti pe capul ei tot timpul şi nu-i impui preferinţele tale, aşa cum nici ea nu trebuie să facă astfel, lăsându-vă deci reciproc loc de mişcare; nu o sufoci şi nu o înnebuneşti mereu cu toate problemele tale mici şi mari, ca şi

când ţi-ar fi un al doilea eu. Când e vorba de nişte lucruri speciale este altceva, dar altfel, nu-i frumos să răpeşti timpul cuiva fără rost, chiar prietenă dacă-ţi e! Cine procedează altfel, dovedeşte egoism şi prietenia cu un asemenea om va fi spre paguba ta.

- Adică, în cazul meu şi-al Aliciei, care suntem zilnic împreună la şcoală, asta ar însemna să n-o acaparez mereu în recreaţii, aşa cum fac!
- Bineînţeles! Nu e cazul s-0 acaparezi tot timpul, ci să simţi şi să înţelegi ce-ar vrea şi ea! Poate că odată vrea să-şi repete lecţia pentru ora următoare sau, alteori, ar vrea să stea liniştită şi să se relaxeze puţin. După câte o cunosc eu, sunt sigură că Alicia nu face aşa cu tine!
- Aşa este, şi chiar mă simt bine cu libertatea pe care mi-o oferă.
- Deci, draga mea, ca să ţii o prietenie, îţi trebuie *delicateţe* şi tacf! Doamne, multe mai erau de învăţat pe lumea asta! Monica reflectă

la propria comportare faţă de Alicia şi îşi dădu seama că făcea chiar cum nu trebuia. Aproape în fiecare recreaţie se scula imediat şi se ducea la banca ei, apoi o scotea pe hol şi stăteau de vorbă despre una sau alta, ce găsea Monica să-i spună! Nu se gândise că Alice (cum îi

plăcea acum să-i spună) poate n-avea întotdeauna dispoziţia necesară.
„Altfel o să procedez de-acum, îşi zise Monica, mai delicat şi mai cu tact!"
Totuşi o cam mânca limba să-i spună ceva Aliciei, dar bine că i s-a destăinuit mai întâi mătuşii Elma:
-Tare i-aş spune Aliciei ce-a vorbit Vera despre ea la ziua Soficăi!
- Nici gând! dezaprobă mătuşa. Dacă Alicia ar fi într-un pericol din cauza asta, aş mai zice, dar aşa, doar s-o pui la curent cu ceva neplăcut, n-are rost! O prietenă mai trebuie şi menajată, dacă se poate, nu să-i spui totul fără să gândeşti. Deschiderea şi sinceritatea într-o prietenie nu înseamnă că trebuie să răneşti fără rost! Nici Domnul Isus nu făcea asta cu ucenicii Săi.
- Domnul Isus avea tact! concluziona Monica.
- Oricum, nicio prietenie nu are un asemenea preţ ca cea prin care intrăm în legătură cu El! continuă mătuşa. Iar Domnului Isus îi putem spune mereu orice şi-L putem întreba tot timpul: Este bine aşa? Este rău

aşa?... Putem avea în mintea şi în inima noastră o relaţie neîntreruptă cu Dumnezeu, spunându-I problemele pe care le avem. Iar El ne îndrumă, ne călăuzeşte... Comunicarea aceasta cu El, ne aduce siguranţă şi pace!
- Aşa este, mătuşă, întări Monica. Uite, i-am spus Lui totul despre mama în rugăciune, şi nici nu ştiu cum a pus în inima mea pace, m-a liniştit foarte mult!
Mătuşa îi surâse, privind-o cu drag.
- Mă bucur că ţi L-ai făcut pe El *prieteni* După cum mă bucur şi că ai o prietenă ca Alicia!
- Dar stai, n-am apucat să-ţi spun până acum căVera

este invidioasă pe prietenia mea cu Alicia! Ea nu zice mare lucru, dar aruncă uneori priviri din care înţeleg asta. Am lămurit-o, la început, că eu merg la aceeaşi biserică la care merge şi Alicia, şi că prima oară am crezut că o voi vedea şi pe ea. Când a auzit asta, Vera a râs amuzată. Şi i-am mai spus că acum am aceeaşi credinţă ca Alice. Vera n-a răspuns nimic, în afară de un "Daaa!?" lung, mirat, întrebător şi amuzat. Apoi nu ştiu ce i-a spus colegului ei de bancă, pentru că, trecând ei în pauză pe lângă mine şi Alice, au izbucnit uşor în râs. Iar după aceea, când şi când, Vera mai întorcea aşa puţin capul la mine, cu un aer ironic...

- E, n-ai mai întrebat-o de ce şi nu puteam să-i zic nimic. Dar m-am rugat în sinea mea Domnului şi I-am spus că nu mă simţeam deloc bine în prezenţa Verei! „Ce să fac, Doamne Isuse?" m-am plâns, „Ia putere de la Mine şi lasă lucrurile aşa, că tu n-ai ce face!"am avut un răspuns de la El în sinea mea.„Ajută-mă să fac astfel!" I-am cerut, cu o oarecare temere. Şi ce crezi că s-a întâmplat azi, în penultima recreaţie? Domnişoara dirigintă a spus deodată:„Trebuie să fac unele schimbări în clasă, ca Mihai şi Ştefan să nu mai fie colegi de bancă, pentru că se bat şi se ciondănesc tot timpul; aşa că de-acum vor sta un timp singuri, şi Miruca, de asemenea, ca să nu-şi mai sâcâie colega." în urma acestor schimbări, m-a mutat pe mine în locul Mirucăi. Asta înseamnă că nu mai stau acum pe rândul de la uşă şi-n spatele Verei, ci tocmai pe cel de la fereastră, unde am lumină mai bună şi e şi Alicia pe acelaşi rând. Când m-am mutat, i-am şoptit Verei: „Vera, doresc să te întâlnesc la biserică!" şi cu vorbele acestea am plecat.

- Să te rogi pentru Vera! E bine să te rogi pentru cel

care-ţi poartă râcă, pentru că, după cum ai să vezi şi tu, nu mai poţi ţine necaz pe cel pentru carete rogi!
- Dar eu nu am necaz pe ea!
- îmi pare bine. Şi-mi pare bine că ai început să vezi cum răspunde Domnul! Aşa ne conduce El, zi de zi... Simţi că eşti în atenţia şi-n grija Lui! Şi chiar dacă uneori nu răspunde imediat, intervenţia Sa va avea loc la momentul oportun şi aşa cum socoteşte El că este bine!
- E simplu şi frumos!
- Uneori e simplu, dar alteori lucrurile în viaţă sunt foarte complicate... în astfel de situaţii confuze, atunci fie stai pe loc şi aştepţi până ce ţi se limpezeşte bine situaţia, fie doar faci paşi mici, *luând bine seama la cum merg lucrurile,* după cum spune Solomon. Noi trăim pe un pământ unde sunt multe influenţe, şi mai sunt şi coincidenţele, pur şi simplu; deci trebuie să avem o mare grijă în astfel de situaţii, ca să distingem clar glasul lui Dumnezeu. Sunt însă unii creştini care cred că orice gând sau simţământ de-al lor e de la Dumnezeu! Şi-l pot impune şi altuia: „Asta e voia lui Dumnezeu", spun ei cu precizie. Dar oare cel care se impune astfel, o fi fost el chiar în condiţia de a percepe cu precizie ce trebuia? Nu cumva a fost influenţat în mod subtil cu propriile impresii şi păreri?
- Dar oare într-o asemenea situaţie, eu aş putea să disting, până la urmă, glasul lui Dumnezeu?
- Când ţii cu adevărat să faci voia Lui, El cu siguranţă ţi-o va spune, oricât de mică şi neînsemnată te-ai simţi înaintea Lui! Nu trebuie să pui tu degetul pe talerul lui Dumnezeu, ca să atârne mai greu în partea în care ai vrea. Ci aştepţi...
- Mă îmbogăţeşti cu sfaturile astea, mătuşă! Pot spune acum că a fost bine aşa cum s-au întâmplat lucrurile în

viaţa mea, ca să-L pot cunoaşte pe Dumnezeu! Acum, aceasta este o bucurie pentru mine.
- Din întâmplări rele, Dumnezeu ştie să scoată lucruri bune,împrejurările sunt instrumente în mâinile Lui... Uneori chiar este necesar să trecem prin anumite împrejurări, ca să ajungem unde consideră Dumnezeu că trebuie. De aceea să zicem mereu ca Iov: *Ce! Primim de la*

Dumnezeu binele şi să nu primim şi râul? Nu ştim ce lucru bun scoate Domnul de-acolo!
- La mine, dintr-un rău a ieşit un bine şi doresc să fie aşa şi pentru ai mei!...
- Să-L urmezi pe Domnul, Monica, să nu te abaţi de pe calea Lui!
- Aşa cum face Alicia. Mi-a spus că oricât şi-ar dori să aibă sau să facă ceva, nu cedează dacă în sufletul ei este o cât de mică nesiguranţă că L-ar supăra cu ceva pe Domnul! Zice că atunci când e necesar îşi obligă inima să facă ce trebuie, argumentând că„ori suntem cu El şi pentru El, ori doar ne amăgim cu calitatea noastră de creştini". A ţinut totuşi să mai adauge:„Mai greşesc uneori în unele lucruri, dar întotdeauna caut să remediez înaintea lui Dumnezeu sau a oamenilor, dacă e cazul, şi continui să merg înainte ca un copil ce creşte..."
- Greşelile sunt ocazii de a învăţa, dar ignorarea lor ne duce în situaţia de a le repeta.
- Mi-a mai spus Alicia, un verset din Psalmul 25, care mi-a rămas bine fixat în minte: *Prietenia Domnului este pentru cei ce se tem de El.* Apoi a mai adăugat unele gânduri de-ale ei, pornind de la acest verset, explicând că atunci când ţii la cineva, te temi şi nu-l superi.
- în felul în care gândeşte, o ajută mult şi mama ei.

- Nu numai mama ei, sunt şi propriile reflecţii. Ştii ce mi-a spus în legătură cu gândurile şi influenţa lor? Conform celor învăţate de noi la biologie, mi-a spus aşa: creierul nostru recepţionează stimulii din afară (adică ce vedem sau auzim) şi imediat se pun în mişcare gândurile, care se pot transforma în dorinţe şi sentimente, ele răspândindu-se în corp... Şi unde anume crezi că se răspândesc? Asupra inimii şi a celorlalte glande, influenţându-le activitatea, şi-apoi imediat în suflet... Acum, concluzia Aliciei: e necesar să punem un paznic la uşa gândurilor noastre, înainte ca ele să se răspândească în corp şi apoi în suflet. Acest lucru e posibil, deoarece există ceva în noi, care de la început ne înştiinţează că nu e bine lucrul care ne-a captat atenţia, dar, dacă nu luăm seama, suntem prinşi ca într-o capcană.
- Prietenia cu Alicia e o binecuvântare în viaţa ta! Numai nu uita ce ţi-am spus! O relaţie preţioasă trebuie îngrijită.

Sigur că Monica nu putea uita asta!
Deci nu mai dădea buzna la banca Aliciei şi a constatat totodată că era foarte uşor s-o„simtă" pe Alicia şi să ştie ce se ascundea în inima ei: când ar fi vrut şi ea să stea de vorbă, o privea pe Monica zăbovind asupra ei, când voia să-şi repete lecţia, îşi scotea cartea, iar Monica n-o deranja. Cât despre Alicia, ea părea că se născuse cu această calitate de a simţi ce trebuie. Se mai născuse ea şi cu altele, Monica îi admira, de exemplu, îndemânarea şi conştiinciozitatea cu care făcea orice lucru, iar deviza îi era:„Să facem lucrurile din toată inima, ca pentru Domnul!"
însă curând, i-a fost dat Monicăi să vadă şi ceva mai

mult: o reală demonstraţie a empatiei şi dăruirii de sine, în prietenia pe care Alicia i-o purta.

DOVADA PRIETENIEI

In ziua respectivă, Monica era de serviciu. Rămăsese după plecarea celorlalţi să ude florile, să adune hârtiile şi să spele tabla.

Pe catedră se afla o hartă făcută sul, cu industria ţării. Fusese lucrată cu multă migală de lulia, fata cu ochii ca albăstrelele, care, conştiincioasă din fire, o făcuse mai devreme şi-o lăsase pe catedră pentru a doua zi. Monica începu să spele tabla şi puse găletuşa cu apă pe catedră. Dar cum se tot întorcea să înmoaie şi să cureţe buretele, făcu o mişcare mai bruscă şi găletuşa s-a vărsat... Speriată, ridică iute găletuşa şi începu să adune apa, dar şi-a dat seama că trebuia să fi ridicat întâi sulul care era acolo; l-a luat, dar deja se udase... Când l-a desfăcut, o parte a hărţii nu se mai cunoştea, cerneala, tuşul şi culorile se întinseseră de nu se mai înţelegea nimic.

A încremenit... Simţi un nod în gât şi-o podidiră lacrimile. Obrajii îi ardeau, iar ochii începuseră s-o usture.

„Doamne, ce să fac?! Dacă n-ar trebui să lucrez pentru mâine tabelul acela la biologie, după cum m-am angajat, aş lua harta s-o refac, dar aşa îmi e imposibil!... Doamne Isuse, ce va zice lulia care a muncit la ea? Dar ce va zice profesoara, mă va certa, desigur!"

Abia mişcându-se şi simţindu-se deodată ca bolnavă, continuă să şteargă apa de pe jos. Puse apoi totul la loc şi plecă acasă cu sufletul ca ceara.

Diferite sentimente se învălmăşeau înăuntrul ei: teamă şi nelinişte pentru ce avea să fie a doua zi, părere de rău pentru paguba ce-o făcuse

şi pentru mâhnirea colegei care muncise la acea hartă! „Cum să repar lucrurile?" se întreba mereu. Nici nu mai putea gândi limpede...„Când îi voi spune mătuşii ce poznă am făcut şi ce mă aşteaptă mâine!"
Acasă, mătuşa ascultă liniştită întâmplarea. Fără să se alarmeze, se gândi puţin şi apoi îşi spuse părerea:
- Cred că e bine s-o rogi pe profesoară ca să amâne lecţia aceasta, iar tu să-ţi iei obligaţia că vei reface între timp harta. îi spui simplu ce s-a întâmplat! Şi ai să suporţi muştruluiala dacă va fi, n-ai ce face.
Ah, muştruluiala! Asta o îngrozea cel mai mult!
A doua zi, Monica nu arăta bine deloc. Simţea un mare gol în stomac, însă era hotărâtă să procedeze aşa cum o sfătuise mătuşa Elma: la momentul potrivit, să povestească simplu ce i se întâmplase, rugând-o pe profesoară să amâne lecţia aceasta, iar ea să se angajeze că, până data viitoare, va reface harta. Era hotărâtă să-şi asume răspunderea şi să rabde totul, dacă urma să fie certată pentru neatenţia ei. Numai de s-ar fi terminat odată!
în sfârşit, iată şi momentul când profesoara apucă sulul. Monicăi i se strânse stomacul mai rău. Inima începu să-i bată mai tare, dar era pregătită să răspundă la reacţia ce avea să urmeze...
Profesoara desfăcu sulul şi un zâmbet de mulţumire îi înflori pe chip. îşi ridică apoi privirea şi se adresă Iuliei, care avusese obligaţia să facă harta:
- Frumos ai lucrat-o, bravo! -Vă mulţumesc! răspunse fata.
Profesoara agăţă harta pe tablă, fixând-o cu un plasture.
- Ce frumoasă e! exclamară câteva glasuri.
Monica încremenise de uimire! Harta era intactă şi într-adevăr frumoasă!

Mintea îi stătea pe loc, n-avea nicio explicaţie!

Uimirea şi nedumerirea o urmări toate orele, aproape că nu se putea concentra la nimic cum trebuia! Şi măcar de n-ar fi lipsit Alicia, ar mai fi discutat cu ea! Dar pe Alicia o duruse capul de dimineaţă şi fusese învoită încă de la prima oră.

La plecare, cum tot timpul se îngrijorase pentru starea ei, trecu mai întâi pe la ea pe acasă ca să vadă cum se simte şj ce face, să-i dea lecţiile la care lipsise şi, bineînţeles, să-i spună minunea!

Alicia se odihnise între timp şi acum se simţea bine. îi mulţumi Monicăi pentru că venise s-o vadă, dar uite că nu mai avea nimic! Cât despre minunea cu harta, zâmbi doar şi spuse:

- Ştie Domnul cum să aranjeze lucrurile, aşa ca să ne scoată din încurcătură!

Pe drum, Monica se întreba de ce Alicia nu se mirase totuşi de minunea cu harta... Nu observase pe chipul ei nimic care să trădeze surprinderea cum se aşteptase!

Acasă, îi povesti mătuşii de ce mai întârziase puţin şi, de asemenea, misterul cu harta! îi spuse apoi că pe Alicia n-o surprinsese lucrul acesta!

Mătuşa Elma toca nişte verdeaţă pentru ciorbă şi se opri deodată:

- Cred că ştiu acum de ce nu s-a arătat Alicia mirată de cele povestite de tine. Azi dimineaţă, m-am întâlnit cu mama ei, când cumpăram lapte, şi mi-a spus că Alicia s-a culcat după miezul nopţii, pentru că a lucrat la o hartă mare. Nu cumva era harta despre care vorbeşti?

- Dar de unde să fi ştiut Alicia!? Nimeni n-a fost acolo, toţi plecaseră!

- Şi totuşi, de ce Alicia a stat până după miezul nopţii să

lucreze o hartă mare? La ce i-a trebuit harta!?... Ia să iei tu, până nu se înserează, nişte crizanteme frumoase din grădină şi să te mai duci puţin până la ea, punându-i direct această întrebare!

într-adevăr, mătuşa Elma dibuise bine. Când Monica o întrebă pe Alicia de ce lucrase ea noaptea trecută o hartă mare, Alicia, de data aceasta chiar mirată, a răspuns:

- N-aş fi crezut să fiu atât de uşor dată de gol!! Dar eu n-am făcut altceva, decât ce mi-a cerut spiritul de prietenie pe care-l am pentru tine!...

Monica îşi fixă ochii nedumeriţi în ochii Aliciei:

-Explică-mi,te rog!...

Alicia, o privi câteva clipe zâmbind. Apoi îi povesti:

- Ieri, când am ajuns acasă, mă aştepta un bilet de le mama care mă trimitea să cumpăr pâine. Cum ştiam că erai de serviciu la şcoală, mi-am zis să trec şi pe-acolo, cu gândul că poate-ţi terminase-şi treaba şi mergeam împreună o bucată de drum spre casă. Dar când am ajuns, tu deja plecase-şi. Şi-am văzut ceti se întâmplase!

- Chiar ţi-ai dat seama ce se întâmplase?!

- Sigur, doar nu era greu. Catedra era udă şi pe jos la fel, şi-am observat imediat sulul udat; când l-am desfăcut, am înmărmurit...„Doamne, cum i s-o fi vărsat Monicăi apa!?" m-am întrebat.„Ce supărată va fi colega noastră care a muncit la harta asta şi ce mustrare va primi poate Monica, nici lecţia nu va mai decurge cum ar trebui!" Mi-am amintit de acel tabel pe care trebuia să-l faci pentru azi la biologie şi am înţeles că-ţi fusese imposibil să iei harta ca s-o refaci! Impresionată de ce ţi se întâmplase, mi-a venit atunci în gând să refac eu harta! Chiar aveam acasă nişte coli mari. Aşa că, ajunsă

acasă, am mâncat pe fugă, mi-am făcut lecţiile cât am putut de repede, după care m-am apucat de hartă.
- Şi cum de-ai pus sulul pe catedră fără să fii văzută?!
- Am venit foarte devreme, nu era încă nimeni...
- De aceea te-a durut capul! Ce-a zis mama ta că ai stat atât să lucrezi pentru mine?
- E, n-a ştiut mama că era harta ta, n-o interesa asta! I-am spus de cum a venit că aveam multă treabă şi că urma să mă culc mai târziu. Dar, pe la ora douăsprezece noaptea, s-a trezit şi-a văzut lumină pe sub uşa de la bucătărie. Cum nu eram în pat, şi-a dat seama că încă mai lucram. „Atât de târziu?!" m-a dojenit, deoarece nu-i place să mă culc târziu şi-mi spune mereu:„Culcatul devreme are două avantaje: să arăţi bine şi să te simţi bine!"Cum ştiam ce urma, i-am răspuns:„îmi pare rău, mamă, că te supăr, dar este o excepţie şi uite că sunt aproape gata! Am să mă învoiesc de la şcoală fiindcă ştiu că n-am să rezist aşa de obosită, dar trebuie să fiu foarte devreme acolo şi de aceea te rog să mă scoli odată cu tine; chiar voiam să-ţi scriu un bilet cu rugămintea aceasta, pentru că prima oră e

chiar de geografie!" Şi-am ajuns astfel de dimineaţă, aşa cum am dorit; am pus noul sul pe catedră, apoi am aşteptat prima oră. „Ce e, ce ţi s-a întâmplat!?" mă întrebaţi cu toţii, văzându-mă cam palidă şi eu spunându-vă că mă doare puţin capul. Iar mai departe ştii.
Monica amuţită o privea impresionată.
- De, asta-i prietenia! concluziona Alicia.
-Tu eşti o adevărată prietenă, Alice!... deschise gura Monica.
- Păi nu se spune, că „prietenul la nevoie se cunoaşte"?
- Aş vrea să-ţi pot demonstra şi eu asta!

- Sunt convinsă că aşa vei face! Doar, ce e prietenia!?
- Mătuşa ar spune că e„o legătură bazată pe afecţiune deosebită, pe încredere, înţelegere şi ajutor".
- Şi tu cum ai spune-o?
- Că e ceva frumos, o legătură binefăcătoare între oameni pe care te poţi baza întotdeauna, aşa cum văd că mă pot baza eu pe tine!
- Şi invers! spuse zâmbitor Alicia.
Acasă, mătuşa Elma ascultă amănuntele pe care i le relata Monica, venind de la Alicia, şi prin care-i confirma presupunerea pe care o avusese.
Mătuşa însă continua să tacă.
- Nu spui nimic?! o provocă Monica.
După câteva secunde, mătuşa îi răspunse privind-o în ochi:
- Mi-a venit în minte o cugetare a lui Sheakespeare, din *Hamlet:„Pr*-etenii încercaţi pe care-i ai, prindeţi-i de suflet cu legături de oţel".
Monica înţelese aluzia.
- Asta şi simt că fac! Aşa cum deja am făcut-o în sufletul meu şi cu prietenia pe care mi-o porţi dumneata, mătuşă! Vom ţine mereu legătura şi mă voi simţi întotdeauna la fel de ataşată de dumneata! Căci „te-am prins de sufletul meu cu legături de oţel"...
Mătuşa surâse.
- Mă mângâie cuvintele tale!
îşi şterse apoi discret o lacrimă. E mângâietor, într-adevăr, să ştii că nu te uită cel pentru care, într-un moment din viaţă, pui suflet...

Partea a III-a

Cuvântul Tău este o candelă pentru picioarele mele si o lumină pe cărarea mea.

Psalmi 119,105

J

„PRUDENŢA E MAMA ÎNŢELEPCIUNII"

Timpul elevilor se scursese pe nesimţite, datorită programului încărcat cu lucrările de control şi al preocupărilor pe care le aveau în vederea încheierii mediilor. Mai rămăseseră doar două zile până la mult aşteptata vacanţă, şi totuşi se ţineau încă unele concursuri pe judeţ, la care fuseseră trimişi şi premianţii de vârf ai clasei lor, Alicia şi Robert.

Monica, mai zăbovi la plecare, strângându-şi fără grabă lucrurile şi ajutându-şi o colegă să-şi găsească guma pierdută. Plecă apoi singură, întrebându-se ce or fi făcut la concurs Alicia şi Robert.

Când să iasă pe poartă, se zgâlţâi deodată gardul şi se auzi un scurt chicotit. Se opri, şi-o zări printre frunzele uscate de viţă, revărsate peste gard, pe pistruiata, drăguţa şi nebunatica Miruca.

-Te-am aşteptat! îi zise ea, ieşind ciufulită dintre frunze. Vrei să vii în prima zi de vacanţă la mine? Ne jucăm ceva, ne uităm la televizor...

Monica, surprinsă, îi zâmbi. îi dădu apoi un răspuns politicos, dar rezervat:

- Mulţumesc pentru invitaţie, dar o să-ţi dau răspunsul mâine. Trebuie să vorbesc întâi cu mătuşa!

Pe drum, Monica se ruga în sinea ei Domnului, vorbindu-l despre invitaţia Mirucăi, deoarece simţea că ceva o reţine.

Ajunsă acasă, mătuşa Elma tocmai spălase pe jos în holul de la intrare.

-Vezi să nu cazi, îi atrase dumneaei atenţia.

Şi Monica păşi cu grijă, în vârful picioarelor, pe lângă

perete, până la cuier.
Mătuşa o examina cu atenţie şi-o întrebă: -Nu te simţi bine?
- O, ba da, spuse ea aşezându-se pe canapeluţa de sub cuier. Dar m-a invitat o colegă la ea în prima zi de vacanţă şi parcă nu m-aş duce cu toată inima.
- Cum e această fată?
- E Miruca, cea în a cărei bancă stau eu acum, de când a hotărât diriginta ca ea să stea singură. E o fată veselă şi învaţă bine, doar că e cam zburdalnică şi neastâmpărată!
- E, Cuvântul lui Dumnezeu spune: *Să nu te amesteci cu cei neastâmpăraţii*
- Şi, mai ales, are un fel prea liber de-a fi şi-a vorbi, continuă Monica. Am văzut-o chiar azi cum i-a tras unui băiat o palmă peste cap, zicându-i„tâmpiţelule", pentru că acesta nu răspunsese la şutul lui Mi-hai, când trecuse pe lângă el. Şi foarte des o aud cu vorbe ca prostule, măgarule sau cu expresii spuse în glumă, dar de care ţi-e jenă uneori.
- Aha, zise mătuşa Elma lămurită. Eu ştiu că acum în şcoli, ca cea a voastră, la orele de educaţie, se mai dau şi nişte îndrumări biblice; e cunoscut îndemnul: *Niciun cuvânt stricat să nu vă iasă din gură, nici glume proaste care nu sunt cuviincioase...* Dar fata asta, Miruca, se vede că aşa îi e felul şi nici nu vrea să ia seama.
Monica se descălţă şi îşi puse haina în cuier; apoi veni în bucătărie, unde mătuşa Elma intrase să pună masa.
- Mă gândesc, pe de altă parte, mătuşă, poate aş influenţa-o în bine, dacă ea ar vrea să se împrietenească cu mine!
Mătuşa se opri din pusul mesei, şi-o privi pătrunzător:
- Să ştii, Monicuţa, într-o relaţie fiecare vrea ca celălalt

să fie ca el, de aceea este ca şi când s-ar trage amândoi de mână, fiecare în partea lui. Numai că, dacă unul este într-o groapă, acestuia îi e mai uşor să-l tragă pe celălalt în jos, decât invers. Fă experienţa aceasta cu Alicia: aşezaţi-vă la niveluri diferite şi-ai să vezi că e mai uşor să tragi în jos, decât să ridici. Tot aşa e şi pe plan spiritual... Aşa că, e dificil să înfiripi o relaţie când

există diferenţe de educaţie, de principii... E mai bine să stai deoparte de astfel... de gropi. Proverbul care spune că *tovărăşiile rele strică obiceiurile bune,* să ştii că e foarte adevărat!

- Chiar crezi, mătuşă, că aş putea ajunge ca ea?! se ofensă Monica.

- Nu că ajungi neapărat ca ea, dar treptat te obişnuieşti cu ale ei şi nu ţi se mai par atât de rele; şi când te obişnuieşti cu unele, apoi accepţi uşor şi altele... Conştiinţa nu-ţi va mai fi atât de limpede ca să reacţioneze la tot ce trebuie. Ştii cum e cu broasca pusă la fiert?

-Nu!

- Dacă o pui în apă clocotită, broasca reacţionează şi sare imediat din oală; dar, dacă o pui în apă rece, pe care o încălzeşti treptat, ea ajunge până la urmă să fiarbă odată cu apa.

- Ce interesant!

Mătuşa reluă pusul mesei, dar îşi aminti o întâmplare, care-o făcu să lase iar totul.

- Să-ţi istorisesc repede o întâmplare publicată cu ceva ani în urmă într-o revistă, ca să înţelegi mai bine ce-ţi spun.

O elevă cuminte şi premiantă, de care mama ei era foarte mândră, a început să aibă milă, mai mult decât

trebuia, pentru un coleg de-al ei, un băiat sărman. Sunt mulţi copii sărmani, însă depinde şi de înclinaţiile pe care le au. Băiatul acesta avea unele apucături, puse de regulă pe seama lipsei lui de educaţie, dar uneori dădea dovadă că are şi anumite trăsături de băiat bun şi fata se străduia să-l ajute. îl ajuta la lecţii şi-i mai dădea una sau alta, zicând că legătura cu ea îl va influenţa pozitiv. Trecuse însă deja ceva timp, fără ca băiatul să se fi schimbat cât de cât; dar fata se obişnuise cu el şi îl accepta aşa cum era, sperând că fiind sub influenţa ei, totuşi, într-o bună zi, schimbarea dorită se va întâmpla. Şi uite aşa, fata şi băiatul ajunseseră să-şi petreacă împreună o parte din timpul liber, mama fetei fiind la serviciu. Ei se plimbau îndeosebi pe una dintre străzile cu case foarte frumoase, pe care le priveau cu atenţie şi discutau despre ele. Aceasta, iniţial, fusese dorinţa băiatul,ui. Fata nu-şi dădea seama că dincolo de micile apucături care îi mai scăpau acestuia, se ascundeau şi alte înclinaţii mai rele. Cine e superficial sau neglijent în lucrurile mici, tot aşa este şi în lucrurile mari, nu-

mai că se observă doar când apare momentul prielnic. Aşa că, într-o zi, plimbându-se ei ca de obicei, băiatul îi propuse fetei„să-i ţină de şase" convingându-o că nu era mare lucru dacă el se strecura într-una dintre curţile acelea pline cu trandafiri frumoşi, ca să-i aducă şi ei unul, ceea ce fata până la urmă a acceptat. Dar, de fapt, băiatul intenţiona să fure ceva anume de acolo; el ochise de mult acel lucru şi tot urmărise lipsa proprietarilor de acasă. Numai că de data aceasta, proprietarii nu erau plecaţi, aşa cum îşi închipuise el. Şi lucrurile au decurs altfel de cum sperase: oamenii l-au prins şi au chemat imediat poliţia. Fata a auzit gălăgie şi şi-a dat seama că

el fusese prins. S-a depărtat şi după ce-l mai aşteptă un timp la colţul străzii, văzând maşina Poliţiei, care se opri la poarta respectivă, plecă degrabă. Ceva mai târziu însă, nu i-a venit să-şi creadă ochilor, şi cu atât mai puţin mamei ei, când Poliţia o căută şi pe ea acasă. Căci băiatul, ca să nu fie singur în toată povestea asta, declarase în faţa poliţiştilor că fusese cu el şi o fată, care rămăsese în stradă „să-i ţină de şase". Au găsit-o vinovată deci, şi-au dus-o la Poliţie. Fata a încercat zadarnic să se justifice, spunând că nu ştiuse ce urmărise el, dar n-a fost crezută. Răspunsul pe care l-a primit a fost că o fată cuminte şi bună, într-adevăr, nu s-ar fi împrietenit cu un asemenea băiat! S-au făcut apoi cercetări mai amănunţite şi, într-un târziu, au constatat care era realitatea.Totuşi fata n-a scăpat de pedeapsă; plus că şi-a făcut un renume prost.
Iată, deci, cum gândul ei bun şi dorinţa de a-l ajuta pe băiat, au făcut-o să ajungă aici, din pricina lipsei ei de prudenţă. Ajutorul nu trebuia să însemne şi prietenie, mai ales văzând că băiatul nu se schimba.
- Da, mătuşă, dar în sufletul ei fata spera totuşi că-l va influenţa spre bine! interveni înţelegătoare, Monica.
- A sperat în mod nechibzuit, draga mea! Marele înţelept Solomon spune că *omul chibzuit ia seama bine cum merge...; vede răul şi se ascunde, dar proştii merg spre el şi sunt pedepsiţi...,* adică ce-a păţit ea.
Mătuşa Elma se ridică şi cu mişcări grăbite continuă să aşeze masa. Monica se duse să se schimbe de uniformă şi să se spele pe mâini. Reveni cât putu de repede, ştiind că nu era frumos şi de bun-simţ s-o lase pe mătuşa ca s-o aştepte prea mult timp.

îi mulţumiră Domnului pentru masă şi începură să

mănânce în linişte din delicioasa supă de roşii.
Când mătuşa Elma termină, urmărită în gând de relele ce ştia că se întâmplă în lume, şi a căror cauză, în general, era lipsa de cunoaştere şi de prudenţă, întrerupse tăcerea, continuând subiectul:
- Să ştii, Monica, nu trebuie neapărat să vezi că cineva face lucruri şocante, pentru ca să te pui în gardă. E de ajuns să observi nişte lucruri mărunte, dar despre care ceva din sufletul tău îţi spune că nu sunt în regulă... De aceea e bine să ai o conştiinţă limpede. în rest, omul poate fi amabil sau chiar se poate considera „credincios".
- Eu n-am totuşi destulă cunoaştere şi experienţă, nu ştiu dacă aş putea să-mi dau seama.
- Păi, eu ce spun? în afară de cunoaştere şi experienţă, în mintea noastră există anumite mecanisme care preiau în mod inconştient unele date şi semnale, lucrând cu ele; le numim intuiţie şi subconştient. Intuiţia şi subconştientul îţi poate sesiza nişte lucruri... în afară de acestea, în mintea credinciosului sunt şi anumite informaţii pe care le pune Duhul lui Dumnezeu. Şi-apoi, mai e Cuvântul care ne învaţă multe şi care spune: *Feriţi-vă de orice se pare rău...*
- Ce spui acum la urmă, corespunde cu cele citite ieri de mine şi de Alicia: *Să umblaţi cu băgare de seamă...,* adică în vârful picioarelor, râse Monica, amintindu-şi cât de sugestiv pentru discuţia asta intrase ea în casă.
- Asta-i prudenţă! Să fii cu băgare de seamă cu cine te însoţeşti, la ce priveşti, ce-ţi permiţi să gândeşti, ce cărţi citeşti...
Oricum, îndrumările de care ai nevoie le găseşti în Biblie.
- Pe Alice, mama ei a învăţat-o ca atunci când citeşte

ceva în Biblie, pentru a înţelege bine ce spune într-un verset, să încerce să şi-l explice cu propriile cuvinte şi, de asemenea, să facă legătura cu alte versete care tratează acelaşi subiect; apoi să înveţe pe de rost unele dintre ele, strângându-le în felul acesta în inima ei, şi astfel, la nevoie să găsească de acolo învăţătura potrivită.
- Aşa făcea împăratul David. El spunea: *Strâng Cuvântul Tău în inima mea, ca să nu păcătuiesc împotriva Ta.* Strângând cuvintele lui Dumne-

zeu în inima noastră, este ca şi când le-am pune într-un depozit pe care îl avem mereu cu noi.
Mătuşa îi puse Monicăi în farfurie o porţie de musaca apetisantă, nu însă şi dumneaei, care îşi mai aduse aminte de ceva:
- Pentru că tot vorbim despre prudenţă, să-ţi spun ce s-a întâmplat aici la noi, în oraş, chiar printre vecini. Un băiat a dispărut, iar părinţii primeau apoi telefoane de la nişte răpitori, cerând o mare sumă de bani ca răscumpărare. Deşi răpitorii ameninţau că vor trece la represalii, dacă părinţii apelau la Poliţie, totuşi, ei neavând suma necesară, au riscat! Şi până la urmă, Poliţia l-a găsit pe băiat, dar n-a fost uşor! Băiatul a povestit după aceea că mama îi lăsase când plecase la serviciu bani să se tundă, aşa că ceva mai târziu el s-a dus la frizer. Dar când a ieşit de acolo, un domn necunoscut, foarte amabil şi prietenos, a intrat în vorbă cu el şi l-a rugat să-i facă un serviciu, deoarece era străin şi nu cunoştea oraşul, şi anume, să-i ducă o scrisoare la cutare adresă, care de altfel era destul de aproape. Amabil, băiatul a acceptat. Când însă a ajuns acolo, cei cărora le-a dat plicul au pus mâna pe el şi nu i-au mai dat drumul. în

biletul dus de el, Poliţia a constatat că scria:„V-am trimis o marfă bună", căci răpitorii aranjaseră cu „străinul" să prindă în felul acesta un copil, pentru a face rost de bani... Asta s-a întâmplat aici prin vecini.
- Ce oameni răi! se indignă Monica.
- Da, şi sunt destui pe lume din aceştia! Unii au un aspect chiar plăcut şi prietenos, cu care atrag şi inspiră încredere, aşa cum era şi domnul acesta. Dar în fond ei au personalităţi duble.
Mătuşa Elma simţea că are multă răspundere faţă de Monica. De aceea o sfătui:
-Tu, Monica, să nu te aşezi la vorbă cu nicio persoană pe care n-o cunoşti bine! Şi să nu te duci nicăieri fără ştirea mea! Sigur că trebuie să fim amabili cu oamenii şi să-i ajutăm, dartrebuie să avem grijă, nu cumva să intrăm în gura lupului sau, pur şi simplu, să ajungem la dispoziţia vreunei persoane egoiste, care să profite şi să ne producă neajunsuri şi tulburări...
-între credincioşi cred că nu este cazul!

- Şi între cei care se consideră „credincioşi" trebuie să ai grijă. Acum asta nu înseamnă că trebuie să pretinzi perfecţiunea, fiecare om mai greşeşte câteodată într-un fel sau altul, dar problema e să facem deosebire între greşelile unui om şi firea cu apucăturile pe care le are...
„Ce lucruri serioase şi de luat în seamă spune mătuşa, îşi zise Moni-ca, terminându-şi bunătatea de musaca; dar cred că a uitat de unde a pornit discuţia asta!"
- Deci, să nu mă duc la Miruca, nu-i aşa? întrebă ea, revenind scurt la subiect.
- *Prudenţa e mama înţelepciunii!...* îi răspunse şi mătuşa scurt, scoţând plăcinta cu mere din cuptor.

O ZI NEAŞTEPTAT DE TRISTĂ

A nins.Totul deveni alb, aşa cum îşi doriseră cu toţii.
- Ce vacanţă minunată o să avem! se bucurau ei.
- O sa ne întâlnim la săniuş! ziceau unii.
- Dar o să vă întâlniţi mai întâi cu mine, nu?... se auzi deodată vocea domnişoarei dirigintă, care, în timp ce intra în clasă, prinsese ultimele lor cuvinte.

Elevii tăcură, neînţelegând.
- Unde, când şi de ce? întrebă de una singură, o voce.
- Păi, aşezaţi-vă în bănci şi am să vă spun...

Ei se ridicaseră între timp să o salute, dar fără a scoate totuşi o vorbă, se aşezară, privind-o cu multă curiozitate.
Domnişoara îşi puse catalogul pe catedră. Şi trecând mai aproape de ei, le spuse:
- După această vacanţă veţi avea o altă profesoară şi un alt diriginte în locul meu; eu mă căsătoresc şi voi pleca în alt oraş. A trecut ceva timp de când sunteţi elevii mei şi mi-aţi fost foarte dragi, de aceea vreau să sărbătoresc cu voi această despărţire... Vă invit deci pe toţi mâine, fiind ultima zi de şcoală a acestui trimestru, la restaurantul „Trei Stejari" din oraşul nostru.

O linişte deplină se aşternu în clasă.
- Ce, nu mai aveţi grai?!...

într-adevăr le pierise glasul. O mare părere de rău se aşternuse pe feţele tuturor. îşi simţeau inima grea şi le dispăruse orice bucurie. O iu-
âi

beau pe domnişoara dirigintă. Era calmă întotdeauna, ştia să-i asculte când aveau ceva de spus, îi înţelegea şi era gata să le explice orice lucru, iar când dojenea sau chiar pedepsea pe cineva, o făcea numai pe o bază temeinică şi într-un fel care să-l convingă pe cel în cauză

de vinovăţia sa.
- Ne pare foarte rău, domnişoară profesoară! se auziră în sfârşit câteva voci.
- Şi mie îmi pare teribil de rău după voi! Dar, pe de altă parte, gândi-ţi-vă că în viaţa mea are loc o mare schimbare şi bucuraţi-vă pentru mine! Sunt convinsă că-mi doriţi tot binele pe care-l poate dori inima voastră tânără, cuiva pe care-l iubeşte.
Ei, şi acum să trecem la lecţie, pentru că a rămas ceva nefăcut din planul pe acest trimestru. în rest mai vorbim mâine.
- Dar la această invitaţie a dumneavoastră, pot veni şi cei pedepsiţi? întrebă brusc Mihai, care era unul dintre ei.
Domnişoara îl privi uşor amuzată.
- Ştii cum se spune: „Iertarea acordată prea uşor şi des este doica unei noi fărădelegi". Depinde, prin urmare, de iertarea pe care o cereţi şi cât de rău vă pare că ne-aţi supărat, atât pe mine, cât şi pe ceilalţi!
Mihai tăcu, lăsându-şi privirea în jos şi ţuguindu-şi caraghios buzele. Colegii bănuiau că el se întreba în sine dacă îi părea chiar atât de rău? „Bineînţeles că nu" gândeau cei mai serioşi din clasă, în timp ce-i priveau mutra hazlie.
Mihai îşi înălţă însă deodată, serios, capul:
- Noi regretăm că v-am supărat! răspunse el neaşteptat, şi-n numele celorlalţi pedepsiţi.
Domnişoara zâmbi, plăcut surprinsă.
- Pentru mine, asta-i de ajuns! Consideraţi-vă atunci iertaţi! Azi este ziua iertării! anunţă, cu îngăduinţă.
- Mulţumim! zise şi Ştefan de colo, cât putu el de tare.
- Acum chiar că vreau să încep lecţia!
Dar privirea i se opri asupra Aliciei, care avea o vânătaie

pe pometul unui obraz.
- Ce e Alicia, ce s-a întâmplat, cum te-a lovit aşa!?

Alicia se ridică încetişor, tăcând pentru câteva secunde. Apoi răspunse:
- N-aţi spus dumneavoastră chiar acum că este ziua iertării? Deci daţi-mi voie să nu vă spun.
Clasa ştia ce se întâmplase, dar nimeni nu îndrăznea să spună ceva, de vreme ce Alicia dăduse acest răspuns. Când veniseră la şcoală, mulţi elevi nu intraseră direct în clase, ci se zbenguiră aproape nebuneşte cu zăpadă, alergând unii după alţii să se frece cu ea pe obraji sau bătân-du-se cu bulgări făcuţi repede în palme. Miruca, nebunatica, avusese însă un procedeu al ei în „fabricarea" bulgărilor: ea dezgropa pietre de pe lângă gard, le înfăşură în zăpadă, pe care o bătătorea bine cu palmele, şi făcea astfel bulgări„grei"pe care-i proba în locurile pufoase de zăpadă, lăsând goluri ca de proiectil, ceea ce o amuza! Când apărură Monica şi Alicia, care se întâlniseră pe drum, şi care nu voiseră să mai zăbovească în curte, Miruca aruncă după ele la întâmplare un bulgăre proaspăt făcut; şi, cum Alicia întoarse în acel moment capul, vrând să răspundă celor care le tot chemau, o nimerise puternic în pometul obrazului, năucind-o pe moment... Monica o ţinuse cu toată forţa ei şi, speriată, abia o dusese în clasă. Toţi se opriseră atunci din joacă, admonestând-o pe Miruca. Şi intrară după aceea şi ei, ca să vadă ce se întâmplă cu Alicia. Monica îi pusese repede o compresă cu batista înmuiată în apă rece, pe care i-o ţinea ea însăşi şi i-o tot

schimba. încet-încet, Alicia îşi revenea, putând suporta de acum durerea... Iar ceilalţi îşi văzură de-ale lor, liniştiţi din cauza întâmplării, dar începând să-şi facă planuri de vacanţă, după cum îi găsise şi domnişoara când intrase.
- Putea fi foarte periculos, lângă tâmplă şi ochi! spuse domnişoara, înţelegând că era un vinovat la mijloc şi privind-o pe Alicia cu îngrijorare.
- Ştiu, răspunse ea cu un zâmbet vag, dar de vreme ce nu s-a întâmplat ceva grav, nu vreau să mă mai gândesc la nimic.
- Poate se gândeşte cel ce te-a lovit!
Privirile tuturor se întoarseră automat spre Miruca. Cu ochii pe o foaie de hârtie Miruca mâzgălea ceva şi tăcea chitic. Domnişoara pricepu că ea era făptaşul.
«

- Măcar de n-ar mai face asemenea lucruri! zise, privind-o pe Mi-ruca doar în treacăt. în mod normal, legea pedepseşte serios asemenea fapte, fiind afectaţi şi părinţii, dar Alicia nu cere aşa ceva şi mă întreb câtă recunoştinţă îi datorează vinovatul.
Tăcere generală. Şi, în sfârşit, începu lecţia... în clasă era o linişte desăvârşită, cum poate nu fusese niciodată. Ora următoare, de geografie, nu i-a binedispus mai mult. Profesoara aceasta îşi încheiase planul lecţiilor pentru trimestrul respectiv şi, după ce-au discutat despre excursia planificată pentru săptămâna de după sărbători, ca să umple ora le-a cerut tuturor să-şi pună caietele de geografie pe bancă, pentru a face un control al hărţilor. Şi-o luă cu rândul de la fereastră. Acolo, Diana, care nu-şi mai lucrase în ultimul timp hărţile, declară că-şi uitase caietul acasă! Numai că profesoara de geografie era mult prea exigentă, ca să treacă chiar aşa peste faptul

acesta.
- Imediat te duci acasă şi aduci caietul! îi spuse, Dianei. Dacă întârzii, te scutesc eu pentru absenţa de la ora următoare, iar tu mă cauţi la cancelarie!
Diana nu avea scăpare. Şi încremenise.
- Hai, ce stai? Du-te şi îmbracă-te!
Profesoara luă apoi în mână caietul colegului ei de bancă. Şi răsfoindu-l, văzu deodată steluţa de cerneală...
- Ia stai! îi zise mirată Dianei, care deja era la cuier pregătindu-se să plece. Nu la tine am văzut eu oare harta aceasta cu pata de cerneală?
- Ba da, zise Diana cu mult curaj, am şi eu o pată la fel!
- Ce vorbeşti?! îi zise neîncrezătoare şi privind-o cu colţul ochilor.Tu mi-ai arătat atunci caietul lui, pentru că uite, recunosc şi liniuţele astea din josul paginii, dar de care n-am mai zis nimic atunci!
Diana nu mai avea cum să se apere. încremenise acolo la cuier.
-Treci în bancă! se răsti la ea. Pentru fapta asta, că ai vrut să mă tragi pe sfoară, îţi pun nota unu în catalog!
Şi ca să arate că făcea ce spunea, se duse la catedră, deschise catalogul la numele ei şi îi puse un unu mare, cu o mişcare a mâinii, ca să vadă toţi!

-Va trebui să munceşti serios în restul anului, dacă vrei să nu rămâi corijentă!
Diana, între hainele de la cuier, se pornise pe plâns...
Sună clopoţelul. Doamne, dacă profesoara ar fi început controlul de la uşă şi nu de la fereastră, n-ar fi apucat s-o descopere pe Diana! Dar parcă o urmărise proverbul acela, care spune că„minciuna are picioare scurte". Ce întâmplare şi ce ruşine!

Diana a plâns toată pauza, dar, în afară de Vera, nimeni nu s-a dus s-o consoleze.
Toţi de altfel se simţeau fără chef, şi restul zilei se scurse la fel. Erau stăpâniţi însă de sentimente contradictorii: pe de o parte, părerea de rău pentru plecarea domnişoarei - lucru care atârna foarte greu -, iar pe de alta, perspectiva unei vacanţe cu jocuri de iarnă, în care sărbătoarea Crăciunului, cu farmecul şi surprizele sale, era suprema aşteptare. La acestea, se adăuga invitaţia domnişoarei pentru a doua zi, ceea ce îi emoţiona oarecum...
Deoarece la plecare discutaseră cu toţii despre invitaţia domnişoarei, lucru care nu se mai pomenise să-l facă vreun profesor, pe drum, Alicia îi spuse Monicăi:
- Eu n-am fost niciodată la un restaurant, nu ştiu cum să mă comport acolo! Am învăţat doar cum să stau la masă: cu coatele apropiate de corp, şi când mănânc doar capul să-l aplec puţin, nu şi umerii, având grijă să nu am totuşi o poziţie prea ţeapănă!
- Nu e mare lucru să mai ştii câteva reguli, o încuraja Monica. -Tu le ştii? De unde?!
Monica nu voia, cel puţin deocamdată, să vorbească despre condiţiile în care crescuse ea.
- Nu-mi amintesc când le-am învăţat, dar parcă le ştiu dintotdeau-na.
-Atunci, te ascult! îi ceru Alicia, fără s-o mai cerceteze.
Monica intră direct în subiect:
- Dacă, de exemplu, la masă sunt şervete de pânză, aşa cum în multe locuri se obişnuieşte, în niciun caz să nu-ţi pui şervetul la gât, ci

el se pune pe genunchi, nedesfăşurat complet, doar îndoit; şi, înainte de a bea dintr-un pahar, iei şervetul aşa

cum este şi-ţi tamponezi uşor buzele ca să nu se murdărească marginea paharului, după care, repui şervetul aşa îndoit pe genunchi. Cât priveşte folosirea furculiţei şi a cuţitului, sunt următoarele reguli, deci fii atentă: Salatele se mănâncă în mod obişnuit cu furculiţa în mâna dreaptă; tot aşa se mănâncă chifteluţele şi sărmăluţele, doar că acestea se taie cu furculiţa pe măsură ce se mănâncă; la friptură însă, intervine şi cuţitul, care se ţine în mâna dreaptă în timp ce furculiţa este în stânga, dar asta numai atât cât se taie în bucăţele câte o porţiune din friptură, după care cuţitul se pune pe marginea farfuriei şi furculiţa se trece în mâna dreaptă, mâncându-se în mod obişnuit bucăţelele tăiate; dar, dacă se mănâncă un sendviş mare sau pizza, atunci tot timpul cuţitul e în mâna dreaptă şi furculiţa în stânga, mâncându-se fiecare bucăţică pe măsură ce se taie; cât despre sendvişurile mici, acestea se iau pur şi simplu cu mâna.
- Astea trebuie exersate acasă! înţeleg că tu eşti obişnuită deja, de vreme ce le ştii.
Monica nu răspunse şi continuă:
- Iar copănelele de pui, se mănâncă la fel ca acasă: le ţii cu mâna de os şi muşti frumos din ele.
- O, aş vrea să fie numai copanele de pui!
Râseră amândouă, cu dorinţa de a se mai destinde puţin din starea aceea oarecum încordată.
- Dacă se întrerupe mâncatul pentru puţin timp, mai adăugă Monica, tacâmurile se sprijină pe marginea farfuriei, furculiţa în stânga, iar cuţitul în dreapta; şi când s-a terminat de mâncat, atunci acestea se pun paralel în farfurie, furculiţa cu dinţii în jos.
- Mulţumesc pentru lecţie, Monica! Dacă uit ceva, tu o să-mi şopteşti!

- Desigur! Numai că uite acum trebuie să ne despărţim şi n-am discutat încă ce-i ducem şi noi domnişoarei!?
Şi imediat au hotărât să-i cumpere împreună, a doua zi, un frumos buchet de flori din partea amândurora.

DESPĂRŢIREA

A doua zi, florăria de lângă şcoală era goală la prânz. Chiar dacă zăpada acoperise grădinile, elevii nu concepuseră, şi mai ales părinţii lor, să nu cumpere flori dragii lor profesoare. Iar aceasta le primi cu bucurie şi încântare.
Punându-şi florile până la întoarcere în găleţi cu apă, după uşa cancelariei, domnişoara îşi luă apoi elevii şi porniră împreună spre restaurantul la care-i invitase, şi unde făcuse din timp rezervările necesare.
Acolo, mese de câte patru locuri fuseseră unite între ele, formând o masă mare, ca la nuntă, şi aranjată foarte festiv. în dreptul fiecărui tacâm era şi un mic coşuleţ împletit, în care se putea vedea un frumos stilou şi o mică mascotă, printre câteva crenguţe de brad. Acestea constituiau mici daruri pe care domnişoara profesoară le oferea ca amintire fiecărui elev, bun sau mai puţin bun.
Meniurile servite au fost în totul pe placul invitaţilor, gustoase şi uşor de mâncat.
- Nu sunt copanele de pui, dar nici şervete de pânză, îi şopti Monica la un moment dat, Aliciei.
Toţi se simţeau excelent. Domnişoara le povesti câte ceva de când era elevă ca ei, iar ideea pe care au avut-o, după aceea, ca mai ales între felurile de mâncare să povestească cine voia câte o întâmplare simpatică sau o poznă de când era mai mic, a fost binevenită. Mai toţi aveau câte ceva de povestit...

Monica ar fi avut şi ea de povestit, dar nu voia totuşi să

spună întâmplări de acasă. Şi s-a gândit, după ce-şi terminară ceilalţi micile lor peripeţii că ar fi bine să povestească ceva despre mătuşa Elma, o întâmplare petrecută de când locuia la dumneaei.
„O vecină şi-a adus tatăl de la ţară. Lui îi place să spargă lemne pentru foc, dar la început făcea treaba aceasta lângă gardul mătuşii. Gardul dinspre ei nefiind înalt, iar casa foarte aproape, mai săreau uneori aşchii în geam. în plus, se auzeau pocnete care deranjau. Mătuşa l-a rugat să spargă lemnele mai departe, în magazia din spatele casei, unde se spărgeau lemnele de obicei. Dar omul n-a vrut, a zis că de ce să care el lemnele tăiate tocmai de-acolo, când aici îi era mult mai aproape. Mătuşa considera că dacă el avea atâta forţă ca să taie lemnele, putea să şi care câte un braţ din magazie. Dar văzând că nu-l poate convinge, l-a lăsat. Şi s-a tot rugat însă Domnului în privinţa asta...într-o zi, s-a întâlnit cu vecina, fiica lui, la un magazin alimentar. Văzând-o pe mătuşa, ea o întrebă dacă ştia cumva unde putea găsi gem de gutui, pentru că tatăl ei îşi dorea foarte mult dimineaţa la ceai, şi nu găsea! Atunci, mătuşii i-a venit un gând... Şi i-a zis vecinei:„Am să fac eu rost!"Când s-a întors acasă, a luat un coş nu prea mare din cele pe care le avea prin cămară, a pus în el două borcane cu gem de gutui, făcut de dumneaei în toamnă, mai adăugă pe lângă ele şi altceva, ce mai avea pe acolo, iar a doua zi, când l-a văzut pe tatăl vecinei, s-a dus cu coşul la gard. După ce i-a dat bineţe, i-a spus cum de aflase ce-şi dorea, şi, pentru că la magazine nu se găsea, iar dumneaei făcuse mai multe gemuri în toamnă, îi oferea acum ceea ce-şi dorea... Omul a făcut ochii mari: „Cum să-mi dai mie aşa ceva, e costisitor!"„Fiecare dă ce are!" îi răspunse, zâmbind cu

blândeţe, mătuşa. Şi-i întinse coşul:„Ia-l!"Omul l-a luat şi i-a mulţumit, după care şi-a mutat locul de tăiat lemne la magazie... De atunci, o şi salută pe mătuşa când o vede, ceea ce înainte nu făcea, iar uneori chiar mai schimbă câteva cuvinte cu el."
- Ce drăguţe şi interesante sunt povestirile voastre, învăţ şi eu câte ceva de la voi cu ocazia aceasta! spuse încântată, domnişoara.
Când ajunseră la deserturi, abia atunci observă locul gol care era spre capătul mesei. Şi îşi dădu seama că lipsea Vera.

-Văd că Vera lipseşte! Ştie cineva ce s-a întâmplat cu ea? Nimeni nu ştia de ce nu venise.
- I-ar putea duce cineva coşuleţul de la mine?
- Să-I ducem noi! şopti Alicia către Monica.
- Dar tu nu ştii ce atitudine are ea faţă de noi? se miră Monica. Alicia zise numaidecât:
- Să răsplătim răul cu bine, aşa cum a făcut şi mătuşa ta cu tatăl vecinei! Aşa cere bunătatea! Nu ne ducem să stăm şi s-o deranjăm cu prezenţa noastră, ci pur şi simplu îi facem un serviciu.
La argumentul acesta, Monica acceptă.
- Mulţumesc, fetelor, li se adresă repede profesoara, care observase şuşoteala lor.
Apoi, domnişoara se ridică.
- E! A venit timpul să ne despărţim. Dar înainte de acest lucru, aş dori să vă dau un îndemn, pe care să-l luaţi ca pe o ultimă dorinţă a dirigintei voastre,<are v-a iubit mult. Indiferent ce drum veţi avea fiecare în viaţă, căutaţi să-L găsiţi pe Dumnezeu.
Monica îi zâmbi Alicei. Ea o strânse discret de mână. Aşteptau să vadă ce va urma.

Dar nimeni nu întreba nimic.Toţi păreau însă că-şi repetau în minte cuvintele domnişoarei...
Şi urmă despărţirea.
Sărută pe fiecare în parte, spunându-i şi câte un cuvânt potrivit pentru el. Apoi se risipiră toţi, ca frunzele luate de vânt...

LA VERA

Monica şi Alicia, care se interesaseră între timp printre colegi de adresa exactă a Verei, o porniră într-acolo.
Pe drum, Alicia îi povesti Monicăi întâmplări din şcoală legate de această profesoară, pe care o regreta din inimă.
Ajunseră astfel repede la locuinţa Verei. Era o clădire cu câteva apartamente.
Se auzea gălăgie, o ceartă de undeva... Sunară la uşa apartamentului Verei, dar soneria nu funcţiona. Bătură atunci în uşa de la intrare, dar îşi dădură seama că cearta era chiar în acel apartament şi probabil tocmai de aceea cei dinăuntru nu auziseră bătăile. S-a deschis în schimb uşa unei vecine.
- Pe cine căutaţi?...
- Pe colega noastră Vera! răspunseră amândouă aproape o dată. -Trebuie să bateţi mai puternic ca să audă, când se ceartă n-au urechi
decât pentru ei!... Fata asta, Vera, nu ştiu dacă a avut vreo zi frumoasă de când este ea pe lume! Părinţii ei umblă amândoi cu băutura în nas, deşi au un magazin de pe urma căruia câştigă atât de bine, încât ar putea sta într-un palat.
Atât Alicia, cât şi Monica au simţit o puternică strângere de inimă şi o mare compasiune pentru Vera. înţelegeau acum cauza manifestărilor ei răutăcioase, la care asistaseră uneori...

- Mulţumim! O să batem mai tare ca să ne audă! se grăbi să încheie Alicia.

Bătură puternic amândouă. Chiar dacă apărură câteva capete pe la ferestre, se auzi zgomot şi-n spatele uşii unde băteau ele. Uşa se deschise şi apăru o femeie voinică, destul de frumoasă, dar cam răvăşită. Pricepând imediat că pe Vera o căutau, răspunse repezit:
-Vera este cu piciorul în ghips, a căzut ieri pe gheaţă! Totuşi le făcu semn să intre.
Vera era în pat şi plângea de mama focului. Iar când Ie-a văzut pe fete a început să plângă şi mai tare... Femeia, mama ei, nu spuse nimic. Le lăsă singure, ieşind din cameră evident supărată.
Alicia se aşeză lângă Vera şi fără a scoate o vorbă, îşi puse mâna pe părul ei mătăsos şi negru, mângâind-o cu duioşie... Monica se lăsă şi ea lângă pat, mângâindu-i mâna pe care se sprijinea... Trecu un timp până ce Vera se linişti şi putu să vorbească. Povesti astfel cum cu o zi în urmă, în loc să vină de la şcoală direct acasă, se lăsă dusă de-o fată din altă clasă, pe-o gheţuşcă mare ce se făcuse pe strada aceleia şi unde mergeau mai mulţi. La un moment dat, cum se avântase tare, căzuse foarte rău, pentru că o izbise dintr-o parte, cine credeţi? întrebă ea:„Mihai!" le spuse repede. Mihai o urmărise cu dibăcie, ascunzân-du-se printre ceilalţi, şi acţionase când îi venise la îndemână! îşi dusese astfel ameninţarea la înfăptuire... El ştiuse, deci, de ce lipsise Vera, dar tăcuse...
- Acum, toată vacanţa am să stau în casă! se văita ea. Ce să fac numai în casă, sunt atât de singură, părinţii mei sunt mai mult plecaţi, iar când vin acasă mai tot timpul se ceartă...

Şi începu să-i curgă iar lacrimi, din ochii ei înroşiţi deja de plâns.
- Voi v-aţi împrietenit amândouă, dar eu sunt atât de singură!... spuse ea printre lacrimi. Apoi, privindu-le cu implorare zise ceva de necrezut:
- Când mă fac bine, vreau să merg şi eu la biserica la care mergeţi voi!
Amândouă avură acelaşi simţământ de surprindere şi bucurie pentru Vera.
- Sigur, răspunse Alicia cu felul ei plăcut.
- Dar, de fapt, voi de ce-ati venit?! se trezi Vera deodată.

Alicia scoase dintr-o pungă coşuleţul, explicându-i în câteva cuvinte de unde era şi pentru ce. Printr-o înţelegere tacită, atât ea, cât şi Monica, nu voiau să-i povestească ce plăcut fusese şi cât de bine se simţiseră, pentru ca s-o menajeze şi să nu-i răscolească acea parte a sufletului ei care i se dezvoltase atât de mult: invidia. Acum ştiau că din această cauză ea era atât de„singură".
Şi-i promiseseră că în vacanţă o vor mai vizita împreună, aducându-i şi vreo două cărţi frumoase ca să se delecteze cu ele.
O sărutară amândouă şi plecară spre casă, stăpânite de cu totul alte sentimente decât cele cu care veniseră. Tot ce simţeau acum faţă de Vera - compasiune, surpriză, bucurie şi speranţă - constituia esenţa conversaţiei lor. O conversaţie cam „tremurândă"însă, căci stătuseră îmbrăcate în casă şi când ieşiseră le luase frigul... Totuşi nu se despărţiră până ce nu stabiliră o zi când s-o viziteze împreună pe Vera.
- De altfel, timpul ne va arăta dacă se întâmplă o schimbare reală în sufletul Verei sau dacă este doar o

stare de moment, spuse Alicia, la despărţire, cu spiritul ei prevăzător.
„Totuşi e o mare deosebire între atitudinea obişnuită a Verei şi cea de acum!"îşi zise Monica, îndreptându-se iute spre casă.
SURPRIZA. ..
Se lăsase puţin ger şi zăpada scârţâia uşor sub cizmuliţele-i noi. O luase repede la picior ca să se încălzească. Abia aştepta să ajungă acasă, fiindcă avea să-i povestească atâtea lucruri mătuşii Elma!
Cuprinsă de gânduri atât de diverse, pe care le adusese ziua de azi, aproape se miră că ajunsese atât de repede! începuse de acum să se însereze şi în mai toate casele se aprindeau luminile. însă în niciuna nu se vedeau atâtea lumini ca la casa mătuşii Elma: şi în hol, şi în sufragerie.
„Ce să fie, că doar n-a venit Crăciunul?!" se întrebă, mirată, Monica.
Deschise încet poarta şi când păşi în curte, i se păru că aude o voce străină. îşi încorda atenţia, căutând să înţeleagă cu câteva clipe mai devreme ce se întâmpla. Intră în casă şi strigă tare de la uşă:
- Am venit, mătuşă! Sărut mâna!
Mătuşa Elma veni în întâmpinarea ei, cu un zâmbet vesel în ochi şi se grăbi s-o ajute ca să-şi dezbrace haina.
- Ce s-a întâmplat, mătuşă?! întrebă Monica, în timp ce-şi dădea haina jos.
- Ai o surpriză! Surprizele nu se spun dinainte, nu?
Monica înainta spre sufragerie, unde-o împinse uşor mătuşa Elma. Şi-n uşă încremeni... Zvâcni apoi ca dintr-un resort, către cel ce se ridicase din scaunul-jilţ, pe care-l avea mătuşa numai pentru musafiri.

- Tată! Ce surpriză!! Ce ştii de mama?!... Şi-l cuprinse cu emoţie şi bucurie...
Tatăl o sărută pe părul ei castaniu, iar ea îi sărută obrajii încă aprinşi de căldura sobei, cu care nu era obişnuit, şi de emoţia revederii.
- N-am venit prea demult! Sunt în trecere de la sanatoriul mamei, spuse el, aşezându-se. De fapt, mama ta a fost operată la coloana vertebrală într-un spital din Capitală, iar acum a revenit la sanatoriul în care a fost internată iniţial, pentru un program de refacere. Va dura un timp, dar totul merge spre bine.
- Cât de bucuroasă sunt!
- Şi eu sunt foarte bucuros!...
- Dar pe faţa ta nu prea se vede asta! dădu din cap mătuşa Elma, în timp ce venea cu ceainicul din porţelan albastru, pe care-l folosea doar lăzile mari!
Monica dădu şi ea din cap, imitând-o pe mătuşa Elma:
- Ar trebui, tată, să se vadă! Căci de-acum ţi s-a uşurat sufletul şi cu bunicu-mare, nu mai ai grijile care făceau să-ţi piară somnul uneori.
Domnul Jerea zâmbi nostalgic.
- A grăbit Sorin lucrurile, ceea ce n-ar fi trebuit! Acum, săracul de el, merge cam şchiopătând. Eu n-am mai depus nicio plângere la Poliţie, pedeapsa pe care şi-a luat-o a fost destul!
- Deci, totuşi Sorin a fost! se mai miră încă Monica.
- Orice rău este spre bine! adăugă mătuşa, în timp ce aranja pe masă ceştile de ceai. Acum băiatul o să-şi vadă liniştit de treburile lui. Iar cu timpul, picioarele i se vor repara!
Aerul se umplu de aroma ceaiului, pe care mătuşa Elma îl turnă în ceştile albastre, rămase din darurile ei de la

nuntă.
- Dar ai mai încercat, tată, să stai de vorbă cu Sorin? Se interesă Monica, la fel de mirată.
- Sigur că am mai stat de vorbă cu el! După înmormântarea bunicului, m-am dus la clinica unde ştiam că era internat. Acolo, întâmplător, îl cunoşteam pe şeful secţiei, în grija căruia chiar l-am dat după aceea. Sorin mi-a mai spus încă o dată că-i stârnise curiozitatea lumina pe care

o vedea mereu aprinsă în partea casei dinspre plopi, şi, de asemenea, un ceva alb, ce vedea el că se mişca de colo-colo pe terasă.
- Ei, şi ce putea fi asta!?
- Păi, singur şi-a dat seama, când l-a văzut pe bunicul: era părul lui alb şi vâlvoi dintotdeauna, care cine ştie cum se vedea în lumina ce venea prin uşa lăsată întredeschisă. El se mai plimba seara pe terasă, printre plantele ce şi le dorise acolo, şi dintre ele numai părul i se vedea. A plătit cam scump curiozitatea pe care a avut-o! Uneori, acţiuni copilăreşti aduc după ele urmări grave!
- Ce înseamnă şi curiozitatea asta! spuse ea cu un aer matur. Mătuşa preciza:
- Curiozitatea, dorinţa de a şti de ce şi ce este acolo a dus la descoperirile ştiinţei şi tehnicii de care ne bucurăm azi, deci nu este întotdeauna o trăsătură negativă. Dar să n-o confundăm cu indiscreţia, cu dorinţa de-a intra în viaţa altora.
- Şi nu i-ai reproşat totuşi nimic, tată? îşi continuă Monica interogatoriul.
-Nu! -De ce!!?
- Nu întotdeauna e necesar asta. A imputa cuiva o faptă,

a-l învinui, când nu mai poate fi reparat nimic, iar el nu mai are ce face, e groaznic pentru persoana respectivă, iar din partea ta, ca învinuitor, poate fi o răutate!
- învinuirile nu-i apropie pe oameni, completă mătuşa, dimpotrivă, îi distanţează. Şi-apoi, să-ţi mai spun ceva: tot ce face o persoană are o motivaţie şi chiar dacă e incorectă, este bine ca înainte de a-i judeca faptele să cunoşti motivul care a stat la baza lor. Cunoscându-l şi aşezându-te apoi în locul persoanei respective, cu felul în care gândeşte, cu firea sa şi în conjunctura respectivă, ajungi să înţelegi şi chiar dacă nu aprobi, de multe ori înţelegerea aceasta te ajută în atitudinea pe care o ai după aceea faţă de acea persoană. Asta a făcut tatăl tău!
Mătuşa îndemnă apoi pe fiecare să se servească din cele ce adusese pe masă.
- Mai ales să nu se răcească ceaiul! ţinu ea să spună.

Domnul Jerea sorbi cu plăcere din ceaiul bine aromat.
- A! zise el deodată, amintindu-şi de ceva anume şi ducându-şi mâna în buzunarul din interiorul hainei. Mama mi-a dat o scrisoare pentru tine, Monica, şi-a zis să-ţi spun că te iubeşte mult!
Ochii Monicăi se umplură de lacrimi...
Domnul Jerea servi din gustările aduse de mătuşa Elma, lăsând-o pe Monica să-şi citească în linişte rândurile de la mama ei.
O privi apoi cum, mulţumită, îşi împăturea scrisoarea, având un zâmbet de bucurie lăuntrică.
- Mi se pare că e atât de mult de când nu te-am văzut! îi zise el, cu un fel de duioşie. Dar, în realitate, nu sunt decât aproape trei luni, în general, o toamnă. A fost însă o toamnă lungă...

- într-adevăr, am avut o toamnă lungă, abia ieri a nins, încuviinţă mătuşa.
Monica îşi ridică privirea către el şi-i zâmbi cu plăcerea evidentă că-l vedea.
- Cât stai cu noi, tată?
- Am câteva zile de concediu şi voi rămâne să petrecem împreună Crăciunul. Iar în după-amiaza primei zile de Crăciun mă voi duce la mama. Aici, deja mi-am reţinut un loc la hotelul cel mai apropiat, aşa că eu am să revin mâine dimineaţă. Doresc să cunosc oraşul şi, cum eşti în vacanţă, o să mergem pe la magazine să cumpărăm daruri pentru cei dragi.
- Ce bine-mi pare, tată!
Mătuşa Elma dădu iar glumeţ din cap, zicându-i:
- Şi, cine ştie, poate zilele acestea ai să te înveseleşti mai mult, căci în ochii tăi parcă tot trist eşti!
- E, am rămas eu aşa, inima mea parcă tot are ceva..., spuse el, mai sorbind din ceaiul parfumat.
Apoi, îşi întoarse capul spre Monica:
- Dar tu arăţi foarte bine! îţi merge bine la mătuşa Elma, chiar mai bine decât mi-am închipuit!
- Aşa este, tată. Mătuşa Elma este minunată, iar acum am şi o prietenă la fel de minunată. Dar, cel mai important lucru pentru mine

este că în inima mea locuieşte acum Cineva, care-mi dă încredere şi sprijin. îmi dă un echilibru interior, cum zice mătuşa.
- Ştiu, mi-a povestit în câteva cuvinte până să vii tu! Mă bucur pentru tine!
Surprinsă de afirmaţia tatălui, în care simţise sinceritate, îl privi cu mirare în albastrul ochilor săi şi-l întrebă cu toată dragostea şi drăgălăşenia ei:

- Eu, când o să mă bucur pentru tine? Tatăl nu răspunse. Cineva îi dădea şi lui demult ocol, bătând la uşa inimii sale, aşa cum bate la uşa fiecărei inimi, în anumite momente ale vieţii...
- Tată, te-am întrebat ceva: Eu când o să mă bucur pentru tine? Tatăl o privi.
Şi Monica văzu în ochii lui răsărind un zâmbet luminos, pe care nu-l mai văzuse niciodată...
I
bionica
vis, mister şi bucurie
Se dădu jos din pat. îngenunche lângă el şi din inimă îi veni pe buze Numele Domnului: „Doamne Isuse...", începu ea. Şi-I spuse într-o năvală de cuvinte tot ce gândea şi simţea. La urmă, îi ceru simplu să intre în inima ei şi să rămână acolo! Acest Domn al cerurilor şi al pământului, de care auzise că „putea fi şi-atât de mic, încât să intre în inima unui om..." Mândria pe care o avea uneori, invidia, puţină cât era, mânia, cu pornirea-i de răzbunare pe cei care o supărau, îngrijorarea pentru cele de acasă ca şi temerile-i din suflet, le puse toate jos, ca pe nişte bagaje abandonate...
Acel mănunchi de raze, care ajunsese la patul ei în acea primă zi când abia sosise, acum parcă-l simţea ajuns la inima ei, luminând-o... O lumină cerească, cu numele *dragostea lui Dumnezeul* Nu se mai întreba: „Cum o fi când te iubeşte Dumnezeu?!" aşa cum făcuse când îi povestise mama ei istoria lui losif, căci lucrul acesta îl constata acum adânc în fiinţa ei. Sufletul şi-l simţea ca o pasăre albă, cu aripile larg deschise, ce se înălţa într-un văzduh put şi albastru, învăluită de razele calde ale unui soare... numit Hristos! Redescoperea acum în inima ei splendoarea pe care o cunoscuse odată în vis!...

I
J

^J\~.a«'! -■: Sănătate

ISBN 978-973-101-080-9